

Õnisa Magistri Joannes Kwiršweldi

Waimolik

Mirri Rohhoaed

ehf

38 usklikko hinge-kõnnelemist
omma armsa Jesuslega.

Ma tullen omma rohhoaeda, mo
õdde ja pruut! ma ollen omma mirri
ja omma kallist rohhto ärranoppinud,
ma ollen omma kerjemet ja omma
met sõnud, ma ollen omma wina ja
omma pima jonud; sõge, mo sõbrad,
joge ja sage joobnuks armatssemistest.

Üllem laul 5, 1.

Armsa Gesti-rahwa heaks Some-kelest wäljakirjotanud

Jaan Cootsel,

Rusalo kihhelkonna, Kolga Summida kabbeti eestlaulja.

Deljas trük.

Kurresare Linnas

trükkitud Ch. Usafrei pärriate kullo ja kirjadega.

1882.

Daß dem Druck vorstehender Schrift von Seiten des Reval-
schen Evangelisch-Lutherischen Stadt-Consistoriums kein Hinderniß
entgegensteht, wird desmittelst attestirt.

Reval, Stadt-Consistorium, am 22. März 1872.

N° 64.

Superintendent R. Virgensohn,
Vice-Präsident.

(L. S.)

G. von Gloy, Secretair.

Zensuri poolest lubatud.

Riias, 23. Aprillil 1882.

Ceskõnne.

Sedda ramatut „Waimolih mirri rohhoed“ on üks meie (risti) usso õppetaja Saksamaal Magister Joannes Rirsweld aastal 1685 kirjotanud, mis Peipsigi linnaa piltidega trükitud. Se ramat on pärrast aegamõda mitme mõderama teledesse, ni kui Inglis-, Rootsi, Tani- ja Some-keelsesse ümberpandud ja trükitud. Üks mees meie rahwa seas, Kolga waldas, kes Some-keelt selgeste mõistab, on ammust aegast ettevõtnud, sedda kallist ramatut Some-kelest ka Eesti-kele ümberpanna. Ja se nõu on temmale kahhe teise Eesti-rahwa sõbra, abbiga ka lorda lainud, et nüüd rõmoga wõib omma usfowendadele need kõnnelemisõed, mis siin luggeda on, pakkuda. Mitme wiggade pärrast oli tarmis, sest Saks-kele ramatust „Waimolih mirri rohhoed“ õiendamisõi ette wõtta ja Piibli salmidega finnitada. Salmikesõed, mis igga kõnne lõppetusses seisawad, on meie kirriko laulo ramatust mõderud.

Tahhame nüüd armja luggejatele lühhidelt ütelda, mis usklik hing silt ramatust leiab. Siin kõnneleb usklik hing omma kalli Linnastajaga, ja mis ta muud rägib, kui sedda, mis pühha Wain tedda Jummalta saanast õppetanud küsijama ja paluma. Jesus wastab temmale selletades; — ja ta wastab ka sulle iggaford tõeste seddamõda, kui sinna omma siiddametuunistus nõuab ja kui suur wõi kui pissole sinna pühha kirja tundmine on. — Sinna, luggeja, seisad eht weelgi kui surrund lige õues? — eht õlled kaugel isfamaaast ärra, nenda kui se noorem poeg Lusa Ewangeliumis, kes ütleb: „Witto palgalist on moissal, kel leiba silt on, agga minna lähhen hukka nälja pärrast!“ Sa õlled weest ja waimust ueste sünnitud ja

wõib ka olla, et sa pühha ristmisse armo olled tännini hoidnud ja uut ello alganud. Kui luggo nenda on, siis olled kui ois winapu külges, ja Jehowa armo nõu, mis ta prohweiti Dsea su läbbi on tõutanud, on sinno hinge jures lorda läinud. Minna mõtlen selle sure pühha tõutusse peäle Dsea 2, 21, 22, kus seisab: „Ja ma tahhan sind ennesele kihlata iggaweste, ja sind ennesele kihlata õigusse läbbi, ja lohto läbbi, ja heldusse läbbi, ja hallastusse läbbi. Ja tahhan sind ennesele kihlata usso läbbi, ja sa pead Jehowat tundma. Ja sel päwal peab süündima, et ma tahhan kuulda, ütleb Jehowa, et ma wõttan kuulda sedda taewast, ja se wõttab maad kuulda.“ —

Tulle siis isse ja wata, loe ja maitse, kui hea ja armolinne so Toja ja Önnisteggia on, wägga õnnis on se mees, kes Ta jure lippub.“ — Tubba Jummalal fullane Moses panneb sedda kitusse ja tännoga immele, kui ta ütleb: „Sest misuggune suur rahwas on, kelle jures jummalad ni liggi on, kui Jehowa meie Jummal ni mitto lorda, kui meie temma pole hüame.“ Dawet passub Paul 119, 18: „Te lahti mo filmad, et ma wään Sinno immeasjad, So kässoõppetused.“ — Ja kui sinna, armas luggeja, ka nenda otsid ja passud, siis tõutab Jesus sulle taewa warrandusse uksed lahti tehha, ja sinnule omma pühha kirja sõnnast wastata. Sest se on algmissest nenda olnud, et Jummal omma süddant ja tahtmist omma sõnna läbbi innimestele ilmutanud ja teäda annud, ja tahhab sepärrast, et ka innimesed palwe kõnnelemisse läbbi jeddasamma wisi wõttaksid Temmale wastada. Ja meie ei pea mitte mõistmatta ollema kui lomad, waid Jummalal sõnnast nõu otsima, kus meid viete juhhatakse. Wata Paul 32, 8.

Adamal ja Ewal olli paradisi aedas õnnis põlli, et Jehowa neid iggapäaw fenna tulli watama, ja nendega kui lastega kõnnelema. Agga oh kurbduft, oh willetsust! pattolangmisse pärrast said meie esiwannemad nisuggu-
fets sandits wiljapuuts, mis fenna aeda mitte enuam ei

lõlbanud, ja said aecast wäljalükkatud. Ei rāfinud nüüd Jehowa nendega ja keige rahwaga wanna seādusse aenal mitte ennam pallest pallesse, waid prohwetide su läbbi, mis nemmad pühhas kirjas ülespannud, — senni kui Jesus, meie Önnisteggia, se teine Adam, kes meie pattolangmissse pärrast enne omma surma ühhes teises aedas, Ketsemanes, sures ahhastusses keige mailmia cest omma Jesa pallus, werd higgistades, — taewase paradisi aea wārrawad patto ärraleppitamisses Summalaga, keige mailmia rahwale jälle lahti teggi, ja ristipu peäl surres, kohhe sedda risti podud kurjateggiat senna paradisi laska wöttis. Luk. 24, 43.

Ja nüüd ristikogodus! öiska ja kida rōmoga: Au olgo Summalale kõrges, ja Ma peäl rahho, innimestest hea meel! Sest kui Summal enne muiste mittokord ja mitmel kombel wannemile prohwetide läbbi on rāfinud, siis on Temma neilsinnatsel wiimsil päiwil meile rāfinud Poea läbbi, kedda Temma on keige asjade pärriaks, peaks ja wallitsejaks seādnud, kelle läbbi Temma ka mailma on teinud. Ebr. 1, 1. 2. Sedda meie Jesust, — kedda meie polle näinud, ja siiski armastame, kelle siisse meie usjume, ehk meie Tedda kül mitte ei nä, ja olleme wägga rōõmsad kassi rōmoga, mis ükski ei woi ülesrākida, senni kui omma hinge önnistust, omma usso otja kätte same, — on Apostlid omma silmaga näinud ja omma käega katsnud; ja nemmad tunnistawad omma kirjades: „Meie näggime Temma au, kui Jhsast ainosündinud Poea au, täis armo ja töt. Ja Temma täiussest olleme meie keil wōtnud kül armo armo pärrast.“ —

Armas luggeja! sedda teādes, ärra unnusta mitte melas piddada: Edeni rohhoaeda said Kerubid möegaga pandud, mis nago tulleleek senna ja tenna ennast päris, et nemmad piddid ellopu teed hoidma. Ja ehk kül se waimolik paradisi wārraw on jälle lahti tehtud, siiski ütleb Jesus mäe jutlusses Matt. 6, et se wārraw on kitsas, ja se te senna minna on waewaline, ja piisut on neid, kes sedda leidwad ja tahtwad läia.

Sedda panneb õnnis õppetaja Magister Kwirsweld omma „waimolikko mirri rohhoaea“ 38 kõnne des Jeesusega, lapselikkul wiijil, agga siiski süggawa süddame mõttetega wägga kennaste meie silmade ette.

Ta näitab, kui süggawaste meie patto porri siise olleime langenud, ja kuidas selle läbbi meie jallad otsego rauda ja palko pandud on, et se teereis fitsa tee peäl, dignese wärrawa ja taewa usse pole meid siin hädda-orrus paljo waewab, otsego usklik Job tunnistab: „Ets waesel inimisel ei olle otsekui söddimisse waewa Ma peal? ja ets ta päwad olle, kui palgalisse päwad. Inimisesel, kes naesest sündinud, on lühikesed ellopäwad ja tülli kül.“ — Ja meie usso isäsa Jakob kinnitab seddasamma, kui ta ütles Warao wasto 1 Mos. 47, 9.: „Pisut ja kurjad on mo ellopäwad olnud.“

Õnnis õppetaja Kwirsweld, ristiinimese ellokäigist taewa linna pole kõnneledes, polle siis omma ramatule parremat nimme leidnud, kui „Waimolik mirri rohhoaed“. Se on luggejale tähhelpannemisse wäärt. — Mirrid kaswawad maddala Ma fees, nende lehhed ja oksad on täis okkaid, haljendawad aasta läbbi ja on wägga wiikka maoga; agga kui neid kätte wahhel berutakse, andwad nemmad kallist haiso wälja ja sawad mitme rohtude fees haigedele terwiseks prulitud. — Piiblis saab mirripu mitmes kohtas nimmetud. Prohwet Safarias näggi waimus Jeesust punnase hobbose selgas seisies mirri-pude wahhel. (Saf. 1, 8.) — Ets se pu olle meile märgiks, kuidas ristirahwa kaswamine ja seisus siin ladduwas mailmas on, kus keit lotus patto pärrast Jummalä wiikka al õhtab. — Agga siiski on lunnastud ristiinimesel kurjail ja hääl päiwil ta hea põlli: kui üks tüite kaljo praggodes, on temma tule ja tormi aeal peidetud omma Õnnisteggia jures, otsego mirri pude wahhel, kuidas prohwet Safarias ette näggi. Mis se siis muud tähhendab, mis pühha Waim Paul 92, 13—15 rägib, „et se, kes bige, peab haljendama, kui palmipu, ta peab kossuma, kui sedripu Libanonis. Kes Sehowa loiasse on istutud, need sawad meie

Summala buede sees haljendama. Sures wannadusfes peawad nemmad weel kossuna, nemmad peawad ram-mokad ja haljad ollema.“ Eks se tähhenda seddasamma, mis Jesus ütleb: „Minna ollen se winapu, ja teie ollete winapu oksad, ja kes minno sisse jääb, se kannab paljo wilja.“ — „Iah, mis on innimenne, et Sa, Jesand, temma peäle mötled, ehk innimesse poeg, et Sa tulled tedda katsma; au ja auustussega olled Sa tedda otsego kroniga ehhitanud.“

Küllab sa, luggeja, nüüd olled arvo sanud, ja mois-tad, et se ramatufe: „Waimolik mirri rohhoaed“ muud ei tahha olla, kui sinnule ühheks söbralikkus bppetusfeks ja juhatajaks, kuidas wiisi sinno süddame mötled ja ihhaldamissed häil ja kurjil päiwil Jesanda palle ees arwalikkus sawad, ja kuidas Summal ennast pakkub sinnule kui lapsese, kui sinna hädda ja hirno andmist kannatad. — Kui usklik hing Summala witsa al omma willesust kaebab, siis möistab temma itka iscennese peäle kohhut, nenda kuidas sa, luggeja selle ramatu seest isse leiad. Jesus ei möista sinna peäle mitte ennast kohhut sedda wiisi, kui uskmatta mailma rahwa peäle, kes Summala armoöppetusse sinna ei wötta kuulda. Sellepärrast wata ette, sinna pillaja, kui sinna selle ramato naeruks peab, ehk müdo aiawiteks tähhelepaunematta ja ilma palweta loed, et sa mitte Summala pühha wiha ennese peäle põllema ei süta. Kui kohhus jubba Summala koeast peäle hakkab, mis ots saab siis sinnule? Kui õige waewalt peäseh, kuidas siis Summala kartmatta ja pattune lorda saab?

Agga teie, minno armsad, ärge pange sedda palla-wat mitte wöeraks, mis teile fiufatusfeks juhtub, otsego juhtuks teile üks wöeras assi, waid nenda kui teil Kristusse kannatamissest ossa on, nenda olge röömsad, et teie ka Temma au ilmumisses sure römoga wöiterbömsad olla.

Et järreltulles 38 kõnnes leit mötled süggawast weehallikast, se on, kalli önsaksteggewa Summala sõn-nast wöetud on, ja mitte tühjad innimesse walle mötled

ei olle, seks on tunnustusseks igga kõnne jure Piibli salmi lohhad pandud, — ja pallun wägga, armas luggeja, wötta ommale sebda aega, need salmid, mis mitte sõnna sõnnalt polle wälja kirjutud, isse Piibli ramatust järrele luggeba, ja kui se wöimalit on, ta pähhä öppida. Jummalala sõnna on se ellomanna, mis hinge toidab iggawesseks elluks. Ja kes selle hinge roaga ennast fiin toitnud, et ta kül on sanud, se ei sa üksford seäl rahhomaeades mitte nälga tunda. Jesus on se elloleib, ja kes temma sõnnade sisse jääb, se jääb Temma sisse, ja Jesus temma sisse iggaweste. Amen.

1.

yinge suure armastus ja iggatseminne
 Önnisteggia järrele.

Sing: Jeesus, armas peigmees! tulle mo süddame rohhoaeda ja wötta kasta mo süddame põldu. Ma armastan üksnes sinno seltsis olla ja so kallist liggiollemist tunda; sest teik maailma rõõm on mulle wihhaks sappiks sanud. Ärra wibi kauaks, armas Jeesus! sest sinno armastus on ni wägga põllew, et ma ilma selleta ei wõi ellada.

Jeesus: Wata, ma tullen, mo ödde ja pruut. Minno Issa on sind mulle ärrawallitsenud. „Runninga emmandaid ja neitsid on ilmaarmamatta. Üks on minno tuike, mo täieste wagga; temma on se ainns omma emale.“ (Üll. Laul 6, 8. 9.) „Tulle minnoga, oh pruut! Libanoni peält; tulle minnoga Libanowi peält; wata seia Amana mäe otsast, Seniri ja Ermoni otsast, emmaloukoerte pessade seest, pardri metsaliste mäggede peält. Sa olled mo süddame ennesele wötnud, mo ödde ja pruut! sa olled mo süddame ennesele wötnud omma ühhe silma läbbi, ühhe keega, mis sinno kaelas.“ (Üll. L. 4, 8, 9.)

Sing: Jeesus, armas Önnisteggia! mo kallis peigmees ja Lunnastaja. Ma ollen orse isseenesest ärra se suure rõmo pärrast, et ma sinno kallist liggiollemist tunda saan.

Jeesus: Mo armoke! Tulle ja allanda

omma süddant viete minno ette. Raeba mulle omma hädda, mis sind waewab ja sinno süddant koormab, sest minna tahhan sinno abbi-meess olla. Ärra nutta mitte (Luf. 7, 13), minna ollen sülle armolinne ja kulen sinno pal-lumist. Mis sa tahhad, et ma sülle pean teggema? (Mark. 10, 51.)

Hing: Oh armas Issand Jeesus! Anna andeks, et hakkasin sinnoga kõnnelema, kes ma tuht ja põrm ollen. Minna ei olle mitte selle jure armo wäärt, mis sa mulle keige minno elloaeal olled üslesnäitnud ja weel iggapääw näitad. Minno kohhus on sind tännada, et sa ni helde ja armolinne olled. Sa olled iggal tun-nil ja filmapilgul mulle abbiks olnud omma heldusjega. Sa ei wässi armo heitmast egga tüddine mailma armastamast, et se kül sinno wasto tännamatta on.

Jeesus: Minno rööm on innimeste lastega ümberkäia ja „liggi olla keigele, kes töe sees mind happi hüüdwad.“ Minna peästan sind, aitan sind, öppetan ja tahhan sülle teed näidata, mis peäl sa pead käima.“ Tulge minno jure keif, kus waewatud ja koormatud ollete, minna tahhan teile hingamist fata.“ (Matt. 11, 28.) „Kes minno jure tulleb, tedda ei tahha ma mitte wäljalük-fata.“ (Joan. 6, 37.) Agga sa pead mind auus-tama ja minnust innimeste ees tunnistama.

Hing: Keigewäggewam hallastaja! sa keige armo ja heldusje hallikas ja keige armastusse süggawus. Sinno annid ja armo warra ei lõppe ial ärra. „Kui kallis on sinno heldus,

oh Issand! et inimeste lapsed so tihade warju alla lippuwad. (Laul 36, 8.)

Jesus: Armas hing! Se ep olle selle wastu middagi arwata, mis ja tullemas ellus, taewa römo sees, minno jures iggaweste pead maitsema ja lätte sama; sest seal wast saad ja öiete tunda, kui hea ja helde minna ollen. Meed annid, mis ma sulle siin Ma peäl annan, on nenda, kui lastele pisjufessi kingitusst römüstamisests antakse. Sepärrast, ärgo hoidko südda nähtawatte asjade pole, sest „nähtawad asjad on aealikkud, agga näggematta asjad on iggawessesed.“ (2 Kor. 4, 18.) Minno ünsaksteggew sönnu, pühha Waim ja mo rahho, mis ma uskikkudele annan, neid on wäärt öigets annils ja warraks nimmetada. „Kel janno on, se tulgo ja ostko ilma rahhata ja ilma hinnata. Mikspärrast wagite teie rahha se eest, mis ep olle leib, ja omma werrewaewa se eest, mis teid ei wöi täita? Kuulge mind öiete ja söge head, siis peab teie hing römo tundma kallimast roast. Pöörge ommad körwad, ja tulge minno jure, et teie hing woiks ellada.“ (Jes. 55, 1. 2. 3.) Agga ja unnustad waimolikkud aännid hopis ärra ja nõuad aealikko warrandust. Sepärrast pead ja taewa römu ja önnistust alwaks ja pallud, mis ja ei tea, nenda kui Sebedeusse poegade einna. (Matt. 20, 20. 21.)

Hing: Jah, armas Jesus! Küil peaksin moistlikkum ollema, agga „minna üllekohto orri effin ilka körwale, ja ahnitjen aealikkuid asjo ennam kui sünnib. — Ma tännan sind, et olled

mind ristirahwa seas lastnud sündida, ja olled mind pühha ristmissse läbbi ommaks lapsels ja iggawesse ello pärriaks ueste sünnitanud. Sa olled mind lapsest sadit omma pühha Waimo läbbi õiges uskus pühhitsenud ja sinno arm ei olle minnust mitte ärralahkunud, ehk ma küll omma lihhalikkus wödrusses sind saggedaste ärraunnustasin, mahhajätsin ja patto sisse langetsin. Siiski sadad sa mind omma Waimo abbiga jälle õige teele. Temma kannab mind omma kätte peäl ja on minno õppetaja ja eestkostja, kes minno eest „palwet teeb räkimatta õhkamistega.“ (Rom. 8, 26.) Temma on minno lihha ristilõnud keige ihhaldamistega ja himmodega, mo waimo walgustanud ja pühha holega patto wasto pannud. Kui pea olleks mailm mind woinud omma wörkudesse kinni wötta ja omma kõitega siduda ja wangi panna, kui pühha Waim ei olleks neist wäljaaitnud. Kuida pean sind kiitma ja tännama so ärraräkimatta armo eest, ehk, mis pean sulle andma?

Ei muud, kui isseennast. Ma jään sinno orjaks; sest sa olled mind omma kalli werrega ennesele ommaks ostnud.

Jesus: Olle ustaw, armas hing; siis tahhan minna sedda tööd, mis ma sinno sees olen alganud, ka lõppetada. „Teie ollete minno sõbrad, kui teie teete, mis minna teid käsän.“ (Joan. 15, 14.) Keik Issa nou ja tahtmist kulutan minna teile. Etks teie ei tea, et ollete mo waimolikkud prudid, kelle kihlamine ja läeandmed mo iggawenne armastus on.

Hing: Oh Jeesus, armas Jeesus! Minna annan sulle oma külma armastust ja pohjani ärrariffitud süddant. Te minnoga, ni kui tunned hea ollewad. Minna ei olle mitte isseenese, waid sinno pärralt ihho ja hingega. Keil minno meel ja tahtminne jägo hopis sinno hõlets. Sest, kui nenda olleme ühhendud, siis ei woi mind sinno armastussest lahjutada, ei willetsus egga ahvastus, ei nälg egga allastus, ehk muud sellesarnatsed asjad. (Rom. 8, 35.) Ma tahhan omma usso-kättega sinnust kinni hoida, ja sind ööd ning päwad nouda, kinni sind ollen leidnud ja täiete kätte sanud.

Jeesus: Agga kui minna sinnust kaugele ärralähheksin?

Hing: Minna tahhan sind üllesotsida ja prohwetit Jonaga kül ka merre pohja minna (Jon. 1, 15); otsego Israael punnasest merrest (2 Mos. 14, 22), ja prohwet Elias ja Elisa Jordanist läbbi käisid (2 Kunn. 2, 8.) Sest armastus on tuggew kui surm, ja temma kange armastamine on kõwwa kui surma wald; armastusse lõõst on tulline lõõst, kui suur tulleleel. Paljo wet ei woi armastust ärrakustutada, egga jõed sedda upputada. (Üll. Laul 8, 6. 7.)

Jeesus: Agga kui minno ümber tulleleel ollets, nenda kui Sinai mäel (2 Mos. 19, 16—18), ehk kui kolme mehhe ümber tulleahjus! (Tan. 3, 24—27.)

Hing: Sinno jure, oh Jeesus! tahhan minna Mosessega mäe otša pude ja pimmedusse sisse tulla (2 Mos. 20, 18) ja Sadraki, Mesaki ja

Ubednegoga tullise ahjo miina, mis seitse lord
tullisemaks lötud (Tan. 3, 19); sest tulleleel
ei voi armastusse leki mitte ärrakörwetada.

Jesus: Kui ma olleksin sõawäega ümber-
piratud, mis sa siis teeksid?

Hing: Ma tahhaksin lerist läbbitungida, ja
sinno jure jouda, otsego kunninga Laweti aéal
kolm wäggewad meest Witistidest läbbitungisid
Betlemma kaewust wet wõtma ja töid kunningale
jua, kui temma sedda himmustas (2 Sam.
23, 16); eik armastus ka nenda te?

Jesus: Onz sul nisuggune usk ja armas-
tus, armas hing! siis peawad enne mäed liku-
ma ja mäe kingud töikuma, kui et minno ar-
mastus sinnust peaks lahkuma. (Jes. 54, 10.)
Sepärrast ärra kardada, sest minna ollen sind lun-
nastanud ja nimme pärrast sind lutsnud: sa
olled minno pärralt. Kui sa weest läbbilähhed,
ei pea nemmad sind mitte ärrahupputama: kui
sa tulles läid, ei pea sa ärrapõllema, ja tulle-
leel ei pea sind mitte körwetama. (Jes. 43, 1. 2.)

Wisiil: Oh Jummal! sinno peäl.

Hing: Mo rahho Jesufe,
Oh! te, et allate
So armastusses põllen,
Sind tundma ussiu ollen,
Sind pühhadega lidan
Ja sega aega widan.

B.

Waimolikkust wiljast.

Hing: Minno armas sõbber! Tulle minno

lõbdame rohhoaeda ja wata sedda wilja, mis seal kaswab. Tulle, armas Jesus! Sa olled isse mind istutanud, kui puud jõe kaldal (Saul 1, 3) ja olled mind teinud wiljakandjaks oksaks sinno, se tõssise winapu küljes. (Joann. 15, 2—5.) Kosjuta mo waimo wilja: armastust, rõimu, rahho, pitkameelt, sõbrust, headust, ussolotust, tassandust, puhtust, kannatust ja muid sellesarnatsid asjo. Tulle ja wata, misjuggune mo usjowilli on.

Jesus: Wata, siin ma ollen, mo armas lapsokse: sinna waimolik wiljapu, tahhad omma wilja mulle nähha anda? —

Hing: Siin on, minno armas Jesus! mul se esstienne witsew kolmeoksjaga wiljakandja pu, mis ja isse olled istutanud ja lastnud: Usk, lotus ja armastus. Se on ni tuggewaste minno sees jurdunud, et ei surin egga ello, egga ükski waenlane mind ei woi lahjutada sinno armastussest. (Rom. 8, 38. 39.) Wõtta sedda wasto, kui pissoksest wõsso omma aeda. Mailma lapsed sedda küll jalgega tallawad; agga armas Dnisteggia, ma usjun, et se siino melepärast on.

Jesus: Olle tru ja ustaw, armas hing! Sinna olled mulle wägga armas. Kui armas olled sinna, sa tunninga tüttar; sinna olled wägga kaunis, sepärrast armastan ma sind. (Jes. 43, 4.)

Hing: Minna ollen, armas Jesus! wiljakandja winapu oks, agga ellan terrawas libbowitsa põesas. Sinna kallis taewa päife! sinno armas laste, misga sa hommikul ja õhtul mind

olled lastnud, se on mulle üksnes joudo ja rammoo annud, muido olleksin ammogi ärrakuiwanud.

Jesus: Kas sul weel muud on, mis tahhassid mulle näidata?

Sing: Oh armas Jesus! Kule minno seestpiddist pudust. Küil on mittokorda sinno armooks mulle lahti tehtud olnud, kui minno palwed ja öhkamissed on pilwedest läbbi tunginud, ja ei lahkunud enne, kui siuno jure said, egga taggasi tulnud, enne, kui sinna armoga nende peäle waatsid. Kui siis tahhad weel middagi minnust nähha, siis siin on pühha=hole rosid leida, need maddalad lillikesed; ja kui sulle kölbawad, ka tänno=rosid; siin on mulle mõllemad peud täis. Ma tännan sind, Issand! ma tännan sind ilma lõpmatta sinno õnnistusse eest: Issand, sinna olled wäärt, et sa wöttad wägge ja rikkust, ja tarkust, ja rammoo, ja auustust, ja au ja kitust iggaweste. (Salm. 4, 11; 5, 12.)

Jesus: Armas lapsok! Mis sul weel on mulle anda, sedda anna mulle selgest armust ja ärra unnusta mind.

Sing: Oh armas Jesus! Ei minna sind woi ärraunnustada, ni kaua kui ma ellan, egga omma süddamest kautada. Kui minna sind unnustan, siis unnustago mo parrem kääsi isseennast ärra. Sägo mo keel minno sulae külge finni, kui ma ei lasse sind omma keigeüllemaks rõmuks sada. (Laul 137, 5.) Issand, ärra sinnagi mind unnusta, waid hoia mind omma armoo ja abbiga.

Jesus: Minno armas lapsok, sa usklik

hing! Ei minna sind unnusta egga mahhajätta. Ma tean, mis ma sulle ollen töotanud, sest minna armastan sind wägga. Kuidas ma sind siis woitsin ärraunnustada? „Wata, omma lätte peäl ollen ma sind märkinud.“ (Jes. 49, 16.)
Agga mis sul weel on mulle anda?

Hing: Minna annan sulle omma armastust, mis minno süddame rohhoaedas silmanähtawalt kaswab. Minna armastan sind teigest süddamest, Issand minno Dünisteggia! minno hoidja ja laitsja, minno armast hingepeigmees! Kui sa tahhad puhtust minnust nähha, siis on sedda leida minno elloparrandamisest, mis sinno werrikest kannatamisest punnane on.

Jesus: Sinno wilja hais on wägga hea, nenda kui franati öunapu aed teigestallima wiljaga, ja teistsuggu kalli rohtudega. (Üll. Laul 4, 13.)

Hing: Wötta wasto, kallis hingepeigmees, sedda wilja, mis sinno pruut siin mailma kõrbes omma süddame rohhoaedas woib kanda, kuni se kadduw, tuisune ja külm talweaeg (aealil ello) saab mödaläinud ja rõmus taewa lew Wade algab, mil iggawene bitsemisse aeg saab ollema. Seal saan ma kallimat wilja kandma.

Wifil: Keif tulge minno jure nüüd.

Oh! wötta mo sees ellada,
Mind sulle heaks puuks istuta,
Et woin head wilja kanda.
Ja sinno aedas järgeste,
Kui launis illus öiele
Head haiso wäljaanda.

So paradisi aiaks sa
Mind wallitse, et haljan ma

Mi laua, kui ma ollan.

Süis tahhan siin sind tenida,

Ja iggawest, seäl löymatta,

Kui sinno jure tullen.

3.

Lüddimus mailmast.

Sing: Oh kui armas on se, kui ollen lahtt sanud sest rahhutumast mailmast; kui hea on waimolikko pühha mõttele sees olla ja mailma leige temma himmudega ärrapölgada. Minna ollen nüüd kui se, kes ühhe kõrge torni eht mäe otfast ühhe sure liina peäle mahha watab, kus turro ja leik ullitsad tunimestest likuwad. Seäl on leik nähtaw mailma wiis alwaks pandud, waimolikko tundmisse wasto. Kurri mailm! kui palju sind weel armastasse! Kuudas on sinno lapsed hopis seggafels läinud, ja ei tunnegi isse sedda suurt kurjust ja kahjo. Memmad on Babeli rahwa sarnatsed, kes hakkasid torni ehitama, lotes, et se pididi taewa ullatama. (1. Wos. 11, 1—9.) Küil naad seäl jooksid ja kandsid kirma ja sane, ni palju kui jõudsid. Memmad lootsid sest au sada, agga jäid häbbisse leige omma tö ja teggemissega. Oh langenud Babel! sinna olled leik mailma ehitanud; et nüüdse mitto tuhhad iggapääw sinno müride kallal ehitawad. Kui mitto näwad ilmaasjata waewa, ja ehitawad au-tornisi ja tiggewaid liinast nende kolme mailma posti eht samba peäle, mis on: Eihhahimmo, silmahimmo ja ellokörus, mis küil lange tuul ühhe öga saab mahha

tõukuma. Mailm, sinna olled otsogo Babeli torn, kelle ehitus teled ärraseggab, et kui teistwisi rägita taffe, siis teistwisi tehakse.

Jesus: Armas hing! sinna rägid mailma kurjast ellust; agga sinna isse ellad ka weel nenda. Ollad sa ni targaks sanud, et olled mailma kurja ello öppinud tundma, siis katsu, et öppid ka parreminne ennese ette waatma. Sinna rägid mailma eksinud Babelist, agga hoia, et sa isse temma läbbi eksitud ei sa. Pöggene Babeli seest ärra, ja peästa omma hing, et sa hukka ei sa temma üllekohto sees. (Jer. 51, 6.) Taggane, taggane, minne seält wälja, ärra putu sesse, mis rojane, minne nende seast wälja ja puhasta ennast. (Jes. 52, 11.)

Hing: Armas Jesus! Kuhho pean ma minnema, et ma woiksin ainuüksi sinnoga olla?

Jesus: Ei mitte, innimesse laps! sedda ei olle tarwis! Kui tahhad mailma Babelist pöggeneda, siis ei pea sedda lihhalikkul kombel teggema. Sinna ei leia rahhopaika kussagi siin mailmas, sest keif mailm on kurjust täis. Ei sul olle tarwis mind kõrbedest otsida, waid kus kaks ehk kolm on minno nimmel ühheskohhas, seäl ollen minna keskpaikas nende seas. (Matt. 18, 20.) Sinna leiad mind keikis paikus ristiloggodusjes. Ka keigesurema mailma kurjusse sees woid sa ennast minno pole hoida. Kui sa ei tahha mailma lastega ühhesuggust ossa jada, siis pead ennast mailmast hopis lahtiliskuma, muido kannad mailma ommas süddames ja annad temmale rumi omma lihha ja werre sees. Sa pead teisel

wisil mailma Pabelist wäljapöggene: se peab seestpidi sündima, se on; et sa ennast ennastemmas orjaks ei anna. Ärgo olgo sul teggemist pimmedusse figginatta teggudega (Ewef. 5, 11), ja ärra wea wöeras ilkes usmata rahwaga. (2 Kor. 6, 14.) Ärra anna omma kurja süddamele melelewatda, et piitad temma melepärrast olla, ärgo olgo sul ialgi hea meel temma tahtmisest, waid wiika sedda teigest süddamest. Seddawist woid sa ka kest Pabelis ellada ja olled ommeti temmast wäljaläinud.

Agga ma ütlen sulle ka, et sa isse olled saggedaste ussin kül olnud mõnda kiwi selle wanna Pabeli torni ehitamisse tarwis kokkandma. Mõnnikord sa pöggene sid seält emale, agga lastsid ennast jälle ussinaste taggasi kutsuda. Kui sinna agga ei anna omma lihha ja werrele woimust, kül siis mailma Pabel jääb sinno polest ehitamatta.

Hing: Jah, armas Issand! Mailm on wägga kurri; kes ennast temmast tahhab lahutada, egga olle temma iggapäwase elloga ühhejuggne, siis wiikab ta sedda wägga. Ma pean tunnistama, et ma ka temma melepärrast ollen ellanud, kui ma ei tahtnud temmast põlgatud sada.

Jesus: Ous sinno meel sest kurb, et mailm usklikuid naerab ja põlgab. Eks sai ei tea, et kes tahhab mailma söbber olla, se saab Summala waenlasjeks. (Jak. 4, 4.) Mailm ei armasta neid mitte, kes mind armastawad. Kisisu ennast mailma seltsist lahti ja ärra olle nenda kui Peetrus, kes mailma seltsis, tulle äres ennast tahtis soendada. (Lut. 22, 55.) Se peab sulle otsego

ühhet's armo tähhets ollema, kui mailm sind wihtab; sest sinna pead mailmale hopis ärrasurrema ja üksnes mulle ellama. Ollesid sinna mailmast, siis armastaks mailm omma. Agga sinna ei olle mailmast, waid minna ollen sind mailmast ärrawallitsenud, sepärrast wihtab sind mailm. (Joan. 15, 19, 20.) Pea meles sedda sõnna, mis ma omma jüingritele ollen öödnud: Sullane ep olle surem, kui temma is'and. On nemmad mind taggaliusanud, siis kiusawad nemmad teidki tagga. Sest keik, kes tahtwad jummalafartlikult ellada Kristusse Jesusse sees, neid peab taggaliusatama. (2 Tim. 3, 12.)

Hing: Anna andeks, armas Önnisteggia! et ma ei olle ennast viete tähhelepannud; sest „liha on nõdder.“ (Mark. 14, 38.) Sepärrast ollen ennast hoidnud mailma teotusse ja häbbi eest ja ellasin mailma wist järrel. Agga nüüd nään, kui palju mailm mind on petnud, ja tean, kuidas ma sinno meelepärrast pean ellama.

Jesus: Sinno südda on kahtlane: Polega armastad mind ja teise polega hoiad mailma pole. Sa ei woi mitte kahte is'andat tenida. (Matt. 6, 24.) Sinna olled Jerusalemma üllematte sarnane, kes uskusiid minno sisse, agga Wariseride pärrast ei julgend sedda üllestunnistada, et neid koggodussest ei pidand sama wäljalükkatud. (Joan. 19, 38, 39.) Nemmad armastasiid enam innimeste kui Jumala au. Kui olled ennast mailmast lahtilõnud, siis pead keik omma warra kasa wõtma, nenda, et sinna tee peäl ommas mõttes ühtegi ei kauta, mis tuul

woib taggast aeaba ja sind mailma sisse taggast
 tömmata. Sa ei pea middagi mailma sisse
 mahhajatma. Minno Israeli rahwas ei woinud
 middagi mahhajätta (1 Mos. 15, 14; 2 Mos.
 3, 21. 22; 12, 35. 36), ja kui ellekski middagi
 mahhajanud, siis ei pea selle peäle enam taggast
 waatma. Wõtke Lotti naese peäle (1 Mos. 19,
 26.) Unnusta omma isjamaea, siis saab sulle
 rõmo so wäljaminnemisest; sest unnusta, mis
 tahha jääb; mis ülleweel on — otssi!

Sing: Armas Jesus! kui minna Babelist pean
 wäljaminnema, siis tahhan jubba tännapäaw
 sedda tehha. Ma ollen ommad mõtted jubba kofko-
 loggonud. Mo südda, ärka ülles! — Sä kaugele,
 ja eksitaja Babel. Sinno rattad ei pea mind
 enam weddama. Eh hita ennast kül kaua; —
 minna sedda enam ei te. Sinno müür on kui
 ämbliko wõrk; tuul woib sedda mahhapuhhuda.
 Minna tahhan taewa honet ehhitada ja senna
 ennesele warra koggoda. Mailm! sind ma en-
 nam ei usso. Minno ello on taewas. Minno
 tee siit mailma kõrbest wiib ülles taewa; se-
 pärrast ma sinnust ei holi.

Wifil: Oh Jesus! sinno wallo.

Eht ilm mind käsiks jäda
 Weel seie ellama,
 Mis ial temmal teada,
 Mul pakkuks anda ta,
 Suurt au ja rikkust, rahha,
 Ei holi minna sest,
 Se teik jääb minnust mahha,
 Ei kesta iggawest.

4.

Waimolif prudi ehhitus.

Jesus: Kes on se, kes paistab wälja kui loit, illus kui ku, selge kui päike? (Üll. l. 6, 9.) Eks se olle minno armoke, minno pruut, kedda ollen ennesele kihlanud. Minna ollen sind sure armastussega armastanud, ja omma werrega pattust puhtaks pesnud.

Hing: Armas Jesus, kallis Lunnastaja! sinna olled mind ennesele kihlanud ja olled mulle sanud werrepeigmehheks, kui sa omma werrega mind rojast puhtaks pesfid.

Jesus: Jah, armas hing! ma ollen sind peigmehhe armastussega armastanud, suurt wae-wa näinud ja sinno pärrast kauem kui Jakob omma armsa Raeli pärrast teninud. (1 Mos. 29, 20. 27.) Ma ollen risti, surma, wallo ja waewa heal meel ennese peäle wötnud, ja kedda keif sinno pärrast kannatanud.

Hing: Oh armas Jesus! Ei ma olle mitte selle sure armo wäärt. — Agga mis head olled sa minnust leidnud, et olled mind nenda hakkanud armastama; minna haisen omma pattude sees ja ollen rop ja rojane.

Jesus: Armas hing! Minna ei woinud kedda kannatada, et sinna iggaweste pididid hukka minnema ja ärrakadduma. Minno armonõu olli se, et innimeste suggu pididi sama ärrapeästetud.

Hing: Oh armas Jesus! Mis pean ma sulle sinno põhjatuma armastusse eest tasjuma, sest mul ei olle muud ihtegi anda, kui isseennast ihho ja hingega.

Jesus: Muud ma ka ei tahha, kui sind ennast, nenda, et sa õige usso läbbi ennast mo ommaks annad.

Hing: Armas Jesus! Siis peab mul ka prudiand kasas ollema: Se on minno südda. Wannaseädusse aial pidid teif esimesesed poeglapsed sinno pärralt ollema (2 Mos. 13, 2); nenda tahhad sa ka minnult esimesesed ainiid. Minna annan sulle omma süddame, mis sa isse olled lonud ja lunnastanud; sedda ohwerdan sulle hea melega.

Jesus: Siis, minno armas hing! annan ka minna ennast sinno ommaks; teif, mis mul on, peab sinno omma ollema ja minno õnnistust pead sa täieste ossaks sama.

Hing: Minna ollen nüüd sinno pruut, armas Jesuse! agga ma ollen wägga willets ja armoto, ja waene, ja pimme, ja allasti (Salm. 3, 17); ei olle mul prudi ehted, et ma sinno ja so taewa Issjale kõlban.

Jesus: Armas hing! Minno werre õigus peab sinno prudihte ja pulmakuub ollema, mis sinna õigeussu läbbi pead selga pannema; ilma selleta ei kõlba sinna minnule egga minno taewa Issjale.

Hing: Minna tahhan nenda tehha, ja sinno õigust usso läbbi ommaks wõtta. Dkse nenda, kui ma ihholikko kube selga pannen, nenda tahhan ennast ka selle werre õigusse kuega ussus ehhitada, ja ükski waenlane ei woi sedda ärrarisuda.

Jesus: Kui sa nüüd minno waggadust, õigust ja õnnistust ussus ommaks wõttad, siis

ollen usso läbbi sinnoga ühhendud, nenda kui ihho riietega, pu okstega, ja Bea liikmetega.

Hing: Jah, armas Jeesus! Se on küll minno waimolik prudi ehte, misga woin kui pruut sinno ees seista. Agga misga pean ennast wäljaspidi ehitama, et woin ka ilma silmas paista, et ta tunneks mind sinno prudi ollewad.

Jeesus: Sefamma ust, armas hing! mis armastusses tuggew on, peab sinno ehte ollema. Sest ristiinnimesse eht seisab armastusses. Se ou ennam wäärt, kui keigefallimad asjad, misga ja kõlbad inglite ja innimeste ette.

Hing: Armas Jeesus! Öppetä mind, kuidä ma viete pean elläma ja ennast ehitäma, et ma woiksin sinno melepärrast olla.

Jeesus: Sa pead ärrahetäma sedda wanna innimest, kellega sa siit jädik olled ellänu, kes kurja himmude läbbi sind on ekfitänu, ja pead ennast uendäma oma mele-waimus, ja ennese peäle wötäma sedda uut innimest, kes Jummalä sarnatseks on lodud, tössise öiguse, waggadusse ja önnistusse sees. (Ewef. 4, 22—24.) Armas hing! pea ennast kui Jummalä ärrawallitsetud, pühhä ja armastud, süddamelikko hallastussega, heldussega, pitkamelega (Kol. 3, 12), kes wööräid wastowöttäb, kes head armastäb, moistlik, öige, pühhä, kassin. Mis tössine on, mis auus, mis öige, mis kassin, mis löbbus, mis hea on kuulda, kui üks hea kombe, ja mis kitusse wäärt on, se peäle mötle. (Wilkp. 4, 8.) Kui nenda olled ehitud, armas hing! siis on sul kennad prudiehted.

Hing: Kust ma woin nisuggused asjad õppida, et ma ennast nenda ehhitaksin?

Jesus: Wata Jummalat kümme kásso sõn-
nade peäle, need on, armas hing, se pegel, kelle
ees pead ennast läbbikatsuma, kui tahhad hool-
sast Jummalat tenida. Siis wata esfitels need
kolm esimest kásko: Seält näed, kuida sa pead
Issandat omma Jummalat tenima, tedda ülle
keige asjade kartma, armastama ja temma peäle
lootma. Sa pead ennast tundma ühhe wae-
pattuse ollewad; sa pead kannatlik ollema keige
risti ja waewa al, mis Jummal so peäle lasseb
tulla, ja pead lootma temma tütusse ja abbi
peäle. Sa pead tedda appi hüüdma, palluma,
kiitma ja tännama selle armo ja abbi eest, mis
temma sulle annud. Seält õppid sinna, kuida
sa pead pühhapäwa pühhitsema ja sedda holega
piddama ja temma sõnna pühhas koeas usklikko
ja wagga siiddamega kuulma ja wastowõtma.
Wanne tähhele need seitse wimist kásko: Mel-
jandama kásso sees leiad sinna üht suurt kásko,
kuida sa pead sõnnakulelik ollema omma wanne-
matte wasto, ja ka nende wasto, kes isja ja
emma asemel on, kuida sa neid pead armasta-
ma ja auustama. Wies kást õppetab, kuida sa
liggimesse wasto pead ollema, et sa temmale heal
melel pead head teggema keiges ihho ja hinge häd-
das; et sa ei pea maksma kurja kurjaga egga söi-
mamist söimamisjega, waid se wasto õnnista-
ma. (1 Peetr. 3, 9.) Olle rõmus rõwmsattega ja
nutta nutjattega. (Rom. 12, 15.) Kues kást
õppetab, kuida sa pead ellama kástmusjes ja

puhtusfes. Seitšmes käst õppetab, kuida sa pead omma liggimesse warra ja peatoidust aitamata kaswatada ja hoida. Kahhetšas käst õppetab, et sa ei pea wassetama egga petma. Ühhetšas ja kümnes käst kelawad sind himmutamast, mis ial liggimesse pärralt on.

Pea nüüd need asjad viete omma meles.

Hing: Minno armas Jeesus! Ma tannan sind nende armsa õppetuste eest; agga mil wiisil woin ma nüüd ennast hakkata ehhitama keige nendesinnaste asjadega?

Jeesus: Panne tähhele, armas hing! et sinna õiget wahhed ostad tehha omma ellowiiside wahhel, et sinno kowäärt teud ei sa laidetud; sest mouni on wägga holas wäljaspidiis asjus, ja se on üksnes wäljaspidine puhtus, kui nemmad se jures waimolikko uhkust ommas süddames jalliwad. Sinna pead omma Jummalaga peäle lootma, agga mitte waimolikko uhkussese ommas süddames maad andma. Kui so liggimenne sinno wasto eess, siis pead tedda wenna kumbel maenitšema, ilma wiyhata. (Matt. 18, 15.) Sinna pead targa melega ollema keiges ellus. Katju ennast läbbi, et waimolik uhkus sinno süddames ei wallitse ja kahhetse ommad pattud.

Hing: Oh armas Jeesus! Kuida woin ma õiget teed kätä, minno südda on wägga ussin ja walmis kurtja peäle ja õigelt teelt kormale minnema; se käib ülle minno jou. Sels läkkita sinna, armas Jeesus, mulle omma pühha Waimo, et ma temma abbiga woiksin sinno tahtmist tehha, et temma ei lasse mo süddant langeda

parrema ehk pahhema pole. Oh Issand! sinno hea Waim saatto mind tassase tee peale. Oh toeta sinna isje mo süddant omma armo ja abbiga. Öppetä mind, häil ja kurjel päiwil sind meles piddama. Mita, et woiffin hoolt kanda ja murret piddada ilma kassipiddi mötlematta. — Nüüd minno hing auustab wägga Issandat, ja mo waim on wägga römüs Jummalä, minno Önnisteggia pärrast (Luf. 1, 46. 47); sest temma on önnistusse rietega mind ehhitanud ja öigusse fuega mind fatnud. Sa nenda ollen ma prudi ehtega ehhitud.

Wifil: So hing oh Jesus, tehto mind.

Mis pulmaksuub sul? küesid sa!

Mo Jesus isje, wasta ma;

Eiis kattis ta mind häddalift,

Kui paljas peäsin kurratift.

5.

Waimolif prudi and.

Jesus: Kus sa olled läinud, mo armoke? (Üll. laul 6, 1.) Ma ollen sind tulnud otsima; ma ollen ommad käed feige päwa so järrele wäljalautanud. — Oh armas hing! Sä seisma! ärra jookse laia teed; selle tee ots on huffatus.

Hing: Oh armas Jesus! Ma lootfin mailmast suurt römö leida; agga nüüd nään kül, kui wägga ma ollen pettetud.

Jesus: Mikspärrast olled sa ni wägga ust-matta? Üks sa tea, kuidas sa plühhas ristmisses omma armastust mulle ni kalliste olled töotanud?

Ruidas sa omma esimest armastust ni pea olled mahhajätanud ja mind ärraunnustanud?

Hing: Oh minno keigekallim hingewarra! ma pallun sind allandlikkult! Wotta mind weel armust omma prudiks wasto.

Jesus: Sinna olled horatööd teinud, mailma söbrust armastades. Agga tulles ommeti minno jure; minna tahhan sind weel wastowotta. Anna mulle usko, lotust ja armastust, mis sa siitsadil mailmale olled annud. Et sa usso sedda: Enne peawad mäed likuma ja mäekingud köikuma, enne kui minno arm peaks sinnust lahkuma, ehk mo rahho-seädus köikuma. (Jes. 54, 10.)

Hing: Müüd, armas Jesus! annan omma süddant sulle pandiks: sinno ommaks annan ennast ihho ja hingega, senni kui ükskord mind ülles taewa pulmakotta wastowottad.

Jesus: Siis kihlan minna sind ennesele iggaweste, önnistusses, armus, heldusses ja uskus. Minna tahhan sind armastada, üllespidada ja so eest murret kanda, senni, kui sa wannaks ja halliks saad. (Laul 71 18.) Minna aitan ja päästan sind keige hädda seest.

Hing: Oh minno kallis hingepeigmees! Mit wisi woin sinno löpmatta armastust tunda, et woiksin tännolif sinno wasto olla?

Jesus: Et sa keikis asjus ustaw olled, siis tahhan minna sulle kallist prudiani anda, minno puhhast ja jädawat armastusse panti, se on pühha Waim; se on pärris pant, sinno lunnastamisfels, et sa minno omma olled. Ma tahhan omma armastust pühha Waimo läbbi sinno

süddames põllesma südata. Se peab teige sinno eilooea sind toetama ja kinnitama, mind weel enam armastama; se peab sind jubhatama, õppetama, maenitsemä ja sulle meletuletama, mis ja mulle se eest pead teggema. Agga sedda prudandi pead sa targaste tähhele pannema: pead sedda kindlaste ommas süddames hoidma ja sedda mitte omma kurja pattude ja holetuma ello läbhi ärrakautama.

Sing: Au, kitus ja tänno olgo sulle, minno armast hingepeigmees! Süddamest tannan sind ni kallist armastusse anni eest; mis on teif maailm omma warraga selle wasto?

Jesus: Sinna pead wägga targaste tähhele pannema, et sa ei lasse sedda kallist warra enneselt ärrawötta; sest se ei olle mapeälne, waid taewalik warra. Sest teie ei olle sanud sullase põlwe waimo, et teie jälle peaksite kartma, waid teie ollete lapse põlwe waimo sanud; kelle läbhi teie küssendate: Abba Issa! Sesamma Waim tunnistab teie waimoga, et teie ollete Jummalä lapsed. Ollete teie nüüd lapsed, siis ollete teie ka pärriad, nihästi Jummalä pärriad, kui te Kristusse pärriad, kui teie temmaga kannatate, et teie ka temmaga au sisse sate. (Rom. 8, 15—17.)

Sing: Oh, mis sugust kallist prudiar'i ja armastusse panti olled ja mulle annud. Minna lassen ennast sinno rinde naale, ja hoian sind ommas süddames, et Sadan egga maailm ei woi mind sinno armust lahjutada. Tulle mulle, tulle mulle, süddamette tundja! siis! maitsen ma sinno rõmust liggiollemist ommas süddames.

Wisi! Armas Jeesus, armastaja.

Sind ma tahhan armastada,

Siin ma ollen sinno kä.

Peigmees, wotta wautada

Mind kui pitser sinnusse.

Sa mo pärralt, minna ollen

Sinno pärralt itka teäl:

Kül sind nähha sama tullen,

Seistes sinno parral käel.

G.

Waimolif prudi peafatte.

Hing: Oh Jeesus, armas hingepeigmees! sa olled mulle armopandiks omma Waino annud; agga mis pean ma sulle se eest andma? Mul ei olle muud, kui üks pattustkoormatud südda, mis ja omma kalli werrega olled puhhastanud, ja mis täis usko, armastust ja lotust on, ja ka eddespidi sind tahhab karta, armastada ja auustada, ja sedda põlgada ja wihtada, mis sinno wasto on.

Jeesus: Armas hing! Sinna olled minno waimolif pruut; agga eks ja ei tea, et prudid peafattet kandwad?

Hing: Oh armas Jeesus! Minna kül kannassin rõmoga peafattet sinno auuks, agga mitte kadduwast mailma asjust — fronti sinna mind isse omma armoga.

Jeesus: Sedda ollen minna jo teinud, kui ma find ueste siinnitasin; agga kus on se peafatte, mis sa siis said? Sedda polle sul enam, agga wotta nüüd minno käest üht pissusest peawarju, se näitab pealt nähha kül alw, agga minno silma ees on ta kallis.

Hing: Olgo se misuggune tahhes; ma tahhan sedda siiddamelikko römoga wastowötta, sest et se sinno armokäest mulle saab antud ja kingitud.

Jesus: Agga sedda ütlen ma sulle, et sa maailma naero ja teotamist pead kannatama, kui sa sedda peafattet kannad, mis ma nüüd sulle annan.

Hing: Mis minna sest woin hoida! Tehko maailm, mis ta tahhab, kui ma agga sulle kölban. Sest se on teada, et maailm neid wihkab, kes sind armastawad, ja on nende waenlane.

Jesus: Wötta siis, armas hing, sedda alwa prudi peafattet, mis nimmetakse: Alw ello. Sest, kui sinna tahhad ennast minno prudiks tunnistada, ja minno pole hoida, siis ei pea sa sest hoolima, kui maailma lapsed sind põlgawad, naerawad ja teotawad, egga tahha sinno seltsis olla, nago olleksid sa ei tea kui suurt kurja teinud.

Hing: Sedda jummalakartmatta maailm kül ussin on teggenw; agga sinno pärrast tahhan ma keigealwemaks sada, keif naero, häbbi ja teotust römoga kanda. (2 Sam. 6, 21.) Egga nemmad wötnud sinnustki hoida, kui sa maailmas ollid, keif, kes sind näggid, teotasid sind. (Laul 35, 15; Jes. 53, 3; Matt. 27. 28. 31. 39—44.) Kas minna woin siis parremat tahta? Jünger ei wolle üllem omma õppetajast, egga sullane üllem omma issandast. Küllab jüngerile sestki saab, et temma on kui temma õppetaja ja sullane, kui temma issand; kui nemmad perrewannemit on Beeltsebuliks hüüdnud, kui palju ennam temma perret? (Matt. 10, 24. 26; Luf. 6, 40; 11, 15.) Ni kurri on maailm.

Jesus: Agga selle peakatte kõrwas on weel üks teine, mis nimmetakse: Wiikamine. Ma ilma ei sa find ükspäinis alwaks piddama, waid ka wiikama ja keelikpidi kiusama; ühhet püüdwad so ausat nimme teotada, teised sinno omma ärrarijuda, olgo wargusse ehk rõwimisse lombel. Nemmad aiawad find ka so ellopaigast wälja, et sa pead möda mailma hulluma.

Hing: Ja mis sefki wigga, mo armas Jesus! Sinno pärrast tahhan ma heamelega kannatada, nemmad on jo find enne wiikunud, egga siis minnoga woi teisiti olla. Sest leik, kes tahtwad jummalakartlikult ellada Kristusse Jesusse sees, neid peab taggakiusatama. (2 Tim. 3, 12.) Sest nendasammoti, kui nemmad on prohmetid ja apostlid taggakiusanud, nenda kiusawad nemmad mind ka. (Matt. 5, 12.) Nenda kui sinna isse olled ele läinud, tahhan minna lotusfes sinno järrel käia, sest meie peame mitme willetsusse läbbi Jummalala riki minnema. (Ap. Teg. 14, 22.)

Jesus: Agga selle sinno prudi peakatte sees, armas hing, on ka se raske ristilinne ello. Sinno käsfi ei woi sin Ma peäl hästi käia; sinna pead saggedaste Jobi wiisil kannatama (Job 1 ja 2 p.), risti ja õnnetusfi pead sa allati kandma, ja sinno ellotee ei wi find mitte roside egga lilledede peäl eddasi, waid sa pead kibbowitsade ja ohkakatte peäl eddasi minnema: kui üks õnnetus lõppet, siis teine hakkab; kui ühhest waewast peäsed, siis tulles teine jälle. Agga ärra sedda immeks panne, sest, fedda minna armastan, sedda minna farristan." (Ebr. 12, 6; Ilm. 3, 19.)

Minna katsun sind läbbi ja wallitsen sind ärra willetsusje ahjus, et sa minno prudiks woiksid fölbada. Sepärrast ei woi sa mitte ilma kiusatusteta olla.

Hing: Kui se nenda sinno pühha tahtminne on, siis tahhan sedda heamelega wastowötta, mis ja peäle panned, sest keik peab heaks tulles ma neile, kes sind armastawad.

Jesus: Sinno prudi peakatte sees on weel middagi, mis nimmetakse: Waesus. Et minna sulle ennam ei anna, kui agga mis waewalt üllespidamisjeks tarwis on, siis ei pea sa mitte immetspannema, et jummalakartmata innimesed rikkad on: nende ilmiik warra on nende osja; tulleswas ellus ei osle neil ühtegi ennam lota. Neil on nende palk jubba käes. (Matt. 6, 16.)

Hing: Minno armas Jesus! minna tahhan hea melega waene olla; sinna olled isse waene olnud. Ja ehk ma siin ellus kül waene ollen, siis tahhad sa mind seäl tulleswas ellus rikkaks tehha, kui ma siin agga jummalakartlik ollen, patto wiikhan ja head armastan.

Jesus: Weel, armas hing, leiad sa omma prudi peakatte sees middagi, se on: Kurwastus. Sinna pead nutma ja ulluma, agga mailm on rõmus. Sind peab kurwastadama, agga sinno kurwastus peab rõmuks minnema. (Joan. 16, 20.) Kui mailma lapsed rõmustawad, laulwad, hüppawad, kargawad, tantsiwad, naerawad, söwad ja jowad, ja rõmustellewad kurja tehhes, siis pead sinna nutma, öhkama ja kaebama, ja ommas süddames kurbdust tundma isseennese ja nende pattude pärrast.

Hing: Ka se tulles mulle heaks, sest et se

nenda sinno tahtminne on. Se kurwastus sinno pärrast sadab wägga suurt önnistust, mis enam ärra ei löppe. Parrem on nutta kui naerda, sest kurwastusse läbbi saab südda ärratud.

Jesus: Wata, armas hing, kui sinna nüüd sedda peafattet tahhad römoga kanda, siis olled sinna kümmeFord ennam mo melepärrast kui enne; sest neid on paljo, kes sest prudi peafatetest ei tahha hoida; se on nende melest wägga köwwa ja raske. Dmmeti pead ja teadma, et mis alw ja põlgtud on mailma ees, sedda on Jummal ärrawallitsenud. (Rom. 1, 28.) Kui sinna mailma ees alw ja põlgtud olled, siis pead ja minno jures iggaweste sama auustud, kus keik inglid walmis-on sind tenimas. Ja wihtamist ollen ma sepärrast lastnud sinno peäle tulla, et ja minno käest abbi ja peästmist otsiksid. Sest minna ollen sinno jures keiges häddas ja kissun sind sest wälja. Minna hoian sind, kunni ja wannaks ja halliks saad. (Laul 71, 18.) Hüa mind appi ahvastusse päwal, siis tahhan minna sind sest wäljakistuda, ja sinna pead mind auustama. (Laul 50, 15.)

Hing: Minno armas Jesus! se on minno kindel lotus, et ja mind mahha ei jätta. Mind waewatakse keikipiddi, agga ma ei ahhasta ennast mitte; ma ollen kui ilmanöuta, agga ma ei olle mitte koggoniste ilmanöuta. Mind kiusatakse takka, agga mind ei jäta mahha; mind wissatakse mahha, agga ma ei ja hukka. Sest mo willestus, mis on filmapilmisje aiaks ja kerge, sadab mulle iggawest ja üllewägga suurt

au, sest et ma mitte tähhele ei panne sedda, mis nähtaw, waid, mis näggematta on; sest nähtawad asjad on aialikkud, agga näggematta asjad on iggawessed. (2 Kor. 4, 8. 9. 17. 18.)

Jesus: Minna tahhan sind nenda armastada, kui emma omma last (Jes. 49, 15); ma tahhan neile, kes wäsinud, rammo, ja joutumille joudo anda. (Jes. 40, 29.) Ka kurwad hinged peawad sama rõmustud. (Matt. 5, 4.)

Hing: Sedda tean ma tõeste, et sinna mind risti koorma al abbita ei jätta. Ja ehk mo südda küll täis kurwastust on, siiski sinno pühha sõnna rõmustab jälle ja annab troosti minno kurwa hingele.

Jesus: Sinno ihholikko waesusse eest ollen sulle waimolikko rikkust annud. Kui sul peatoidust ja ihholattet on, siis pead sega rahbul ollema (1 Tim. 6, 8; 2 Tim. 4, 8;) sinno warra on taewasse tallele pandud, kus ei koi egga rooste sedda ärra ei rikku, ja kus wargad läbbi ei kaewa egga warrasta. (Matt. 6, 20.) Sinno kurwastust tahhan ma waimolikkus rõmuks pöördä, et sinno hing mind auustab, ja sinno waim wägga rõmus on minno, omma Dnnisteggia pärrast. (Luk. 1, 46. 47.) Kurwastus ja rõöm, need möllemad sawad sinno sees ollema; „õhto jääb nut õmaiaks, agga hommiko on õiskamine.“ (Laul 30, 6; Jes. 54, 7. 8.) Pittse mürristamisse ja saes järrel lasssen ma jälle päikest paista; nenda täidan ka sind murre ja kurwastusse järrel taewalkiko rõmoga. Kui pead siin aialikkus ellus risti ja willetjust kandma, siis saad iggawesses ellus lõpmatta rõmo maitsuma.

Kui sa siin silmaweeaga külwad, siis pead seal römoga leikama (Laul 126, 5. 6; Jes. 68, 13. 14); siin käid nuttes, ja kaännat semet külwi tarwis, agga seal tülled tõeste õiskamisega, ja kaännat ommad wihtubud. Iggawenne rööm ja rahho saab seal ollema ja kurbduft ning õhkamist ei olle mitte ennam.

Hing: Seal wöttad sinna, armas Jesus, mulle keif tassuda, kellest ma siin ollen ilmajänud. Sepärrast: keikis näitame meie ennast wälja kui Summala teenrid sures kannatusses, mitmes willetsusses, mitmes häddas, mitmes ahvastusses, hawus, wangis, mässamistes, mitmes töös, mitmes walwamisses, mitmes paastmises, puhvastusses, tundmisses, pitkas meles, heldusses, pühhas Waimus, armastusses, mis ei olle sallalik, tõe sõnnas, Summala wäes, õigusse sõariistade läbbi parremal ja pahhemal polel, au ja häbbi läbbi, kurja kõnne ja hea kõnne läbbi; kui ekstitajad ja siiski tössised; kui tundmatta, ja ommeti küll tutwad, kui need, kes surrewad, ja wata meie ellame; kui need, kedda karistakse, ja kedda ommeti ei surmata; kui kurwasitud, agga ikka röömsad; kui waesed, agga kes paljo rikkaks teggewad; kui need, kel middagi ei olle, ja kelle kä ommeti keif on. (2 Kor. 6, 4—10.)

Jesus: Kanna nüüd römoga kedda alwa peatattet siin häddaorgus; taewas saad ilmanärtsimatta aufroni pärrandusses (1 Peetr. 1, 4), seal wiin sind, omma armast pruti, omma Issa maeasse. Urra karda, armas hing! keif mis sinna siin saad kannatada, peab sulle taewas rohkestes tasutud sama.

Wifil: üks tallekenne leppitas.

Kui tulleb mulle rahhoga

Siit taewarifi minna;

Siis tahhassin so werreega

Ka ehhitatud olla;

Se olgo peatroniks mul'

So Jesa ees, et woitsin sull'

So melepärralisests.

Kui prudiks sulle tötud,

Ja illusaeste ehhitud,

Jäda so pärrandusests.

7.

Iggawesest ellust.

Hing: Oh armas Jesus! Kui armas ja kallis on se seestpiddine hingerahho, mis ma sinno liggiollemisest tunnen; sepärrast põlsgan mailma ärra, ja keif, mis temma pärralt on.

Jesus: Armas hing! Olleksid sa ühhe tunni taewarigi rõmo maitseada sanud, ei siis ükski mu asfi woiks sind ennam rõmustada. Agga mötle nüüd selle peäle, kui sa iggaweste minno jure taewa saad, kus täielinne rõm ja rahho on minno parremal kael löpmatta. (Laul 16, 11.)

Hing: Oh minno armas Jesus! Kõl woib taewas hea olla, ja meie ello peab nüüd jubha seal ollema. Oh sedda üllewägga suurt rõmo! oh sedda iggawest õnnistust ja auustust! kes woib sedda üllesrätida!?

Jesus: Jah, armas hing! Siin ellus ei woi sa sedda ärramoista egga üllesrätida: Mis film ei olle näinud, egga kõrm kuulnud, egga ühhegi inimese süddamesse tousnud, sedda

ollen ma walmistanud neile, kes mind armastawad. (1 Kor. 2, 9.)

Hing: Oh armas Jeesus! Meie waesed pattused ei olle mitte sedda wäärt egga teninud, et woifime ni räkimatta sure õnnistusse osfalisseks sada.

Jeesus: Teie ei olle sedda mitte wäärt egga teninud, agga minna ollen teile sedda omma ilmafiita kannatamisje ja surma läbbi walmistanud; minna ollen surma, kelle woinusse alla teie ollite sanud, ärrawoitnud, ja ollen ello ja huffaminne matta põlwe walge ette tonud. (2 Tim. 1, 10.)

Se on nüüd teie Issa tahtminne, et ta teile iggawest ello annab; sest Issa isje armastab teid, et teie mind ollete armastanud. (Joan. 16, 27.)

Hing: Reigest süddamest olgo sulle kitus ja tänno, armas Lunnastaja! Sa fidetud olgo Jummal ja meie Issanda Jeesusse Kristusse Issa, kes omma sure hallastusse pärrast meid ueste on sünnitanud, ellawaks lotusseks, Jeesusse Kristusse üllestousmisje läbbi surnuist, ühheks pärrandusseks, mis ei woi huffa minna, egga ärrateotud sada, egga ärranärtsida, mis taewasse on tallele pandud meile, kes Jummalala wäes usso läbbi sisse lähhäme. (1 Petr. 1, 3. 4.)

Jeesus: Jah, üksnes usso läbbi peate sedda õnnistust pärrima; sest Jummalala kallid armood on iggawessed.

Hing: Oh, kui kallid ja armsad sawad need õnnistusse elloasjemed seäl taewa Sionis ollema, seäl irdes Jerusalemmas, mis üllewel on; seäl on se kallis Paradiis ja pühhade römopait. (Joan. 14, 2; Ilm. 21; 22, 1—5.)

Jesus: Kui mapeälne Paradiis, kus Adam ja Ewa elasid, jubba illus ja armas olli (1 Mos. 2 p.), siis woid sa arwata, et taewane paradiis mitto tuhhad ja tuhhad furd illusam ja armsam on.

Hing: Oh kui wägga römüs on minno hing ja ihho! Oh millal saan ma sinno jure, minno Lunnastaja ja Önnisteggia!

Jesus: Jah, armas hing! seal saad sinna römüstud ärraräkimatta sure römuga. Keif se rööm ja illo, mis lodud asjadest leida, se on keif tühhi suits ja aur ja paljas warri selle wasto, mis sinna taewas ilmalöpmatta nähha ja tunda saad, sest keif rööm, mis innimenne Ma peäl woiks ärramöttelda, on wägga pisjoke ja ei midbägi arwata iggawesse taewa römö wasto, tuhho keif kallid warrandussed ja römud otsego surest önnistusse merrest kofkojooksewad, ja se on paljo ülleem ja ennam, kui sinna siin Ma peäl keigeparremad asjad woiksid tunda ehf maitseda. Seäl pead sinna iggaweste römüs ollema: keif sinno meel ja moistus, keif sinno wäggi ja ranimo, keif sinno tö ja teggeminne peab ollema iggawesse ja pühha römoga täidetud.

Hing: Mis läbbi saan ni suurt hinge öinne ja seestpiddist römüstamist tunda?

Jesus: Sedda antakse se läbbi, kui teile Jummalä iggawest önnistust nähha antakse; seäl fate minno au nähha, mis Issa mulle on annud (Joan. 17, 5. 22); se on jo teile ilmunud; teie fate temma sarnatsels; teie fate tedda nähha, nenda kui temma on. Sest nüüd näte kui ühhes

peeglis, moistetusses, agga siis pallest pallesse; nüüd tunnete piisut, agga siis sate ärratunda, nenda, kui teie ka ollete ärratunud. (1 Joan. 3, 2; 1 Kor. 13, 12.)

Hing: Oh Jeesus, armas Jeesus! Kas meie same siis Jummalat pallest pallesse näggema? Eks Apostel üttele, et Jummal ellab ühhe walgusse sees, kuhho ükski ei sa, ja et ükski innimenne tedda ei olle näinud? (2 Mos. 33, 20; 1 Joan. 4, 12.)

Jeesus: Jah, armas hing! siin mailmas ei woi se küll sündida, agga ärraselletud ihhoga, üllewal taewas, saad sinna Jummalat nähha ja tedda tunda, nenda kui temma find tunneb; sinna saad sedda pühha kolmainust Jummalat nähha, temma ollemist tunda, ja omma ärraselletud filmadega saad ka mind, omma Õnnisteggiat nähha, kedda sinna nüüd weel mitte ei nä, waid kedda sa uskus armastad ja kelle peäle sa lodad.

Hing: Oh õnnist, rõmust ja kallist näggemist, kui ma sinno pühha pallest saan näggema! Oh, et mo aealil surm pea tulleks, et ma sedda enneminne sinno jure saaksin.

Jeesus: Ota, armas hing, senni kui ma find siit ärrakutsun, siis pead sedda lõpmatta rõmo kätte sama; siis saad pühha inglite sarnatsels; nenda kui inglid allati näwad minno Issa pallest (Matt. 18, 10), kes taewas on, nenda pead sinnagi näggema, ja se armas näggeminne aiab find, et sa ilmalõpmatta ja iggaweste omma Jummalat lidad ja tännad.

Hing: Töeste, suremat egga kallimad römo ei woi ennam olla; minna ollen nago isseenesest ärra, kui hakkas viete selle peäle mötlemä.

Jesus: Mötle, armas hing! kui sulle aialikkus ellus peaks üht suurt warrandust kingitama, mis mitto tuhhad furd tuhhad miljoni rubla wäärt olleks: efs se mailma ees kül suur olleks? agga mis on se siiski taewa warra wasto armata, mis iggaweste jääb? Wata, kui suurt römo tundis pühha Tehwanus, kui temma ühhe filmapilkmissse aia taewast näggi lahti ollewad, ja mind seiswad Jummalä parremal polel. (Ap. Teg. 7, 56.) Mendasammoti ka need kolm jüngerid, kui nemmad mäe peäl minno au näggid; kül nad olli röömsad, ja nago isseenesesti ärra; sepärrast ütles Petrus: Issand, se on hea, et meie siin olleme. (Matt. 17, 4; Mark. 9, 5; Luf. 9, 33.) Se olli agga üks tilgafenne taewa römo tundmissesest, mis sinna iggawesses ellus pead täielikkult maitsema. Seäl on rööm ja pühha lust, mis sinna seäl keige pühhadega iggaweste ilma muutmatta saad tundma.

Hing: Oh Jesus, kalkis Jesus! Minno südda on wägga ligutud selle sure römo ja au ülle. Millal jouab se aeg, et ma sedda kätte saan?

Jesus: Olle ustaw, armas hing! sinna pead pea omma surrelikko maia mahhajätma, kui surmatund kätte jouab, ja sinno wiimne (surma) pääw on sinno iggawesse ello sündimisse pääw.

Hing: Agga minno ihho peab enne ärramäddanema ja pörmuks sama?

Jesus: Jah, armas hing! Lihha ja werr!

on kaddumad. Sepärrast peab sinno ihho essite nenda kui seemne iwwa sama mahhakilwatud ja surmatud, et se ärraselletud ihho woiks kaswada. Kaddumas põlwes külwatakse ihho, huffaminne- matta põlwes ärratakse jedda ülles. Nuta külwa- takse, au sees ärratakse ülles; nödrusfes külwatakse, wäes ärratakse ülles. Lihhalik ihho külwatakse, wai- molik ihho ärratakse ülles. (1 Kor. 15, 42—44.)

Hing: Kas ma siis wiimsel päwal saan ühhe teise ihho, mis mitte enam surrelik ei olle?

Jesus: Ei, armas hing! Üht teist ihho ei sa sinna mitte, waid jesamma ihho, mis amuogi muldas on põrmuks läinud, peab jälle ülles- tõusma, ja sellesamma ülestõusnud ihhoga saad sinna Jummal pühha pallet nähha. Siis saab sinno ärraselletud ihho hülgama ja paistma kui selge kristali klaas. Siis saad puhhastud teigest pattust ja kurjest himmudest; siis ei tunne sinna enam ühteainust pahha möttet ommas südda- mes. Seal ei olle enam haigusfi egga többe- sid, mis siin patto pärrast sinno peäle käiwad. Keik hädda, waew ja wallo on iggaweste kaddu- nud. Sest minna tabhan sinno alwa ihho muta, et se minno ärraselletud ihho sarnatsels peab sama. (Wiliyp. 3, 21.)

Hing: Kas siis se ärraselletud ihho seal taewa rõmo sees ka tarwitab süa, jua, maggada, ja muud sellesarnast ihholikko üllespiddamist?

Jesus: Ei, armas hing! Neil (kes taewas on) ei pea nälga egga janno enam oltema; ei peagi nende peäle langema päife, egga mingisug- gust pallawat. (Jlm. 7, 16.) — Sinna saad seäl

pühha inglite sarnatsets, kes ei wötta naest egga lähhe mehhele. (Matt. 22, 30; Luf. 20, 35. 36.)

Hing: Anna mulle andeks, armas Jeesus, et ma ni paljo julgen küsida: Kuidas on seal nende ihhudega luggo, kes siin ellus wiggased, kuras, kõwera liikmetega, ilma kätteta ehk jalgeta, lonkajad ehk muud wisi wiggased ollid?

Jeesus: Keit ihhud sawad terve liikmetega üllestõusma. Esawi ihho olli karrune (1 Mos. 27, 11), agga seal peab se selge ja sille wäljapaistma. Laatsarus olli täis paisid (Luf. 16, 20), agga seal peab ta puhhas ollema. Mewiboset, kunninga Sauli poea poeg, olli jallust wiggane (2 Sam. 9, 3—13), agga seal on ta terve nago teisedki.

Hing: Oh armas Jeesus! Müüd on mul se lotus, sinno sarnatsets sada, kes sa olled keigellusam innimeste laste seast, siis saan ka sinno auust ossa wõtma.

Jeesus: Wata päifest, kui illus ja selge ta on; ni selget's pead sinna ka sama. Sest õiged peawad paistma kui päike omma Issa kunningarits. (Matt. 13, 43.) Kui Moses Sinai mäe peält mahhatulli, siis hilgas ta palle sest, et ta olli Jehowaga rākinud, nenda et Israeli lapsed ei woinud temma pallesse wadata, selle aupaisus'se pärrast: Kui paljo ennam sawad teie ihhud iggawesses walgusses hiilgama!

Hing: Agga, armas Jeesus, kas meie selle aupaisus'se sees keit teineteisega ühhesarnatset olleme?

Jeesus: Teil keikidel sawad ärraselletud ihhud ollema, agga keikide paistus ei olle ühhesuggune.

Isse on päikesse selgus, ja isse ku selgus, ja isse tähtede selgus; ja ühhel tähhel on enam selgust, kui teisel; nendasammoti saab ka teie ärrajelletud ihhudega ollema. Usklikud õppetajad, kes truuses ja ussinusses Jummal sanna kulu-
tanud ja palju saatnud õigusse teie, need pais-
tawad surema au sees. (Tan. 12, 3.) Pühhad
prophetid ja apostlid, kes mitto tubhat hinge
ennestega tonud minno rõmo rigi sisse, pais-
tawad wägga sures selgusses teiste ees.

Hing: Agga, armas Jeesus! ma pallun
sind, et sa mulle weel wõttaksid öölda: On
seäl ka wahhet meeste- ja naesterahwa wahhel;
kas woib ka teineteist tunda?

Jeesus: Jah tõest, armas hing! Keif need
liikmed, mis teil siin olnud, peawad seäl ka
ollema; meeste ja naeste, pishufeste ja suurte
wahhe on nenda kui siingi; wiimsel päwal pea-
wad keif nenda üllestouma, kuidas legi on
surnud, nenda kui Joannes Ilmutamisse rama-
tus ütleb: „Ja ma näggin surnud, pishofessed
ja sured, Jummal ees seiswad. (Ilm. 20, 12.)
Nenda, kui sa näed taewa al suri ja pishofessi
tähtä, ja metsas suri ja weikesi puid, nenda on
ka taewarikis wahhe suurte ja pishofeste wahhel.

Hing: Ei ma tohhiks enam küsida, agga
et sa ni helde ja armolinne olled, sepärrast pal-
lun weel üttelda: Kas meie ka taewas üksteist
woime tunda, nenda kui siin Ma peäl?

Jeesus: Jah, armas hing! Se olgo sulle
teada, et taewa rõöm ja õnnistus palju täielit-
lum on, kui se polik ja waewalinne maailma

rööm. Kui wägga röömsaks sawad siis need waggad ja usklikud õppetajad ja Jummalä sõnna kuulutajad, kui nemmad leidwad neid seal koos ollemast, kedda nemmad siin Ma peäl õppetanud ja juhhatanud. Siis sawad nemmad ütlesma: „Need on need armsad lapsokessed, kellele meie olleme õnnistusse teed juhhatanud ja kes ennast on lasknud usjo läbbi õnnistusse sisse sata. Ja kuidas wötwad need õnsjad hinged tuhhat ja tuhhat korda omma truusi ja ustawid õppetajaid tännada nende raske tö ja waewa eest. Siis astub igga õppetaja omma koggodussega ette ja ütleb: „Wata, Issand, siin ollen minna ja need lapsed, mis sa mulle olled annud.“ (Jes. 8, 18.) Siis wöttab minno taewa Issa temmale öölda: „Sinna hea ja ustaw sullane! sinna olled ülle pisso ustaw olnud, minna tahhan sind ülle paljo panna; minne omma Issanda römo sisse! (Matt. 25, 23.) Kui suurt römo tundwad waggad abbiello rahwas, kui seal teineteist jälle leidwad, ja wannemad, kui omma lapst jälle nähha sawad; seal tundwad nemmad neid mitme tuhhande pühha inglite ja õnsate huigast ni pea, kui agga näwad, ja ütlewad: „Need on meie armsad lapsokessed.“ Ja lapsed tullewad omma wannematte wasto ja hüüdwad römoga: „Armas isja! armas emma!“ ja langewad suud andes üksteise kaela ümber. Mendasammoti leidwad seal wennad öddesid ja öed wendi, söbrad söbro ja tuttawad tuttawaid seal sure römo ja feltji seas, ja sawad jälle kokko jäma.

Hing: Oh kui armas on se kuulda, armas

Jesus! Oh kuidas rõmustan minna! Oh kuidas ihhaldan ma senna sada, et ma ka woiksin omma armsaid wannemid ja lapsi, omma wendi ja õddefid, suggulassti ja söbro nähha sada, kelle pärrast ma wägga paljo ollen nutta ja kurwastada sanud. — Oh ma ei woi sedda rõmo viete ärraarmata!

Jesus: Se rõõm on ni suur, et teie muud ei tea egga tahha, kui et keige pühhadega Summala aujärje ette mahhaheidate ja üht kitusje laulo teise järrele laulate: „Sellele, kes aujärje peäl istub, ja Tallele olgo kitus, ja auustus, ja au, ja wäggi iggaweste iggawesests aiaks, Amen.“ (Ism. 4, 11; 5, 12; 7, 10—12.) Ja Serawid hüüdwad sure heäleaga: „Pühha, pühha, pühha on Issand, se keigewäggewam Summal, kes olli ja kes on ja kes tulleb.“ (Jes. 6, 2. 3; Ism. 4, 8.)

Hing: Oh kui wägga rõmustab ja ligutab se minno süddant! ja ma tunnen ommas waimus, otsego olleksin ma jubba taewas keige inglite ja pühhade seltsis ollewad. Agga, minno armas Jesus! Kas meie woime seäl ka neid tunda, kedda meie siin maailmas omma ihho filmadega ei olle näinud, nenda kui meie essiwannemaid: Adamat ja Ewat; ja neid wagga peawannemaid: Noat, Abraamit, Issaakit, Jakobit, Josevit, Mojest, Laweti ja muid pühha wannemid, nenda kui: pühhad prohwetid ja apostlid, ja ka neid ussotunnistajad ja martrid?

Jesus: Jah, armas hing! sinna pead neid keiki tundma; sest sinno moistus saab Summalast nenda lahtitehtud, et nipea, kui sa agga filmaga nääd, siis ka kohhe ütled: Wata, se on

meie (keige usklike) issa Abraam, ja se on Mooses, ja need meie esivanemad Adam ja Ewa; ja nenda tunned keiki, kedda sa enne ei olle näinud. Minno jüngrid tundsid Tabori mäel Mooset ja Eliast kohhe ärra, ehk nemmad küll neid enne ei olnud näinud; nenda saad sinna omma ärraselletud silmaga neid kohhe ärratundma, ja nemmad tulleswad sinnoga söbralikkult kõnnelema, nago ollesid naad sinno wennad. Sest teie ello taewas saab paljo teistwisi ollema kui siin Ma peäl. Agga minna ei woi sulle sedda nüüd weel nenda üllekräkida egga ärraselletada, kuidas seäl töeste saab ollema; sinno moistus on nüüd weel wägga nõdder ja lühhike, et sa ei woi sest arro sada. — Seäl saad ka neid armsaid martrid ehk werretunnistajaid nähha, kes minno nimme tunnistamise pärrast römoga surma läksid, kui neid uskmatta rahwast sai ellawalt ärranüllitud, ärrapöletud, metsaliste ette heidetud, ristilödüd, ja muul hirmsal wiisil surmatud. Need on, „kes on tulnud surest willeksusest, ja on ommad pitkad rided pesnud, ja on omma pitkad rided walgeks teinud Talle werres. Ja needsammad on ärrawoitnud Talle werre läbbi, ja omma tunnistusse janna läbbi, ja ei olle omma ello mitte armastanud surmant.“ (Jlm. 7, 14; 12, 11.)

Hing: Agga, armas Jesus! Kas seäl woib ka süddame wallo ja kurbdust tunda, kui kegi seäl omma armast abbitasa, wannemaid, lapsi, juggolasst ehk söbro mitte ei leia, ehk nääb neid pörgus sures wallus ollewad!?

Jesus: Ei, armas hing! Kes armo aial

polle arms wastowõtnud, need peawad õigussega hullatust pärrima, agga need ärrawallitsetud peawad lõpmatta Jummalat kiitma ja tännama. Seäl ei kurwasta ükski enam nende õnnematte hullaminnemisest, les põrgus on, ehk olleks ta leigeliggemad suggolassed ollewad. Sest taewa rõõm on ni suur ja täielinne, et seäl enam kurwastust ei ollegi.

Hing: Agga kiridas meie seäl iggawesses ellus isselestis same ollema, kui üksteist näha same?

Jesus: Ärrafelletud ihhoga woib ärrafelletud ihhusi ärratunda. Teie ärrafelletud ihhud sawad nisugguseks, et, mis legi himmustab, sedda ta saab. — Teie hinged täidetakse taewalikko tarkussega, et woite teil fallajad asjad teada sada. Sest siin maailmas on teil assi polif, „agga kui se täis assi tulleb, siis lõppeb se ärra, mis polifult on.“ (1 Kor. 13, 10.) Taewas on teil teil, mis ial ihhaldate; Jummal arm ja heldus saab kui puhtast hallikast teie peäle lõpmatta jookma, ja et teil, mis siin Ma peäl ollete näinud ja kuulnud, polif on, sate seäl parreminne tundma. Seäl peate iggaweste Jummalat nägema, temmast lõpmatta rõmustama, tedda kiitma ja tännama. Teie ollete seäl inglite auuga ehhitud, ja minnoga, kui omma Peaga, ühhendud. Ja nenda ollete kolmaino Jummalat temma inglite ja teige pühhade seltsis jädawa rõmo ja au sees iggaweste. Seäl ei olle enam ühtegi hädda egga waewa; seäl ei olle middagi pudust egga kurwastust. Seäl sate õnnistamist ja rõ-

mustamist lätte keige omma teggude eest. Seäl fate leikama, mis siin Ma peäl ollete külwanud; teie leikate seäl keikite palwete, öhkamiste, willetsuste ja silmawee wilja, mis teie armastusse pärrast omma taewa funninga wasto Ma peäl ollete kannatanud. — Kuld fronitega ehhitud, peate teie Issanda ees seisma ja tedda näggema, nenda kui temma on, ja tedda tenima ööd ja päwad temma templis, ja ei olle seäl ööd egga und, egga wässimust; ei olle seäl ka päikest egga kuud tarwis, et nemmad seäl peaksid paistma: sest Jummalä au walgustab sedda (1 Joan. 3, 2; Psalm. 7, 15; 21, 23; 22, 5.) Ja kui üksford wiimne passun hüab, ja ma tullen kohhut moistma ellawatte ja surnute ülle, siis ollete teie kui Issa önnistud keige inglite ja pühhadega minno parremal käel.

Hing: Oh, kes woib lihhalikko moistussega sedda kallist taewalikko römo ja au ärramoista, ehk kes woib lihhalikko kelega sedda ärraselletada. — Ürraräkimatta röm taidab minno süddant ja aiab sedda pakkatama ja öitfema, nenda kui üht wiljakandjat puud kewwade aial. Oh, ma ollen kui isseennehest ärra, kui hakkän sedda römo öiete järrelemötlema, mis sa olled neile walmistanud, kes sind armastawad. Müüd tahhan rahholikkult ja heamelega keik hädda ja waewa, abhastust ja willetsust kannatada, funni sa mind omma iggawesse rahho ja römo riki tulled kutsuma. Aita, Jesus, et woiksin allati walmis olla ja uskus sinno tullemist odata. Jah, Amen!

Wifil: Oh kubho lähhen ma.

Siis ütled, Jესufe:

Oh armas lapsok!

Oh tulle, maitse sedda,

Kui moggus Jესa siidda;

Oh tulle! ütled sinna,

Sull' römo annan minna.

S.

Taggasiöörnud waimolik pruut.

Jesus: Armas hing! miuno waimolik pruut, kus olled sa nüüd läinud? Mikspärrast olled ennast eksitada lastnud, et olled läinud möda maailma hulluma? Kubho olled sa nüüd seisma jäänud? Kedda olled sa läinud taggaotsima? Kelle järrele olled sa jooksnud? Olled sa nüüd minust ärratagganenud ja ühte teist armastajat ennesele ärrawallitsenud? Kas olled nüüd hakkand maailma armastama? Oh, ärra te mitte nenda, se on üksnes sinno ennese hullatusseks; minna ollen jo sinno ainus abimees. Oh, mikspärrast olled sa mind, sedda ellowee hallikast, mahhajätanud, ja ennesele kaewud kaewanud, mis katkissed, mis wet ei pea. (Jer. 2, 13.) Oh sinna uskmatta hing! Mikspärrast olled sa omma esimest armastust mahhajätanud (ja mind ni pea ärraunnustanud?) (Jlm. 2, 4. 5.) Siis mötle nüüd, kust sa olled ärralangenud ja parranda meelt, ja te esimesed teud. Wöra ümber, sa ärrapöörnud hing, siis ei tahha minna ennese filmi mitte wiha pärrast sinno peäle lasta nästumaks sada, sest minna ollen helde; ei ma tahha mitte iggaweste wiha pidwada. Ugga öppi tund-

ma omma üllekohhut, et sa Jehowa omma Sum-
mala wasto olled ülleastunud. (Jer. 3, 12. 13.)

Hing: Oh minno peigmees, armas Jeesus!
Oh, kuidas minno südda, meel ja mõtte sind
jälle taggaiggatsewad. Oh kule weel minno õh-
kamist ja kissendamist! Oh, nüüd tunnen ma,
kui wägga ma ollen efsinud, et ollen jummal-
kartmatta mailma laste pole hoidnud. Oh sedda
kurwastust, abhastust ja süddame wallo! Oh,
kuidas ollen ma ni rummal ja moistmatta olnud!
Kuida ollen ma ennast ni pea lastnud taggast
pörata!? Misuggune saab nüüd minno hinge
luggo ollema? Sinna, armas Jeesus, olled mind
ennesele äerawallitsenud, agga minna ollen ennast
sinno läest lastnud ärrakistuda: mis ma nüüd
pean teggema? Argo hüüdko sinno armas heät
nüüd ennam ilmaasjata minno järrele; minna
tunnistan sulle ommad pattud üles ja pallun
armo. Kas sa, oh Issand, mulle omma armo-
ust weel wöttaksid lahtitehha? Kas sa mind
wastopanniat ja pörgotulle wäärt pattust weel
peaksid wastowõtma? Minna langen sinno jalge
ette mahha, ja pallun armo ja andeksandmist.
Oh minno armas Jeesus! minno kallis hinge-
peigmees! sinna leigearmsam ja illusam innimeste
laste seast; sinna olled mind ennesele kihlanud
usso läbbi, ja olled ni kalliste mulle omma
armastust töotanud omma kalli werreärrawalla-
missse ja surma läbbi. Agga wata, kui hulluste
ollen ma nüüd teinud, et ma sinnust ärralahkudes
ollen mailma järrele jooksnud; ma ollen pordo-
ello sees temma armastust noudnud ja sinno

wasto ustmatta olnud, ning nenda õigussega hukkatusst teninud. Sest sinna olled jo üllem ja aulikkum kui ükski ilmalik peigmees, sepärrast ollen ma õigussega omma tagganemisse pärrast aialikko ja iggawest hukkatusst teninud. Agga ma lodan, et sul weel sesamma helde ja armolinne südda on, mis sul enne olli, kui sa mind rojast pattust mudda seest ülestõstsid ja omma werrega puhtaks pesid. Heida nüüd seförd weel armominno peäle ja wõtta mind wasto. Ma tean, et sinno helde südda mind weel ärra ei põlga. Sinno armastus, heldus ja hallastus on praego weel nisamma suur, kui se algmisest on olnud. Se on paljo surem, kui leik asjad: Taewas ei olle ni kõrge, egga mailm ni lai, egga merri ni süggaw, kui sinno heldus ja armastus, kellel ei olle mõeto, egga arro, egga otja.

Jesus: Kas ma pean sinno peäle weel armohaitma? Etz ma peaks sind omma õnnistusse paradisiist wäljalükkama, otsego Adamat? (1 Mos. 3, 23.) Etz sulle, otsego Sodoma ja Komorra linnadele, tulle ja weewliga otja teggema? (1 Mos. 19, 24. 25.) — Agga mul on sinnoga weel teine nou; minno heldus on wägga suur; sepärrast ei te minna sulle weel mitte omma hirmsa wihha järrel; sest minna ollen Jummal, sinno pühha Issand ja Õnnisteggia, ja ei mitte inimenne; inimesse heldus ullatab agga ükspäinis omma liggimesse wasto, agga minno heldus käib ülle keige taewa ja Ma. Sinna olled horatööd teinud mailma sõbrust otsides; agga tulle ommeti jälle minno jure, ma tahhan

sind weel wastewötta. Mis sa ni kalspibidise melega olled, et sa jenna ja tenna pörad? „Olle ustaw surmani, siis tahhan ma sulle ellofroni anda.“ (Jlm. 2, 10.) Mis olled sa siis maialt läinud abbi otsima, eks minna woi sulle keit anda? Eks iggawessed annid ja warrandussjed mitte üllemad ja kallimad ei olle kui aiakitud, ja eks taewariik mitte parrem ei olle, kui sefinnane maailm?

Hing: Oh kallis peigmees ja Issand! kes sind ommaks saab, sellel ei olle ühtegi yduust; minna rummal ja moistmatta lootsin kurjast maailmast parremat önnle leida; agga, oh kui hirmsaste ollen pettetud sanud! — Minno pattune ja kurri lihha on mind ni kaua taggalkihutanud, kuni wimaks temma nousse heitsin ja sinno armust ni häbbematta kombel ärralahkusin.

Jesus: Se on minno melepärrast, et sa ommad pattud üllestunnistad ja neid mitte ärra ei salga. Kes ommad pattud tunneb ja kahetseb, se peab armo leidma; agga kes neid ärrasalgab ja ennast öigeks arwab, se põlgab isse minno armo ärra. Nüüd annan minna ka sulle andeks, ja wöttan sind jälle omma prudiks wasto. Mis sa olled eksinud, se peab keit unnustud ollema. Keit sinno pattud, mis sa olled teinud, neid ei pea enam mälletadama. Kui sinna siamale olled kangelaelne ja wastane olnud, agga nüüd, et sa ennast olled pöörnud, peab sind ue nimmega sama nimmetud; sinna saad nüüd „aukroniks Issanda wäes ja kunninga lippuks omma Summala käes.“ Sest nenda kui peigmees armastab

omma pruti, nenda saab Jummal ennast sinnust römüstama.

Hing: Oh römo! Oh kallist römo taewas ja Ma peäl! Minno armas Jesus, minno kallis peigmees on mind fölwatumat surest armust jälle wastowõtnud. „Minno hing auustab wägga Issandat, ja mo waim on wägga römus Jum- mala minno Önnisteggia pärrast“, sest temma ehhitab mind wigusse luega, nenda kui peigmees omma pruti ehhitab. Oh minno elloarmastaja! sa olled mind mo surma unnest ülesärratanud ue ello tarwis. Sa olled mulle jälle annud kihla sõrmukse, mis ma häbbematta holetusse läbbt ollin ärrakautanud: Se on sinno pühha Waim, se armastusse pant, mis sinna kui pitsert minno süddamesse olled wautanud; minna tunnen sebda temmast kallist liggiollemisest. Temma tunnistab minno waimoga, et ma Jummal laps ja pärris ollen. (Rom. 8, 16.) Oh sinna kallis inimeste armastaja! kui palju head olled ja mulle tei- nud. Sa olled taewa au mahhajätanud ja seie häddaorro sisse tulnud, mind ja keiki waesid pattusid ärrapeästma omma kalli werre ja sur- maga, ja tahhad keiki omma iggawesse önnis- tusse osjalisfeks tehha. Agga minna pean häbbe- nema, et ma omma filmigi ei julge sinno pole üllestõsta, et ma sinno wasto ni tännamatta ollen olund. Minna ollestin sind pidanud ar- mastama, agga ma ollen mailma armastanud, ja ollen kurja waimo lasfnud omma hinge ro- jastada. Oh et mo filmad woiksid werd nutta felle kurjusse pärrast, mis ollen teinud.

Jesus: Nüüd nääd ja isse, armas lapsok, mis sa olled tehnud, ja tunnend omma patto. Agga, oh kui wähhē on neid, kes ommad pattud tundwad ja tahhetsewad; weel wähhem neid, kes mind omma raske kannatamisē ja surma eest tännawad.

Hing: Keif, mis ma teinud, tahhan sulle üllestunnistada: Mõdaläinud ellopäwad ollen ma pagganatte wiisil kurja tehhes ärrawiitnud; sepärrast on mo südda täis wallo ja kurwas-
tust, et ma ni paljo patto ollen teinnd. Agga nüüd, minno kallis taewa warra, minno Önnis-
teggia ja hingepeigmees! nüüd tahhan minna sind kispäinis armastada. Oh minno südda! rutta usfinaste ja wötta omma Jesust wasto! Miks olled ni uimane ja widad ni paljo aega!? Põlga ärra, põlga ärra sedda kurja mailma keige temma himmudega ja lihhalikko römus-
tamistega, ja noua üksnes omma heldet Jesust.

Jesus: Se on öige, armas hing! Sinna pead mailma põlgama keige temma ihhaldamiste ja himmudega, kui sinna mind tahhad armastada.

Hing: Minna ei tahha nüüd ennam mid-
dagi armastada, mis sestfinnatsest mailmast on. Sest mis on mailm keige omma au ja warraga? paljas warjonäitminne ja tühhi aur, sinno, mo kalli hingepeigmehhe sure armastusse wasto. Oh minno hinge-himmo, Jesus! ja minno ainus ar-
mastaja ja abbimees! Toeta ja finnita minno süddant, et se ial sinnuft ärra ei lahku. Mikspär-
rast peaksin ma weel mailma kombid ja wiisid armastama? egga minno hing ei woi ennam mailma prudiks sada; sest ma ollen sinnoga kih-

Iatud waimolikkus ja taewalikkus prudiks. Armastus on se puhhas ja rojastamatta wodi; seäl, mo Jesus, on sinnoga hea hingata. Ei holi ka minna sureste wäljaspiddisest ehhitamisest; kui minna agga selle öige pulma ridega ehhitud ollen. Sa kui ma ka ennast wäljaspiddi ehhitän, siis sündko se sinno armastusse auuks, et ma ka wäljaspiddi puhhas ja kassin ollen, agga hoia mind uhkusse eest. Müüd römustan minna sest waimolikkust prudi ehtest ja iggawessest auust. Ei tahha minna ka mitte enam murretseda: „Mis saan ma söma ehk mis saan ma joma, ehk misga pean ennast katma? (Matt. 6, 25; Luf. 12, 22.) Sest sinna, minno armas Issand, olled lubbanud mulle sedda keik anda; kül sinna sedda ka saad teggema.

Jesus: Oh et keikidel sesuggune usk olleks; oh et keik minno jüngrid ja söbrad olleksid! Kui kallis ja armas olled sinna, usklik hing! Sinno tahtminne lähhäb minno tahtmissega ühte, sest et sa ennast hopis minno ommaks annad.

Hing: Olgo nüüd minno ürike ello, minno tö ja teggeminne, ja keik, mis mul on, sulle, armas Jesus, pühhitsetud, et sa mind iggal aial leiaksid omma tahtmisse järrel ollewad. Agga anna mulle omma pühha Waimo, kes mind iggapääw aitab söddida kurja lihahimmude wasto. Kui sinna, Issand, mind tahhad hoida, siis aita, et mo usk ärra ei löppe. (Luf. 22, 32.) Sinno tahtminne olgo minno tahtmissega ühhendud, et ka minno tahtminne woiks sinno tahtmissega üks olla. Aita, et keik, mis ma ial teen, woiks sinno melepärrast olla; et ma allati sinno peäle

wöttaksin wadata, sinnust räkida ja find meles piddada. Aita, et find üksnes wöttaksin otfida ja leida, ja õiget rõmo tunda sinno sees. Aita ka, et woiksin find ülle keige asjade karta, armastada ja sinno peäle lota.

Jesus: Sa olled mo süddame ennesele wöt nud, mo ödde ja pruut! (Üll. l. 5, 9.) Sinno ust ja põllem armastus on find nenda minno külge tombanud, et ma teik, mis mul on, sin noga tahhan jaggada. Armas hing, sinna pead mult keigeparremad anded sama, mis agga ial sinno meel mötleb, hing iggatses ehk südda so wib. Minna tahhan find walmistada, toetada ja kinnitada, minno tullemisse päwani. Sinno ust ja armastus ei pea mitte wähenema, waid kas wama, et sa ikka täiemaks jaad armastusses, rõmus, rahhus, pitkas meles, heldusses, hea dus ses, truus ses, tasjandus ses ja kas sinus ses, ja keige pühhitsusse sees. (Kal. 5, 22.)

Hing: Sel wiisil siis, armas Jesus! ollen ma so melepärrast; aita siis ka, et ma nenda woiksin walmistud olla. Ja kui minno surma tund kätte jouab, siis läkkita ommad pühhad ing lid minno järrele, kes mind sinno taewa pulma kotta kandwad. Oh misjuggune rõõm saab seäl õnsas paradisis ollema, kus on se pühha uus Jerusalem, otsego pruut ehitud omma meh hele, se keige inglide ja pühhade ellopait. (Jlm. 21, 2.) Jägo nüüd mahha se kurri ja kawwal mailm, kui ma agga taewa õnnistust ja rõmo woiksin kätte sada; sedda ma nouan, sedda ma iggatsen. Amen.

Wifil: Nüüd paistab meile tauniste.

Nüüd wägga römüs ollen ma
 Ja tahhan Jesust tännada,
 Kes on mo ainus warra;
 Se tahhab mind ka armsaste
 Siis üllekwötta taewasse,
 Ja peästa häddast ärra.
 Amen, amen,
 Tulle taewast, peästa waewast, Jesufenne;
 Sind ma otan, armolenne.

D.

Jesanda Jesusse armas heäl.

Jesus: Tulge minno jure leit, kes waewa-
 tud ja loormatud ollete, ja minna tahhan teile
 hingamist fata. (Matt. 11, 28.) Kui kellegil
 janno on, se tulgo minno jure ja jogu. Kes
 minno sisse ussub (nenda kui kirri ütleb), selle
 ihhust peawad ellawa wee jöed jookkma. Minna
 ollen se elloleib: kes minno jure tulles, se ei
 pea ial jannotama. (Joo. 7, 37. 38.) Minna
 ollen se ellaw leib, mis taewast on mahhatul-
 nud. Kui kegi sestinnatsest leiwast sööb, se peab
 ellama iggaweste; ja se leib, mis minna an-
 nan, se on minno lihha, mis ma annan ma-
 ilma ello eest. (Joan. 6, 35. 51.)

Hing: Minna kulen omma Jessanda Jesusse
 armast heält; ma lähhen ta jure, et saaksin
 tedda nähha ja temmaga kõnneleda: Jesus, ar-
 mas Jesus! Redda sa otsid? Redda sa hüiad?
 Redda sa ni wägga iggatjed? — Kes peawad
 sinno jure tulles ja sinno jures ollema?

Jesus: Armas hing! minna otsin ja lut-

sun teiki waesid pattusid. Eks sa ei tea, et ma teik mailma ollen tulnud önsaks teggema? „Minna ep olle tulnud, öigid, waid pattusid meleparrandamisesele kutsma; minna ollen tulnud otsima ja önsaks teggema, mis ärrakaddunud on.“ (Mark. 2, 17; Luf. 5, 32; Matt. 18, 11; Luf. 19, 10.) Keik nüüd, kes on koormatud, kartliffud, nödrad, haiged, waesed, rummalad, ärrakaddunud, ärraefsinud, willetsad ja rammotawad, neid ollen minna tulnud otsima ja önsaks teggema; — ruttage keik minno jure: ka teie hirmsad patto orjad, kes teie ial ollate, olgo ristirahwa, Juda ehk paggana madest, kes teie pörgo hirmo ja sübdame tunnistusse pina al wärrifete; tulge minno jure: minna tahhan teid peästa ja wabbaks tehha, ja tahhan teie nödrad käed kinnitada ja wässiinud põlwed toetada. (Jes. 35, 3.) Kulutage sedda ka teiste willetsatte ja nödradele: „Olge rahhul ja ärge kartke: teie Issand tahhab teid aidata.“ — Watage minno pole, ja laske ennast ärrapeästa, keik mailma otja rahwas, sest minna ollen Jummal ja ei ükski mu. Ma ollen isseenneses wandunud, sanna on mo suust wäljaläinud öigussiega, ja se ei pea mitte taggasi minnema: et keik põlwed peawad mo ette nötkutama, ja keik keled wanduma, ükspäiniss Jehowa sees on paljo öigust ja tuggewust.“ (Jes. 45, 22—24.) Sest minna tahhan wässiinud hinged toetada ja furwad römustada.

Sing: Oh misfuggune armas ja lahke heäl on sul, mo helde Jesus! — Tulge nüüd keik temma jure, ja ärge kartke. — Meie essiwand-

nemad, kui ollid patto sisse langenud, puggesid sinno pühha heäle eest warjule sest rohhoaeda pude sekka. (1 Mos. 3, 8.) Agga meil on nüüd teine luggu: meil ei olle tarwis, sinno heält karta; sest sa ei olle tulnud, meie peäle kohhut moistma, waid meid önsaks teggema. Sinno heäl ei te meile hirmo, waid on armas meie melest. „Kui armsad on mäggede peäl selle jalad, kes röömsad sannumed kulutab, kes rahho annab kuulda, kes head kulutab, kes önnistust annab kuulda, kes ütleb Sionile: Sinno Summal wallitseb kui kuningas. Issand on omma pühha käewarre paljaks teinud keige pagganatte pähes, ja keif mailma otsad sawad meie Summala önnistust nähha. (Jes. 52, 7. 10.)

Jesus: Teie pattused! touske ülles patto unneft: „Sest ö on möda läinud ja pääw on liggi tulnud. (Rom. 13, 12.) Parrandage meelt; sest taewariik on liggi tulnud. (Matt. 3, 2.) Parrandage meelt ja uskuge armööppetust. (Mark. 1, 15.) Wata, nüüd on se öige armas aeg; nüüd on se önnistusse pääw“ (2 Kor. 6, 2); ärge siis laske omma armoaega tühjalt möda miina. Minna, teie Issand ja Lunnastaja, ollen teie liggi; minna ollen se arst, kes teie pattohawad woib parrandada. (2 Mos. 15, 26.) Minna ollen teie karjane, kes teid tahhab üllesotsida; teie ärraeksinud lambad, ärge ennam mo eest kõrbe jookske, waid tulge minno jure. Minno südda on küll teie pärrast wallutanud, et teie minnust ollete ärralahkunud ja huntidele ösaks sanud; kes teie käite ekšides keige mäggede peäl,

ja kõrge mäekinkludel, ja olete teigist mahhajäetud, ja ei olle ükski, kes teie järrele watab ehk küsfit. Sepärrast „tahhan ma isse omma karja nouda, ja sebda üllesotsfida. Nenda kui karjane omma karja üllesotsfib sel päwal, kui ta on ommas karjas, mis laiale pillatud: nenda tahhan ma üllesotsfida omma karja, ja sebda ärrapeästa teikist paikust, kuhho temma on laiale pillatud pilwe ja sure pimmedusse aial. Ja tahhan lambad wäljasata rahwa seast, ja neid kogguda made seest, ja neid wia nende male; ja neid sõta Israeli mäggede peäl, weewiade jures, ja teikis Ma paikus, kus ellatakse.“ (Esef. 34, 5. 6. 11—13; Jes. 65, 2—4.)

Hing: Minna ollen ka üks ärrakaddunud lammas (Laul 119, 176); otši mind ka ülles; minna ollen ärrawässinud, nõdder ja haige; aita, toeta ja lianita mind; sest minno hing on täis kartust ja kurwastust. „Ei olle terwist ühtegi mo lihhas so sure pahhandusse pärrast; ei olle rahho mo lufontide sees mo patto pärrast. Sest teif mo üllekohhus on ülle mo Bea läinud; kui raske koorm on need läinud raslemaks, kui ma sudan kanda. Mo muhub haisewad pahhaste, ja mäddanewad mo meletuma wisi pärrast. (Laul 48, 4—6.) Teif pea on haige ja teif südda on nõrk. Tassatallast peast sadif ep olle minnus terwet ühtegi, muud kui hawad ja muhub, ja werrised reiad, mis ep olle wäljawautud, egga kinniseutud, egga õlliga pehmeks tehtud.“ (Jes. 1, 5. 6.)

Jesus: Olle ustaw, armas hing! sinno

hawad on lül surma hawad, ja sinno hädda on wägga suur ja sinna isse ei woi omnast mitte aidada. — Agga minna woin sinno hawad terweks tehha.

Sing: Kuulge nüüd, keif waesed pattused, mis se helde Jesus ütleb: kui armjaste tahhab temma keifi aidata. Oh tulge siis, ja läheme temma jure. „Temma on hawo lönud; temma parrandab ja aitab ka.“ (Dsea 6, 1.) Wata, armas Jesus, meie tullemme sinno jure, kui waesed, haiged ja nödrad tallekessed, ledda pörgohunt tahtis ärraneelda. Oh hallasta meie peäle, Issand, ja parranda meid.

Jesus: Jah, minno armjad lambokessed, minna tahhan teid aidata; minna tahhan teid omma sülle wötta ja hoida; minna tahhan teie hawad finnisidduda ja teid terweks tehha; minna tahhan teie palwet kuulda ja teid keigest kurjast peästa; minna tahhan keif efsitusjed ja pattud andeksanda, mis teie ial ollete teinud. (Jes. 40, 11.)

Sing: „Mo hing! kida Issandat, ja keif, mis minno sees, temma pühha nimme. Mo hing! kida Issandat, ja ärra unnusta mitte temma heateggemist ärra, temma on se, kes keif so üllekohhut andeksannab, kes ärraparrandab keif so wiggadussjed. Kes so ello lunnastab huffatusjest, kes sind ehhitab heldusse ja hallastusfega kui kroniga.“ (Paul 103, 1—4.) Minna waene lamboke ollin hopis ärraefsinud, agga nüüd ollen ma sanud omma böge karjatse jure. Sest „Issand on mo karjane, ei mul

posse ühtegi waia. More rohho made peäle
asjutab temma mind, ta sadab mind hingam-
misse wee jure." (Laul 23, 1. 2.)

Wifil: Sion taebab sures häddas.

Issand! tule nüüd mo heäle,

Pallun minna eksia,

Kes so pole pörab jälle,

Wötta taewast wadata.

Minno hing on waewatud,

Minno südda rudjutud,

Ärra põlga, Issand, sedda,

Parranda mo patto hädda.

10.

Waimolikkud mõtted kewwade aial.

Hing: „Kui sured on sinno teud, Jeho-
wa! ja olled neid keif targaste teinud: Ma on
täis sinno pärrandusfi." (Laul 104, 24.) Kui
ma sel armsal kewwade aial ümber watan, siis
pean kül immekspannema, kuidas ja sedda maad
illusa sui-rietega olled ehhitanud; ja olled sedda
kurwa leina riet, mis talwe aial temma selgas
olli, ärrawõtnud, ja tedda mitmet karwa roside
ja lilledega ehhitanud, et keigetargem meister egga
maler ei olleks woinud nenda tehha, egga ükski
ni illusat ried tudduda; ja siis heidab weel se ar-
mas hommiko kaste ja ehhitab keif puud, rohhud
ja böed kui keigekallima pärlidega. Kui ma sinno
lomisse tööd hakkam tähhelepannema, kui imme-
liffult ja targaste se keif on seätud, siis saab min-
no südda immekspannemisse ja römoga täidetud.

Jesus: Mis sul on, armas hing! et sa
nenda süddamest öhkad ja isseennesses kõnneled?

Hing: Minno armas Issand Jeesus! Minna watan ja pannen immeks, kuidas sinna jedda maad, mis weel monne näddala eest jääd ja lundstais olli, ja otsego furnolinnaga olli laetud, nüüd nenda olled ehhitand. Oh, kuidas on se armas päite leil ni ussinaste woinud muta, nago olleks se Ma ueste lodud, et ennam endist lohte ei woi tunda.

Jeesus: Sedda sa nääd, armas lapsole! et minna ollen se leigewäggewam Issand, „les mudab aastad omma heateggemistega.“

Hing: Jah, Issand! sest nään minna nüüd, et sa leil woid muta ja uendada. Nüüd ellab ja rõmustab leil, mis Ma peäl on. Puud sa põesad, mis talwel nago ärrakuinud näitfid, hakkawad nüüd pakkatama ja ütsema; sinna, elloarmastaja Issand, annad keige lodussele uut wägge ja rammo.

Jeesus: Dlgo se, armas hing, sulle armfaks õppetusse märgiks, sinno surrelikko ihho üllestousmissest. Sinna nääd, kuidas leil puud, rohhud ja ödied ue illoga on ehhitud, et naad otsego ude ihhudega omma hingamisse paigust wäljatulnud, ehk kül talwe aial neid ükski ei näinud, kus naad külmetand, otsego furnud haudades maggasid; nenda peawad teiegi ihhud sel surel kewwadel (üllestousmisse päwal) sama üllesärratud, ja sate haudadest wäljatullema.

Hing: Jah tõeste, armas Jeesus! on se asfi üks selge tähhendus, kuidas meie peame surmust üllestousma ja ute ihhudega ehhitud sama, otsego kewwadel puud ja ödied. Nenda kui lodud

pätkessel se rammo on, et ta keif sojendab, sig-
gitab ja wiljakandjaks teeb; nenda ta sinna,
oh Jeesus, sa õnnistusse päike, ärratad keif
jälle üllesse ja teed ellawaks. Siis meiegi
sane jälle ellama, ja meie ihhud üllestousuma.

Jeesus: Öppi siis, armas laps, sest ilma
ellota lodussest sedda moistina, mis sa monnikord
katsipiddise süddamega minno sannast ei tahtnud
uskuda, et keif surnud peawad üllestousuma.
Wata, keif lilled ja rohhud, lehhed ja jured,
need keif woiwad sind õppetada; naad aiawad om-
mad Pead Ma seeft ülles ja kui naad woifsid
rätida, siis ütlesid naad sulle: Wata, innimesse
laps, mis suur Summal ja Loja woib teha:
Meie ollime surnud, ja ellame nüüd jälle; meie
wannad ihhud on Ma sees ärramäddanenud ja
nüüd olleme meie jälle üllestoussnud ja ues
sanud, ütseme ja anname head haiso teie römüks,
fenni kui süggisene külm meie rammo jälle lõp-
petab ja närtitab, et jälle Ma sisse puhkama
peame jäma. Agga meil on se lotus, et jälle
römolik kewwade aeg tulleb siis, kui talwe on
mõdajõudnud, et jälle sane ommast unnest ülles-
ärkada. Waat, nenda on ka teie surrelikko ihho-
dega luggo: neid peab selle aialikko ello ütse-
misse järrel hauda pandama, kus nemmad
mullaks ja põrmüks sawad. Agga uskuge; kül
tulleb ka teil pea se römüks kewwade, kui se
suur mailma talweaeg on mõdajõudnud, siis
peate ka teie üllestousuma ja omma haudadest
wäljatullema.

Sing: Mul on häbbi, et ilma ellota ja

hingeta lodus mind peab õppetama, ja mul on sinno pähha sanna ja töotusfed filmade ees. Oh, et ma ni uskmatta ollen olnud! Sepärrast peawad meist alwemad lomad meid ärrawoitma ja meile häbbi teggema. — Minna kidan teid stiiski, armsad liilikessfed, teie hea õppetusse ja eestmärgiks ollemisse eest.

Jesus: Kas sa nüüd ussub, et sinno surrelif ihho wiimset päwal peab üllestõusma?

Hing: Jah, Issand! „Ma tean, et sinna, mo Lunnastaja, ellad, ja jääd wiimseks pörmo peäle seisma, ja ma saan omma lihha seest Summalat nähha.“ (Job. 19, 25. 26.) Agga se on külimme, et needfammad ihhud, mis ammogi Ma sees on tuhhaiks ja pörmuks läinud, peawad jälle üllestõusma, nenda kui wannad kirjad nende werretunnistajattest ehk martridest kulu-tawad, kuida monned neist on puritade peäl ärrapõlletud, ja nende tuhki wette ehk tuulde wis-satud, mõnned metsaellajattest ärrasõdud, mitmed ratta al purruks tougatud ehk liikmed ühheft ärrawennitatud; ja ommeti peawad nemmad sel urel aupäwal feif jälle terwelt üllestõusma.

Jesus: Kas arwad, et minna, kes ei üh-heftki asjast taewast ja maad, ja mis nende sees on, ollen lonud, neid mitte ei woi üllesärratada, et ma nenda endist ihho, mis tuhhaiks ja pörmuks sanud, jälle ueks teen? Ühheainsa san-naga ja filmapiikmissiega peab nende tuhki ja pörm, luud ja liikmed (olleks nemmad ka ülle feige mailma laial) kottotullema. Siis andwad merri ja feif süggawusfed omnad surand wälja,

et feigewähhemad liget egga pörmo kellegil et
pea puduma. (Hlm. 20, 13.)

Hing: Oh feigewäggewam Jesand! sul on
leik woimalik; sinna woid leik tehha. Müüd ei
holi ma sest, et ma pean surrema; minno ihho
on kui seemne iwwa, mis mahhakülwatakse; lass'
tedda seäl puhhata; kül ta ommal aial jälle
üllestouseb. Närtfigo ja kuiwago kül minno
aealikko ello lillekesjed; kül nad üllestousmisse
kewwadel sawad tuhhatkord kennamad ollema,
kui enne ollid. Mis peaksin ma ta surma ja
hauda kartma? (Job. 19, 26.) „Eht kül minno
ihho usjidele toiduka saab, kui jedda mulda
pannakse, siiski, kui ma ülstord sinno heäle
kulen, saan ma sure au ja römoga üllestousma,
ja kui pätle iggaweste paistma.“

Wisit: Oh ristirahwas, kannata.

Siis iwwa sadab wiljolest,
Kui langeb mulla sisse;
Kui muld saab latnud inuimest,
Siis sadab Jesus isse
Sest pörmust tedda auuse,
Ja iggawesse ellusse,
Mis ammo valmistatud.

II.

S u r m a s t.

Hing: „Otsigo hirm kiskendab weeiade
järrele, nenda kiskendab mo hing sinno järrele,
mo hingel on jänno Jummalala järrele. (Laul
42, 2. 3.) Jesand, aita mind, muido lähhan
ma hukka.“ (Matt. 8, 25; 14, 30.)

Jesus: Minna tahhan wässiud hinged

toetada ja kurwad römustada. (Jer. 31, 25.)

„Kel jänno on, se tulgo minno jure ja jogo.“
(Joan. 7, 37.) Sest siin paradisis leiäte teie üht hallikast patto ja rojusse wasto. „Kes ial saab jonud sest weest, mis minna temmale annan, temma ei jannuta mitte ei iggaweste; waid se wessi, mis minna temmale annan, saab temma sees wee kaewus, mis owab iggawesse ellusse. (Joan. 4, 14. 15.)

Sing: „Issand, anna mulle sedda wet, et minna ei jannuta.“

Jesus: Sinna saab römoga wet wõtma õnnistusse kaewust, kui sinna õige usjo läbbi minno jure tulleb.

Sing: Oh armas Jesus! Minna willets, haige ja nõbder lapsote tullen sinno jure; ärra põlga mind mitte ärra. Mul on wägga suur hädda, aita mind hinge ja ihho polest, sest möllemil on sinno abbi tarwis. Ets ja nä, kuidas ma ollen kui surmawarri ärralõppenud?! Mo ellopawad on mödaläinud murre sees, ja minno aastad õhkamistega.“ Ma kõnnin otse wägga kirus ja kummarkülle, ma läin kurwaste teige se päwa. (Laul 48, 7. 8.) Sest mo pusad on täis põlletusse hawo, ja ex olle terwist üh-tegi mo lihhas. Mo rammo on kui pottitül ärra-kuiwanud, ja minno feel on mo sulae külges linni, ja ja panned mind surma põrmo.“ (Laul 22, 16.)

Jesus: Minna karristan teid teie pattude pärrast; les tänna terve, priisle ja punnane, wõib homme jubba surnud ja usside toiduks olla.

Sing: Minna tunnen sedda tõeste: Willets

ja kurb on igga innimesse ello stin mailmas; sündimisest surmani ei olle muud kui murre, kurvastust ja surma hädda.

Jesus: Ürra karda, armas laps! Se on minnust nenda seätud keige lihha ülle, nihästi nende ülle, kes enne sind ellanud, kui ka nende ülle, kes pärrast sind ellawad. „Sest surm on patto pall. Sepärrast otsego ühhe innimesse läbbi pat on mailma sisse tulnud, ja patto läbbi surm; nenda on ka surm keikide innimeste sisse läbbiläinud, kelle ühhe sees nemmad keik on patto teinud.“ (Rom. 6, 23; 5, 12.)

Hing: Surma ei karda minna mitte, sest ma tean, et ma se läbbi rahhuliste saan hingada; agga se wiimne surmaga woitleminne teeb minno lihha ja werrele wägga suurt hirmo.

Jesus: „Töest, töest minna ütlen sulle, kui legi minno sanna saab piddanud, se ei pea mitte surma maitsma iggaweste.“ (Joan. 8, 51.)

Hing: Dmmeti peawad waggad ja jummalafartlikud ka surma hädda kannatama, nenda et ütski sedda ilma nutto ja filmaweeta ei woi näha: Sest ihho lõppeb ja kuiwab ärra, luud ja kondid jäwad kangelz, käd ja jallad jäwad nõdraks, et ei suda neid ennam ligutada; filmad ja filmanäggo on sissewaonud, ju lahti, mõkkad sännised, keel kuiw ja hakkab sulae külge kinni, kurt korriseb, südda peksab, üht surma wallo teise järrel tundes, nenda, et selle waese innimesse pallest külmad higgipisarad wäljatullewad; ja kui nisuggune haigus mitto päwa saab ollema, siis on se waene inimenne maas, keigist ülles-

antud. Temma abbiäsa, wannemad, lapsed, wenna-
nad ja öed, suggolassed ja söbrad seiswad kül
temma wodi ees, agga ei woi ükski tedda aidata.

Jesus: Oh armas lapsok! Kui suur wahhe
on jummalafartmatta ja jummalafartlikkude sur-
ma wahhel. Ehk kül jummalafartlikkud haigust,
hädda ja surma wallo tundwad, siiski on nende
süddames rahho. Agga jummalafartmattad tund-
wad süddames aialikko ja iggawest surma wallo.
Kui innimenne Ma peäl ellab, siis astub ta
igga päwaga ühhe sammo allapole surma ligge-
male. Ni pea, kui lapsok on emma ihhus,
ilmub ello se läbbi, et ta kaswab ja ligutab.
Agga kui ta on sündinud, siis hakkab ta näg-
gema, kuulma, tundma, haistma, maitsuma, käi-
ma ja löndima; aega möda räkima, moistma
ja himmustama. Ja nenda on keik teie ello
üks taggasi minnemine ellootsani. Kui jubba
surma wodi peäl maas ollete, siis tunnete,
kuidas haigus ja többi teie ihho liitmed rammo-
tumaks tewad, ja wiimne tunnise liggemal
jõuab: meel ja moistus hakkawad löppema,
filmad lähhäwad tuhmits, kuulminne hakkab kad-
duma, haistminne ja maitminne löppewad ärra;
tundminne jääb wähhemaks — ja nenda löppeb
keik, nago lamp hakkab kustuma, kui ölli löppe-
mas on. Südda tufsub ja peksab, katkeb ja
löppeb wiimse surma wallo sees, rinnad korri-
sewad, su hingab ja keel on kinni. Nenda on
innimesse luggo, kes suremas on.

Sing: Armas Jesus! Olgo se kül, kuidas
on, agga kust pean minna sel tunnil omma

waese hingele rõmustamist leidma, kui ei olle waimolikko hädda, pühha õhkamist ja waimolikko woitlemist.

Jesus: Se on tõssi, armas hing! Surma wodi jures on ka se järg, et seal kohhut petakse. Ei olle ka Sadan seält kaugel, waid „käib ümber kui mõiraja loukwer, ja otsib, kedda ta saaks ärraneelda.“ (1 Peetr. 5, 8.)

Hing: Mis pean minna siis teggema, armas Dnnisteggia: Kust pean siis abbi leidma, kui keif innimeste abbi enam ühtegi ei aita? (Laul 60, 13.)

Jesus: Keigeesfite, ja ülle keige asjade halka mind palwes appi hüüdma; minna tahhan sulle appi tulla ja sind aidata.

Hing: Agga kuidas siis on, kui ma nõdrusse pärrast ei ja enam palluda?

Jesus: Kui sinna ei woi enam palluda, siis õhka minno pole, ja kui sa ei sa enam õhkada, siis möttele minno peäle. (Laul 34, 7; Jes. 30, 19.) Ja ehk sinno moistus on hopis ärraladdunud, siis on ommeti minno pühha Waim sinno süddames; temma aitab sind sinno nõdrusses ja pallub minno taewast Issa sinno eest „õhkamistega, mis ükski ei woi üllesräkida.“ (Rom. 8, 26.) Ja minna isse tahhan sinno jures olla, ja sinna mitte ärralahluda, kui kül sinno suggolassed ja sõbrad sind mahha jätwad, et nemmad kurbdusse pärrast sinno wallo ja surma woitlemist ei woi nähha; minna tahhan sulle rammo anda ja so süddant kinnitada omma kallil werre läbbi, mis sinno eest on risti-

sambast mahhajooksnud. Kui sinna peafsid mõnda ihholikko waewa tundma, siis olle ustaw, et minna omma pühha Waimoga sinno liggi ollen find aitamas ja sinno eest öhlamas. (Rom. 8, 15.) Eks sa ei ei tea nende pühha martritte eht ussotunnistajatte luggu? Aust said nemmad ni suurt ussojoudo ja rammo, et neid hirmsad pinamissi, wallo ja waewamissi römoga ärrakannatasid, kui nende lihha tulliste tangidega lude peält ärrakisti, puritade peäl ja ahjudes põlletadi, lõhki sagiti, ellawalt ärranülliti ja mitmel muul hirmsal wiisil pinati? Minno Waim olli nende süddames, kes neile joudo andis sedda römoga kannatada. Sepärrast olle rahhul, armas hing! kui sinna agga ussud, siis pead sa abbi sama. Kui surm kül omma nole sinno süddamesse lassib, et so hing peab ihhust lahuma; ärra karda siiski mitte: minna tahhan so hinge wasto wõtta ja sedda ommas sülles hoida, ja „ükski ei sa sedda seält iggaweste ärrakiskuda.“ (Joan. 10, 28. 29.)

Hing: Au, kitus ja tänno olgo sulle, armas Jesus, sinno sure armo eest. Agga kuidas siis minno suggowössaga, minno wannematte-, abbi-kasa-, laste-, wendade-, ja öddebega luggo saab ollema, kes järrele jäwad? Kül nemmad töeste kurwaks jäwad ja leinawad minno lahkumisse pärrast, kes ma elloaja nende eest ollen murretsenud ja hoolt kannud? (1 Tim. 5, 16.)

Jesus: Ärra sinna sest ühtegi holi; minna tahhan neile issaks ja emmaks olla; minna ollen neile mehheks; minna ollen waeste

laste issa ja lessenaeste kohtmoistika. (Job. 29, 12; Paul 55, 23; 68, 6; 82, 3; 146, 9; Jak. 1, 27.) Minna tahhan sinno ommaksete eest parreminne hoolt landa, kui sinna sedda joudsid tehha; sest minna ei olle weel ühteainust lindogi lastnud nälga surra, weel wähhem neid, kui nemmad agga minno omma Summala ja Issa peäle ütsnes omma lotust pannelsid. (Matt. 6, 26; 10, 28—31.)

Hing: Minno Issand Jesus! Sinna wõtad kül minno hinge ülles taewa omma jure, agga kuhho siis minno ihho jääb? Kas mulda mädadanema ja põrmuks jäma?!

Jesus: Jah, inimesse laps! „mullast olled sinna lodud, mullaks pead sinna jälle sama“ (1 Mos. 3, 19), agga usso sedda, mis ma sulle ütlen: „Minna tahhan teid üllesärratada wiimsel päwal. Sest se on selle tahtminne, kes mind on lätkitanud, et iggawenne ello peab ollema iggaühhel, kes Boega nääb ja temma sisse ussub, ja minna tahhan tedda üllesärratada wiimsel päwal.“ (Joan. 6, 39. 40.) Sepärrast ei olle sul tarwis surma larta.

Hing: Oh minno armas Jesus! Müüd ei tahha ma enam surma larta, waid rõmoga tedda odata, tulgo ta, millal tulles — ütsford pean ma ilka surrema — agga aita, Issand, et iggal aial woiksin walmis olla.

Wifil: Armas Jesus! sind ma pallun.

Armsad käed, mind wasto wõtke,
Wiimsel tunnil appi tötke;

Kül teid wägga ihlan siis,
Kui saan häddaarrust minna,
Teie jure tulla sinna,
Nenda, kui on lapsel wiis.

12.

Jesus on suur arwõtaja.

(Sat. 9, 9.)

Jesus: Mikspärrast sinna siin seisad, ja watad ni otse ülles taewa pole? (Joan. 17, 16.)

Hing: Eks minna pea ülles taewa pole watama, kuhho minna hea melega tahhalksin sinno järrele tulla, kuhho sinna, Issand Jesus, olled ele läinud. (Kol. 3, 2.)

Jesus: Olle ustaw, armas hing! nenda kui minno jüngrid mind näggid taewa ärra minnewad, nenda saan minna seält jälle taggasi tulles (Ap. Teg. 1, 11) ja sind ka ülles taewa wõtma. „Sest minno Issa maia on mitto ellu asjed; minna ollen läinud sulle asjed walmistama, ja kui ma saan läinud ja sulle asjet walmistanud, siis tullen minna jälle, ja tahhansind enne se jure wõtta, et sinna ka olled, kus minna ollen.“ (Joan. 14, 23; 2 Kor. 5, 1.)

Hing: Oh armas Jesus! Selle wahheia pean ma siis ilma sinnota ja ilma sinno liggiollemisjeta mailmas ollema.

Jesus: Olle ustaw, armas hing! „minna ei tahha sind mitte waeseks lapses jätta, waid tullen sinno jure. Sest ma ollen iggapäaw sinno jures mailma ot-

fani." (Joan. 14, 18; Matt. 28, 20.) Ja ehk minna ei olle küll enam nähtaval kombel sinno jures, siiski ei pea sa mõtlema, et ma sinnust olleksin ärralahkunud. Minna ei olle kaugel üh-
 hestki teie seast, minno sees ellate, ja ligute, ja ollete teie; eks minna olle se, kes ollen taewas ja Ma peäl? (Ap. Teg. 17, 27. 28.) Ehk tuhho woiksid ja miina minno Waimo eest, ja tuhho woiksid ja pöggeneda minno palle eest? Kui sa astuksid taewa, siis ollen minna seäl; kui sa peaksid asset teggema surma riki, wata, siis ollen minna seäl. Kui sa wöttaksid koido tiwad, ja ellaksid wiimses merre otsas; siis seälgi mo kässisind juhha-
 taks ja mo parrem kässis peaks sind kiini. Ja kui sa wöttaksid bölda: Om-
 meti woib pimmedus mind katta: siis ö on walgus sinno ümber. Ei te ka pim-
 medus sinno ees böd pimmedaks, ja ö teeb walget kui pääw; pimmedus on nenda kui walgus. (Laul 139, 7.) Keif on minno silma ees awwalik ja teada, ja minna ollen liggi keifis paifus. Minna ollen läinud ülles taewa, ja ollen istunud Jummal aujärje parrema pole, et mul olleks taewas ja Ma peäl üks ja ühhesuggune olleminne minno taewa Issaga. (Laul 47, 9; Jes. 40, 22.)

Hing: Oh kui armas on se minno kurtwa süddamele, et sinna, Issand Jesus, ifka minno jures olled. Kui mittokord ollen ma hädda sees mõttelnud, sind kaugel minno jurest ärra ollewad

ja ei teadnudki, et sinna allati minno jures ollib.

Jesus: Minna ollen sinno jures leige hädda sees, ja küssun find ommal aial seft wälja ja annan sulle omma armo. (Laul 34, 19; Jer. 23, 23.)

Hing: Oh, et ma allati woiksin sedda armo melespidada; agga kui mittokorda on minno südda Sinnoga õhlanud: Jehowa on mind mahhajät nud, ja Issand on mind ärraunnustanud."

Jesus: Ei, armas hing! ei woi minna find mitte ärraunnustada; "wata, omma lätte peäle ollen ma find märkinud." (Jes. 49, 16.)

Hing: Agga, minno armas Jesus! efs sinna siis ei nä feif sedda hädda, willetsust ja abhastust, mis siin mailmas minno peäle käiwad. Sinna küll tunned sedda kurwastust, mis sallaja minno süddames on, ja mis ütski innimenne ei woi teada? (Job. 42, 2; Laul 38, 10; 69, 6.)

Jesus: Mis woib minno eest sallaja olla, kes ma süddamette tundja ollen? (Laul 34, 18; 139, 15.) Ei olle kussagil nisuggust warjolikko paika, et minna find ei woiks nähha ja find hädda seest peästa. Ollekid sinna Danieliga löukoerte aukus, ehk Jeremiaga mudda aukus; siis woin minna find seält wäljaaidata. (Tan. 2, 22. 47; 6, 17—24; Jer. 38, 6—13.) Ehk ollekid sinna Joesepiga wangi tornis, ehk magalksid raudahelatega kinniseotud kahhe söamehhe wabhel, nago Peetrus: seälgi woib minno lässi

sind peästa. (1 Mos. 39, 40 ja 41 p.; Ap. Teg. 12, 7.) Kui sa ollesid, nenda kui need kolm meest, tulle ahjo wissatub, seälgi ollen ma so jures. (Tan. 3, 23—27.) Eht ollesid sinna Jonaga waunud merre põhja ja ollesid lalla fiskefondas; seältki woin minna sind wälja aidata. (Jon. 2 p.) Sepärrast „ärra larda mitte, sest ma ollen sind lunnastanud ja nimme pärrast sind kutsnud; sa olled minno pärralt. Kui sa weest läbbi lähhed, ollen minna soga; ja kui sa jöggedest läbbi lähhed, ei pea nemmad sind mitte ärraupputama; kui sa tulles läid, ei pea sa ärrapöllema; ja tulleleek ei pea sind kõrwetama. Sest minna ollen Jehowa so Summal, Israeli Pühha ja ärrapeästja.“ (Jes. 43, 1—3.)

Hing: Agga mittokord näitab, nago sa ei tunneksi mind, ja lassed mind kurwastusjes hüda ja hädda sees kissendada. (Laul 10, 1; 28, 1.)

Jesus: Minna tahhan sind katsuda, kas sa ka nurrisematta ja kannatlikkult risti tahhad tanda. Minna ollen ilka sinno jures, ja ei lasse „üht juukse karwa sinno peast mahha langeda ilma minno tahtmisseta.“ (Lul. 21, 18.) Sest luida woiwad waenlassed sulle luga tehha, kui minna istun Summala aujärje parremal polel, ja temma on pannud keil minno ja nenda ka sinnogi waenlassed minno jalgeallusseks järjeks. (Laul 110, 1.)

Hing: Oh armas Jesus! Oh et se tunni-
tenne pea jouaks, mil sa mind keigest häddast

ja waemast peästasid, ja ülles taewa wõtta-
sid. (Laul 73, 24.)

Jesus: Olla kannatlii, ja ota weel nattule
aega: minna tahhan find kui omma armast
pruti omma jure wõtta. Sepärrast ollen minna
ele läinud, sulle asjet walmistama, kuhho sa
woid järrele tulla. (Joan. 14, 2. 3.)

Hing: Oh kui wägga ihhaldan ma siit
lahkuda, ja sinnoga olla. (Wil. 1, 23; 3, 20.)
Ma ollen jo nüüd kui ühhe jallaga taewasse
astunud, kust minna sind, omma Dnisteggiat
ja Lunnastajat, Issandat Jesust Kristust, otan.
Minno südda on taewas üllemel. Sest „kust
sinna, minno warra olled, seäl on ta
minno südda.“ (Matt. 6, 21; Laul 26, 11;
69, 19.) Tulle siis, Issand, ja peästa mind
sest surma ihhust. (Rom. 7, 24.)

Wistl: Oh Jesus! illem abimees.

Ma ussun, Jesus! süddamest,
Et õigel aial sinna
Mind peästad teige hädda seest,
Ja teed, mis pallun minna.
Sa olled enne aitnud mind,
Kui minna ollen pallund find,
Sepärrast ollen rõmus.

13.

Walle keeltest.

(Laul 43, 1; 74, 18; 19, 21—23; 120, 2; Ebr. 13, 6.)

Jesus: Minna nään omma armolest; kui
wehised on temma filmad! Temma nutmine
ja kaebamine aiab mind temmaga kõnnelema.
(Jes. 65, 24.)

Hing: Oh armas Jeesus! Need jummalas
lartmatta ja kurjad innimesesed on pettiste ja
walle keeltega minno wasto tulnud, ja söddi-
wad minno wasto ilmasüta. (Laul 12, 5.) Mis
kurja ollen minna waene laps neile teinud? Is-
sant! kui kaua pean minna hiiüdma, et sinna et
tahha kuulda, ja kui kaua pean ma fissändama,
et sinna ei wötta aidata! (Laul 13, 1—5.)

Jeesus: Kelle peäle sinna kaebad, minno ar-
mole? Mis sügguse hädda sisse olled sinna sattunud?

Hing: Oh Jeesus! Walle keled on minno
peäle langenud. (Laul 120, 2.) Minno hing
on nenda kui löukoerte hulka; nende hambad
on kui pigid ja noled, ja nende keel on kui
terraw möel. (Laul 22, 14. 22.)

Jeesus: Kus on siis sinno wihamehhed,
kes sulle hädda teinud, ja sind waewanud?

Hing: Sinna, Issant, tunned neid, ja nääd
sedda hädda ja waewa, sest sul on keif teada.
Minna ollen sanud keigest naerdud ja teotud.
(Job. 16, 20.)

Jeesus: Sinna ei pea sedda immeks pannema,
armas lapsok, et nisüggused asjad sinno peäle
on tulnud. (Matt. 5, 11. 12.)

Hing: Agga siiski teeb se mulle wägga
suurt kurwastust, sest, et ma ilmasüta ollen.

Jeesus: Sinna pead teadma, armas laps,
et se keif minno tahtmisse järrele on sündinud.

Hing: Agga, minno kallis Jeesuke! eis sinna
olle se pühha Jummal, kelle ees kurjus ei lölba,
kes wihtlad keif pahha tööd, ja kautad ärra keif
walleliltud? (Laul 145, 20.)

Jesus: Eht minna küll ühtegi kurja ei woi sallida, ommeti ollen ma sedda lastnud siindida sinno karristamissels. (Job. 5, 17; Ebr. 12, 6.)

Sing: Ommeti nisuggused jummalakartmatta pahhad innimesesed waltetawad minno peäle la suurt suggu innimeste ees, ja nenda saab sinno aunimmi teotud, ja minna saan sinno nimme tunnistamisse pärrast keigest naerdud, ja häbbi ja teotusse alla lükkatud. Ommeti on sinno silmad puhtad, mis ei woi kurja nähha. Egga sinna, Issand, neile sedda andeks ei anna, ja, pühha Jummal, neid se eest karristamatta ei jätta?

Jesus: Küll nende kurjad teud sawad kätte maksetud, kui nende aeg tulleb; ommeti lassen minna nende walle keled sind söeluda sinno karristamissels, otsego issa omma last witsaga karristab. Agga kui nende aeg tulleb, heidan minna neid „tulle ja weewliga põllewa järwe.“ (2 Mos. 32, 34; 3lm. 21, 8.)

Sing: Küll ma kannataksin sedda römoga, mis sa mulle karristamissels lasjed peäle tulla, agga se kurwastab mind wägga, et mittolord ja mitmes paikus nende waltet ussutakse; se ei olle siis mitte üks pissole aialil, waid üks suur hinge lahjo. (Paul 74, 19.)

Jesus: Winno armas lapsoke! „kes peats sulle kurja teggema, kui sinna head tagganouad? (1 Peetr. 3, 13.) Onjad on need, kedda taggaliusatakse wigusse pärrast; sest nende pärralt on taewariik. (Matt. 5, 10.) Sest kui teie head tehhes ja kurja nähhes kannatate, se on arm

Summala juures. Sest seks ollete teie ka katsutud, et ka minna ollen teie eest kannatanud, ja teile tähte jätnud, et teie peate minno jälgedes käima." (1 Peetr. 2, 20. 21.)

Mis süüd siis mul olli, kui Wariserid ja kirjatundjad ütlesid: „Wata, se innimenne on södik ja wina jodik, tõlnerite ja pattuste söbber.“ (Matt. 11, 19; 12, 24.) Ja: „See sinnane ei aia kurje waimusid muido wälja, kui Peeltsebubi, kurja waimode üllema läbbi.“ (Luf. 11, 15; Joan. 8, 48.)

Kui palju waltetunnistusfi ja wallekaebamisfi tõsteti minno peäle Pilatusse kohto ees, ehk minna kül „ühtegi patto ei olle teinud, egga ühtegi pettust minno suust leitud, kes (ma) ei söimand wasto, kui mind söimati, egga ähwardanud, kui ma kannatafin, waid andsin selle holeks, kes öiete kohhut moistab.“ (Matt. 26 ja 27 p.; Mark. 14 ja 15 p.; Luf. 22 ja 23 p.; Joan. 18 p.; 1 Peetr. 2, 22. 23.) Woi arwad sinna, et so aialik ello on innimeste käes? Ei mitte! nemmad ei woi ühtegi tehha. (Jes. 51, 12.)

Wata kuidas minno pühhad Apostlid said söimatud, nenda kui Paulus tunnistab: „Sest minna arwan, et Summal meid, need wiimsed Apostlid, on pannud kui surmale ärraantud; sest meie olleme silmamees sanud mailmale, ja inglitele ja innimestele.“ (1 Kor. 4, 9.) Sest „neid on (minno nimme tunnistusse pärrast) kiwo widega wissatud, löhli sagitud, kiusa-

tud, möegaga surma sanud; sepärrast on
nemmad lamba nahkas ja kitse nahkas
maad läbbiläinud; nemmad ollid waesed
ja waeratud, ja nende käsji käis kur-
jaste. Ja Moses wöttis enneminne
Summala rahwaga waewa nähha, kui
ürilesse aia patto rõmso piddada." (Ebr.
11, 37; 11, 25.)

Hing: Sedda minna kül tean, Issand, et ta
minno aialik ello ühhegi innimesse wäes ei olle.

Jesus: Ei, armas hing! Keif innimesjed,
olgo nemmad kül kurjad ja tiggedad, on siiski
nödrad ja rammotumad, ja ei suda ühtegi tehha.
Eks minna olle se Issand, „kes süddamed
ja nerud läbbikatsub" (Slm. 2, 23), „ja
woin innimeste süddamed pöörda nago
wesoned." (Laul 35, 15.) Eks se kurri Aman
kannud kül wihha Israeli rahwa peäle, et tahtis
sedda hulka rahwast keif ühhel päwal lasta
mögaga ärratappa, kui ta kunninga ees kaebas,
agga minna känasin kunninga süddame nenda,
et Israeli õnnetus tulli Amani omma Pea peäle
nenda, et Aman sure pahhandusjega pididi Mor-
dekaile suurt au teggema, kellele temma sure pu
olli lastnuud walmistada, kus kälge tedda pididi
sama üllespodud. (Estr. 3—7 p.) Sepärrast
ei olle sul tarwis innimeste kiusamist karta;
wata ükspäinis minno peäle; minna ollen us-
tan, ja ei tahha sind mitte ärraunnustada egga
mahhajätta. Minna ei jätta sind sinno wihha-
meeste woiwusse alla; ja eht nemmad kül sel
aial sinno ülle wallitserwad, ommeti ei jätta

minna sind hopis nende kätte. Sa ehk maailm
keif sinno au ja warra wöttaks ärrarisuda, siis
tahhan minna sedda keif sulle jälle anda; kui
ka mitte siin ilmas, siis ommeti tulleswas ellus,
seäl annan minna sulle au ja armo. (Matt. 19,
29.) Minno waggadel ei pea ühtegi head pu-
duma. (Laul 34, 11.) Dnnis on se innimenne,
kes omma lotust minno peäle panneb, ja allati
minno peäle lodab. (Zak. 1, 12.)

Hing: Jah, minno armas Jeesus! sinna olled
mind nüüd viete kinnitanud, et minno õn ja
õnnetus ei olle mitte innimeste käes, waid se
seisab üksnes sinno wäes.

Jeesus: Jah, minno armas hing! Usku agga
ükspäinis minno sisse, siis ei woi ükski sulle
kahjo tehha. (1 Peetr. 4, 4.) Jah „õnsad ol-
leie teie, kui innimesed teid minno
pärast laimawad ja taggakiusawad, ja
rägivad keifsuggo kurja teie wasto, kui
nemmad walletawad.“ (Matt. 5, 11.) Anna
keif omma tööd ja tallitamist minno holeks, ja
loda minno peäle. Ella Issanda kartusses, ja
ota tedda. Ärra waidle sellega, kes kurri on, ehk
kes üllekohhut teeb. Lõppeta wiha, ja kauta
tiggedust, et sa ennesele kurja ei te. „Se on
innimesele auuks, kui ta ilma riota
jääd; agga igga meletu sadab ennast
kimpusse. (Dyp. s. 20, 3.) Hoiu, mis il-
malaitmatta, ja wata se peäle, mis õige;
sest selle mehhe wiimne järg on rahho.“
(Laul 37, 37.)

Hing: Nüüd tahhan minna üksnes sinno,

omma Issanda peäle, lota, sest sinna wöttad minno palwet kuulda. (Laul 37.) „Ärge römustage ennam teie, minno wihamehhed, et minna mahhalangenud; ja ärge olge wägga röömsjad, kui minna kormistan; minna tousel jälle ülles. Ja ehk ma kül käin pimmedusse, siis olled sinna, Issand, ommeti minno walgus. Minna tahhan sinno karristamist römoga wastowötta, sest ma ollen sinno wasto patto teinud. — Kül sa minno asjad korda sadad, ja mind wigusse te peäl juhhatad. (Öpp. sann. 24, 17; Laul 13, 3—6.) Sepärrast tahhan olla, nenda kui on kirjotud 2 Korintusse rämatus, 6 peat., 9 ja 10 salmis: „Kui tundmatta, ja ommeti kül tutwad; kui need, kes surewad, ja wata, meie ellame; kui need, kedda karristasse, ja kedda ommeti ei surmata. Kui kurwastud, agga ilka röömsjad; kui waesed, agga kes paljo rikkaks teggewad; kui need, kennel midagi ei olle, ja kelle kä ommeti keik on“

Wisiil: Küüd hingwad innimesesed.

Kui üelad sefelandjat,
Ja au teotajad
Mind wägga waewawad,
Ei tahha wasto panna,
Keik üllekohhut kanda,
Mis nemmad mulle teggewad.

114.

Waimoliik södda.

(Ewes. 6, 10—17.)

Hing: Oh kui sure wihamisse wäärt olled

sinna minno pattuse lihha rojane kuub, et find
ikka omma järrel pean weddama. Ei sinna
anna mulle suggogi rahho, waid keikis painus
aiad ja mind tagga, ja lihbutad furja peäle.
(Rom. 7, 15 — 24.) Minna lootsin sinno wae-
wamistest lahti sada, ja omma armsa Jesusse
waimolikkust liggiollemisest römustada. Agga
nüüd tousewad furjad himmud minno süddames,
mis mind tahhawad patto wörtudesse kinnisid-
duda, ja mind Jesusse armust lahti tehha. Oh
Jesus, armas Jesus! Wata, kuidas minno kurri
südda touseb ülles waimo wasto söddima. Oh
kui wägga tunnen ma sedda. „Sest lihha
himmustab Waimo wasto, ja Waim
lihha wasto! agga needsinnatsed on tei-
neteise wasto, nenda, et minna teen,
mis ma ei tahha.“ (1 Joan. 2, 16; Kal. 5,
17.) Oh Issa, armas taewane Issa, kes ja
keigeüllem ja keigearmolissem Issa olled, et keik
mis taewas ja Ma peäl on, ommaks lapsiks hüäd:
anna mulle joudo ja rammo, et sinno Waimo
abbi läbbi wäggewaks saaksin seestpiddise inni-
messe polest, et ma woiksin sedda „wanna inni-
me!“ ärrawoita ja surretada. (Rom. 6, 12; 7, 5.)

Jesus: Olle tru ja ustaw, armas hing! ja
findlaste palwesse, ja ärra lahtu sest ärra. Ärra
anna omma pattuse lihhaile woimust, ja ärra
te omma furja möttete järrele, waid lö omma
lihha risti keige ihhaldamiste ja himmuodega.
(Kal. 5, 24.) „Keigeennamiste wötta usjo
filpi kätte, misga sinna woid ärrafus-
tuda keik selle tiggeda kurrati tullisjed

noled. Ja wõtta õnnistusse raudkübara-
 barad, ja waimo mõeka, se on Summala
 sanna." (Ewes. 4, 22.) Se ei olle sinno lihha
 üksi, mis sind kiusab, waid kurri waim on ka
 sind taggatihutamas, „kes läib ümber kui
 mõiraja loukoer, ja otsib, kedda ta saaks
 ärraneelda." (Jaf. 1, 14. 15; 1 Peetr. 5,
 8.) Se plüab sind nisugguse kiusatusse läbbi
 sata langema, et woiks sind lükkata keigesugguse
 patto ja kurjusse sisse.

Hing: Oh armas Jeesus! minna woitten ja
 sõbdin kül, agga ma ollen wägga nõdder. Waen-
 lane on minnuft wäggewam ja tungib kangeste
 minno peäle. Minna kardan, et mind saab ärra-
 woidetud. Kiusatus on keige minno liifmette sees
 ilmunud ue innimesse wasto; se on paljo wägge-
 wam, ja tahhab mind wäggise rõhhuda patto sisse.
 — Oh minna ollen wägga nõdder wastoseisma.

Jeesus: Olle agga uskus kindel, armas
 lapsok! „minno wäggi saab (sinno) nõd-
 russe sees täit woimust." (2 Kor. 12,
 9.) Böra ommad mõtted selle kiusatusse sees
 minno pole: Wata kui sure waewaga minna
 sinno eest ollen risti sambas rippunud. Te
 nüüd nenda, kui üks wäeti lapsok, kes, kui ta
 üht kardetawad asja näab, warsti omma emma
 sülesse warjule pöggeneb ja nenda ilma wig-
 gata jääb. Mõttele se peäle, mis 1 Korintusje
 ramatus, 10 peat., 13 salmis seisab: „Teile
 ei olle weel muud kui innimesse kiu-
 satus kätte tulnud; agga Summal on
 ustaw, kes teid ei lasse kiusata ennam,

kui teie sudate kanda, waid tahhab kiusatussega ka sedda otsa tehha, et teie sudate kanda."

Hing: Oh Issand! Kiusatus on weelgi minno peäl, ja lähheb aega möda kangemaks. Peäle sedda tullemad weel wäljaspiddised pahhandussed senna kõrwa. Minna kardan, minna kardan, et ma ei woi selle ees seisma jäda.

Jesus: Oh sinna nõdraussolinne! mikspärrast olled siina tahhewahhel? (Matt. 14, 31.) Sellewisiga lassed ja ennast ärrawoita. — Agga loda minno peäle; minna ollen sinno tru ja ustaw abbimees, kes sind woi ja tahhab kiusatussest päästa. "Sepärrast nüüd kannata kurja, kui üks hea Jesusse Kristusse söddamees. Käi Waimus, siis ei te sinna mitte lihha himmo järrele." (2 Tim. 2, 3; Kal. 5 16.) Agga ärra olle nisuggune, kellest Luka Ewangeliumis 8 peat., 13 salmis seisab: "Ürrikseseks aial uskwad nemmad, ja kiusatusse aial tagganewad nemmad ärra."

Hing: Nüüd ei tahha minna omma lihha himmude järrele mitte ennam tehha, egga temma lihhutamessi sallida, mis jubba pühhas ristmisses said ärraupputud ja surmatud. Ka Sadan ei woi mind ennam wäggise sundida kurja tegema: mitte üht liget ei tahha ma ennam nende tenistusseks pruvida, et ma weel patto teeksin sinno pühha läskude wasto. Temma (Sadan) wöib küll pattusid mötted kui tullisid nolesit minno süddamesse lasta, agga need olgo nenda

kui tulles jäddemed, mis wette kuffuwad; minna kustutan neid Kristusse kalli werrega ärra, et need mulle ühtegi ei woi kahjo teha. (Rom. 6, 4.) „Sepärrast ei moisteta nüüd mitte neid hukka, kes Jeesusse Kristusse sees on, kes ei käi lihha järrel, waid waimo järrel. (Rom. 8, 1.) — Nenda arwan ka minna ennast pattulekül surnud ollewad, agga Jummalale ellawad Kristusse Jeesusse, meie Issanda sees. Sepärrast ärgo wallitsego pat mitte kui kunningas minno surrelikko ihho sees, et minna wöttaksin temma sanna kuulda temma himmade sees. (Rom. 6, 11. 12.) Et minno usk, kui se saab läbbikatsitud, peab leitama paljo üllema ollemast kui kuld, mis kaub, ja siiski tulles läbbikatsutakse, titusjeks ja auuks, ja auustamisjeks, kui Jeesus Kristus ilmub.“ (1 Peetr. 1, 7.) Kas minna weel peaksin patto armastama ja sadanat tenima, kellest Kristus mind omma raske kannatamisje ja surmaga on wabaks teinud? Kas minna peaksin Kristust hakkama ueste ristilöma omma pattudega? (Ebr. 6, 6.) Ärgo se sündko. Oh sinna ärranetud lai patto te! sinno peäl ei tahha minna enam käia. Minna tahhan sedda kitsast elloteed ärrawallitseda ja omma armsa Jeesusse järrel käia; tedda nouda ja armastada, ja tedda tenida waggadusse ja önnis- tusse sees, mis temma melepärrast on. — Jah, Issand Jeesus! Sulle olgo au, titus ja tänno! Müüd ollen minna ärrawoitnud; waenlane on

ärratagganenud, minno lihha on ristilödüd, et se ei woi ennam patto himmusid täita. Oh kui rõmus ollen minna, et ma kiusatussest pääsenud nenda kui „lind liinopüüdjatte paelast: pael on katkiläinud ja minna ollen ärrapääsenud. Minno abbi on Issanda nimme sees, kes taewa ja Ma on teinud.“ (Laul 124, 7. 8; 121, 2.) Jah tõeste! et ma woinust sanud, on üksnes, Issand, sinno Waimo abbi ja joud olnud. Sinna olled minno cest söddinud ja minno waenlased ärrawoitnud. Sulle olgo au, fitus ja tänno.

Wifil: Issand omma wiha sees.

Walwa, muido kurrat woib
Sinno süddant pöördä,
Kawwalast ta peäle käib,
Et ta woiks sind naerda.
Summala Lapsed ka
Temma hirno tundwad,
Kui on holetumad.

Walwa, muido kurri meel
Woib sind eksitada,
Taewa õnnest siin ja seal
Hinge lahjutada:
Sest et se Kurja tö
Wabbandada möttab,
Kawwalast end pettab.

15.

Langenud pattune.

(Ebr. 6, 4—6.)

Jesus: Oh sinna suur pattune! Ma olen leige se päwa ommad läed sinno

wasto wäljalautanud" (Jes. 65, 2), kas sa weelgi ei tahha omma kurja teed mahhajätta ja minno jure tulla. Sest ni mittoford, kui ollen sind pühhitsenud ja puhtaks teinud, olled ikka jälle ueste pattoga ennast rojastanud, ja nago „koer jälle taggasi omma olse kallale, ja kui pestud sigga jälle porri sisse pöörlema läinud." (2 Peetr. 2, 22.)

Sing: Oh willetsust! Oh kurwastust! Oh sedda süddame wallo! Oh Jesus! mis ollen ma nüüd teinud!? Oh minna ärrakaddunud! Minno enne sadud arm, pühhitsus ja puhtus, keif on kaddunud. Pühha Waim, se kallis süddame jahhutaja on minnust ärralahkunud; sest ma ollen tedda omma pattudega kurwastanud. Nüüd ollen minna keigist mahhajäetud „willets ja armoto, ja waene ja pimme, ja allasti." (Slm. 3, 17.)

Jesus: Kas olled ennast siis nüüd ni jure patto alla ärramiinud, et ennam ei woi peäseada? Wõtke ommeti, kui mittoforda ollen ma sind enne hukkatustsest peästnud ja sulle pattud andeksannud ja sind aitnud armo ja heldussiega, ja sinna ikka weel tahhad patto armastada. (Ebr. 2, 7. 9.) Kas minna ikka weel pean sinnoga leppima, kui sinna ühtegit minno kästudest egga armastussest ei holi? Etš ja karda, et ma wahhest ärratiüddinen, sinno peäle armo heitmast, ja et armo uks sinno eest saab kinnipandud. (Jes. 1, 14; Slm. 3, 7.)

Sing: Oh Issand Jesus! Mis pean minna üttelema? Töeste ei olle minna jummalafartmatta

loom enam sedda wäärt, et sinna minno peäle weel armo heidad. Minna tunnistan, et paljo patto ollen teinud; minna ollestin piddand wagga- maks sama, agga ma tunnen, et ollen kui üks efsind lammas sinno karjast mahhajänud. Oh, kui sedda viete järrelmötlen, siis tahhab mo südda kurbusse pärrast löhkeda. (Laul 51, 5; 119, 176.) Oh kui wägga on minno kurri lihha mind petnud, ja patto mulle armsaks kiitnud, ja on ni wäggewaks sanud, et ta mind ärrawoitis. (2 Peetr. 2, 19.)

Jesus: Mikspärrast olled sa lastnud ennast ärrawoita? Sinna patto orri! Mikspärrast kaebad sa omma lihha peäle? Sul peaks häbbi ollema nenda räkides. Efs minna olle sulle omma pühha Waimo annud, kelle abbiga ja olleksid woinud kurja lihha himmude wastopanna. Kas arwad siis pühha Waimo ni joutmatta ollewad, et ei olleks woinud sinno lihha himmud surretada? (Ewes. 3, 20.) Kus olli sinno usk, mis mailma ärrawoidab ja woimust saab: efs se olleks ka woimust sanud sinno lihha ülle! (1 Joan. 5, 4. 5.) Kas olled sedda waimolikko söddimist järreljätanud, et sa olleksid pidanud wastoseisma sel kurjal päwal (Ewes. 6, 13), ja olleksid woinud teikis asjus wäggew olla. Sinna fölwato ja laisk sullane! Sinna isse olled ennast önnetusse sisse saatnud. (Lut. 19, 22—26.)

Hing: Oh minno Issand ja Jummal! Minna ehmatan ja wärrisen, ja pean üllestunnistama, et ollen fölwato ja laisk sullane olnud; „minna ollen patto teinud taewa wasto, ja sinno

ees, ja ei olle ennam wäärt, et mind so
lavseks hütakse. (Lut. 15, 21.) Agga, oh
armas Dnnisteggia! mis wöttad sa nüüd min-
noga teha, kes ni hirmsast ollen efsinud?

Jesus: Minna tahhan sind omma palle eest
ärralükkata, et ma ennam sinno jures ei olle.

Sing: Oh Issand, Issand Summal! Kes
sa olled „üks hallastaja ja armolinne
Summal, pittamelega ja rikkas hel-
dussest ja töest. Kes heldust peab mitme
tuhhandele, kes andeks annab üllekohhut,
ülleastmist ja patto. (2 Mos. 34, 6. 7.)
Ärra te mulle mitte minno pattude järrel, ja ärra
maksja mulle mitte minno kurja teggusid möda.

Jesus: Sinna olled kül näinud minno hel-
dusse, kannatust ja pittamele rikkust; siiski olled sa
omma kangusse ja süddame löwwadusse pärrast
minno wihha ennese peäle saatnud. (Amos 3, 2.)

Sing: Oh Issand! Siin ollen minna kui
üks waene maofenne sinno jalge ees maas ja
pallun armo: „Dlle mulle armolinne omma
heldusse pärrast, kustuta mo ülleastmisset om-
ma rohke hallastusse pärrast.“ (Laul 51, 3.)

Jesus: Se, kes armo peäle patto teeb, peab
ilmaarmota patto palka sama. (1 Joan. 5, 18;
Rom. 2, 9.)

Sing: Oh minno armas Jesus! Ärra lükka
mind weel hopis ärra omma pühha palle eest.
(Sp. s. 24, 16.) Sest kui sinno armas jünger
Peetrus sinno käest küsis: „Issand, mitto
forda pean minna siis, kui mo wend
minno wasto efsib, temmale andeks and-

ma? ons kül seitse kord?" Siis sinna ütlesid temma wasto: „Ei minna ütlesulle mitte: seitse kord, waid ka seitsekümmendkord seitse kord.“ (Matt. 18, 21, 22.) Kui sinna, pühha Issand, ni palju andeksandmist innimestelt nouad, kui palju ennam woid sinna isse heldust ja armo ülesnäidata, ja meie pattud andeksanda, kui tõssisse ussoga palwes sinno ette tulleme.

Jesus: Sa ei tahha minnuft siis mitte lahkuda; sa ei lasse mind mitte lahti, nenda kui ükskord Jakob, kui ta minnoga heitles, kuni ma tedda pidin õnnistama. (1 Mos. 32, 25—29.) Sinna teed minno süddame halledusse pärrast sinno pärrast hõpis lõhkema, et ma sinnoga mitte ei te omma kange wiha järrel, waid pean sinno peäle armo heitma ja sind õnnistama; sinna olled woitlenud ja woimust sanud.

Hing: Minna tean kül, minno armas Jesus, et sinno hallastus wägga suur on. Ei sinna lüffa üht waest kahhetsejat pattust ärra, waid hüad armsa heäleaga: „Tulge minno jure keik, kes teie waewatud ja koormatud ollete; minna tahhan teile hingamist sata.“ Kes sinno jure tulleswad, need leidwad armo. (Matt. 11, 28; Joan. 6, 37.)

Jesus: Minna tahhan nüüd seförd sinno pattud sult ärrawõtta ja neid sulle andeksanda. Agga minne siis nüüd, ja „ärra te mitte ennam patto, et sulle middagi kurjemat ei sünni.“ (Joan. 5, 14.) Minna tahhan sulle nüüd jälle omma pühha Waimo anda ja sulle uut süddant lua. „Dlle uestaw sur-

mani, siis tahhan ma sulle ellofront
anda." (Ejef. 11, 19; 18, 31; Jlm. 2, 10.)

Hing: Sulle olgo au, litus ja tänno, ar-
mas Jeesus! Müüd tahhan minna sind üks-
päinis nouda, egga pühha Waimo mitte ennam
kurwastada. (Ewef. 4, 30.) Sind tahhan te-
nida ja sinnust kinni hoida. Sulle tahhan truits
jāda ellus ja surmas iggaweste. Amen.

Wisil: Sion kaebab sures häddas.

Aita, armas Jeesand Jummal,
Et ma nenda ellan teäl,
Et ma waene, arg ja rummal
Dunis ollen ilma peäl,
Et ma ellan maddalast,
Pallun sind ka usinast:
Sinno Waim mind juhhatago,
Aufas ellus kinnitago!

RG.

Pattune ellokombe.

(Saf. 4, 9. 10.)

Hing: Oh sinna hirmus raske pattokoorm!
kuidas sinna mind ni süggawasse allawaotad;
sinno läbbi saab keif minno pühha tö ja hõle-
kandminne ärrarikkutud ja rojastud. Mi wägga,
kui ollen püüdnud ennast kurja eest hoida ja
omma ello seäda, siiski saan ma ifka ja allati
omma pattohimmudest ärrawoidetud.

Jeesus: Sest ja nääd, armas hing, et keif
sinno omma waggadus ja õigus ei olle minno sil-
ma ees muud kui üks rojane rie, ja et sinno keige-
parremast tööst ifka wigga leian, kui se ei olle usso
läbbi pühhitsetud ja puhtaks tehtud. (Rom. 3, 23.)

Hing: Sedda nään minna kül, ja lohkun ja ehmatan sepärrast, et ükski minno omma tö ei kõlba, ehk olleksid nad leigeparremad minno omma teada, kui se väge ussoallus pudub.

Jesus: „Kas hallikas ühhest sonest ülleskedab maggusat ja wihha? (Mat. 3, 11.) Kuida woiwad waggad mõtted üllestousta nijsuggusest süddamest, mis ei olle usso läbbi pühhitsetud ja puhtaks tehtud?

Hing: Oh kui suur õn olli meie essiwannemattel Adawal ja Ewal enne pattolangemist Paradisis, et ühtegi ei teadnud nijsuggusest süddame rojusest.

Jesus: Kui nemmad ikka olleksid selle sure õnne sisse jänud ja sest mitte ärralangenud, siis olleksid sinna ja teie innimeste suggu ka nijsuggust õnne sanud tunda ja näha. Ugga et nemmad õnnetusse sisse langesid, siis ollete teie, kes ollete Adama suggu, ka temmaga patto teinud, ja ollete enneste peäle hukkatust saanud.

Hing: Se on suur kaebdusse wäärt asi, et meie essiwannemad nenda tekkid, ja lastsid ennast ni pea sest ärranetud ussist ärrapetta.

Jesus: Olleksid sinna nende asemel Paradisis olnud, sinna olleksid nendasammoti teinud.

Hing: Kül on lahjo, et ärrakeeltud puust sõmissse läbbi ni raskeste olleme langenud, ja sinno näggo ja taewa õnnistust ärrakautanud.

Jesus: Teie essiwannematte langemine ei olnud mitte ükspäinäs ühhe ärrakeeltud puwilja sõmissse pärrast, waid nemmad elksid ka wägga Jummalä pühha kässo wasto, mis neile olli

antud, et nemmad piddand sest hea- ja kurja-
tundmissse puust mitte söma egga temmasse pu-
tuma. Sepärrast on se assti, et nemmad ei pid-
danud sedda kõwwa läsko, mis neile olli antud,
ja neil olleks joudo küll olnud, sedda piddada.
Sepärrast pead sa moistma, et ni suur, kui se
Issanda läst olli, ni kurri on ka se pat armata.
Et sul olle ka Jummalala pühha kümme läsko;
katsn, et sa wöttad neid piddada, et sa nende
ülle ei asto. Esiwannemad tahtsid rummala
uhkusse sees Jummalala sarnatseks jada, ja teggid
nenda suurt patto Jummalala omma Issanda ja
Loja wasto. Selle hirmsa patto ja kurwastusse
sisse saatsid nemmad ka omma lapsi ja järrel-
tullijaid, ja nenda on leik innimeste suggu aia-
lisko ja iggawesse surma woimusse alla sanud.
Ewa ei olnud sega rahhul, et ta isse olli patto
teinud, waid temma andis sest õunast ka omma
mehhele, ja sundis tedda ka seddasamma patto
teggema. Agga se olli ka Adama armastus om-
ma naese wasto, et ta tahtis temma melepärrast
tehha, ja neil möllemil olli himmo se ärrakeel-
dud pu wilja järrele. Nemmad himmustasid
üht nisuggust asja, mis neil mitte õigus egga
lubba ei olnud wötta, ja ollid wargad, kes ärra-
keeldud asjasse putusid. Nemmad pöörsid om-
mad kõrwad selle kurja ussi pettusse pole, ja us-
kusid temma wallet; nenda on se leik sündinud.

Hing: Oh nüüd moistan minna, kui suurt
patto nemmad on teinud; enne ei sanud ma sest
mite biete arro, agga nüüd olled sinna, armas
Jesüs, sedda ni selgeste mulle ärrafelletanud.

Jesus: Sepärrast ei oluud se karristus ka mitte piisofe, mis nende peäle sai pandud. Nemmad ei kautanud ükspäinis Jummalä näggo, waid ka nende moistusse walguš sai tummedaks, ja Jummalä önsaksteggew ja ta tarf tundminne kustus neil ärra, nenda, et nemmad hirmsa pimmedussega said täidetud, ja wöerdušid Jummalä eelust ärra, se rummalusse läbbi, mis nende sees olli, ja omma süddame köwwadusse läbbi. Inimesšed ei moistnuud ennam Jummalä Waimo tahtmist, ja ei sanud sedda ennam tunda. Nende pühhitšus olli ärrakaddunud, ja selle assemele täitelil kurjus asset sanud. Keif head mötted ja tahtmissed ollid löppenud, ja keišsuggused kurjat mötted ja tahtmissed rumi ja maad leidnud, nenda et „inimesse süddame mötted ja mötlemišsed on üsna kurjad iggapääw.“ (1 Moš. 6, 5.) Nende meled, mis enne tarkussega ollid ühhendud, said nüüd hopis seggaseš, ja söddišid teineteise wasto. Šho, mis enne olli surredatta ja keigest waklust ja waewast teadmatta, sai nüüd surmale sagiks, kelle sannumetojad ollid: mitmesuggused többed ja haigusšed, waewad ja häddad, külm ja pallaw, janno ja nälg, wäššimus ja muud sellesarnatsed. Inimesse wäljaspiddine wallitšus mude lomade ülle sai ka wähhemaks, nenda, et mönned lomad ja ellajad neid weel kartšid ja nende eest pöggenesid, agga monned said tiggedaks ja hakkasid wasto. Enne woifid ehl nemmad loufoera, karro ehl monne mu hirmsa kiskja ellajattega otsego wagga tallekestega mängida; agga seštšadil mitte ennam.

Meid aeti sest illusast Paradisi aiast wäggise wälja, ja piddid selle laia mailma sisse keige hädda ja murre, waewa ja willetsusse alla minnema ja jäma; sest et ka keif se Ma nende langemisse pärrast sai ärranetud. Sellesamma kurwa, häddalisse ja waewa ello sisse ollete teie innimesse lapsed siin mailmas keif sanud.

Hing: Oh misugguse öhkamisse ja filmaweega, misugguse süddame kurwastusse ja oigamisssega peaks niisuggust willetsust nutma ja kaebama. Oh teie filmad! oh et teie woiksite werd nutta selle ärraräkimatta önnetusse pärrast, kelle alla meie (innimesed) ihho ja hinge polest olleme sanud.

Jesus: Sinna teed öiete, armas hing, et sinna se ülle süddamest nuttad ja kaebad. Agga sinna ei pea siiski mitte iggaweste selle hädda ja willetsusse sisse jäma; sinna pead meles piddama, et minna, sinno Jesus, ollen mailma sisse tulnud, sind sest peästma. (Rom. 5, 21.) Minna ollen nüüd sedda jälle lorda saatnud, mis olli ärrarikkutud, ja ollen taewa Paradisi ust keigile lahti teinud, kes usso läbbi tahtwad sisse miüna. Ja ehk sinna nüüd siin ilmas sedda weel ei moista, seäl pead sa sedda tunda sama, kus iggawenne rööm ja rahho on; seäl on paljo parrem, kui aialikkus Paradisis olli. Büa siis sure holega nonda, et sa usso läbbi sedda kätte saaksid.

Wisil: Keif sündko nenda itka mull'.

Ja otsego need wöerad süüd
Meid waesi teotawad,
Di on ka wöeras öigus nüüd
Meid jälle leppitanud.
Sest nendage, kui keifile

On Adam furma tõund.
 Mi Jesuke On armfaste
 Uut ello meile saatund.

17.

Hinge willetsfus.

(Rom. 7, 24.)

Hing: „Oh mind kurba ja willetsfat innimest!“ Mis pean minna nüüd teggema? Minno siüdda on täis murret, ja minno ihho ja hing on täis wallo ja waewa; ei tea ma nüüd ennam ihtegei nou. Mind on lodud kannatama, ja minno hädda on wägga suur. Kui minno kurwastust peaks möbedetama, ja minno kannatust peaks pandama wae peäle, siis olleks se weel raskem, kui liiw, mis merre äres. (Laul 80, 6.)

Jesus: Mis sa kurwastad, armas hing! Mikspärrast sa nenda nuttad ja kaebad, ja olled ni wägga rahhote? (Dsea 13, 14.)

Hing: Eks ma pea nutma ja kaebama? Sinna nääd, Issand, jo keif sedda hädda ja waewa, kus sees minna ollen. „Mo silma-wessi on mulle leiwaiks bööd ja päwad, et mo wasto iggapäwa bööldasse: Kus on so Jummal? Sest ma tunnen suurt hirmo, ja se tulled mo kätte, ja mis ma kardan, se saab mulle.“ (Laul 42, 3; Ap. Teg. 20, 19; Job. 3, 25.)

Jesus: Sinno kurjusse pärrast saab sind nuhheldud, ja sinno pattude pärrast farristud. (Laul 50, 22; Job. 8, 13.)

Hing: Oh armas Issand! Misga ollen ma

fiis ni kowwa karristamist teninud, et keif häddad ja waewad ni hulgaliste mo peäle tulleswad?

Jesus: Sinna olled kül sedda wäärt, et find karristasse; sinna tead kül, kui paljo head ma sulle keige so elloaial ollen teinud, kas olled ka se eest tännolik olnud ja ommas süddames bölnud: Kartkem nüüd Issandat, omma Summalat, kes annab meile hommiko ja öhto, ja warrast ja hillist wihma ommal aial, ja hoiab meid armolikkult. (Jes. 17, 10; 5 Mos. 32, 18; 11, 14. 15.) Oh kui tännamatta ollid sa fiis, kui ma sulle andsin korralist ja wiljalist aega, ja sinno süddame roa ja römoga täitsin? Sepärrast ollen ma nüüd omma heldust sinno eest kinnipiddanud, et sa pead tundma, et ma omma kät sinno jurest ollen ärrawötnud, et sa saaksid nähha, kui willets ja waene luggo se on, et sa mind, omma Issandat ja Summalat, ei olle kartnud, waid olled mind põlganud ja mahhajätanud. (Hos. 13, 6.)

Sing: „Minna tunnen ommad ülleastmisset, ja minno pat on mo ees alati.“ Siiski „Issand! ärra nomi mind mitte ommas wihas, ja ärra karrista mind mitte ommas tullises wihas.“ (Laul 32, 5; 51, 5; 6, 1; 38, 2.) Olle mulle jälle armolinne, ja lasse omma wiha möda minna. Wötta omma karristus minnuft ärra, et ma jälle sinno heldust saaksin tunda. (Laul 139, 23.)

Jesus: Keif need, kes on piddanud ristikarrikast joma, ei teädnud ka mitte, mis läbbi nemmad sedda ollid teninud, agga piddid siiski

sedda heaks wõtma; ja sinna tahhastid, et sa peastid ilma karristamatta jäma. (Nahum 1, 2.) Minna ei woi sind hõpis ilma karristamatta jätta, ma pean sind karristama, agga ommeti sünnib se parrajal wiisil, „nenda kui kohhus“, ja se tulles sinno heaks, armas lapsõke, et sinna se läbbi õppid ommad pattud tundma, ja pühha hole ja murrega patto wasto pannema. (Jer. 10, 24; 30, 11; 46, 28.)

Sing: Nüüd siis, armas Jeesus, kui se sinno armolinne ja pühha tahtminne on, et pean willetsust kannatama, siis tahhan sedda rõmoga ja kannatlikkust wastowõtta, ja sedda risti heal meel kanda, mis ja mulle karristusjeks peäle panned. (Laul 6, 2; Job. 2, 10.)

Jeesus: Ja weel, armas hing! pead sa teadma, et rist on sulle parrem kui head päwad. Sest kui sinna mind häil päiwil ärraummustastid, ja teggid lihha ja werre tahtmist, siis ollid sa üks kurri laps, ja lästid taggast pörgo pole. Agga kui hästi hoiad sa nüüd minno pole; kui ärdaks ja kannatlikkust ollid sa nüüd jänud, misjuggune sa enne mitte ei olnud. (Jes. 26, 16; 1 Kor. 11, 32.)

Sing: Oh minno armas Jeesus! Se on mulle hea, et sinna mind nisjugguse hole al pead, et minna sinno õigust õppin tundma. Nüüd tahhan minna Issa wiikka kanda, sest et ma temma wasto ollen patto teinud; senni kui temma minno asjad toimetab ja sadab mind õiguse te peäle. (Laul 116, 3.)

Jeesus: „Ärra olle kui hõbbone, kui

Hobbo=esfel; need on moistmatta; nende suus on sulissed ja waljad, neid talt=siis teha, et nemmad muido ei tulle so liggi." (Paul 32, 9.) Eks sa nä ommeti, armas hing, kuidas ma ollen lastnud sind pidada; sest keif se rist, keif murre, kurwastus ja waew, mis minna ühhe ristiinnimesse peäle pannen, ei olle muud, kui selge armastusse sidde, misga tedda ennese pole tõmban ja huffatussest wälja kisson. (Job. 21, 13; 7, 18.) Sest kui teie saaksite ikka ja allati omma lihha tahtmisse järrel, lustis ja rõmus ellada, ja olleksid teil agga üksnes head päwad, kui pea jääksite siis hõletumaks ja unniseks omma hinge eest hoolt kandes, sepärrast läkkitan minna teile hädda ja waewa, et teie lihha himmused hakkaksite põlgama, ja ümber pöraksite omma kurja tee peält. (Paul 7, 12.)

Hing: Armas Jesus! Se on tõeste tõssi, mis sinna ütled; ma tahhan sedda viete ärratunda ja melespidada keige elloaia. (Jes. 44, 21.)

Jesus: Kui minna näggin, armas hing! kuidas sinna mailma pole hakkasid hoidma ja sedda armastama (Rom. 6, 12), siis ma ütlesin: Ma tahhan temma magusat mailma rõmud temmale viete wihhaks sappiks teha, ühhe pissosesse waewa läbbi. Ma tahhan temmale aialikko warra polest lasta kahjo sündida; ma tahhan temmalt sedda ärrawõtta, mis peäle ta omma süddant ni wägga on kinnitanud; ma tahhan temma peäle läkkitada kurja ja kaddeda innimeste walle keled, mis läbbi temma aialik ello peab sama kurwastud, ja mis läbbi temma iggawest ello hakkaks iggat-

fema. (Laul 73, 18.) Nenda siis, armas hing, olen minna risti läbbi sind nende kolme sure mailma wärrawast: lihha himmo, ilma himmo ja ello kõrusfest (1 Joan. 2, 16; 1 Kor. 10, 6) tahtnud ärrawörtuda, et sinna neid ennam ei himmustaks.

Hing: Müüd wast hakkas ma tundma sedda head, mis risti läbbi mulle tulles. Sest kui meid rist ja hädda waewab, „siis antakse meile Issandast hirmo, et meid mailmaga ei pea hukka moistetama.“ (1 Kor. 11, 32.) Sepärrast Issand, tännan minna sind, et sa mind farristad; minna tahhan sedda römoga kanda. Sest ma tean, et ma „siiski ikka olen so jures; sa hakkad kinni mo parremast käest. Dmmanouga juhhatad sa mind, ja wöttad mind wimalis auga wasto.“ (Laul 73, 23.)

Jesus: Sepärrast, armas hing! Olle ustaw ja römusta ennast sest, et minna sind risti al mahha ei jätta. Minna pannen koorma sinno peäle, agga aitan sedda ka kanda. Sul on üks Jummal, kes ärrapeastja, ja üks Issand, kes sadab surmast wälja. (Laul 68, 20. 21.)

Hing: Sedda minna ussun kül, minno armas Jesus, et sinna mind mahha ei jätta, waid tahhad mind ka risti al aidata, sepärrast tahhan minna, ni kaua kui ellan, römoga risti sinno järrete kanda; sest sinna teed sedda mulle fergeks.

Römustage sepärrast keif, teie ristikandjad, ja õppige se läbbi viete omma Issanda heldust tundma, et temmal allati ja ka ses asjas armo mötted teiega on. (Laul 73, 25—28.) Rist tehko meil kül libbedad, se pühha Waim teeb maggujad.

Wifil: Woi! mis minna ollen teinud.

Kui sa risti tulles põlled,
Wõtta agga kannata,
Jesu' warjo al siis olled,
Kui sa wõttad palluda.
Dumma süddant allanda,
Wõtta järgest õhhata,
Kül sa siis saad pea nähha,
Et so Jesus feik woib tehha.

18.

Iggatseminne taewa järrel.

(Wilipp. 1, 23; 2 Kor. 5, 8.)

Hing: Tulle nüüd taewast, armas Jeesus!
jälle, päästa meid waewast, wi meid üllewelle,
iggaw on otades feigil so lastel, tulles meil
waestel. Tulle, õh „tulles wistist, Issand
Jeesus!“ (Ism. 22, 20.)

Jeesus: Mikspärrast sa murretsed, armas
hing! Mis tähhendawad need kurwad õhka-
missed, mis sinno süddamest ja suust wälja-
tullewad. (Laul 69, 34.)

Hing: Surma hirm ja kartus käib minno
peäle, ja panneb mind sinno järrele, armas Jeesus,
wägga iggatsema. Sest „ma himmustan siit
lahkuda ja sinno jures olla, mis palju parrem
on.“ (Laul 14, 7; 53, 7; Wilipp. 1, 23.)

Jeesus: Mis hädda sul siis on? Mis
assfi waewab ja koormab sind ni raskeste, et
sinna sedda enam ei juda kanda?

Hing: Ei mitte, armas Jeesus! ei ükski
hädda egga rist aia mind nenda õhkama ja
sinno järrele iggatsema, sest sedda ma tean, et

ütski sinno laps ei woi siin mailmas ilma risti ja waewata olla, ja sinna ei panne ka enam minno peäle, kui ma kanda jõuan. Ma ollen iggaford patto teinud, kui ma risti al nurrifesin ja ei tahtnud sedda seätud aega odata, mil sinna, armolinne Issand, oma targa nou järrele sedda jälle minno peält ollefsid ärrawöt- nud, waid se ärraräkimatta rööm ja au, mis sa mulle taewas olled töotanud, se ärratab mo sees iggatsjemist, siit ilmast lahkuda. (Laul 130, 6; Tit. 2, 13; 2 Peetr. 3, 13.)

Jesus: Se on õige, armas laps, et sul siit ärralahkumisse himmo kannatust sadab risti al, et sa mitte nenda ei olle, kui mitmed nõdra- nsfolissed ristikandjad, kes risti al kaksipiddi mötlewad, je se läbbi lähheb nende aeg wägga iggawaks. (Kal. 5, 1; 2 Kor. 6, 14.)

Hing: Oh minno Issand ja Õnnisteggia! sündko sinno tahtminne; kui sinna tahhad mind weelgi lasta waewa kannatada, siis tahhan sega rahhul olla. Agga siiski tahhaksin enneminne sest ihhust ärra olla, sest selle sees ei olle mid- dagi head; sepärrast tahhaksin hea melega sedda surrelikko maia mahha jätta. (Wilipp. 1, 23.)

Jesus: Se on õige, et sa sedda enam nouad, mis üllewel, kui sedda, mis siin Ma peäl on. (Ihm. 19, 9.) Mailm ei olle mitte ni kaunis ja illus, kui taewas, kuhho õnsad hinged pärrast ihholikko surma lähhäwad. Agga efs sa karda surma? Efs se te sinno lihha ja werrele hirno ja kartust?

Hing: Oh ei mitte, armas Jesus! Minna

šowikšin weel tänna pääw surra, kui agga sinno pühha tahtminne ka nenda olleks. (Rom. 7, 24.)

Jesus: Kes on sulle ni suurt usšowägge annud, et sa surma ei karda?

Hing: Sedda on sinno kannataminne, surm ja üllestousminne teinud, minno armas Šnnis-teggia! Sa olled se läbbi minno surma mag-gušaks unneks muutnud.

Jesus: Jah, minno lapsok! „Minna ollen üllestousminne ja ello; kes minno šisse usšub, se ei pea surma näggema iggaweste; kas sinna sedda usšud?“ (Joan. 14, 25. 26.)

Hing: Jah, Ššand, minna usšun, sest sinno pühha šanna ütleb: „Šnsad on need sur-nud, kes Ššandas šurrewad, sest aiast; tšest, ütleb Waim, et nemmad peawad hingama ommast waewast, ja nende teud kšiwad ka nende järel.“ (Šlm. 14, 13.)

Oh kui maggušaste šawad nemmad hingama, kui nende ihhud külmas Ma muldas, otšego pehme wodi šees maggawad. Šeäl on wangidel rahho ja ei kule ennam wahhimeeste hšüüdmišt. (Šes. 57, 2.) Keik nende hädda ja waew on šis otša šanud. Šinna, Ššand, olled surma kšiwed katšestanud, šepärrašt ei olle usškliffudel tedda tarwis karta. „Šepärrašt ršmustab mo šüdda, ja mo hing on wägga ršmus, mo ihho peab ka hingama julgeste. Šest šinna ei jätta mo hinge mitte hauda, egga šalli, et se, kes šo melešt armas, peab ärramäddanemišt näggema. (Laul 16, 9. 10.) Šinna hoiad keik minno luud, et üški

neist ei sa huffa egga sa ärrakadduda. Sel wahhe-
 aial (surmast kunni kofto päwani) on hing sinno,
 feigewäggewama Summala jures, kunni sa sedda
 ihho wöttad üslesärratada ja hingega jälle ühhen-
 dada. Surm ei woi mulle siis mitte ennam
 wigga tehha, muud kui agga sel aial, kui ta mo
 hinge ihhust lahbutab, ja wiib sedda taewa, kus
 ta feige ingli hulkade ja pühhadega ärraräkimatta
 römo tunneb, sest „mis silm ei olle näinud,
 ja kõrw ei olle kuulnud, ja innimesse
 süddamesse ei olle touznud, sedda on
 Summal walmistanud neile, kes tedda
 armastawad.“ (1 Kor. 2, 9; Rom. 8, 18.)
 Ets need mötted ei anna mulle põllewat iggat-
 semist taewa järrele?

Jesus: Agga rägi mulle, armas hing, kust
 tuli sulle esite se meel, mis sul nüüd on? Ets
 se armas rist, mis ma so peäle pannin, ets se
 olnud se assti, mis mailma sulle wihhaks sappiks,
 ja taewast ni armsaks teggi?

Hing: Jah tõeste, armas Jesus! kui minna
 mures ja kurwastusfes ollen, siis jään jälle
 fergitud ja römustud selle sure römo ja au peäle
 mötteldes, mis mulle seal peab ilmsiks sama, mis
 wasto „sellesinnatse aia kannatamisfed
 ep olle ühtegi wäärt arwata.“ (1 Peetr.
 5, 1; Rom. 8, 18; 2 Kor. 5, 7.) Ja minna
 iggatfen omma ihho ärrapeästmist, ja öhkan fei-
 gest süddamest se järrele, et pea saaksin sedda
 suurt römo ja au näggema. Se on teada, ar-
 mas Önnisteggia, et, kes wangis on, se otab
 lahtisamist; kes teed käimas, se iggatseb issama

järrele; ja kes päiline, se otak õhtut. Eks minna siis mitte ei pea iggatsema omma kurwa ja waewalisse ello õhto järrele, mil ma feigest häddast ja waewast saan peästetud, ja õnsa rahho ja hingamisje sisse saan? (Job. 7, 1. 2; 14, 6.)

Jesus: Olle nüüd rahhul, armas hing! Wähhä aia pärrast täidan minna so iggatsemist ja ootmist. (Rom. 8, 24.) Sinno waewa mõet saab pea täis, ja sinno murre päwad lõppewad pea otsa. Ota agga weel pissut aega, siis tullen ma sinno järrele ja wiin sind senna tõutud male, omma Issa riki, Abraami sülesse. „Siis saad sinna Sioni mäe jure, ja ellawa Jum-mala liina, ja taewase Jerusalemma jure, ja mitme tuhhande ingli jure, nende essite sündinud kokkotullemisse ja foggodusse jure, mis taewas on ülleskirjutud, ja Jummal jure, kes feikide koftomoißtja on, ja nende õigede waimude jure, kes täieste pühhaks janud.“ (Ebr. 12, 22. 23.) Seäl on rõmo ja au. „Neil (kes seäl on) ei pea nälga egga janno ennam ollema: ei peagi nende peäle langema päike, egga mingisuggust pal-lawat. Sest se Tal, mis feist aujärge on, peab kui karjane neid hoidma, ja neid juhhatama ellawatte weehallikatte jure, ja Jummal wõttab feif pissarad nende silmist ärrapühkida. Ja surma ei pea ennam ollema, egga leinamist, egga kissendamist, egga waewa ei pea ennam ollema: sest, et essimesjed asjad

on ärraläinud. (Ism. 7, 16. 17; 21, 4; Laul 23, 2; 121, 6; Jes. 25, 8.)

Hing: Oh sedda löpmatta rõmo ja õnne, oh neid kallid elloasfemed, mis sinno jures on, oh keigewäggewam Issand! Nüüd on minno ihho ja hing wägga rõmus, et minna Jummalal passet saan näggema. Ma sowiksin jo selsammal tunnil selle rõmo ossalisseks sada; ni wägga iggatseb minno hing selle järrele. (Laul 84, 2; 16, 9.)

Jesus: Sedda woid sinna, armas lapsoke, kindlaste uskuda, et sa sedda rõmo nüüd weel mitte ni täieste ei woi ärramoista, sest siin on sinno moistus alles polik, „agga kui se täis assi tuleb, siis löppeb se ärra, mis polikult on.“ (1 Kor. 13, 12; 2 Kor. 3, 18; Ewef. 4, 13.) Seäl peab sul rahho ja rõõm ollema iggaweste, ja abhastus ja kurnastus peawad ärrapõggenema.

Wisiit: Jesus rõmustaja.

Minne, kurnastaja!

Sest mo rõmustaja,

Jesus on jo siin.

Kes siin armastawad

Jummalat, need sawad

Rõmo, kui on piin,

Tehhahf' kül siin häbbi mull',

Eiiski jääd sa keiges waewas,

Jesus, mo rõõm taewas!

19.

Jesus maggus hinge toitja.

(Laul 42, 3; 143, 5.)

Hing: Oh Issand! „sinna olled minno Jummal, ma tahhan sind warra otsida,

mo hingel on janno so järrele, mo lihha ihhaldab sind poudse ma sees, mis marga tahhab, et ep olle wet." (Laul 63, 2.)
 Dh kui wägga iggatsen ma sinno järrele, armas Jeesus, kes sa olled se maggus taewa leib ja hinge roog. Ei olle middagi siin maitmaz, mis ma ennam woiksin ihhaldada ja armastada, ehk mis minno hinge woiks toita. Dh Jeesand, minno Jummal! kui sinna mul olled, siis ei olle mul middagi waia. „Kui mo lihha ärralöppeb; ja mo südda ka, olled sa Jummal, mo süddame kaljo, ja mo ossa iggawest.“ (Laul 73, 26.)

Jeesus: „Minna ollen se ello leib; kes minno jure tulleb, se ei pea nälga näggema, ja kes minno sisse ussub, se ei pea ial jannotama. Minna ollen se ellaw leib, mis taewast on mahhatulnud. Kui kegi sestsinnatsest leiwast sööb, se peab ellama iggaweste: ja se leib, mis minna annan, se on minno lihha, mis ma annan mailma ello eest.“ (Joan. 6, 35. 51.)

Hing: Dh Jeesus! Sinna olled se böige hinge karjane; „nore rohho made peäle asjutad sa mind, ja sadad mind hingamisse wee jure. Sa jahhutad mo hinge, sa sadad mind böigusse jälgede peäle, omma nimme pärrast.“ (Laul 23, 1—3.)

Jeesus: „Tulge minno jure keif, kes koormatud ja waewatud ollete, ja minna tahhan teile hingamist sata.“ (Matt. 11, 28.) Tehke omma hinge juud lahti, siis tahhan

ma sedda täita. Sest kui minna omma Israeli rahvast ollen kõrbes nellikümme aastat toitnud taewa leiwaga, siis tahhan minna nüüd teid toita ello leiwaga, se on: minno ihhoga. „Teie wannemad on Manna sönud ja ärrasurnud: kes seddasinnast leiba sööb, se peab ellama iggaweste. (Laul 36, 9; Matt. 26, 29; 2 Mos. 16, 15; Joan. 6, 58; Laul 78, 24; 1 Kor. 10, 3. 5.)

Hing: Agga, armas Jesus! mis wiisl woid sinna omma pühha ihho mulla süa, ja omma kallist werd mulle jua anda, et minna se läbbi saaksin hoitud iggawesteks elluks?

Jesus: Sul peab, armas hing, öige usf seäl jures ollema, ja pead keif omma lotust üksnes minno surma ja werre ärrawallamispe peäle pannema. Sest „kes minno lihha sööb, ja minno werd joob, sel on iggawenne ello: ja minna ärratan tedda ülles wiimsel päwal. Sest minno lihha on twest üks roog, ja minno werri on twest üks jomaaeg. Kes minno lihha sööb, ja minno werd joob, se jääb minno sisse, ja minna temma sisse.“ (Joan. 6, 54—56.) Se on se waimolik söminne ja jominne, mis ei olle ükspäinis suus, waid süddames.

Hing: Minno armas Jesus! Eks se olle sesamma waimolik söminne ja jominne, mis ja isse enne omma lahkumist siit mailmast seädsid, se on: pühha öhto sömaaeg?

Jesus: Minno armas hing! pühha öhto sömaaia sees on kolm asja tähhelepanna. Essti-

teiks: üks nähtaw assti, se on: leib ja wiin;
 teiseks: üks näggematta assti, se on: minno
 ihho ja werri; ja kolmandamaks: minno läst
 ja töötus: „Wötge ja söge, se on minno
 ihho; joge keik seält seest, se on minno
 werri.“ Kui sa suga leiba ja wina wasto-
 wöttad, siis pead uskus leiwaga minno ihho,
 ja winaga minno werd wastowötma. Nenda
 wöttawad keik usklikud sedda õnnistusjeks wasto,
 agga jummalakartmatta ja pattustipöörmatta inni-
 messed lohtuks ja hukatusjeks, kui nemmad
 sedda ilma usjota, üksnes suga wastowöttwad.
 (1 Kor. 11, 27.)

Hing: Oh armas Issand! minna ollen
 nago isseenesest ärra, kui mötlen sinno sure
 armastusse peäle, mis sa mulle olled omma
 ihho ja werre läbbi töotanud ja teada annud.
 Sinna olled ühhe sure mällestusse teinud omma
 imme asjadele, sinna armoliime ja helde Issand!
 Si sinna arwanud sest weel küil ollewad, et sa
 ennast minno eest surma sisse andsid, ja omma
 kallist werd minno eest lastsid ärrawallada, waid
 olled weel peälegi sedda suurt armastusse panti
 mulle annud, et ma sinno ihho woin süa ja
 sinno werd jua.

Jesus: Sest nääd sinna, armas hing, kui
 suur minno armastus sinno wasto on, et
 minna tahhan ennast hõpis sinno ommaks
 anda, sömissjeks ja jomissjeks. Ma ollen seäd-
 nud, et selle õnnistud leiwaga ja winaga sulle
 minno tössist ihho ja werd saab antud. Kui
 sinna nüüd pühha õhto sömarega wastowöttes

ei nä muud kui leiba ja wiina, ja seeftpidi ei tunne egga maitse minno ihho ja werd, mis näggematta kombel selle leiba ja winaga on ühhendud, siis ei olle sul sest mitte kasso. Agga sa pead kindlaste uskuma, et sa leiba ja winaga ühtlase tweste minno ihho ja werd wastowöttad, siis saad tweste sest ossa.

Hing: Oh fedda ärraarmamatta sallaja asja, mis inglidki ehmatades immeks pannewad; kes on fedda ial kuulnud ehk näinud, et ükski olleks isseennast armastusseft annud süa ja jua. Oh Jesus! armas Jesus! kui minna siis pühha õhto sömaaial sinno pühha ihho ja werd wastowöttan, oh, siis olled jo sinna hopis minno süddames, ja minna ollen seeftpidi sinnoga ühheudud.

Jesus: Sah twest, minna ollen usso läbbi sinno süddames, nenda, et sinna ennam ei ella ennesele, waid minna ellan sinno sees. Sa kui ma ollen sinno sees, siis ei anna ma sulle isseennast üfsi, waid peälegi keif, mis mo omma on: minno waggadus, minno pühhitsus, minno wigus ja minno iggawenne õnnistus.

Hing: Olle nüüd rõmus, minno südda! et olled nisugguse kalli jõbra ommale sanud, fedda taewas ja taewaste taewad ei mahhuta enneste sisse. Laula ja biska nüüd keige pühhadega: „Pühha, pühha, pühha on wäggede Issand! keif maailm on temma autäis.“ (Jes. 61, 10; 6, 3; 26, 12; Tan. 7, 18; Luf. 1, 49; Ewes. 2, 19; Ilm. 4, 8.) Nüüd olled sinna üks wagga südda, mis Jesusse omma on. Nüüd woiß sind kolmaino Jummalä

templiks nimmetada. (1 Kor. 6, 19.) Sinna, Jeesus, olled minno sees, ja minna sinno küljes, et minna sind woin tenida „pühhitsusses ja õigussees sinno ees keige omma elloaia“ (Laul 1, 75), ja — iggawessest aiaast iggaweste.

Wisiil: Nüüd wõtkem Jummalale.

Nüüd ollen pattust lahti,
Et neid mull' andeks anti;
Mo sees nüüd Jeesus ellab,
Ja õige ello annab.

20.

Se fallaja awwitaja.

Hing: Oh Issand, helde Jummal! Oh mis häddalisse ja waewalisse ello stse olled sa mind seia mailma pannud ellama.

Jeesus: „Sepärrast katsu, kuidas sa viete ja hästi ellad, ei mitte kui rummal, waid kui tark; ja pea aega kalliks, sest need päwad on pahhad.“ (Ewes. 3, 15; Kol. 4, 5.)

Hing: Armas Jeesus! mailma lõppetus woib pea liggi olla, sest „et üllekohhus wägga woimust wõttab“ (Matt. 24, 12), ja sinno usklikkuid keikis paitus ülleliga taggakuwatasse.

Jeesus: Eks minna olle jedda teile enne ütelnud, mis nende päwade ele saab ollema. „Nenda kui Noa päiwil olli, nenda peab ka innimesse Noa päiwil ollema. Nemmad sõid, jöid, wõtsid naest ja läksid mehhele sest päwast sadik, millal Noa laewa läks, ja wee upputus tulli ja kautas

neid keil ärra." (Matt. 24, 38; Luf. 17, 26. 27.)

Sing: Nisamma kurri ja jummalafartmatta kui maailm Noa päivil olli, on ta nüüd ka: ei söda egga joda enam ihho tarwitusses, waid ülleliig sömine ja jominne on woimust wötnud ja melewalda sanud. Oh mis hirmus ja kurri kombe on isseärranis wina jominne, nenda kui sinno fanna sest tunnistab: „Arkage ülles teie joobnud innimesed, ja nutte ja ulluge keil, kes teie wina jote, se wärske wina pärrast: sest jedda kisse talle teie su eest ärra. Kellel on oi oi! kennele woi woi! kellele paljo rido? kel kaebdus? kel hawad ilmaasjata! kellele sinnised silmad? Keil ön, kes aega widawad wina jures, kes tullewad pohjani ärrajoma seggatud wina. Ärra wata wina peäle, et ta ni punnane on, et ta karrika sees näitab omma karmu, ta lähheb otsekohhe sisse. Wimaiks hammustab temma kui maddo, ja nõälab kui pasiliski maddo. Hädda neile, kes wägga warra üllestõuswad, ja aiawad kanged jomaaega tagga: kes widawad aega pimmeda öni, kuni wiin neid pallawaks teeb. (Soel. 1, 5; Öpp. s. 23, 29 — 32.) Keil on kandlid ja nablemängid, trummid ja willed, ja wina nende jotide peäl, agga Sehowa tö peäle ei wata nemmad mitte, ja temma lätte teggo ei wata nemmad mitte. (Jes. 5, 11. 12.)

Sest kui teie lihha järrele wöttade el-
 lada, siis peate teie surrema; agga kui
 teie Waimo lähbi wöttate ihho teud
 surretada, siis peate teie ellama. El-
 lagem aujaste kui päwa aial, ei mitte
 prassimisses egga lajomisses, ei mitte
 abbiello ärrateotamisses, egga kima-
 lusses, ei mitteridus egga kaddedusses,
 waid ehhitage ennast Issanda Jesusse
 Kristussega, ja ärge lantke omma lihha
 eest hoolt nenda, et himmuo sest tous-
 wad. (Rom. 8, 13; 13, 13. 14.) Jodikud ei
 pea Summalariiki pärrima. (1 Kor. 6, 10.)
 Ärge effige mitte! Summal ei anna en-
 nast mitte pilgata; sest mis inuimenne
 ial külwab, sedda temma ka leikab.
 Sest, kes omma lihha peäle külwab, se
 leikab lihhasst hullatust; agga kes Waimo
 peäle külwab, se leikab Waimust igga-
 west ello. (Kal. 6, 7. 8.) Ärge joge ennast
 täis wina, kust üks õnneto ello tulles,
 waid sage täis Waimo." (Ewes. 5, 18.)
 Ja mis on weel kurjem asst, kui winajominne?
 Sest tulleswad wälja: „kurjad mõtlemissed,
 tapmissed, abbiellorikmissed, horajahhid,
 wargussed, waltetunnistussed, teota-
 missed (Matt. 15, 19), ka petminne, riidle-
 minne, prassiminne, ja muud sellesarnatsed pah-
 had asjad. On ühhe jodiko ello jubba siin
 Ma peäl hirmus, kollo ja õnneto, misjuggune
 saab ta luggu üksford pärrast surma oüema,
 seäl, kus us ärra ei surre, ja tulli ärra ei kusto?!!

Jesus: Panne siis nüüd tähhele, ja hõia ennast nisugguse patto eest. Wata ette, et sa ei koorma omma süddant lia sömisse ja lia jomissiega (Lut. 21, 34—36.) Ärra unnuستا walmamist ja palweteggemist; tallita omma ihho, et ifka woifsid walmis olla minno tullemisse päwa wasto. (Ewej. 6, 14. 15.)

Hing: Kinnita sinna mind, Issand; sest maailma kurjus on ni suur, et ka „need ärra-wallitsetud sawad ärraeksitud, kui se woiks sündida.“ (Mark. 13, 22.) Siin on paljo kiusatusi, mis tullemad parremalt ja pahhemalt polelt sinno usklikeude peäle. Ühhelt poolt tulleb õnnetus, kartus ja murre, teiselt poolt mu waew, ja sellesinnatse aiakurjus, nenda, et meie ello on nenda kui laew merre peäl, mis tulest aetakse ja kaksipiddi heidetakse. (Jaf. 1, 6.)

Jesus: Woitle siis truiSte, armas hing, et sa üksford woidofroni kätte saaksid. Wata üksnes ülles taewa pole; seäl on sulle se õigusse kroon tallele pandud, mis minna sulle omma tullemisse päwal tahhan anda, kui truiSte woitled ja usko otjani kinnipead. (2 Tim. 4, 8; Jlm. 2, 10.)

Hing: Oh kuidas woin minna kindlaks jada? Kurrat, maailm ja minno omma kurri lihha kiusawad mind allati. (Matt. 26, 41; Kal. 3, 17.)

Jesus: Kannata, söddi, pallo, õhka, usso ja loda, siis pead sa wiimselt ärrawoitma ja woimust sama.

Hing: Oh minna ollen wägga nõdder ja ram-moto, armas Jesus! agga minno waenlasi on paljo, ja neil on paljo joudo ja wägge. (Jaf. 4, 5.)

Jesus: Usfo agga! „Minno wäggi saab (sinno) nödrusse sees täit woimust.“ (2 Kor. 12, 9.) Ehf sinna kül iggal aial minno liggiollemist ei tunne, ommeti tundwad sinno waenlased, et minna sinnoga ollen, ja sulle juhhatamist sadan omma wäe läbbi, et sinna ei teadnudki, kuidas sinno südda ühhe filmapilkmissse aia sees ni fergeks ja röömsaks on sanud. (Laul 68, 20.)

Hing: Jah, minno Jesus! Sedda ollen ma kül tunda sanud: kui minna olin ahvastusses, siis römustasid sinna mind; kui minna hädda sees olin, ja sind pallusin, siis aitasid sa mind, ja fergitasid mo süddant, ja römustasid mind omma Waimoga. „Sesamma Waim tunnistab minno Waimoga, et minna ollen Jummalalaps.“ (Rom. 8, 16.)

Jesus: Menda pea siis kinni, mis sul on, ja römusta ennast minno sallajast abbist, siis keif aialikkud waewad on sul ferged kanda. Lass' mailm möllata ja mässata; egga se parremaks ei lähhä; kui ma üksford surel kohtopäwal tullen, kül ta siis omma palka saab. (5 Mos. 33, 26; Laul 42, 12; 62, 3; 115, 9; 140, 7; 146, 5; Jer. 3, 23.) Agga sinno ja keige usklikkude jures ollen ma iggapääw mailma otsani. (Matt. 28, 20.)

Wisiel: Kes tahhab tõest armastada.

Se Jummal, kes meid kurvastanud,
 Woib pea jälle römusta';
 Kui murre tund on möda läinud,
 Siis tulleb temma abbiga:
 Kui siis so meel ei mötlege,
 Seält tulleb abbi sinnule.

21.

Jesuse sündimisest.

Hing: „Oh! kes teeb sind mulle otse-
go wennaks, kes ka minno emma rinda
immeks; kui ma sind leian ullitsa peält,
siis tahhan ma sulle suud anda, et ka
teised ei peaks mind laitma. Ma tahhaksin
sind jata ja sind wia omma emma kotta,
seäl peaksid ja mind õppetama; ma jo-
daksin sind kallid rohho winaga, omma
Iranati-ounapude mahhaga. (Ül. 1. 8, 1. 2.)

Jesus: Minne karjastega Betlemma; seäl leiad
sinna mind söime pandud ollewad. (Lut. 2, 12.)

Hing: Oh! olled sinna nüüd taewauksed
awwanud ja olled seia alla tulnud? (Jes. 64, 2.)
On's nüüd taewad lahtitehtud üllewelt ja pil-
wed õnnistusfi saddanud? On's nüüd maailm
sedda suurt õnne ja au nähha sanud? Nüüd on
Sionist Israekile abbi tulnud, et Jehowa omma
rahwa wangipõlwe on pöörnud. (Laul 14, 7;
53, 7.) „Kidetud olgo Issand, Israeli
Summal, et ta on tulnud katsma, ja
ärralunnastamist saatnud omma rah-
wale; ja on meile ärratanud õnnistusse
sarwe, omma sullase Daweti suggust,
(nenda kui temma on räkinud omma pühha
prohwetide su läbbi, kes maailma algus-
sest on olnud.) Et ta meid pididi ärra-
peästma meie waenlaste käest, ja keifide
käest, kes meid wihtawad, ja meie wan-
nematte peäle hallastama, ja omma pühha
seädust meletulletama, se wande järrele,

mis ta on wandunud meie isja Abra-
amile; meile anda, et meie, omma waen-
laste kääst ärrapeästetud, ilma kartmatta
tedda pidime tenima pühhitsuses ja õi-
gusjes leige omma elloaia. (Luf. 1, 66—75.)

Jesus: Wata! „minna ollen tulnud, nenda
tui ramato sisse minnuft on firjotud. Ma tah-
han heal meel tehha sinno melepärrast, mo
Summal, ja mo süddame pöbjas on so kääso-
öppetus.“ (Laul 40, 8. 9.) „Minna ollen tul-
nud otsima ja õnsaks teggema, mis ärra-
kaddunud on. Minna ep olle tulnud, et
mind tenitakse, waid et minna tenin, ja
annan omma hinge lunnastamisse hin-
naks mitme eest.“ (Luf. 19, 20; Matt. 20,
28.) Minna, kes ollen Summala iggawenne
sanna, ollen sanud lihhas ja ollen wötnud tui
ühhes maia teie sees ellada. (Jwan. 1, 14.)

Hing: Agga, armas Jesus! miks ni kaua
olled wiwitanud omma lihhasse tullemisfega,
et tulled nüüd wast, maailma wiimisel aial?
(Mark. 1, 15; Kal. 4, 4.)

Jesus: Minna tahtsin omma wiwitamisfega
teie iggatssemist minno järrele suremaks tehha.
Kül ollestin pärrast patto langemist kohhe woinud
innimesfets sündida, agga minna tahtsin ennast
teile enne lasta tutwaks tehha, ja lasstin omma
pühha prohwetide läbbi, kes minnuft kulumawad
ja tunnistawad, ennesele teed walmistada teie
süddamete sisse. Sepärrast pannin minna ka
Seraeli rahwast kääso ikke alla, ja ollen sedda
aega nüüd nenda seädnud, ja teie lihha ja

werd ennesele wötnud. (Jes. 35, 4; Jer. 23, 6; Hof. 1, 7; Ap. tegg. 10, 43; Lut. 1, 70; 24, 25; Rom. 10, 4; Kal. 3, 24; 3, 13.)

Hing: Oh sinna armastussest suur Summal ja innimenne! — Watage ommeti, teie waggad hinged: Summal ellab innimeste seas! Temma tahhab meile Summalaks olla, ja meie peame temmale rahwaks ollema. (Ejef. 37, 27; 2 Kor. 6, 16.) Oh Jeesus, armas Jeesus! Sinna watad minno, ühhe waese innimesse lapse peäle, kes ja olled se kõigeförgem Summal! Sinna olled se Kristus, ellawa Summala ja Maria poeg. (Matt. 16, 16; Joan. 1, 50; 6, 69; 11, 27.) Selle nimmega on sind pühhas piibli kirjas tahheta kümmend kaks korda nimmetud.

Jeesus: Jah, armas hing! sepärrast ollen minna sündinud tässijeks innimeseks, et teie Udana lapsed woiksite Summala lapseks ja iggawesse ello päriaks sada. „Sest kui aeg täis sai, läkkitas Summal mind, omma Poega, et ma piddin naesest sündima ja tässo alla sama, et minna teid, kes tässo al ollite, piddin ärralunnastama, et teie piddite laste õigust sama.“ (Kal. 4, 4.)

Hing: Oh armastust, oh imme armastust! mis sind sündis taewast mahhatullema ja meie lihast ja werrest osjawötma?

Jeesus: Minna waatjin teie sure willetsusse peäle, ja ei tahtnud sedda nähha, et teie iggaweste piddite hukka minnema. Sepärrast ollen minna teie peäle armo heitnud ja „ollen tulnud otsima ja õnsaks teg-

gema, mis ärrakaddunud on." (Lul. 19, 20.)

Hing: Oh sinna armas ja helde Issand! Eks ja olleks siis muul wiisil meid waesid ärrakaddunud inimessi woinud aidata, et sa ei olleks tarwitanud seia ilma sisse tulla ja ni palju kannata omma lomade eest?

Jesus: Armas hing! Summala õigus et woinud patto karristamatta jätta. Agga et keddagi muud taewast egga Ma peäl ei leitud, kes sedda patto wõlga olleks woinud kanda, siis ollen minna sedda omma peäle wõtnud. (Kal. 3, 13.)

Hing: Eks siis keddagi muud ei leitud, kes olleks woinud sedda suurt tööd, inimeste päästmist ja lunnastamist korda sata?

Jesus: Keige lomisse tö seest taewas egga Ma peäl (nago ma sulte jubba enne ütlesin) ei leitud keddagi, kes sedda olleks woinud tehha; sest ükski ei woinud isjeennast aidata, weel wähhem keisi lunnastada, egga Summalaga leppida, sest ühhe hinge lunnastamine on wägga kallis. Ei inglidki woinud sedda suurt tööd korda sata, sest ükski loom ei woinud seista Summala sure wiha at, egga polleks ka kellegi mu kannatamine woinud keige mailma pattud ärrawatsta. (1 Peetr. 1, 28.) Ei olnud ükski, kes olleks woinud ussi Pead rõhhuda ja surma ärrarikkuda, sepärrast piddin minna, kes keikide Loja ollen, wahhemehhels tullesma, et se langenud inimenne piddi päästetud sama. (Tit. 2, 14; Lul. 1, 68. 74.)

Hing: Müüd minna tännan sind, armas

Jesus, teigest südvamest, et sa olled minno ja teige innimeste wasto ni suurt armastust ülesnäitnud, ja olled meie waeste jure tulnud kui teigefallim ja armsam sõbber. Agga minno armas Issand! ärra pahhanda se ülle, mis ma weel tahhan küsvida: Mikspärrast piddid sinna siis innimesse ollemist ennese peäle wõtma, eks sa olleks woinud Summala ollemisse sees sebda innimesse lunnastamisse tööd korda sata?

Jesus: Se ei woinud mu wisi peäl sündida: minna piddin tössifeks innimesfeks sama, kui minna innimeste suggu piddin lunnastama. Sest kui innimenne olli patto teinud, siis piddi se ka innimesse suggu läbbi sama malfetud. (Rom. 5, 12. 17.) Innimesse suggu olli patto läbbi surma hukkamoiistetud, sepärrast ollen minna innimesse ollemist omma peäle wöttes, surma omma surma läbbi ärrawoitnud, ja ollen teile iggawesse hukatusse asemel iggawest önnistust ja au saatnud. Ja et teie ollite patto läbbi Summalast ärralahhutud, nenda ollen minna omma innimesse ollemisse läbbi teid Summalaga jälle ühhendanud. Sepärrast, olge rõõmsad; keif, mis minna ial ollen teinud, ei olle ühhegi mu, kui agga üksnes teie kassuks ja önnistussfeks. Teie heaks ollen ma innimesfeks sanud, teie sarnatsfeks, teie wennaks, ja ollen teie lihhasst ja werrest ossa wötanud, et teie woite wabbaiks sada. (Paul 22; Gbr. 2, 11. 12.) Teie eest ollen ma kannatanud, et teie woite kindlaste uskuda, et minna ühhegi hädda sees teid mahha ei jätta, waid tahhan kui ustaw wend teid aidata. Teie

teest ollen ma surnud, ja sega teie surma ärra-
woitnud. (Matt. 15, 20; Joan. 20, 17.)

Hing: Oh sinna armastusfest suur wenna
südda! Minna ussun sedda, et sinna mind-üh-
hegi hädda sees mahha ei jätta. (Ebr. 13, 15.)
Agga mißpärrest olled ja isse tahtnud ni pis-
solesseks lapses sada, ja waewaga sündida sie
ilma sisse kui muudki innimeste lapsed? Ets
sinna, kes olled se keigewäggewam Summal, ol-
lesid woinud innimesse ollemist muul wiisil en-
nesele wötta, nenda kui Adam on lodnd ühhest
mulla tükkist, ehk nenda kui Ewa Adama külje luust?

Jesus: Armas hing! Sa küssid sedda. Min-
na tahtsin keikipiddi omma wendade sarnatses sada.
Sest nenda kui lapsolestel lihha ja werd on, nenda
ollen minna siis ta selle ossalisseks sanud. (Ebr. 2,
17; 4, 15; Wilip. 2, 7.) Minna ollen sepärrest
walmistud omma emma ihho sees, ja ollen seätud
aia järrel kui üks pissole laps sündinud mailma
sisse, et ta pissolestes lapsed omma emma ihhus
woiwad minnuft, omma Snnisteggiaft, römusta-
da. Omma pühha sündimisse läbbi ollen minna
teie pattust sündimist pühhitsenud. Minna andsin
ennast keikipiddi selle waewa sisse, mis Summal
innimeste süggü peäle on pannud; nenda piddin
minna siis ta sündimisse waewa tundma, mis
Summal Paradisis on seädnd, mitte üksnes naese
süggü, waid ühtlasse keige innimeste süggü peäle;
sest sündimisse waew ei waewa emma üksi, waid
ta last, kui ta päwa walge ette peab tullesma. Ja
minna ollen sedda teinud römustusseks, et kui em-
ma ja laps on jures surma häddas, ja peab legi

neist äkkitselt hinge heitma, siis peab minno libbe sündiminne heil usklikeks mälestusjeks ollema.

Hing: Mu ja tänno olgo sulle, armas Jeesus, sinno pühha sündimisse eest! se aitto mind ja leiti ristiinnimesji keige waewa ja hädda sees. Agga mitspärrast maggasid sinna, armas Jeesus, ni sures waesusjes külmas haisewas lautas kõwva söime sees?

Jeesus: Sega, et minna waeseks ja alwaks ollen sanud, ollen ma teie uhkust tassunud. Sest nääd sa minno armo ja heldust, „et minna teie pärrast ollen waeseks sanud, kui ma rikkas olin, et teie minno waesusse läbbi piddite rikkaks sama.“ (2 Kor. 8, 9.)

Hing: Oh sinna ustaw wenna südda! kuida armastad sinna mind, ja olled minno pärrast leif sedda waewa, külma ja allastust, nälga ja janno ja suurt waesust ennese peäle wötnud, nenda kui ja ommas sannas tunnistad: „Reb- bastel on augud, ja lindudel, mis taewa al, pessad; agga innimesse Poel ei olle mitte, kuhho temma pead woiks panna.“ (Matt. 8, 20.) Sest kui maial ei olnud asfet, siis piddid lojuste lautas asfet wõtma. Oh nüüd wast tunnen ma sinno suurt ja süggawad allandamist; ei sa olle alwemaks sanud kui inglid, waid sa olled alwemaks sanud kui innimesjed. „Sest missugguse ingli wasto on Ta (Summal) üttelnud: Sinna olled minno Poeg, tänna ollen ma sind sünnitanud? ja la: Ma tahhan temo

male Issaks olla, ja ta peab mulle
 Poiaks ollema. Agga üks on ühhes
 paikas tunnistanud, üteldes: Mis on
 innimenne, et sa temma peäle mötled,
 ehl innimesse Poeg, et sa tulled tedda
 katsma? Sa olled tedda ürikeseks aiaks
 alwemaks teinud kui inglid; au ja auus-
 tussega olled sa tedda otsego kroniga
 ehitanud, ja tedda tõstnud omma
 kätte teggude ülle." (Ebr. 1, 5; 2, 6. 7.)

Jesus: Sedda ollen minna teif teinud sinno
 pärrast, et sulle omma suurt armastust woifsin
 ülesnäidata.

Hing: Oh Jesus, armas Jesus! ei ma jona
 find ni sure armastusse eest küllalt kita ja tän-
 nada. Misjuggust andi woifsin ma sulle pak-
 kuda. Wata, siin on minno pattune südda!
 wõtta sedda ohwriks wasto, ja ärra põlga
 sedda mitte ärra. Ma heidan mahha sinno
 võime ette, ja laulan sinno auuks kitusse laulo:

Wifil: Berri on meid ühendanud.

Kallis laps! mis sündind hilja,
 Sa meil sadad rõmo wilja,
 Sa sa olled algmisest.
 Waat, mis rõmo lapsed, waesed,
 Pattused teif, mehhed, naesed
 Tundwad sinno sünd'misest.

22.

Se helde Jesus.

Hing: Oh Issand Summal! kui sured on
 sinno imme asjad, mis sa olled meile inni-

meste lastele näitnud ja teada annud, maailma algusest siit sadil; kui ma hakkas seda järrele mõtlma, siis ei jona minna teel ja su seda allesrääkida. Sest sinu heldus, oh Issand, on ärrarääkimatta suur, ja sinu heateggemessi on wägga palju. (Matt. 5, 45; 7, 11; Laul 23, 6.)

Jesus: Se on õige, armas hing, et sinna tämolikko süddamega omma heateggiat meletustad ja temmale se eest kiitust annad. (Rom. 2, 4.)

Hing: Siis peaks mul kiwi-kõwva südda ollema, kui ma ei peaks sind selle suure armu eest kiitma, ja sinu auuks rõõmsaid kiituse laulsi laulma. (Ewef. 5, 19.)

Jesus: Oh, küll on neid palju, kes ei tahha seda meletustada, weel wähhem se eest kiitust anda. (Lut. 17, 17. 18.)

Hing: Nenda tewad jummalakartmatta maailma lapsed, kes nenda kui moistmatta lomad, arwawad teif, mis maailmas on, omma pärralt ollewad ja omma waewa läbbi sarwad, ilma et se eest sulle, selle helde ja armolisje andjale hakkaksid tänno ja kiitust andma.

Jesus: Küll on palju nisuggusid leida, kes millagi ei ütle ommas süddames: „Karttem nüüd Issandat omma Jummalat, kes annab meile hommiko ja õhto, ja wihma ommal ajal, ja hoiab meid armolikkult teige lahjo eest. (Laul 4, 6; 50, 14. 23; 119, 108.) „Ja siiski ei olle temma isjeennast mitte tunnistamatta jätnud, et ta teile on head teinud, ja on taewast teile wihma ja head wiljalist aega annud, ja roa ja

rõmoga teie südamed täitnud." (Mk. tegg. 14, 17.)

Hing: Oh Issand! Nennad armavabad, et se peab õigus ollema, et nennad põllo peält wilja ja lammastest willo sõwad! Nennad ei tunne find, sepärrast ka nennad ei tanna. (Matt. 5, 45.)

Jesus: Need ei tahha jedda tunda, et minna nende wilja põllo peäl lassen laswada ja peälegi muud head neile teen, „et minna auran neile nende roga ommal aial“, ja teen lahti ommad helded ja rohled käed. (Job. 36, 31; Laul 104, 27; 145, 15.)

Hing: Oh, ka minnagi ollen saggedaste tannamatta olnud! Twest, minna ei olle mitte selle sure armo wäärt, mis sa mulle norest põlwest siit sadil teinud olled. (1 Mos. 32, 10.)

Jesus: Se on wähhä; ma tahhan sulle weel palju ennam meletulsetada: Mõtke, mis sugune sinna ollefid woinud olla, kui minna ei olleks find emma ihhus kõlbliisels walmistanud. Mõtke: kui sul olleks agga üksainus lige puda jänud, olgo käs'i, jalg, film, kõrw ehk muud, siis ollefid sinna mailmas piddand wiggane, lonkaja, pimme ehk kurt ollema, kui minna ei olleks keil so liikmed ärraluggenud, ja so luud arro järrele seädnuud, ja isse omma lättega find walmistanud, ni illusaste ehhitanud, ja keige kurja ja kahjo eest hoidnuud. (Laul 22, 10; 71, 6; 139, 13; Jes. 41, 1; Ser. 1, 5; Sir. 50, 24.)

Hing: Oh Issand! Minna tannan find, et sa mind ni kauniste olled walmistanud ja lo-
nuud; immelikkud on sinno teud. (Laul 119, 73;

139, 15.) Minno luud ei olle sul teadmatta. „Ello ja head teggid sa mulle, ja so ülle-
waatminne hoidis mo waimo“ (Job. 10, 12.)

Jesus: Se ei olle weel keit: Mis olleksid sinna siis teinud, kui minna olleksin sind emma ihho siisse jätnud, kui ma ei olleks sind terwelt päwa ette tonud? Kui pea olleksid sa woinud emma ihho sees hinge heita, ja olleks sinno ello sealsammas woinud lõppeda, kust sa sedda essite ollid saanud.

Hing: Jah tõest? Sinna, Issand, olled mind ka seäl hoidnud, sest innimeste käed ei olleks sedda mitte woinud tehha, kui sinno keige-
wäggenam käsfi ei olleks sedda teinud.

Jesus: Agga mis olleks sul sinno aialik-
kust ellust kassu olnud, kui sa olleksid kül ter-
welt seie mailma sündinud, kui minna ei olleks
sind pühha ristnaisse läbbi weest ja Waimust
ueste sünnitanud? (1 Peetr. 3, 21.)

Hing: Siis olleks minno sündimine mulle
sureks kahjuks olnud, ja se olleks siis parrem ol-
nud, et ma ei ollekski sündinud ja ilmale tulnud,
kui olleksin pidanud iggaweste hukka minnema.

Jesus: Se on õige, armas hing! Sinna
tead jo, et „kui legi ei sünni weest ja Wai-
must, siis ei woi temma mitte Jummal
rigi sisse sada.“ (Joan. 3, 5.) Sa kelle osja
ei olle Jummal rikis, selle osja on kurrati rikis.

Hing: Oh se eest ei olle mul muud, kui
sind kita ja tännada, minno armas Jesus! kes
sa olled omma kallii kannatamise ja surmaga
iggawessest hukatussest päästnud. (Ebr. 9, 12.)

Jesus: Jah minna, ja ei ükski mu, ollen sind äitnud ja päästnud. „Seft ühtegi muud nimmet ei olle taewa al innimestele antud, kenne läbbi teie peate önsaks sama.“ (Ap. Tegg. 4, 12; Wilipp. 2, 9.)

Hing: Agga, armas Jesus! kui minna olleksiin jo emma ihbus ärrasurnud, kas mul siis ei olleks ühtegi olnud armo lota; kas ma siis olleksiin pidanud iggaweste; huffaminnema?

Jesus: Ei ma üttele mitte sedda, et sa siis olleksiid pidanud huffaminnema, kui sa olleksiid emma ihbus ärrasurnud. Agga kui sinna olleksiid mailma sisse süündinud, ja olleksiid ilma ristimatta kui üks paggan üleskastwanud; mis siis olleks nisuggusest ellust olnud? Arwad sinna, et ma lasseten teif need lapsokessed, kes emma ihho sees ehl enne ristmist surrewad, huffa miinna? „Nenda ep olle ka mitte teie Issa tahtminne, kes taewas on, et üks neist pissokessist peaks huffa sama.“ (Matt. 18, 14; 2 Peetr. 3, 9.)

Hing: Agga, armas Issand! nisuggused lapsed on jo pärris patto sees sadud, ja nenda iggawesse surma wöllalised?

Jesus: Eks sa ei tea, et minna teige innimeste suggu eest ollen surma läinud, ja nenda ollen minna ka need pissokessed lapsed iggawessest surmast päästnud.

Hing: Oh, se on kül tössi, armas Jesus! Agga eks need ükspäinis sa sinno lunnastamisest ossa, kes tössise usso läbbi sind wasto wötwad; egga ükski mu ei woi önsaks sada,

kes ei olle pühha ristmissse läbbi sinnoga ühhen-
dud, ja ristifoggodusse liikmeks wastowoetud?

Jesus: Nenda kui minna need mitto tuhhat
lapsokest, kes tiggeda kuninga Herodesse käsjo
peäle said tappetud (Matt. 2, 16), ennego nem-
mad weel said ristitud, ollen iggawesse ello sisse
wötuud, nenda woin minna ka need pissokessed
lapsed önsaks tehha, sest et nemmad ühtegi selle
ette ei woi parrata, et nemmad ilma risti-
matta surewad. Agga siiski ärgo pitkendago
wannemad omma lapsokest ristmisssele sates, waid
püüdko ni pea kui ial woimalik, hoolt kanda,
et temma ristmissse armo osfalissaks saaks.

Hing: Se asst näitab teistwisi ollewad:
Need lapsokessed Betlemmas ei sanud kül sest
pühha ristmissse Saakramendist ossa, agga nem-
mad ehk ollekiid sedda kül teigest süddamest so-
winud, et ollekiid ristitud sanud. Nemmad ollid
se kulutamisse janna läbbi sanud usko sinno sisse,
sega kinnitasid nemmad ennast kowwaste, ja on
se läbbi iggawesse önnistusse pärrialks sanud.

Jesus: Eks ja siis usso, et misuggustel
lastel ka on önsaksteggew usk jubba omma em-
ma ihho sees? (Luk. 1, 41.)

Hing: Kuida nemmad woiwad uskuda, kui
nad ei olle kuulnud? Ja kuida need woiwad
kuulda ilma kulutajatta? „Usk tulleb kulu-
tamissest“ (Rom. 10, 17), ja pissokeste laste
jures on pühha ristminne üks wahhe, mis läbbi
usk saab nende süddames kinnitud. Kui neid ei
ja ristitud, kust siis usk tulleb?

Jesus: Kust se siis tulli, et ristia Joannes

rõõmsaste omma emma Elisabetti ihhus hüppas, ja se olli alles luendamal kuul? Et se olnud üks tunnistus temma usjust? Ja se olli temma pissokesse ja nõdra süddamesse pühhas Waimust antud, ei mitte ristimisse egga ümberleifamisje läbbi. Nisammoti woib pühha Waim weel tänapääw nende pissokeste sündimatta eht sündinud laste nõdra süddamettes õnsaksteggewat usko sünnitada, ilma wahhet teggematta, et ei lapsed isse, ei emma, egga ükski sest ei tea; sest se on üks ärraarwamatta Summala wäggi, kelle arro egga mõeto ükski ei woi ärratunda. (Job. 12, 13; Saul 96, 6.)

Hing: „Oh sedda Summala rikkusse, ja tarkusse, ja tundmisse süggawust! kuis ärraarwamatta on temma kohtmoistmised, ja ärramoistmatta temma wiisid!“ (Rom. 11, 33—35.) Minna ei woi ennam middagi räkida, kui pean waid olles sedda suurt sallaja asja immekspannema.

Jesus: Sa tead, kui helde ja armolinne minna ollen! kuida woin minna siis neile waeste lastele omma armo keelda, ja neid sepärrast lasta ärrakadduda, et nemmad ristimatta surnud. Se jääks siis minno süüks, et ollen neid ni rutto lastnud surra; sest olleksid nemmad ni kaua ellanud, et wannemad olleksid joudnud neile sedda murretseda, siis olleksid nemmad selle õnsa pessemisse ossalissels sanud. (Ewes. 5, 26.)

Hing: Agga, armas Jesus! mis pean minna sest mõtlema, kui se sünnib, et wannemad isse omma lastele sedda armo kelawad, ja lassewad

neid wägga kaua ilma ristimatta jäda, nenda, et lapsed wahhest enne ärrasurrewad, ennego pühhasst ristimisest ossa on sanud. Sa mis pean minna neist lastest mötlema, kes omma jummalakartmatta emmadest ni pea, kui on sündinud, sawad ärramurtud, ärralätkatud ja maul wiht surmatud?

Jesus: Egga neil lastel sest süüd ei olle, waid need jummalakartmatta wannemad on süallased, ja peab neid õnnistusest wäljalütkatama. Summala kõhhus on küll teada, et „poeg ei pea middagi kandma issa üllekõhhuft.“ (Ese. 18, 20.)

Sing: Oh kui wägga sinna, helde Jesus, teifi innimesest armastad ja armo heidad teifide nõdrade ja waeste peäle! Sureks õnnistuseks woib se ka olla nende pissokeste lastele, kes on Türgi, paggana ja mu ristimatta wannemattest sündinud, ja nenda ilma ristimatta surrewad!

Jesus: Mis sinna neile kõhnut moistad, kes wäljas on! Täanna sinna Summalat selle armo eest, et olled temma koggodusse sees sündinud, ja ärra murretse teiste eest. (1 Kor. 5, 12. 13.)

Sing: Oh armas Jesus! kitus ja tänno olgo sulle, et olled mind ristirahwa seas lastnud sündida, ja mitte pagganaks ehk muuks moistmatta lomaks, kui on: konnaks, ussiks eks mauks, waid sa olled mind ristitud wannemattest lastnud sündida ja moistlikkuls innimesesteks sada.

Jesus: Minna ollen sulle ni paljo head teinud, et sa ei jowa sedda üllesräkida: ma ollen sulle emma ihhus jubba waimo annud, ja sind seie sadil ellus hoidnud. Minna ollen sind ülles-

pidanud, et sa hea terwisega, täie moistusse ja liikmetega, ausa nimme ja rojastamatta ellowisidega mind woib tenida. Agga isseärranis ollen minna pörgo wärrawatte eest find kaitse nud, egga olle sinno pattude pärrast find ärrapölganud, ja ollen find keige kurja ja kahjo eest hoidnud. Minna ei woi enam keif neid heateggemissi nimmetada, mis sa minno käest olled sanud; igga aasta, igga ku, igga nädwali, igga päwa, igga tunni ja igga silmapilkmise aia sees ollen minna omma armo ja heldust sulle maitsta annud. Wõtke sedda biete järrele: Sinna ei woiks ühte tundigi ellada, kui minna find ülles et peaks. „Minno sees ellad, ja ligud, ja olled sinna.“ (Ap. Tegg. 17, 18.) Ni mitto lord, kui sinna hinge tombanud, ni mitto lord ollen minna, sinno Loja ja üllespiddaja, omma armo ja heldust sinno wasto üllesnäitnud. Ei sinna woi omma wäe ja rammoga ühte sammo paigast liikuda, waid keif sünnis minno wäe ja abbi läbbi. Sinna ellad minno sees ja minno läbbi nenda kui lapsoke omma emma ihhus: nenda kui temmal seäl toito ja üllespiddamist on, nenda sinnagi saad keif, mis sul tarwis on, üksnes minno armust.

Sing: Ei minna tohhi middagi enam räkida: ma ollen nago isseennesest ärra, et ma enam ei tea, mis ma pean ütlema ehk wasta ma. Oh sinno keigearmsam Issand! sinna olled täis heldust ja armo. Keif mailm on sinno au täis. (Jes. 6, 3.) Sinno heldus ullatab ni kõrgele, kui taewas on maast, ja ni laiale, kui taewa

lautus. Mi suur on sinno arm ja heldus. Nüüd,
minno hing, wötta temma suurt heldust kita:

Wisil: Wötta nüüd Jesandat wäggewat kunningast ic.

Kida nüüd Jesandat, kes keif on targaste seädnud,
Kes sure holega wäggewast ikka sind saatnud;
Sind hoiab ka
Nenda, kui himmused sa;
Eks olle sedda sa tunnud. ,:

23.

Kristusse kannatamisest.

Hing: Minna otsin omma armast Jesu-
lest! Oh kurwastust! Oh abhastust! misfugguse
minna tedda leian ollemast: põlwele ja silmili
maas Ketsemanes, kus temma sures hinge häd-
das ja hirmsas surma wallus werd higgistab.
(Mark. 14, 32—36; Luf. 22, 41—44.)

Jesus: Wata, armas hing, mis minna
sinno pärrast ja sinno eest pean kannatama!
Keif teie pattud koormawad mind ja käiwad
ülle minno Pea; kui raske koorm on se läinud
raskemaks, kui ma sudan kanda. Minno taewa
Issa suur wihha on minno peäl! pörgohaua
nõrid on mo ümber tulnud; surm rõhhub mind.
Oh minno abhastus on suur ja ärraräkimatta!
(Laul 38, 5; 18, 6; 116, 3.)

Hing: Oh sedda kurwastust sedda nähhes:
Keigeüllem Loja, kes keif on lonud, kui ütles:
„Sago“ (1 Mos. 1), ja keif sai, se on nüüd
isje hirmsas surma häddas.

Jesus: Minno hing on wägga kurb; keif-
fuggune hädda on minno peäle tulnud. Surma

nõrid siiduwad mind. Minna ollen maofenne, ja ei mitte enam innimenne. Mo südda on sanud kui meewahha, ta on sulland ärra mo sissefondas. Minno hing on täis kurwastust, ja ollen kui se, kel abbi ei olle. Summal on mind wautanud süggawa Ma põhja, süggawa kaewo põhja, pimmedusse ja süggawusse sisse. Oh, minno waew on suur. (Laul 18, 5; 22, 3. 7. 8, 13—18; 40, 13.)

Hing: Oh sinna ilmafüta Summala Tal! kuida olled sinna lõhkistud ja rammoto; kuidas sinna täis wallo ja kurwastust õhkad ja kaebad. Oh abhastust, oh kurwastust, oh süddame wallo!

Jesus: Eks minna pea wallo tundma ja wärrisema, armas hing, selle abhastusse sees, mis minna nüüd sinno pärrast pean kannatama! Keik kässo needminne on miuno peäl, mis mind wägga rõhhub. (Matt. 20, 22.) Wata, armas hing, se on se werreristminne, misga minna ollen ennast lastnud ristida; ja oh kui paljo waewad mind se weel selle aiani, kui minna sedda ristmist lõppetan. Nüüd pean minna pörgo waewa sinno pärrast kannatama. Nüüd pean minna joma sest weest, mis on tebe peäl; sest mustast surma weest, sest minna ollen sinno asjemel pattuseks sanud, ja pean omma Issa hirmsa wiha karritast joma. Minna pean joma sest hirmsast tulle ja weewliga põllewast jõest, mis jookseb wälja pörgo süggawusse järwest, kuhho teid innimesfi olleks piddanud heidetama; agga nüüd sate teie se läbbi sest iggawessest wallust peästatud. (Slm. 19, 20; 20, 10.)

Hing: Oh armas Jesus! Mikspärrast ja

felle wallo ja waewa al ni kurb olled ja wärised? Need pühhad martrid, kedda sinno nimmetunnistamisje pärrast ärrapöletadi, nükkiti, kedeti, lõhkisiti ja muul hirmsal wiisil surmati, läksid römoga surma ja ei kartnud suggugi; ja sinna Ellowürst ja wäggen woido Issand kardad ni wägga surma, et filmili ja kummoli mahhalanged, öhkad ja kaebad werd higgistades ja ilma rammota ärranörked?

Jesus: Sinna pead teadma, armas hing, et suur wahhe on minno ja nende werretunnistajatte ehk martritte surma wahhel, ja et nende waew ja piin ei olle middagi arwata minno kannatamisje ja waewa kõrwa. Nemmad kannatasid iksnes ihho polest, tuggewas usso wäes, agga minna pean ihho ja hinge polest kannatama, sest minna maksan keige mailma pattud. Nemmad ollid waimolikko römo ja Jummal abbiga täidetud, agga minna ollen keigest römust ja abbist ilmajänud, ja ollen pörgo ahhastussega ümberpiratud, nenda, et minno hing on wägga kurb surmani. (Matt. 26, 38.)

Hing: Oh armas Lunnastaja ja Önnisteggia! kas sinna siis meie pärrast nisuggust waewa ja pina pidid kannatama?

Jesus: Jah, oh innimenne! Sinna, sinna olled mulle keil kedda waewa ja wallo, pina ja hädda saatnud, mis minna nüüd pean kannatama. Kui sinna ei olleks patto teinud, siis minnul ei olleks ka sinno eest tarwis maksta olnud.

Hing: Oh armastussest suur Jesus! Oh mis pean minna waene pattune julle wastama!

Minna pean otse wait, mures ja kurbastuses ollema omma pattude pärrast, sest et need leif sedda waewa ja wallo sulle on saanud. Sind nubheldakse, ja minna saan peästetud, minna ollen patto teinud, ja sinna pead sedda wastama. Oh, et minna woiksin ka sinnoga ühhes kannatada, et ma woiksin sinno libbedast wallust ja pinast osawõtta omma pattude pärrast. (Rom. 8, 17. 18.)

Jesus: Ei, armas hing! sedda ei olle sul tarwis: minna tahhan üksi surrotördes tallata, ja üksi sedda risti karrikast, mis Issa mulle on täitnud, pöbjani ärrajua. (Jes. 63, 3.) Agga ommeti pead sinna ka joma sest wähemast ristikarikast, mis minno Issast sulle siin mailmas on seatud.

Hing: Oh minno Issand Jesus! Mil wiisil woin minna sulle head tehha ja mis pean ma sulle tasuma sinno libbeda kannatamisse ja waewa eest?

Jesus: Minna ei tahha egga noua sinnult muud, armas hing, kui et sa sedda viete tunned, ja tunnistad ennast waese pattuse ollewad, ja tunned omma pattude kurjust ja nende nuhtlust, mis minna sinno assemel pean kannatama, ja pead minno ilma süta kannatamist ja surma uskus ommaks wõtma, misga minna sind ollen surmast ja iggawessest pörgo wallust peästnud.

Hing: Oh minno süddamest armas Jesus, Minna tahhan sedda heamelega tehha: ialgi ei tahha ma sinno raske kannatamisse ja surma mällestust omma süddamest kautada. Tuhhat lorda tännan sind, sa tru Lunnastaja ja Dnmitteggia, sinno surma woitlemisse, werrepissaratte ja leige teotusse ja waewa eest, mis sa minno

eest olled kannatanud; tuhhat korda ma tännan sind keige pörgo ahhastusse ja hinge waewa eest. Minna tännan sind, oh Issand, sinno õhkamiste, palwe ja nende seitsme sanna eest, mis sa minno heaks weel risti külges rästinud, ja kissendamisse ja silmarweega minno pattude eest omma Issale ohwrinud. Minna tännan sind keige nende hawade ja wermede, ja selle auutuma risti surma eest, mis sa minno ja keige maailma pattude eest olled wõtnud kanda. Oh Jesus, armas Jesus! ärra lasse siis omma rasket kannatamist ja surma mulle mitte kasuta jäda.

Jesus: Töest, töest minna ütlen sulle: „et ütski, kes minno sisse ussub, ei pea hukka sama, waid et iggawenne ello temmal peab ollema.“ (Joan. 3, 15. 16.)

Hing: Oh Jesus, minno armastus! mis saggused kallid tootused olled sa mulle annud. Mulle sündko siis so sanna järrele, kallis Jesus; Amen. (Lut. 1, 38.)

Wisiil: Ma püan keigest hingest.

So libbe surma hädda,
 Se annab ello mull',
 Ei unusta ma sedda,
 Ma essan jälle sull'.
 Oh! kule minno heäle,
 Ma pallun heldeste,
 Ma lodan sinno peäle,
 Ei sinnust taggane.

21.

Misti lödud Jesus.

Hing: Minna tahhan omma armast Jesusst,

omma ristilöödud armastust otsida. Ugga wata: temma seisab libbowitsa pösaš, ja kannab risti karrikast käes, mis seest temma on jonud meie pattude eest. (Laul 116, 13; Joan. 18, 11; Matt. 26, 39. 42.)

Jesus: Wadate keif, kes siit möda läh-häte: kelle hädda on ni suur ja raske, kui minno hädda, mis mind hopis mahha röhhub ja öhkama panneb, sest minno Issa on sedda mo peäle pannud omma hirmsa wiħha päwal. Oh pattune, oh pattune! keif se on sinno pär-rašt. „Sinna olled mind pannud tenima omma pattudega ja olled mulle waewa teinud omma ülletohtuste teggudega.“ (Jes. 43, 24; Wilipp. 2, 7. 8.)

Hing: Oh sedda waewa, oh sedda armastust! kumbast pean ma nüüd esšite räkima? kas seest waewast, mis sinna, armas Jesus, meie pattude pärrašt olled näinud! Oh, sedda ei woi ükski ärraselletada, mis sinna olled pidanud tundma. Mitte üksnes se hädda, mis so pühha ihho kannatas, waid weel raskemad waewa ja pörgo pina tundis sinno pühha hing. Ets se olle üks suur armastus, mis ei ükski söbber söbra, ehk wend wenna wasto, ei wannem laps, egga laps wannema wasto ei woi üllesnäidata? Ugga oh sedda tännamotta meelt, et meie ni töwwa süddamega sinno armastusse wasto olleme.

Jesus: Ets ja mötle siis ka selle peäle, et se mind wägga kurwastab, kui minna ni sure ahhastusse ja waewa al weel sedda pean näggema, et minno armastust ni tännamatta

melega tasutakse. Oh, se teeb minno waewa weel paljo raskemaks ja mo wallo suremaks, ja aiab mind weel ennam kiskendama ja kaebama.

Hing: Ja nisuggust tännamatta meelt leiad ja weel ni mitme ja ka minnogi jurest; ehk kül sinno kallis werri keige innimeste pattude eest ni rohkeste on jooksnud, siiski ei woi sest neile kasso ehk õnnistust tulla, kes sest ei holi, waid tännamatta on.

Jesus: Se olgo sulle nüüd meletulleta- misseks, et need isse melega hukkatusse sisse töttawad, kes sedda pattutud abbi ärrapõlgawad; sest keikide abbi on üksnes minno sees. Minna ollen teinud, mis ma ollen woinud, egga tahha, et ükski peaks hukka minnema, agga se on nende omma kurjus ja sü, kes hukka lähhäwad, et nemmad ei tahha armo wasto wõtta.

Hing: Oh sinna keigeilusam innimeste laste seast! kuida olled sinna lõhkistud, ja „sinno teggomood ärrarikkutud, ennam kui ühhegi mehhe teggomood, ja sinno näggo ennam kui innimeste laste näggo.“ (Jes. 52, 14; Laul 88, 10.)

Jesus: Pattud, pattud, armas hing! need on mind nenda lõhki kiskunud, ja mind ni nõdraks ja ranmotumaks teinud.

Hing: Oh sedda kallist näggo, mis nüüd täis wallo, kurwastust ja ahvastust on. Oh armas Jesus! „Tallatallast peas sadik ep olle sinnus terwet ühtegi, muud kui hawad ja muh- hüd, ja werrised reiad, mis ep olle wäljawau- tud, egga kinniseutud, egga õlliga pehmeks teh- tud.“ (Jes. 1, 6; Laul 129, 3.)

Jesus: Oh teil sedda waewa on mulle sinno pattud teinud; oh neid on weel enam kui liwa merre kres ja juuksid peas, need on mind kinniwõtnud ja minno süddant mahharõhgunud, et ma pean sedda malsma, mis ma ei olle teinud.

Hing: „Witspärast on so peälmine kuub punnane, ja so rided, kui selle rided, kes surrotõrdes wina tallab?“ (Jes. 63, 2.)

Jesus: Sedda on minno taewa Issa surrotõrs teinud. „Minna üksi ollen surrotõrdes tallanud, ja rahwa seast ei olnud ükski minnoga; sepärast on se wirre moriete peäle wirtsunud ja teil omma peal mist lube ollen ma rojaseks teinud.“ (Jes. 63, 3.) Minno rided on minno omma werrest punnaseks sanud, mis ma keige innimeste patto pärast ni rohkeste joolsta lasnud.

Hing: Oh sinna õnsaksteggew Lunnastaja! Et sinna ni werrine olled, sest nään minna, kuida sinno taewa Issa suur wiha sind on nuhhelnud. Et sinno rided werrest punnaseks sanud, woime meie nüüd walged rided sada. Oh neid hawo, mis ma sinno lättes ja jalgus nään!

Jesus: Need hawad on teie pattude pärast. „Se karristus olli minno peäl, et teil pididi rahho ollema, ja minno muhkude läbki on teile terwis tulnud.“ (Jes. 53, 5.)

Hing: Oh, mis minna weel nään! sinno pühha külge on hawatud ja südda läbbipistetud. (Jan. 19, 34.)

Jesus: Jah, armas hing! se läbbi on sulle

taewa üks lahti tehtud; minno külje haam on se ello hallikas, kust werri ja wessi wäljajookseb, mis sees mailma pattud sawad puhtaks pestud. (Ebr. 9, 12. 14; 10, 4. 11; Ilm. 1, 5; 5, 9.)

Sing: Oh sinna armas Lunnastaja ja Sunnisteggia. Lasse omma ärrawallatud werrest üks till ka minno waese hinge peäle tulla, et se woiks mind minno raskest ja hirmsast pattudest puhtaks pesta. (1 Joan. 1, 7.)

Jesus: Ei mitte üksainus till, waid keif werre ja higgipisjarad ja tilgad, mis keige minno kannatamise aial minno ihhust on jooksnud ja Ma peäle langenud, peawad sulle õnnistusse hallikaks ollema, kus sees sa woid omma patto rojust puhtaks pesta. Keif minno reiad, wermed ja hawad, keif minno werre tilgad, keif minno piin ja wallo on sinno heaks tulnud ja se läbbi on keif patto wõlg ärrakustatud sanud.

Sing: Oh armas Jesus! kui täielikkult olled sinna meie pattud maksnud! Sinna olled se lõpmatta armo merri! Oh jedda lõpmatta armastust ja heldust, mis sul meie wasto on. Oh, kuidas jookseb sinno pühha werri kui selge ellowee jõggi keifide pattuste puhhastusseis. Pesse ja puhhasta siis ka minno hinge selle sees, et ma nenda kui üks purpuri karwa roos, mis sinno werrega lastetud, siin sinno kogodusse sees woiksin kossuda ja kaswada; et ma siin mailma orrus, leiges ristas ja willetsusjes, woiksin kui lillele kibbowitsa pöejas bitjeda, senni, kunni sa mind siit ärrakutsud, ja istutad omma taewa Paradisi, kus iggawenne rööm ja rahho on.

Wifil: Oh Jesus! ülem abimees.

So Waimoga mind linnita,
Mind aitlo sinno hawad;
Ja pesse mind so higgiga,
Kui löprowad esse päwad;
Ja korrista mind ünsaste
Siit kurjast ilmast, Jesute!
Wi taewa feltsi. Amen.

25.

Kaebamine taggasi langemisest.

(Jes. 59, 2; Miika 3, 4.)

Sing: Oh, misjuggune suur murre, kahjo ja waew on nüüd minno peäl! Se on wägga raske: miuno patto on wägga paljo; mo ramm on otsa löppenud. Oh, misjuggust hirmo ja abhastust tunnen ma omma pattude pärrast! (Laul 38, 5; 40, 13; 90, 8.) Oh Jesus! aita nüüd mind rojast loma omma pühha werre ja surma läbbi. Sinna, armo Issand! lasse nüüd selle hädda sees, kus ma ollen, omma armo minno peäle tulla. Oh aita ja toeta mind, et ma sinno hawades woiksin rahho leida, kas ma eslan ehk surren. Kui sinna mulle omma rahho annad, siis woin ma rõmustada: ei siis murre enam süddant loorma egga Sadan ja mailm enam waewa, sest ma tean, et sinna olled mind pattust peästnud ja mulle omma rahho annud. (Laul 6, 5; 39, 9; 51, 16; 69, 15; 91, 3.)

Jesus: Se on minno armolessse heäl, mis mind hüab; temma on tulnud mind otsima. Minna tulen temma õhlamist, hüüdmist ja palloomist. Nüüd minna küsfin sult: Redda sa otsto,

armas hing? Wata, ma ollen tulnud sind aita-
ma. Minna kuulsin jo siis, kui sa palluma
hakkasid, ja olin walmis sind aitama, ni pea,
kui ma sinno palwe hääle kuulsin. (Tan. 9, 23.)

Hing: Oh kui rõõmsaks saan minna nüüd,
et minno Jeesus mo jure tulles. Oh sinna suur
innimeste söbber! minna hakkasin wast palwes
sinno pole hüüdma, ja wata, sinna olled jubba
siin. Kelle jummalad on ni liggi, kui sinna Iss-
sand, meie Jummal! Ni pea, kui agga ial
sinno pole hüame, siis kuled sa meid. (5 Mos. 4,
7.) Minna suur pattune ei tohtind lota, et sa
keige minno hüüdmiste ja palwete peäle mind
piddid kuulda wõtma, ja wata, sinna tülled ni
kohhe minno jure, ja annad mulle omma maggusat
liggiollemist tunda ja maitseada. Töest, minna
waene pattune ei olle wäärt, et ma omma filmi
sinno pole woifsin üllestösta, ehk omma suud lahti
tehha sinno, keigewäggewama sure Jummalaa ees.

Jeesus: Olle agga uskus kindel, minno laps-
soke, ja ärra kardad! Mis asfi se siis on, mis
sind nüüd on sundinud mind taggaotfima? Kus
sa seie sadif olled olnud, et sa ennemalt ei olle
tulnud? Sest on jo wägga paljo aega, kui minna
wimaks weel sinno palwet ja õhkamist ollen kuul-
nud? Sinna ei olle hulgal aial ennam mind
pallunud.

Hing: Minno Issand ja Jummal! Minna
häbbenen ja ei julge omma filmi sinno pole
üllestösta. Sest minno pattud on lille minno
Pea kaswanud, ja minno kurjad teud on kas-
wanud taewast sadif. (Laul 88, 7.) Minna

willets innimenne ei woi sulle middagi õõlda, agga minno silmawessi kostab mo eest.

Jesus: Nägi, minno armote: Mis läbbi se on sündinud, et sinna seie jadvil olled minno koggodussest emale hoidnud, ja ei olle mitte pühha holega minno armoaanid prufinud, egga palwet teinud, nenda kui sa enne teggid? Sa tullid siis igga hommiko ja õhto pühha holega palwes mo ette; mikspärrast olled nüüd ni kaua ärraolnud? Sinna ollid enne saggedaste põlwili mo ees maas, ja allandasid omma süddant minno ette; mis asst on sind nüüd keelnud sedda teggemast? (Ebr. 10, 25; Jes. 1, 3; Luf. 8, 13; Sewanja 1, 4. 6; Rom. 10, 10; Slm. 2, 4. 5.)

Sing: Oh Jesus, armas Jesus! Ei ma tohhi sallata, waid pean omma patto ja furja tööd üllestunnistama, ütteldes: „Issa, ma ollen patto teinud taewa wasto ja sinno ees, ja ei olle ennam wäärt, et mind so poiaks hütakse.“ (Luf. 15, 21.) Minna olen uskmatta olnud; minno omma kurri südda on sedda lahhutust teinud. Nüüd wast tulles se mo mele, kui ma jubba ollen ärralangenud; nüüd ma nään, misjuggune ma enne olin, ja misjuggune ma nüüd ollen. Oh kui õnnis olin minna enne, kui ma jummalakartust noudsin ja pühha hole ja põllewa armastussega sind waimus ja tões tenisin, ja sind piddasin ommas süddames ja silmade ees. Kui minna svin eht jöin, ifka tulletasin sind mele; ja üllepea: teggin ma, mis ma ial teggin, keit sündis sinno kartussest

ja armastusses: kui ma magama heitsin, siis tuletasin sind meele; kui ma hommiko ülestouisin, siis hakkasin sinnust esimeseks räkima. (1 Kor. 10, 31.) Minno ainus süddame rõõm olli sin noga olla, sind palluda, ja sulle auks ellada! Agga oh! mis ollen ma nüüd teinud, et sedda keik ollen mahhajätnud ja ärraunnustanud! Oh kuidas on sinno pühha kartus ja armastus minno süddames ni usfinaste külmaks läinud.

Jesus: Minna tean kül, kuidas sinna minnust olled ärralahkunud; sest minna tunnen sinno ello ja tean sinno teud: sest ühhegi innimesse süddame mötlemisfed ei olle minno eest warjul: keik on minno ees arwalik ja teada. (Joan. 16, 30; Jes. 3, 8; Laul 34, 17.) Minna tean wägga selgeste, mis sagguse kartusse, armastusse ja hõlega ja mind enne tenisid, kui ja usklikko ja wagga süddamega minnoga ümberkäisid. Minna näggin ka kül, kui sinna aeg aealt hakkasid hõletumaks jäma ja lord korralt minnust ärralahkuma. Kus on nüüd sinno endine pühha hool, mis sul olli, mind tenides, minno sanna tähhelpannes ja luggedes ja pühhas koias läies? (Laul 48, 10.)

Hing: Oh, mis suur kahjo, et ma omma õnnistusse tee peäle seisma ollen jäänud! (Laul 101, 3.) Oh, mis saggune pühha himmo ja ihhaldamine olli mul enne sinno järrete! mis saggune rõõm ja lust olli mul eddaft ruttata. Agga kuidas on, Summal parrako! nüüd minno luggu? (Laul 84, 11.)

Jesus: Kui sa tahhad teada, siis tahhan ma sulle sedda räkida, ja so ülleastumist sulle

filmade ette panna. (Jes. 46, 8.) Wata! kui sa alles mailma teed käisid, siis kuisu sin minna sind omma pühha sanna läbbi, ja tombasin omma armastusse kõitegá ennese pole; siis ollid sa rõmus selle armo pärrast, mis sulle osjaks sai. Agga sinna ei woitelnud minno Waimo abbiga kurrati, mailma ja omma lihha wasto, waid andsid järrele. Sinno usk ja armastus lõppes pääw päwalt wähhemaks; kus olli siis se wäggi ja rammo, mis ma sulle ollin annud, et se sind pididi kinnitama. Minna ollin sulle usko ja waggadust annud, et sa otsani selle sisse pididid jäma; agga ni pea, kui ma monned kiusatusesed sinno usso katseks sinno peäle lastsin tulla, teggid sa omma lihha ja werre tahtmist ja lahkusid minnust ärra. (Jes. 48, 10; Malak. 3, 3; Tan. 12, 10.) Sinna wallitsetid ennesele teist allust, ja ollid patto himmude wallitusse al. Sa eht sa ka weel wähhä hawal wastopannid, fliski, kui südda pitkale läks ja lihha ei tahtnud järrele anda, siis hakkasid sa libbistama, läed jäid nõrgaks, palweteggeminue jäi taggasi. Kui sinno waenlased sedda näggid, siis tullid nemmad weel surema wäega ja mitmesugguste kiusatuste paeltega, ja sinna ei woitelnud mitte viete, waid lastsid ennast ärrawoita. Oh kui pimmedaks jäi siis sinno südda, sinno usfowalgus lõppes ikka ennam ja ennam, nenda kui lamp, kelle seest ölli on otsa lõppemas; ta legitseb weel monne korra, ja kui ölli üsna otsas, kustub ta hopis ärra. Sinno armastusse tulli kustus nenda, kui õhkuwad sööd, kui wihma hakkab saddama. Sinno

ristiinnimesse ello olli wäljaspidine. Sul olli weel wahhete wahhel jummalakartusse näggo, agga selle wägge salgasid sinna ärra. (2 Tim. 3, 5.)

Hing: Jah, armas Jesus! Menda olli lugan töeste minnoga; minna tunnistan sedda nutio ja silmaweega; Se olli keif minno sü ja holetus, et minna öiete ei wöitelnud omma lihha himmude wasto, ja ühtlase hakkasin ta mailma armastama, ja ei pannud tähhelegi, et ussoblli minno hinge lambist jubba löppemas olli. Minna andsin pattule ommas süddames melewalda, funni ta mind naggo maddo nöelas. Oh minna ollen wägga, wägga holetu olnud: kuidu ollen ma ni pea laisaks jänud palwele? kuidu on keif mo waggad mötted ärralöppenuid, minno pühha hool feigis jummalikkus asjus kaddunud ja ollen kui sggimatta ja wiljakandmatta pu palja ristiinnimesse ninnega rahhul olles, ennam surnud kui ellus olnud. Oh, kui holetumal wisil ollen ma sedda pühha Issameie palwet pallunud! Ja kui wahhest minno süddamest öhkamissed tousid, siis tullid need ni wäggise, kui ollesid westkiwwide alt wäljatulnud. Kui tahtsin sinno sanna luggeda ehk kuulda, siis ei olnud se mul mitte armas; ei mul olnud selle peäle hoolt egga tahtmist; se ei leidnud minno süddames maad egga tunnud ma sest ühtegi wägge egga ligutamist. Agga enne ei sanud ma ommaist langemisest öiget arro, funni wimaks sure kahjoga tundsin, et sinna minnust ollid ärralahkunud. Oh Jummal! heida weel armo minno peäle! Oh sinna feigearmsam Jesus! mis nou sinna mulle annad?

Jesus: Olled ja nüüd Waimus hakanud, kas tahhad siis lihhas lõppetada?

Hing: Oh minno armas Jesus! Ärgo, pallun ma, ärgo se sündko! Egga sinnagi jo tahha, et sinno nõdder ja kalliste ostetud tal-
lefe peaks hopis ärrakadduma?

Jesus: Agga kas kahhetsed siis nüüd omma suurt langemist ja ärratagganemist ja on sul tössine tahtminne, endise armo seisusse sisse taggasi sada?

Hing: Jah, Issand: Mul on sest wägga kahjo, ja mo südda on wägga kurb, et ma nenda ollen teinud! Oh, kui wägga tahhaksin minna jälle selle endise armo seisusse osalisseks sada, mis ma hõlmatta melega ollen ärrakautanud. Nüüd hulgun minna kui Kain, omma kurja süddame tunnistusse pärrast ja ei leia kussagi rahho; minna kardan, et ma hopis hukka lähhän.

Jesus: Et sinna ni wägga kardad, sedda teeb sinno kurri süddametunnistus, mis ialgi rahho ei anna, kui olled kurja teinud, waid sinno peäle kohhut moistab.

Hing: Ei minna woi täielikkult egga viete sedda üllesrätida, kui wägga rahhoto minna nüüd ollen. (Ebr. 6, 4—6.) „Sest et minna üksford ollen olnud walgustud, ja taewast andi maitznud ja pühhast Waimust ossa sanud, ja ollen Jummalala hea janna ja tulleswa ilma wägge maitznud ja ollen ärratagganenud.“ Eks mul olnud rahholinne ja õnnis esto, agga nüüd ollen täis abhastust ja kurwastust.

Jesus: Kas sul on siis nüüd jälle se meel ja nou, et tahhaksid waggaks ja õnsaks sada?

Hing: Küül tahhaksin, armas Jeesus! sepär-
rast ollen ma nüüd sinno jure tulnud, et ma
omma palwete ja öhkamistega woiksin sinno
armo ufse peäle kopputada.

Jeesus: Sedda minna küül wägga hästi
tean, agga sa olled siiski üks isfemeelne: arwad
sa, et sa olleksid üht teigewähhemat öhkamist
minno pole woinud läffitada, kui minno pühha
Waim ei olleks essite sinno süddame ufse peäle
kopputanud? (Jlm. 3, 20.) Agga mikspärrast
ei olle sa parreminne ennast tähhele pannud,
et lastsid ni pea omma fronti ärrawötta. (Jlm.
3, 11.) Sa tead jo, et se ei sa krontud, kes
hakkab, waid se, kes hästi lõppetab.

Hing: Jah, minno armas Issand! sedda
teadsin küül, agga sedda ei woinud ma uskuda,
et ma sinnust juukse karwa wäärt pididin ärra-
lahkuma, minno nou olli otsani truiks jada.
Agga nüüd ollen ni häbbematta kombel ennast
petta lastnud. Oh sinna wanna Adam, minno
wanna kurri ja pattune südda! keik on sinno
sü! Oh woiksin ma sind omma rinnust wälja-
kiskuda, et ma sust lahti saaksin! Kui hea ol-
leks mul siis! Ma woiksin siis mailmas kut
ingel waggaste ja pühhaste ellada.

Jeesus: Ärra sedda sowi, mis ei woi süün-
dida. Sinna pead omma pattust lihha ni kaua
kandma, kui sa siin ellad. Sest, nenda kui minna
Kanaani maale monnessje kohta ja paika, Is-
raeli laste seltsi jätsin paggana rahwast ellama,
et nemmad neid ei sanud ärraaiada, waid pididid
ikka nende wästo söddima, et ma tahtsin neid

se läbbi katsuda, kas naad piddid ka truiste minno tenistusse sisse jama, woi ehk nende wöeraid jummalaid tenima hakkama; nenda pead sinna ka omma pattuse lihaga woitlema. Et se minust nenda seätud on, et sa pead söddima ja woitlema, siis peab sul ka waenlasti ollema, kelle wasto sa söddid ja woitled. (Rohtom. 2, 3.) Mis swamees sa siis olleksid, kui sul waenlasti ei olleks? Sul on need waenlased: kurrat, maailm ja sinno omma lihha (1 Joan. 2, 15. 16); ja se wiinne on weel se feigefangem ja üllem waenlane: sest ükski mu waenlane ei sa sinno peäle woimust, kui sinno südda mitte temma nouse ei heida. „Agga kes minno pärralt tahhab olla, se peab omma lihha risti löma ihaldamiste ja himmudega.“ (Kal. 5, 24.)

Sing: Ja kes woib jedda nenda tehha ja selle waenlase wasto panna? Temma on wägga meie liggi, sepärrast saab temma ni hõlpsaste woimust.

Jesus: Ürra rägi mitte nenda; sul on rammo ja joudo küll, et woiksid wastopanna: eks minna olle sulle omma Waimo annud, kes palju wäggewam on, kui sinno pattune lihha. (Jes. 40, 29.) Sinna olled omma ristiinnimesse kutsmisses wägga holetu olnud, ja ei olle omma waenlasti viete tähhele pannud, egga olle viete kindlaste armo sees seisnud: sepärrast on sinno holetus ja laiskus sind saatnud langema. „Sepärrast, kes ennast arwab seiswad, se katsko, et temma ei lange.“ (1 Kor. 10, 12.) Kes nüüd holetu on, se woib wägga pea langeda.

Sing: Küll se on wägga tõssi, armas Je-

sus! Agga mis pean minna nüüd teggema, et ma endist armoseisust jälle woiksin kätte sada?

Jesus: Keigeesste ja ülle keige asjade pead omna usso lotust üksnes minno peäle pannema. Minno werre läbbi woid sa weel pattude andeksandmist, ärrapeästmist ja lunnastamist leida, sest minna ollen leppitamisse hinnaks sanud sinno ja keige matlma pattude eest. Tulleta mele, kuidas kuningas Dawet ja minno Apostel Peetrus wägga raskestelangesid; agga ommeti, kui nemmad ommad pattud kahhetesid ja meelt parrandasid, said nemmad minno käest armo ja pattude andeksandmist. Sepärrast tule nüüd: Minna ollen nüüd sinno pattud sulle andeks annud. Minne siis nüüd, ja „ärra te mitte ennam patto, et sulle middagi kurjemat ei sünni.“ (Joan. 5, 14.) Sepärrast ärra magga ennam, waid „tösta jälle ülles laisad käed ja nõrgad põlwed“ (1 Tess. 5, 5; Jes. 53, 3; Ebr. 12, 12), siis saab minno Waim ja minno arm, minno joud ja wäggi sinnoga ollema. „Ilma minnota ei woi sinna ühtegi teha.“ (Joan. 15, 5.) Öppi nüüd targaste ellama ja nenda woitlema, et sa woiksid ärrawoita ja woimust sada; ärra ella nüüd mitte ennam nenda, kui need rummalad, waid kui targad. (Ewes. 5, 15.)

Sing: Oh minno armas Jesus! Nüüd tahhan minna ueste peäle hakkata. Minna ollen tännine wägga holetu olnud, nüüd tahhan parreminne ettewadata. Tänno ja kitus olgo sulle, et sa sel korral weel minno pattud olled andeks

annud. Tulle nüüd jälle minno süddamesse elama ja wötta mind wasto onnaks prudiis.

Wisil: Oh wagga Jummal, kes.

Kül surest armust ja
Mind santi armastajid:

Ma hullutasin peäl,

Sa itka hallastajid;

Kül wasto otša ma

Säin pattustpöormatta;

Ei sa mind nuhhelnud,

Waid wötsid kannatada.

Sa tötsid illes mind,

Ka teed sa näitsid mulle,

Mis pean käima nüüd,

Sest tänno annan sulle.

Sind, Jummal! kidan ma,

Et wihtan patto tö,

Ba wanneru teggusid

Nüüd melega ei te.

26.

Kannatlik ristikandja.

Jesus: „Tulge minno jure keik, kes teie waewatud ja koormatud ollete, ja minna tahhan teile hingamist sata.“ (Matt. 11, 28.) Minno jurest woite teie rahho ja hinge troosti sada, minno jures woite teie römo ja keik head rohkest leida.

Hing: Oh minno Issand Jesus! mis römo woib mul olla, kes ma pimmedusjes istun ja taewa walgust nähha ei sa. Minna waene inimenne ollen murret ja kurwastust täis, ja keik häddad käiwad minno peäle. „Ma ollen

waewatud olnud iggapääw, ja mind nomitakse igga hommiko.“ (Laul 73, 14.) „Kui kaua unnustad sinna mind lõpmatta ärra, oh Issand! Kui kaua panned sa omma palle minno eest warjule? (Laul 13, 2.) Minno südda on wägga koormatud, iggapääw. Wata, Issand, minno peäle, kule mo palwet ja walgusta mind, et ma selle pimmedusse sisse ärra ei surre. Egga sa mind weel iggaweste ei olle mahha jätnud. Oh anna ommeti weel mulle omma heldust nähha ja te tõeks omma totust.

Jesus: Se tootusse aeg ei olle weel kätte joudnud, küll se saab ka tullesma; „kui se wiwib, siis ota sedda, sest se tulles wiisiste ja ei jä järrele.“ (Hab. 2, 3; 2 Peetr. 3, 9.) Reed, kes sedda on ootnud, ja ennast se wasto walmistanud, saawad siis õnna otsa läbbi iggawest rõmo pärrima.

Hing: Oh, millal jouab se aeg tulla! Minna ollen nüüd wägga jures mures ja waewas. Dns siis nüüd armoheitminne ärra-unnustud ja armo uks kinnipandud? Dns Summala wiha minno ülle nüüd ni sureks läinud? Minna ollen nüüd kui se, kel abbi ei olle lota. (Laul 77, 9.)

Jesus: Miispärrast sa ni paljo kaebad? Eks minna woi sind küll aidata? Minna tean keif sinno waewa ja kannatamist; keif sinno ello on mul teada. (Ihm. 2, 2.) Minna loen keif sinno filmapisjarad, et ükski neist hukka ei lähhä. (Jes. 25, 8.) Reed langewad küll alla sinno palgede peäle, agga siiski on nemmad taewas ülleskirjotud ja ka mulle teada. (Sir. 35, 15.)

Hing: Sinna, Issand, tead sedda teik; miispärrast ja mind siis ni suurt hädda ja waewa lassed kannatada? Miispärrast pean ma siin mailmas ni alwaks petud ja põllatud ollema? Lapsest sadik on mul jesuggune järg olnud ja ei olle weelgi peästmist egga fergitamist nähha. Oh minna ollen ülleantud ja mahha-jäetud sinno wihta al, et sinna mind hopis jättad minno waewa ello sisse. (Jer. 17, 17.)

Jesus: Ei mitte, minno armas lapsok! sinna olled ikka mo armas söbber ja minno pruut. Sa pead teadma, et: „ledda minna armastan, sellele annan minna hirmo, agga ma peksan igga poia, ledda ma armastan.“

Hing: Oh mind waest ja willetjat innimest! On se siis armastus, kui panned mind siin mailmas teigesugguse hädda ja waewa alla, nenda et mul ep olle ühtainust rõmo tundi lota? — „Ma küssendan sinno pole, Jehowa! ma ütlen: Sa olled mo warjopait, mo osja ellawatte maal. Panne tähhele mo küssendamist, sest ma ollen wägga alwaks sunud; peästa mind ärra nende käest, kes mind taggaaiawad, sest nemmad on wäggewamad minnuft. Sada mo hinge wangitornist wälja, et ma so nimme woin üllestunnistada; kes õiged on, pierwad mo ümber, kui sinna mulle saad head teinud.“ (Laul 88, 1—3; 142, 6—8.)

Jesus: „Anna Jehowale omma Summalale au, ennego ta lassseb pimmedust tulla, ja ennego sinno jallad ennast toukawad ämmarusse mäggede wasto;

ja teie otate küll walgust, agga ta panneb sedda surma warjuks, ja teeb sedda pilkaseks pimmedaks." (Ser. 13, 16.) Sestsammas pead sa minno armastust tundma: et minna sulle mitte paljo ei olle häid päiwi ja röömsaid tundisi annud siin mailma ellus, waid enyeminne kurbdust, hädda ja waewa; se tulleb sulle heaks ja õnnistusse kasjaks, et sinna mind ikka meletulletaksid.

Sing: Oh minno armas Jesus! Mikspärrast siis nenda! Eks sa sowi mulle siin willeksas mailma ellus siis ühtegi rõmüstust? Minna nään ommeti, et paljo jummalakartlikuid inimesi mitte nenda häddas ja waewas ei olle, waid neil on iggapäwast ihho ja ello üllespiddamist ja tarwitust, ja tundwad õnnistust ommas ellus; mikspärrast pean minna siis ni õnneto ja waewaga koormatud ollema?

Jesus: Minno armas lapsok! Küll minna jouaksin sulle aialikko warra anda ja annaksin hea melega; nendasammoti sowiksin minna sulle ka röömsaid päiwi, agga ma tean, et se sulle mitte kasjaks, waid kahjaks tulleb. Minna woiksin tehha, et mäed kulda ja feik jöed pima jofeksid; „minna södaks teid feigeparrema nisjoga, ja minna täidaks teid meega kaljust“ (Laul 81, 17), agga se ei tulle teil mitte heaks. Teie peate ürrikesse aia kurbduskes ja monnesugguste liufatustes ollema, „et teie usk, kui se saab läbbikatsutud, peab leitama paljo üller ollemast kui kuld, mis kaub, ja siiski tulles läbbikatsutakse: sest teil on üks

pärrandus, mis ei woi hulkamiina egga ärrateotud sada, egga ärranärtsida, mis taewasse on tallele pandud teile, kedda Jummal wäes usso läbbi hoitalse önnistusjeks, mis walmis on, et se peab ilmuma wiimisel ajal." (Malak. 3, 2. 3; Tit. 2, 11—14; 1 Peetr. 1, 7; 4, 5.)

Hing: Agga kui mitto tuhhat ristinnimest rikkusse ja hea päwades find mitte ärra ei unusta, waid waggaste ja jummalatartlikult ellawad, kuidas se siis mulle lahjo woiw teha? Ka need usklikud peawannemad: Abraam, Izaak ja Jakob ollid önnistud mailma warra polest.

Jesus: Armas hing! Minna sowiksin sulle Abraami usko, Lotti õigust, Isaaki sannakuulmist ja Jakobi waggadust ja kannatust. (1 Mos. 15, 6.) Need wannad ussoissad piddid paljo risti ja waewa kannatama, egga sanud roside egga lilled peäl omma elloteed kää; nemmad piddid ka kibbowitsade ja ohyakattade peäl eddasi astuma. Kui sinna peaksid kedda kannatama, mis nemmad kandsid, küil ja siis rägiksid teistwiisi. Kas arwad, et Abrahamil kerge assi olli, omma isjalmale selga pöördä, ja minno kutsmissesse peäle omma wannematteest ja sugguwössast lahkuda, kui piddi ümberkaudo mailmas hulku ma, ja ei teadnud, kuhho piddi minnema ehk jäma. Woi, kas arwad, et Kanaani rahwas kedda römoga wastowötsid, kui ta nende seas tahtis ellada? Ei olnud temmal parrem luggu, kui temma wenna poia Lottil Sodomas, kui need kurjad ja häbbematta innimesed temma wagga

hinge waewasid omma kurja elloga ja üllekoh-
tuste teggude läbbi. (2 Peetr. 2, 7. 8.) Nenda
olli ka Abraamil jummalafartmatta Kanaani
rahwa seas. Sepärrast ei woinud temma kaua
ühhes kohhas paigal seista, waid pöggenes ühhest
kohhast teise.

Hing: Jah, Issand! se olli küll nenda; agga
ommeti olli temmal sinno kallis liggiollemisse
tootus.

Jesus: Eks sinnulgi olle se tootus pühhas
kirjas (1 Peetr. 1, 5), ja siiski olled ni laisk
ja holetu, omma hinge õnnistusse eest hoolt ja
murret kanda. Abraamil olli ka pattune lihha
ja werri, nenda kui sinnulgi, mis tedda wahhest
karklikkufs ja arraks teggi, agga usso läbbi toetas
ta ennast jälle. Kord tulli näljaag leige selle
Ma ülle, mis pididi se usklik mees nüüd tegge-
ma? Ütski ei olnud, kes tedda olleks aitnud
ehk temmast holineud. Sepärrast pididi ta Egiptus-
semaale minnema, kus ta sure kartusse sees
pididi ellama. Suurt kurwastust sai ta ka siis
tunda, kui kuulda sai, et temma wenna poeg
Lot olli wangiwoetud ja leik warra ärrarihutud.
Peäle sedda pididi temma kaua aega otama, et
ta olli ilma lapseta, ja arwas, et ta pididi sur-
rema ilma ihhosugguta. Ja weel tulli Abraa-
mile se raske usfolatsminne, et pididi omma alusa
poea, mis tal wanna ea sees olli, tapma ja
ohwerdama, mis minna, kui ta sedda pididi hak-
kama teggema, omma ingli läbbi ärrakeelstin.
Wimaks satis temma weel sure kurwastusjega
omma armsa naese Sara hauda. Mendasam-

moti olli luggu ka selle sannakulelisko Tsaakiga. Temma piddi, nenda kui temma isfagi, mailmas unberkaudo kaima ja mitmesuggust risti ja waewa naggema. Esite koormas tedda se assi, et temma naene Rebekka olli figgimatta, ja kui wimaks sai rastejallaks, siis piddi sedda abhastust kuukma, et lapsed lükkajid teineteist emma ihhus, ja piddi neile surma kartma. Es temma piddanud Kerarirahwast suurt wiuha ja melehaigust kannatama? Ja weel wimaks sai temma omma pojaft Esawist, kui se nellikümmend aastat wanna olli ja naesed wöttis, siis ollid need temmale ja Rebekkale melehaigusels. Kui suurt waewa piddi weel wagga Jakob kannatama, kui ta omma wenna eest pöggenes? Rakskümmend aastat piddi temma kui waene karjane sure murrega Labanit tenima. Ja mis-suggust melehaigust saatsid temmale ta omma lapsed; temma ainus tüttar Tina sai ärrateotud, mis isja ja emma süddant wagga koormas. Se järrel läksid temma kaks poega, Simeon ja Lewi, ja löid keif meesterahwast mahha möega terraga, saatsid omma wanna isfale sedda hädda, et ta haisema sai seält Marahwa melest. Egga ka se ei woinud wäbbe temma süddant kurwastada, kui temma armas naene Rael lapsewaewa piddi surrema. Mis-suggune suur kurwastus ja abhastus waewas siis temma süddant, kui temma poiad töid temmale sannumid, et karri ellajas on temma armsa poja Josepi ärramurdnud, ja näitsid temma kirjo kwe, mis nad werre sisse ollid

lastnud; siis kurvastas ta ni wägga, et ta ei lastnud ennast trööstida. Hea selle järrel satis Juida temmale uut süddame koormat, et omma minnia jures maggas. Nüüd sa nüüd, armas hing, et need jummalakartlikud mehed ei olle mitte allati siin Ma peäl roside egga lilled peäl käinud!

Hing: Se on küll nenda, armas Issand! Omnieti olled sa nende aealikko ello rohkeste önnistanud, et neil ollid sured lojuste ja lamaste karjad, ja paljo muud warra, nenda et neil ei olnud tarwis waesust egga pudust tunda.

Jesus: Jah, se on tössi! Agga minna tean, et kui sul ka ni paljo warra olleks, siis saaks se sulle kahjuks ollema. (Laul 62, 1.) Otsje nenda, kui üks hea wannem ei anna omma rummala ja wäetima lapse kätte terrawat nugga, kartes, et ta sega ennesele kahjo teeb, nenda ei woi minna sulle paljo aialikko warrandust anda; se saaks siid kurjaks, tiggedaks, uhkeks ja ahneks teggema. Sinna hakkaksid siis omma lotust enam se kadduwa rikkusse, kui minno, omma sure Jummal peäle pannema. Agga kui sul ei olle ühtegi muud, siis lodab sa üksnes minno peäle; sest et sul maial abbi ei olle. Kui sinna rikkas olleksid, kui mitto palwet ja öhtamist jääksid siis taggasi, mis sa nüüd waesusse põlwes minno pole läkitad. Kui sul rahha ja warra olleks, kui uhkeks sinna siis lähkäksid. Ülleüldse: kui sul head päwad olleksid, kui wähhä sa siis mind meletulletaksid (Mark. 10, 24; Jak. 5, 2); ja ellaksid kui se rikkas

mees, kellest Luka ram. 12 p., 19 kuni 21 salmis rägitalse, kes omma hingele ütles: „Hing, sul on suur warra kofkopandud mitmeks aastaks: olle nüüd rahhul, sö, jo ja olle rõmus. Agga mis sai temmale böldud: Sinna meletu, sel sinnatsel ösel noutakse sinno hing sinnult ärra; agga kellele saab, mis sa olled walmistanud? Nenda on selle luggu, kes ennesele warra kogugub, ja ei olle rikkas Summala sees.“ Nenda olleks ka siis luggu, kui sul paljo häid söbro olleks, kes sulle head teeksid; siis lodaksid sinna ennam innimeste kui minno peäle. (Ser. 9, 23. 24.) Ja nenda saaksid sinna aialikko önnistusse läbbi iggawesse huffatusse sisse. Ja et minna mitme jummalakartlikkudele warrandust, head terwist ja muud aialikkud annid annan, siis teen ma sedda sepärrast, et nemmad sega ostawad nenda ellada, et nad sega ennestele lahjo ei te. Ja ehk kül mitmed jummalakartmattad siin ilmas sest ennam ossa sawad, siis ei olle neil tullemas ellus ennam ühtegi lota, waid nende jaggo on jubba siin ellus kää, otsego sel rikkal mehhel, kellest Luka ram. 16 p., 25 salmis böldakse. Agga teiega, mo armsad usspolapsed, pean ma iggaühhega nenda teggema ja iggaühhele nenda ossa jaggama, kuida ma tunnen sedda tarwis ollewad: monnele pean ma risti ja willetsust peälepannema, et se neid pehmeks teeks, otsego wannem mitme lastega muido läbbi ei sa, kui peab neid saggedaste karristama; teist pean lahke sannadega maenitsema, nenda kui kellegile tunnen tarwis ollewad; sest keif ei

woi mitte palju risti tunda, ehk küll mitmele
 se armas rist wägga sureks kassuks on, et nem-
 mad se lätki sawad palwes, uskuse ja lotusses
 ärratud. Rist teeb maailma rõmo wihhaks sap-
 piks, agga taewast armsaks. Ristitultes sawad
 nemmad puhhastud ja läbbikatsutud, nenda kui
 kuningas Dawet ommal aial ja weel muudki
 ristifandjad, et neid nago kulda tultes läbbi-
 katsutakse ja puhtaks tehakse. Kui palju pididi
 wagga Job kannatama? (Job. 23, 10; Öpp. s.
 17, 3; 1 Peetr. 1, 7.) Nenda pean minna igga-
 ühhega ümberkäima, kuidas temma usk nõdrem
 ehk tuggewam on. Monned woiwad palju, mon-
 ned wähe kannatada, agga minna ei lasse ked-
 dagi ennam küsata, kui ta sudab tunda. (1 Kor.
 10, 13.) Nendasammoti ollen minna ka sinnoga
 teinud. Eks ja olle siis üks nõdraussolinne, kui
 ja armad ennast mahhajäetud ollewad. „Kui
 teie nüüd keigewähhemat ei woi, mis
 teie siis murretsete mu eest? Bange
 tähhele lillikesed, kuidas nemmad kas-
 wawad: nemmad ei te tööd, egga kedra;
 agga minna ütlen teile: ei Salomongi
 keige omma au sees ep olle mitte nenda
 ehhitud olnud neistsinnatsist. Kui nüüd
 Summal rohto, mis tänna wäljal on
 ja homme ahjo wisjatakse, nenda ehhi-
 tab, kui palju ennam teid, teie nõdra-
 usklikud. Ja teiegi, ärge küsfige mitte,
 mis teie peate söma, ehk mis teie peate
 joma, ja ärge möelge kassipiddi. Sest
 jedda keif noudwad maailma pag ganad

tagga, agga teie Issa teab, et teife sedda tarwis lähhäb." (Lut. 12, 26—30.) Sinna kartsid, et sa piddid nälga surrema, otsego minna ei jouaks sind üllespiddada. Minna ei olle weel ühte linnofest lastnud nälgas seista, weel wähhem sind. (Matt. 6, 26; 10, 29—31.) Kas sinna woib bölda, et sa monda korda olled piddanud sömata maggama minnema, efs minna olle sulle ifka ni paljo annud, kui so üllespiddamisefks tarwis on olnud? (Lut. 22, 35.)

Hing: Jah, minno armas Jeesus! se on keif tössi, agga kui wägga sure waewaga, raske tö ja laenamisse warral ollen omma iggapäwast leiba piddanud tenima! (Wilip. 4, 12.)

Jeesus: Minna tean ja nään keif sinno hädda ja waewa, misjuggune se on; agga tean ka, „et keif tulleb heaks neile, kes Summalat armastawad, kes temma eunepetud nou järrele on katsutud.“ (Rom. 8, 28.)

Hing: Agga, armas Jeesus! kuidas sinno Issa sedda woib kannatada, et sinno waene lapsok siin Ma peäl ni häddas ja waewas on?

Jeesus: Sepärrast, et sa se läbbi mind pead kartma ja armastama, ja nenda teggema, kui minna käsfin: „Omna palle higgi sees pead sa tööd teggema“ (1 Mos. 3, 19), ja seäl jures „esfite Summala riki ja temma wigust noudma, siis sedda keif peab sulle peäleagi antama. (Matt. 6, 33.) Ilma kiusatusse, risti ja willetsusfeta ei woi sinna siin mitte jäda, sa pead sega sama läbbikatsutud, otse nenda kui keif usklikud. (1 Peetr. 5, 9.)

Hing: Agga, minno armas Önnisteggia! Minna ei olle mitte allati sinno peäle lootnud. Minna tunnistan, et minno pattune lihha on mittokord nödder ja wastane olnud, ja on mind saatnud libbisema ja kaksipiddi mötlema. Ömmeti ollen sinno Waimo abbiga sedda jälle ärrawoitnud ja usso läbbi emast uendanud, ja „sa jubhatafid jälle mo hinge ja saatfid mind ikka jälle öigusse jälgede peäle omma nimme pärrast.“ (Laul 23, 3.)

Jesus: Sedda tean minna keif selgeste. „Ölle agga ustaw surmani, siis tahhan ma sulle ellokroni anda.“ (Jlm. 2, 10.)

Hing: Minna tahhan sedda heal meel tehha: minna tahhan kannatada ja kannatlik olla; agga anna sinna, Issand, seks mulle joudo. „Karrista mind, Jehowa, agga nenda kui kohhus, ei mitte omma wiuha sees, et sa mind mitte ei kauta.“ (Ser. 10, 24.)

Jesus: Sa, armas hing! minna tahhan sind läbbikatsuda, ja teen sind selgest willetsusse ahjus. (Maleak. 2, 3. 4; Tit. 2, 11—14; Laul 66, 10; Öpp. s. 17, 3; Safar. 13, 9.)

Hing: Agga kui kaua, oh Issand! peab se weel nenda ollema? Oh peästa mind pea sest häddalissest põlwest ja te otja minno kannatamistele!

Jesus: Ölle ustaw, armas hing! Minno tund ei olle weel tulnud; küll se pea tulleb.

Hing: Oh Issand! kui kaua pean ma weel otama? Ma ollen jubba ärrawässind selle koorma al öhklades. „Kule mo palwe ja wötta kuulda mo küssendamist; ärra seisa wait mo

filmatoe pürrast, sest ma ollen wöeras sinno ees, üks maialinne, kui keif mo wannemad. Seisa minnust, et ma saan römustud, ennego ma ärralähhän, ja ep olle teps. (Laul 39, 13. 14.)

Jesus: Lõppeta wahhest küssendamist ja nutmist, ja pühhi ommad filmad weest ärra, sest sinno töpalk peab suur ollema. „Sest sinno willetsus, mis on filmapilkmisses aialis ja lerge, sadab sulle iggawest ja üpris wägga suurt au; sest et sinna mitte tähhele ei panne sedda, mis nähtaw, waid mis näggematta on; sest nähtawad asjad on aialikkud, agga näggematta asjad on iggawessed. (2 Kor. 4, 16—18.) Sest sellesinnatse aia kannatamissed ep olle ühtegi wäärt selle au wasto, mis sulle peab ilmutadama.“ (Rom. 8, 18.) Kannata keif, mis sulle weel talleb, waitse melega. Se karristus, misga sind karristatse, ei olle mitte rööwli mõel, waid armsa Issa wits. Se on nüüd kül libbe; agga üksford laswawad sest witsast taewa Paradisi rosid wälja. Kui se nüüd kül sinno melest armas ei olle, siis kannata: sinno Pea saab seäl ilmanärtsimatta kroniga ehhitud. Sinno kurbdus peab römüks ja sinno nut öiskamisses sama. Sinno rist ja waew, olgo se ni suur kui on, peab sulle wiimselt ifka kassuks ja önnistusjeks tullesma. Minna tabhan sind armastada, nenda kui üks emma omma last armastab. (Jes. 66, 13.) Kui sinna omma ristiteed olled lõppetanud, wiin minna sind omma Paradisi, ja pühhin ärra keif wee-

pisfarad sinno filmist; siis ei pea sul leinamist
 egga kissendamist egga waewa ennast ollema.
 (Ihm. 7, 17; 21, 4.) Sepärrast römusta ennast
 omma ristiwendadega keige risti ja willetsusse
 sees; keif peab teile wiimselt heaks tulles.

Sing: Oh minno armas Jeesus! Te nenda,
 kui sa olled töotanud! Aita, et ma woiksin
 sedda aega kannatlikkult odata! „Tühja ja
 walle könne sada kaugele must ärra;
 waesust ja rikkust ärra anna mulle
 mitte, söda agga mind leiwaga, mis
 mo osfaks seätud.“ (Öpp. s. 30, 8. 9.)

Wifil: Keif tulge minno jure nüüd.

Waid sedda rist on waewanud,
 Sell' taewas rööm on walmistud.
 Ei joua inuimenne
 Keif sedda üllesräfida,
 Ja taewast römo arwata,
 Mis annab Jeesukenne.

27.

Pörgo wallust.

Jeesus: Oh sinna jummalakartmatta ma-
 ilm! mis on so möttes, et ennast melega huk-
 katusse sisse tahhad sata? Ei olle seddagi sinno
 seas, kes omma kurjust kahhetsels ja isseeneselt
 küsiks: Mis se on, mis ma nüüd teen? Ehk
 ükski assi ehk nou ennast ei aita, et teie südda-
 med, mis on kõwemad kui raud ja terras,
 woiksid sada üllesärratud ja pehmeis tehtud?
 (Rom. 11, 8. 9.) Dns siis minno raske kan-
 nataminne teie eest ilmaasjata olnud? Ollen
 ma siis sedda suurt lunnastamisje tööd ilma-

asjata ennese peäle wötnud? Kas minna siis ilmaasjata ollen teie eest werd higgistanud ja pörgo waewa tunnud? Kas se peaks nüüd keif ilmaasjata ollema, et ma teie eest ollen ni paljo hawo, wermid ja hopa kannatanud; ni paljo sülge, naero ja teotust, ni paljo ahhas-
tust, pina ja waewa, wallo ja hädda? Kuulge taewad, ja Ma panne tähhele, minno rahwa tännamatta meelt, mis neil minno wasto on, et nad minno kannatamisest, surmast ja werre ärrawallamisest ühtegi ei tahha hoida. Mendaks sinna Issandat omma Summalat kidad, tännad ja tenid, sinna kurri ja ülleanneto rahwas, et ni häbbematta kombel minno armo põlgad ja minno werd jalgega tallad, ja lodad weel suurt head ja õnne sin Ma peäl. „Ma ollen ommad käed keige se päwa wäljalautanud ühhefangekaelserahwa wasto, kes omma mõttele järrel käib sedda teed, mis ei olle mitte hea. (Jes. 65, 2; Rom. 10, 21.) Kas minno Waim peab siis ilmaasjata teid otsima ja hüüdma? Kas minno sullased peawad teid ilmaasjata palluma ja maenitfema? Oh sedda pimmedust ja söggedust! Oh sedda hirmnst süddame kõwwadust, et teie minno Waimo heält ei tahha kuulda, egga minno armo wastowötta! (1 Mos. 6, 3.)

Hing: Oh minno armas Önnisteggia! kui süddamest ja halledaste sinna omma rahwa süddame kõwwadusse ja fangekaelusse pärrast kaebad ja neile omma armo pakkud; agga oh kui wäbbe on neid, kes sinno heält kuuulda wötwad!

Jesus: Kõl nemmad sawad omma hukatusse päwal sedda kahhetsema, et nemmad omma armoaiast sest ei holineud, mis nende rahhule olleks tarwis olnud. (Luk. 19, 42.)

Hing: Oh kui pimmedad ja kurdid need woivad olla, et nemmad „nähhes ei nä, ja kuuldes ei kule.“ (Matt. 13, 14.)

Jesus: Sellesinnatse mailma jummal on nende usmata rahwa mele söggedaks teinud, et neile ei pea paistma armoöppetusse walgus minno auust, kes ollen Jummalala kuo. (2 Kor. 4, 4.) Nemmad on ellawalt surnud patto sees, ja teigesugguse kurja himmude ja mailma armastusse sisse waunud. Lõgo minna neid ni kõwaste kui ial tahhes, nemmad ei tunne sedda. Pannen ma neile õnnistamist ehk ärrawandumist ette, se neil ükskeik. (Jer. 5, 3.) Minna ollen neile kallid tootusfi iggawessest ellust lastnud kulutada, ja mitmel ja mitmel wisil sedda rõmo ja õnnistust püüdnud ärraselletada, et neil iggatseminne woiks tousta selle õnnistusse järrele; agga keik on ilmaasjata olnud. Minna ollen neile ka mitmel wisil sedda iggawessi hukatust, misga pörge jummalakartmata innimesfi nuhheldakse, lastnud kulutada ja teada anda, et nad se ülle woiksid hirmo tunda, omma wasto rindo lüa ja omma kurja te peält ümberpöörda. Agga midda ennam ma neid omma sanna läbbi walgustada püan, sedda pimmedamaks nemmad jäwad. Agga kui nemmad nüüd minno heält ei tahha kuulda, egga minno armo wastowõtta, siis ei tahha minna wiimsel lohtopäwal ka neid

mitte tunda egga kuulda wõtta, waid neid ilmaarmota omma palle eest ärralükkata. (Lark. 5, 1—25; Matt. 7, 23; 25, 12.)

Sing: Oh kui hirmus woib jummalafartmatta rahwale se se suur lohtopääw olla, kus nende iggawenne wallo ja piin saab hakkama. Oh kui wägga woiwad keik need, kes siin sinno sanna ei uskunud, egga sinno armo wastowõtnud, kui nemmad siis sinno, kui selle ellawatte ja surnutte lohtomoistja suust omma iggawesse surma lohhut peawad kuulma: „Minge ärraminuust, teie ärranetud, iggawesse tullesse, mis walmistud on kurratile ja temma inglitele. (Matt. 25, 41.) Oh, kui woib se sanna kui pilse mürristamine nende süddant läbbi pörrutada!

Jesus: Se on siis se sure wallo hakkatus, mis nad siin ellus ei uskunud egga sest holid ei wõtnud, ehl neile kül sedda kulumati ja teäda anti; agga seäl peawad nemmad löpmatta kahjo ja walloga sedda tundma, mis nad siin ellus alles tühjaks pidasid.

Sing: Agga, armas Jesus! Eks seäl siis ennam suggugi woimalik ei olle pattust pöörda? Kas seäl ükski küssendamine egga palluminne ennam ei aita, et sa weel seälgi woiksid armohcita, sest sinna olled töotanud, et „iggaiüks, kes sinno nimme appi hüiab, peab õnsaks sama.“ (Rom. 10, 13.)

Jesus: Ei mitte, armas laps! Se maailm on se loht ja paik, kus peab pattust pöörma, agga mitte ennam seäl. „Nüüd on se õige armas aeg, nüüd on se õnnistusse

pääw", kes sedda tühjalt lasseb mödamiina, se ei woi seäl önsaks sada. Sepärrast, oh innimeshed! siin ilmas peate pattust pöörma; seäl on se jubba hilja! (Matt. 24, 40. 41; Rogg. 11, 3.) Sest, misjugguse minna sind surmatunnil leian ollemast, nenda minna ka so peäle kohhut moistan. „Kui pu langeb, siis jääb ta iggaweste mahha, langego ta louna ehk pohja pole.“ Kui sinno aialit ello lõppeb, siis iggawenne hakkab. Ja selle järrel tulleb (kui sinna pattustpöörmata olled surnud), se iggawenne pina õ, kus ilmaski römo ei olle. „Sest nende us ei surre mitte ärra, ja nende tulli ei kusto mitte ärra, ja nemmad peawad keige lih hale üks jätk assi ollema. (Jes. 66, 24; Mark. 9, 44.)

Hing: Oh kui hirmus on nende luggu, kes wiimsel päwal peawad üllestouzma iggawesjeks huffatusjeks. Oh parrem olleks neile, kui nemmad ei saatski üllestouzma, waid jääksid nenda kui lojüksed ja muud lomad, kes, kui kord surnud on, mitte ennam ülles ei touse; ja kus jääb nende ihho, senna jääb ka hing.

Jesus: Ei mitte; waid keik, olgo head ehk kurjad, peawad ommast haudadest üllestouzma, ükski ei sa sest järrele. Sepärrast peawad ka need jummalafartmattad jullestouzma, et nende huffaläinud hing ihhoga saaks ühendud, et nenda, kui nemmad siin Ma peäl seltsis patto teggid, siis peab neil möllemattel pörgus ka ühesjuggune nuhtlus ja piin ollema.

Hing: Oh sedda hirmust ahvastust ja

siidame wallo, kui hing ja ihho ühheskõns peawad iggawest waewa kannatama. Agga mis saggused sawad siis need huffaläinud ihhud pärrast illestouzmist ollema, ja kuidas nende luggu saab jäma?

Jesus: Nende ihhud ei sa kohtopäwal mitte nenda ärraselletud, kui usklike ihhud, waid neil peab hirmus näggo ollema. Sepärrast ei olle nende surreminne neile mitte õnneks ja auuks, waid iggaweseks huffatusseks ja teotusseks. (Matt. 25, 23. 30.) Ja ehk nemmad seal (iggawesses wallus) küll wõttaksid surma otsida, ei leia nemmad sedda mitte; ja püaksid ärrasurra, agga surm peab neist ärrapõggenema. (Jlm. 9, 6; Kal. 6, 7. 8.) Se on, nago surmataks neid seal ühtepuhko, agga ommeti ei surre ärra; sest nemmad on seal surremataks seätud.

Hing: Agga eks siis pörgo tulleleek kauta ja lõppeta neid futumaks ärra, nago tuli ikka teeb, ja issegi wiimsel päwal teik maailma ärralõppetab, mispärrast ta siis nende huffamoistetud ihhudega seddasamuna ei te?

Jesus: Oh armas hing! pörgo tullel on ni suur wäggi, et ta sure wallo ja pinaga ihho ja hinge, luud ja liikmed läbbiwõlletab ja neid tulletuffi jarnatseks teeb, agga siiski neist midagi ärra ei lõppeta! Se on ni ärraräkimatta hirmus, et ta seestpidise walloga hinge waewab: et temma ei tea, kuhho wallo pärrast ennast peaks pöörma. Sest seal huffaläinud ihho sees ei olle ühtki liget, kel omma isse saggust waewa ei olle. Se tuli, mis põlletab,

ei kasto talgi ärra. (Tan. 12, 2; 2 Tessal. 1, 9; Juda 7; Mark. 9, 44.)

Hing: Oh teie holetumad ja kowwa südamega innimesed, kes nüüd armoial omma õnnistust ärrapõlgate! Mõttelge ommeti suggugi järrele, et teie woiksite hirmo tunda omma pattude pärrast, et weel woiksite ommast karjast ellust pöördä, ennego hiljaks jääb.

Jesus: Jah, armas hing! Käl se olleks hea, kui nemmad targa järrelemõtlemisega aioti pörgohauda lähhäksid; sest kes pörgus käib, kui ta weel ellab, egga se siis pörgo ei lähhä, kui ta sureb. Oh, et iggäiks sedda hullatusse pina wöttaks järreleurida ja melespidada, et woiks ennast hoida, et mitte senna hirmsa paika ei ja, mis nimmetakse „tulle ja weewliga põllewaks järweks“. (Jlm. 20, 10.) Senna sawad keif kurjalõteggjad, „koerad ja nõiad, ja horapiddajad, ja tapjad, ja wõera jummalateenrid, ja keif, kes wallet armastawad ja tewad.“ (Jlm. 22, 15.) Ka mitto, sedda siin ellus ei olleks teatud armata, peawad omma pattude pärrast, mis kül innimeste ees teadmatta ollid, ka senna minnema. (Matt. 7, 13. 14.) Seäl on sured ja piisofessed, riffad ja waesed, üllemad ja allamad, keif ühheskous, selle hirmsa ärranatud surematta põlwe sees, otjeko karjatas lambad, läbbiseggamine, ja põllewad selle kustumatta tullelefide sees iggaweste. Seäl hirmsas süggawusses ja pimmedusses peab olla „hulluminne ja hammaste kirristaminne“, ja nende wallo suits touseb ülles iggaweste

iggawessets aiats. (Matt. 25, 30; Sln 14, 9—11.)

Hing: Oh minna ehmatan ja wärrisen! leif me juusse karwad touswad püsti hirms pörrast, kui hakkas sedda biete järrelemötlemä, kuidä nende järg seäl saab ollema. Mis peaksid nemmad seäl ka isselestes räkima, kui leif, tutwad ja tundmatta, selle hirmsa wallo sees kofko sawad?

Jesus: Seäl sawad nemmad süddame wal-
lus küssendama ja waimo ahhastusses hulluma. Seäl on neil isselestis suur wihha ja kurjus, tiggedus ja söimaminne, riid ja wanne, ja ned-
wad ja salatellewad üksteist. (Lark. 5, 3.) Käl-
woib hirmus olla, kui huffaläinud poeg seäl söi-
mab omma huffaläinud isja, ja ärranetud tüttar
wannub omma ärranetud emma, ja ütlewad:
„Sinna ärranetud isja! sinna ärranetud emma!
se on leif sinno sü, et ma nüüd pean iggawest
wallo kannatama! leif sinno kurjad eesmärgid,
sinno kurri ellowiis, sinno holetu kaswataminne,
sinno pehmus ja ülleliig ellitaminne, sinno wan-
duminne ja söimaminne, leif sinno Jummalä
sanna põlgaminne ja kurja armastaminne on
mind seie wallo paika saatnud. Oh miikspörrast
ollate mind sünnitanud! Oh miik piddin ma
neist ärranetud rindadest immema! Oh, et ma
emma ihhuse ollefin woinud ärrasurra, et ma
ialgi et olleks päwawalged nähha sanud!

Hing: Kui ni mitmesuggused kurjateggiat
ja jummalakartmatta pattused, ni hästi risti-
rahwas kui ka pagganad, pörgus ühtefokko sa-
wad, kas siis ka leifide wallo ja piin saab ühhe-

suggune ollema, woi sawad need rohlem wallo kannatada, kes ennam patto on mailmas teinud?

Jesus: Ja, minno armas lapsok! "Sodoma ja Komorra rahwal peab hõlpsam põllt ollema, kui Kapernauma liinal." (Matt. 10, 15; 11, 24; Luf. 10, 12.) Ristiinnimesed, kellele Ewangeliummi walgus ni selgeste on paistnud, agga ei olle sest holineud, peawad paljo suremat wallo ja pina kannatama, kui Türgid ja pagganad, kes Ewangeliummi sanna ni selgeste ei olle kuulda sanud. "Sest se sullane, kes omma Issanda tahtmist teädnud, ja ei olle ennast mitte walmistanud, egga temma mele pärrast teinud, se peab paljo hawo sama. Agga se, kes ei olle mitte teädnud, ja hawade wäärt teinud, peab pissut hawo sama. Sest paljo küssitakse iggaühhe käest, kelle kätte paljo on antud; ja kelle hõleks paljo on antud, selle kääst peab weel ennam nõutama." (Luf. 12, 47. 48.) Seäl on siis isseärranis sured kurjateggiat, mõrtsukad ja muud nende sarnatsed, nenda kui kuningas Warao, Herodes, Nero ja paljo teiji sesuggusid, kes suremat wallo ja pina peawad kannatama; sest kes wäggewamad olnud kurjateggema, peawad ka raskemat nuhtlust sama. Kuida legi on siin patto teinud, nenda peab tedda seäl ka waawatama. Rikkas mees pallus omma tullise kele peäle ühteainust weetilka, ja jeddagi ei lubbatud. (Luf. 16, 24. 25.) Se, kes siin omma ihho purpuri ja kalli rietega

fattis, ja iggapääw röömsaste ja sureste ellas, piddi ommeti, kui ta surri, wallopaika minnema. Laatsarus kerjas siin ilmas leinwarasofessi, agga rikkas mees kerjas teises ilmas weetilka omma lõhkewa lele lasteks. Siin teggi üks wahhet nende wahhele, seal määrato org; kumbast olli neist willetsam? Rikka mehhe peäle ei hallastanud koeradki. Temma ärranetud keel piddi suremat wallo kannatama: sest se lige, misga legi patto teeb, tunneb ka suremat waewa. Reikide jodifutte ja Jummalateotajatte teled sawad pörgotulle ja törwaga waewatama selle patto ja kurjusse pärrast, mis nemmad siin ilmas telega on teinud. Eht kui legi üllekohoteggia, ahne, warras ja rõwel on omma kättega liggi-messele liga ja üllekohut teinud, temma warra ja pärrandust risunud, tedda peksnud eht tapnud, siis peawad selle kurjateggia käd enam wallo kannatama kui muud liikmed. Kelle jallad siin on kered olnud kurja tee peäl, kõrtsidesse ja mu sellesarnaste paikadesse jooksmata, ei leia seal ialgi rahho puhkamisfeks. Mõttele nüüd järrele, kui hirmsad ja rasked need nuhtlused on, misga seal jummalakartmatta rahwast nuhheldakse. Keigewähhem pörgowaew on raskem kui keigehirmsamad wallud ja waewad, mis siin ilmas on, mis ial woiks ärramöttelda eht üllesträida. Kui olleks keif többed ja haigusfjed, keif häddad ja waewad, mis ial siin ilmas innimesse peäle woiwad tulla, kokkopanna, kui on: peawallo, süüdamewallo, hambawallo, kiwitöbbi, pistitöbbi, soetöbbi, lastesünnitamisje waew ja muud

fellesarnatsed, ja ka teie hirmsad surmamisse wiisid, misga suri kurjateggiat surmatakse, kui neid raudrattaste al purruks tougatakse, hoostega lõhkikistakse, tullega põlletakse, õllikatlates kedetakse ja mu hirmsa wiisidega surmatakse — ma ütlen: kui olleks teie need rasked többed ja haigusjed, ja teie need hirmsad surmamisse wiisid kofkopanna ja neid iggawesse pörگو wallo kõrwa armata, siis olleks se selle kohta kui teigewähhem kärese hammustamine. Sest nenda kui ühhegi libhalikko innimesse moistus ei woi taewa rõmo ja au ärraarwata egga üllesräkida, nenda ei woi ühhegi innimesse moistus moista egga ärraarwata pörگو iggawesse huffatusse ärraräkimatta wallo ja waewa. Sepärrast on teie, mis sest iggawessest waewast ja süggawast pimmedussast, wallust ja pinast, surremata ussist ja kustumatta tulle ja weewliga põllewast järwest võldud, otsego moistusse alluseks rägitud, sest et teie teie libhalikko moistusse järrel pörگو wallo milgi wiisil nenda ei woi ärraselletada, et teie sest woiksite täielikko arros sada. (Spp. s. 10, 28; Tan. 12, 2.)

Hing: Oh kui hirmus on se kuulda! oh neid waesid hingesi, kes isse peawad sedda tundma ja näggema. Oh sedda hirmust ahhastust ja jällestust, mis neil seal on: agga eks siis selle wallo ja waewamissel ka ükskord otse olle lota?

Jesus: Ei sedda lotust ei olle seal mitte ennam; se jääb iggawessest iggaweste; ni kaua kui Jummal on ja jääb, ni kaua jääb ka nende waew. Nenda kui õnsate rõõm ja õnnistus ennam ärra ei lõppe, nenda ei lõppe ka nende

huffamoistetud hingede wallo ja waew enam ärra. Sinna woid omma mõttedega üht wägga pitka aega ärramõttelda, siiski on se iggawesse aia wasto wägga pisjoke ja nago ei middagi arwata. Mõttele nüüd: kui üks liwa mäggi olleks ni suur, kui keif se mailm, ja kui saaks kümme tuhhat kord tuhhande aasta pärrast ifka üksainus liwa terra sest mäest ärrawoetud, ni kaua, kui se otsa saaks; se wõttaks küll ni paljo aega, et sedda ükski innimenne ei jona üllesarwata, agga siiski olleks weel üks lotus. Merri on suur ja lai, ja kui olleks tedda sel wisil kuiwaks tehha, et igga kümme tuhhat kord tuhhande aasta pärrast olleks üksainus till seält jurest ärrawõtta, ja nenda teeks igga kümme tuhhat kord tuhhande aasta pärrast ifka jälle ueste; kui nüüd se suur liwamäggi otsa saaks, ja merre wessi ärralõppeks, et siis ka pörgo wallo otsa lõppeks, siis olleks ka weel suggugi lotusse warjo, ja segi olleks neile, kes seal waewas on, sureks rõmuks. Agga ei olle seal suggugi, ei suggugi enam peäsemisse lotust; iggaweste, oh sedda hirmust sanna iggaweste peawad nemmad senna wallopaika jäma!

Hing: Oh, eks se peaks mailma laste kowwad süddamed kohkumisse ja ehmatamisega täitma, ja neid wäggewaste nende pattounnest üllesärratama, et nemmad keif kurja tööd mahhajättaksid ja so käest hakkaksid armo otsima: et mailm ja selle armastus woiks neile wihhaks sappiks sada. Oh et nemmad sedda viete süggawaste järrelmõtlesid!

Jesus: Oh! nemmad on jo wägga kow-

waks läinud. Minno pühha sanna ei mahho nende süddamesse. Nemmad ei tahha siin maailmas pörgowallo omma mele tulletada, egga se peäle mõstelda, weel wähhem sedda meles pidada, ja sawad wannaks kurjel päiwil. Nemmad lakkuwad ennast täid wina ja kanged joma aega, ja ei holi Issandast, egga mõtle temma teggude peäle. (Jes. 56, 12.) Sest on siis kurrat nende pärrast rõmus, ja aiab omma hirmsad hambad laiale nende järrele; „sest ta käib ümber kui mõiraja loukoer, ja otsib, sedda temma woiks ärraneelda.“ (1 Peetr. 5, 8.)

Hing: Oh minno armas Jeesus! hoia mind armust nisugguse kurja ello eest, et ma wiimselt sedda hirmust wallo ja waimo abhastust ei saaks tunda, et iggawest pörgo wallo pean kannatama. Kui ma ka wahhest nõdrusses ehk teadmatta patto teen, siis aita, et ma uskus sinno surma ja werre ärrawallamisse läbbi woiksin andeksandmist otsida ja leida, ja sinno tenitud õigust ommaks sada, et ühtegi huffatust minno sees ei olleks. Aita, et ma allati woiksin walmis olla, kui sinna mind tulled siit ilmast ärrakutsuma.

Jeesus: Minna annan sulle sedda nou, armas hing, et ikka käid minno, omma Issanda kartusses ja armastusses, ja et sa ikka pörgo wallo ja huffatust omma meles pead, ja ommad pattohimmud surretad, kui sa alles ellad; siis ei sa sinna mitte pörgo, kui sa surreb.

Wisil: Keik tulge minno jure nüüd.

Kui willetsus on tibbe siin,
Weel tibbedam on pörgo piin,

Mis sisse kurjad jookswad!
Seäl tunneb ihho hingega
Suurt wallo ilma lõpmatta,
Mis kurjad wainud tundwad.

28.

Jädaw rahho.

Hing: Oh misfuggune rahhuto ja willets ello on siin ilmas! Ma ollen keigist aialikkust asjust, mis siin Ma peäl on, rahho otsinud, agga ei olle ühtegi leidnud siin päikesse al, mis jädawaks rahhuks woib nimmetada. „Keif on tühhi asst, selge tühhi asst, keif on tühhi asst.“ (Kogg. 1, 2. 14.)

Jesus: Armas hing! Otsi mind, omma Summalat ja Issandat, siis leiad sinna jädawat rahho; sest minno jures woid sedda üksnes leida. (Ewef. 2, 14.)

Hing: Oh sinna kallis hingeõn! kui kaua ollen ma sinnust ärraeksinud ja emal olnud. Minna aiasin rikkust tagga, ja lootsin selle läbbi keigesuremat õnne leida, et woiksin hästi paljo rahha ja warra kogguda, et mul olleks paljo sullasid ja ümmardajad, laiad põllud ja heinamaad, ja illusad rohhoaiad; ja et ma woiksin sures ja uhkete ehitud maias ellada, et mul olleksid keif aidad ja firstud täis, sured lojuste karjad ja keif muud aialikko warra hästi rohkeste käes ollewad. (Kogg. 2, 4—7.)

Jesus: Pettetud hing! kui nõbder sinna olled; rahha ja warra, illusad maiad on keif tühhi tuht ja põrm; mis woiwad need sind

aidata, ehk mis jädawad rahho woiwad need sulle anda? Kas sinna arwad omma hinge nälga aialikko asjadega kustutada? Mis on weel kadduwam, kui aialik riffus? ühhe ainja filmapilkmissse aiaga woib se so käest kadduda; kui ma tahhaksin, siis ma woiksin mitto tubhat õnnetust nimmetada, mis läbbi ja ommast aialikkust warrast wägga hõlpsaste woid lahti sada.

Hing: Lihhalikko melega lootsin minna sest suurt õnne leida, sepärrast ma ikka sedda noudsin, mis lihha ja werrele armas olli; mis mo filmad ial himmustasid, sedda ma neile lubbasin, ja ei keelnud omma süddamele mingi suggust römo. Ma himmustasin kallid ja wäggewaid rogasi süa, ja kangel jomaaega jua, lootsin se läbbi teigesuremat römo ja õnne leida. Agga minno armas Jeesus! minna ollen ennast wägga hirmsaste petta lastnud. Ja kui ma issegi sest märksain, pöörasin sest ärra ja hakkasin muu wiisil õnne otsima; minna noudsin au, kõrkust ja suri asjo, et ma woiksin ennast ülle omma wendade tõsta ja teikidest auustud ja tiidetud sada. (Rogg. 1, 16.)

Jeesus: Oh sedda pimmedust ja söggedust! Oh sinna rummal innimesse laps! kas ja siis nisuggusist asjust omma hingele jädawad rahho olled leidnud? Sinna waene ekstitud loom lähhed ühhest pettuse paelast teise. Sinna otsid au siin mailmas, ja lodad se läbbi rahho ja head leida. Agga möttele, mis sa olled tagga-aianud: paljast warjo, suitjo, pörmo ja tühja tuult. Mis kasso sadab sulle mailma au? Mi kaua sul sedda on, kui teised sulle sedda and-

wad; kui nemmad sust ärralahkuwad, siis on sinno au otsas. Wata, kui rummalaste ja olled teinud, ommale jädawat rahho otsides.

Hing: Armas Jeesus! Keif on nenda olnud, kui sa ütled, ja sepärrast otsisin ma weel ommale rahho ja head lihhalikkust moistussest ja mailma tarkussest: ma pöörasin omma süddame keifsuggu süggawaid ja kõrgid asjo läbbiurima, mitmeid ammetid ja wöeraid kelest öppima, ja mötlesin nende läbbi tössist önne ja jädawad rahho leida.

Jeesus: Sinna olled neis asjus nendasamoti eksinud, ja se ön, mis sa se läbbi lootsid kätte sada, on nisamma kadduw ja tühhi kui teisedki.

Hing: Nüüd, minno armas Jeesus! kui minna keifis ollen eksinud, kust ma lootsin rahho leida, kuhho pean ma siis minnema siin mailmas, et ma woiksin rahho leida? Minna ollen otsego se tuike, mis Noa ommast laewast wäljalaskis: ta lendis ümberkaudo ja ei leidnud maad, kus olleks jalgo woinud toetada.

Jeesus: Se on tössi, armas hing! siin mailmas ei leia sinna kuskilt poolt jädawat rahho egga römo. Sepärrast, touse ülles, minno armoke ja tulle seie; wata, minno hawades woid sa jädawat rahho leida; nende sees woid sa hingada, ja julge ja rahhul olla.

Hing: Oh minno armas Jeesus! Minna tahhan nüüd keifist mailma asjust lahkuda ja sinno jure talla. Wötta mind wasto kui üht eksinud ja ärrakaddunud lammast, kes kussagilt ei olle rahho leidnud. Wötta mind omma armastusse süllesse ja toeta mind omma rinna äres, et

ma sinno kallist rahho woiksin tunda, nenda kui laps omma emma süüles.

Jesus: Tulle seie ja isto minno armo warjo al. „Minno pahhem käsfi on sinno Pea al, ja minno parrem käsfi hakkab so ümber kaela. Ma wannutan teid Jerusalemma tütreb, miispärrast tahhate teie üllesärratada sedda, kedda ma armastan, enne kui ta isse tahhab.“ (Üll. laul 8, 3. 4.) Wata, keif, mis sinna olled mailmast otfinud, sedda leiad sa keif minno jurest. Kui sinna rikkust himmustad, siis annan minna sulle jädawat hinge warra; minna annan isse ennast keigega, mis mul on, sinno ommaks. Kui minna sul ollen, siis ei olle sul muud ennam ühtegi tarwis lota ehk himmustada, ei taewas egga Ma peäl. Ja sedea warra, mis minna sul annan, ei sa ütski sult ärrarisuda, ei kurrat egga mailm. Sesugguseks, kui minna iggawessest aiaist seie sadik ollen olnud, minna eddespidi ka jään: „Jesus Kristus, eila ja tänna ja iggaweste.“ (Ebr. 13, 8.) Ei sul olle tarwis karta, et ma omma armo sinno wasto peaksin muutma ehk wahhetama. „Minna ollen ikka sesamma ja minno aastad ei löppe mitte ärra.“ „Taewas ja Ma lähhäwad hukka; agga minno sannad ei lähhä mitte hukka.“ (Laul 102, 28; Matt. 5, 18; Luf. 21, 33.) Ja nenda kui minno sannad hukka ei lähhä, ei sa minna isse ka mitte hukka-minnema, egga otsa löppema. Kui sa au olled otfinud, siis leiad sedda ka minno jurest: Minno läbbi saab taewa Issa sind auustama, ja sind

taewa funningliffuks emmandaks töstma. Sured würstid, herrad ja wallitsejad on küll siin maailmas auustud, agga ni suur au ei olle neil mitte, kui sel, kes mind kardab ja armastab, üksford osaks saab. Ja se au ei löppe ial enam ärra. (Laul 31, 20; 119, 74.) Kui sa olled tarkust püüdnud, minno jures leiad sinna se õige tarkusse hallika, sedda tarkust, mis üllewel on, mis minna isse ollen Issa süllest teile tonud, ja mis teid õiete moistliffuks teeb. Sepärrast lahku nüüd keigest sest ärra, mis Ma peäl on; minno jure olles saad sa feik tuhhatford rohkem kui maial. (Jak. 3, 17.)

Sing: Sätta mind rahhule, sinna pettis maailm, keige omma au ja warraga. Taggane minust, lihha himmo, silma himmo ja ello kõrkus; sest teie ei olle mitte Issast, waid mailmast. „Ja maailm lähhäb hukka, ja temma himmo; agga kes Jummal tahtmist teeb, se jääb iggaweste.“ (1 Joan. 2, 17.) Sinna olled minno keigefallim warra ja au, minno keigeüllem tarkus ja rõõm. Mis peaksin ma weel ihhaldama ehk sowima? Sinnoga tahhan ma jada ühhendud ja kolkolidetud, nenda kui wõsso kännuga, lige ihhuga, ja ihho peaga; ehk nenda kui lammaš karjatsega, ja kui pruut peigmehega. Minna jään üksnes sinno pärralt, ja sinna minno pärralt. Sinnust ei tahha ma ialgi enam lahkuda.

Wisiit: Oh Jummal Eoja, pühha Waim.

Eiis anna tarkust rohkest,

Ja jagga omma lapsete,

Et se woiks olla minno sees,
Ja ellada mo süddames.

29.

Ristiinnimesse tugewus.

Jesus: „Kui illus ja kui löbbus olled sinna! kui armas omma illo pärrast! Kui illusad on so jallataallad kingis, ja heamelelinne tüttar.“ (Üll. 1. 7, 2. 7.)

Hing: Oh minno armas Jesus! et minna sinno silma ees ollen armo leidnud, on üksnes sinno armotö. Sest se puhtus ja need ehted, misga ma ollen ehhitud, on üksnes sinno anded, mis minna pühhas ristmiseses so käest saanud; muido ei kõlbaks ma sulle.

Jesus: Sinna kõlbad mulle wägga hästi, armas hing! Sest siuna ei olle mitte wäljaspidi, waid seestpidi ehhitud.

Hing: Oh armas Jesus! Aita, et ma ikka nenda woiksin ehhtud olla ja jada.

Jesus: Wata ette ja panne ennast tähhele, et sa ikka nisugguseks jääd, kui sa olled olnud; hoia ennast ustus minno pole, siis ei sa sinna mitte häbbisse. Sest keif, kes minnust ärralaskuwad, lähäwad hukka.

Hing: Se ongi üksnes minno ainus rõõm sin mailmas, et ma sinno pole hoian ja keif omma lotust sinno peale pannen. Oh Issand, Issand! ilmuta mulle omma tahtmist.

Jesus: Agga, minno armas hing! mis sa siis teeksid, kui minna sind tahhaksin ristiga

katsma tulla? Kas arwad, et sa siis ka mulle truiks ja ustawaks jääksid?

Hing: „Oh Jummal! kiusa mind läbbi, ja wotta tunda mo süddant; katso mind läbbi, ja wotta tunda mo mötted; ja wata, kas walle te on minno sees, ja juhata mind iggawesse te peäle.“ (Laul 139, 23. 24.) Te minnoga, kui tunnad hea ollewad; minna tahhan rahhul olla ja kannatada.

Jesus: Agga kui minna sind tulle ja weetakho läbbi lassen keigist ilma jada, nenda kui Sobiga sündis. Kui ma lassen wargad ja rööwlib keif ärrarifuda, mis sul on, ja sind sure hädda ja waesusse siise sata: mis sa siis wöttaksid tehha?

Hing: Sinna, Issand, olled mulle sedda annud, sinna woid sedda ka jälle ärrawotta: sinno nimmi olgo kidetud ja auustud! Sest „allasti ollen ma omma emma ihhust tulnud, ja lähhen allasti jälle siinna taggasi“ (Job. 1, 21), ja ei woi surma tunnil middagi siit ärrawia.

Jesus: Agga kui minna sadaksin sind möda mailma hulkuma, et sa keif peaksid mahhajätma, mis sul on, kuida ollets siis luggu?

Hing: Sinna, armas Jesus, olled ses asjas mulle isse elekäinud ja mulle eesmärki jätnud: eks siis minna pea ka ses asjas sinno jälgedes käima. Kui sinna piddid lapsepölwes omma armsa wannemattega isfamaalt ärrapöggema, miks siis minna ei woi omma risti peäle wotta ja sinno järrel käia? Peälegi ollen siin mailmas otsego teekäia ja maialinne. „Sest meil polle

siin mitte üht jädawat liina, waid meie
otstime sedda tullemat. (Ebr. 13. 14.)

Jesus: Agga kui minna sind mitmeks aastaks lasseksin haigewodi peäl maas seista, kas sa siis ka ikka weel ilma nurrisematta kannataksid ja minno jure jääksid?

Hing: Sa ikka ma tahhan sinno jure jada: sest sinna pead minno parremast käest kinni. Kui ma ei olle sind teninud siis, kui mul terwis käes olli, siis tahhan sedda haigusse aial teha. Kui murred mind waewawad, siis mötlen ma Jum-mala peäle; kui minno waim on täis ahbastust, siis hüan ma sinno pole, ja sa aitad mind. (Laul 77, 4.)

Jesus: Agga kui minna sinno palwet kuulda ei wotta, ja ka omma rahho sulle ei anna; mis nou sul siis weel ülle jääb?

Hing: Minna tahhan ikka sinno, omma ünnistusse Jum-mala ja Issanda peäle lota ja sin-nust abbi odata, sest sinna wöttad mind ikka jälle kuulda. (Laul 26, 1; 28, 7.) Sest „kes sind kardab, selle kätte ei juhto muud kurja, kui agga kiusatusse wisi, ja sinna kistsud tedda seält seest jälle ärra.“ (Sir. 33, 1.) Sul ei olle jo head meelt minno hutfaminnemisest; pahha ilma jär-rel lasseb sinna päifest jälle selgeste paista, ja kistsendamisse, nutto ja kurwastusse järrel annad sinna jälle omma heldust ja armo nähha.

Jesus: Agga kui minna sind hopis omma palle eest ärralüftaksin, egga ühtegi armo sulle ennem ei näitaks, mis sa siis tahhaksid ettewotta?

Hing: Sedda, sinna, oh Issand, ei wotta

töeste mitte tehha! Se olleks sinno pühha sanna ja kalli tootusse wasto: sest sinna olled üttelnud, et ükski ei pea häbbisse sama neist, kes sind otawad ja sinno peäle lootwad. Se peäle lodan ja toetan minna ennast. Sest sinno kindel allus jääb seisma, ja kes selle alluse peäl seisab, se ei woi kõikuda. (Laul 25, 3; Jes. 49, 13.) Sinna, Issand, tunned ommad, ja sinno ommad tundwad sind, ja kes sind tundwad ja sinno peäle lootwad, need teadwad, et sinna olled tössfine ja ustaw.

Jesus: Armas hing! Sinna tead seif wägga hästi: Olle nüüd ustaw selle sees, ja ärra lasse kurratit, mailma egga omma lihha mitte ennam ennast effitada. Sest minna ollen wandunud omma pühha nimme jures, et ma sind ei tahha mahhajätta; ja minna pean omma tootust. Olle nüüd kindel ja tuggew minno wäes; sest ükski ei olle häbbisse sanud, kes minno peäle on lootnud. (Ebr. 13, 5; Jes. 1, 5. 6.)

Wisiil: Eks sa heida, karjane.

Jesusest ei jätta ma,
Et ta mo cest podud risti,
Sest mo lohhus hakkata
Temmaesse tui tafjas kiini;
Ta mo ello, walgus ta,
Jesusest ei jätta ma.

30.

Waimolik Paradisi pu.

Jesus: Kuulge teie, armsad lapsed, ja laswage nenda tui puud, mis wee jure on istutud,

ja jõe äres ommad jured aianud. (Laul 1, 3; Jer. 17, 8.)

Hing: Oh Jeesus! sinna armas waimolif kärner! wata, siin ollen minna, sinno nödder wössufenne; istuta mind omma rohhoaeda, et ma seäl woiksin kaswada, tuggewaks ja sureks sada.

Jesus: Minna ollen sind, armas hing, jubba ferd omma Paradisi aeda (omma koggodusse sisse) istutanud, et sa seäl pidid kaswama ja öitsema kui palmipu, mis ommal aial wilja kannab.

Hing: Jah, armas Jeesus! Minna ollen kül sinno rohhoaeda istutud, nago pu jõe kal- dal, mis omma wilja annab ommal aial, ja kelle lehhed ei puddene; agga tiusatusse, murre ja wihhawaeno tuled puhhuvad ni wäggewaste minno peäle, nenda, et ma kardan, et need mind wimaks hopis mahhamurdwad.

Jesus: Sedda ei olle sul, armas hing, mitte tarwis karta: minna ollen käsko annud pohja tulele ja louna tulele, et need puhhuvad minno rohhoaiast läbbi, et temma kallid rohhud haiso rohkeste wäljaandwad. (Üll. laul 4, 16.)

Hing: Agga, oh Issand! need puhhuvad wägga wäggewaste, ja tahhawad mind mahhamurda!

Jesus: Midda wäggewaminni need puhhuvad, sedda findlamaks ja tuggewamaks sawad sinno jured usso läbbi. Ürra kard! sinna jääd seisma. Karda paljo ennam selle kurja patto ussi hammustamist, mis sinno sees on, ja wägga ussinaste sulle woib kahjo tehha, et sa hakkad närtsima ja kuiwama.

Sing: Soia sinna, armas taewa kärner, mind, omma nõdra wõsufest, nenda hirmsal wiisil huffasamast!

Jesus: Panne tähhele, et se holetusse maddo find ei ja petma, et jääd laisaks ja holetumaks omma ristinnimesse ello sees; et sinno igga päwane paswetegginne, jummalakartus ja pühha hool ärra ei löppe omma lihha mitmesugguste himmade ja ihhaldamiste läbbi. Panne tähhele, et se waimolikko uhkusse maddo find ei sa närrida, et sinna ei hakka omma jummalakartust ja waggadust suremaks piddama kui sünnib, ehk et ja nende armoannide läbbi, mis minna sulle ollen annud, tahhaksid teistest üllem ehk parrem olla. Se läbbi on monned kaunid puud minno koggodusse rohhoedas huffaläinud ja tullese wiisatud. Panne tähhele, et ahnusse maddo ei imme sinno teigeparremat mahla, üddi ja rammo ärra, nenda, et „sinno südda ei sa koormatud liasõmisse, ei liajomisse egga peatoidusse murredega“ (Luf. 21, 34); sest sel wiisil woid sinna pea kuiwaks puuks jada. Weel wata ette, et se ihnusse ja sitkusse maddo ei sa sulle kahjo tehha; sest kui sinna tahhad kossuda ja wilja kanda, ja hea pu olla, siis peab sinno hea willi ka nähha ollema. „Paistko sinno walgus innimeste ees, et nemmad sinno head teud näwad ja auustawad sinno Issa, kes taewas on.“ (Matt. 5, 16.)

Sing: Keit tahhan minna tehha, armas Jesus! agga harri ja puhhasta, kasta ja kaswata sinna mind.

Jesus: Minna tahhan kül nenda tehha, kui sa pallud; agga ärra olle mitte kui se wigipu, kelle peält wilja otsisin, agga ei leidnud muud kui lehti üksi. (Matt. 21, 19.)

Hing: Hoia mind armust nisugguseks saamast, sest minna tean, et „kirwes on ka so pude jure külge pandud; sepärrast igga pu, mis head wilja ei kannä, raiutakse mahha ja wissatakse tüllesse.“ (Matt. 3, 10; 7, 19; 15, 23; Luf. 3, 9.)

Jesus: Sepärrast katsu nüüd, et sa head wilja woiksid lända, ja mitte haisewaid kobraid, otsego se nurjaläinud winamäggi, kellest Jes. ram., 5 peat., 1 kunn 7 salmis rägitate.

Hing: Ehl mul kül wilja wägga wähhä on, siiski lodan, et sinna sellega saad leppima, kui se usklikkust süddamest on kaswanud.

Jesus: Jah, armas hing! minna ei arwa sinno usso wilja mitte paljusse, waid headusse järrele. Kaswa ja ütse nüüd sin mailmas, kunn se aeg tulleb, et sind peab pogitama ja uest istutama, se on, kui minna õnsa surma läbbi sind siit mailmast ärrakutsun ja istutan sind omma taewa Paradisi, kus sinna iggawesjast aiaist iggaweste pead ütsema ja wilja ländma.

Wifil: Keit tulge minno jure nüüd.

Oh! wötta mo sees ellada,
Mind sulle heaks puuks istuta,
Et woin head wilja lända,
Ja sinno aedas järgeste
Kui taunis illus dieke
Head haiso wäljaanda.

31.

Usklik palluja.

Hing: „Issand! wõtta kuulda mo sannad, wõtta ärramoista mo iggatsemist. Panne tähhele mo küssendamisse heäle, minno kunningas ja mo Summal, sest sind ma pallun.“ (Laul 5, 2. 3.)

Jesus: Rägi, minno lapsok! Minna tahhan sind kuulda, ja mis sa ial pallud, sedda pead sa sama; pallu, mis ma sulle pean andma. (1 Kunn. 3, 5.)

Hing: Ei minna pallu pitka igga egga riffust, egga omma waenlaste hinge, waid sinno pühha Waimo, et temma tulles minno süddamesse, ja seält ennam ial ärra ei lahkuks. (1 Kunn. 3, 11.)

Jesus: Kui sinna sedda pallud, ja mitte aialikkuid asjo, siis tahhan minna sind kuulda. (Luk. 11, 13.) Minna annan sulle omma Waimo; temma peab sinno süddamesse tulles; (Ewes. 4, 30); agga panne tähhele, et sa tedda omma pattude ja kurja teggudega jälle ärra ei aia.

Hing: Oh Issand! anna mulle pühha hoolt, et ma woiksin waggaks jada; sinno helldus hoitko mind, et minno usk pääw päwalt ifka ennam ja ennam saaks uendud.

Jesus: Wata, armas hing! „Minna ollen sinno eest pallunud, et sinno usk ei pea ärralöpma.“ (Luk. 22, 32; Joan. 17, 9.)

Hing: Oh minno Issand! Minno usk on wägga nõdder ja pissok; minna kardan, et se hopis woiks ärrakustuda.

Jesus: Ärra mötle kalsipiddi, armas lap-

fole! „Rõh hutud pilliroga ei murra ma mitte katki, ja õhkumat tahti, mis weel suitseb, ei kustuta minna mitte ärra.“ (Jes. 42, 3.) Sepärrast „ärra kardada mitte: sest ma ollen sind lunnastanud, ja nimme pärrast sind kutsnud, ja olled minno pärralt.“ (Jes. 43, 1. 2.) Minna kinnitan ja aitan sind, ja toon sulle õnnistust omma parrema käre läbhi.

Hing: Jah, Issand! Minna tahhan sinno headust, heldust ja armo allati melespidada, egga sinno käsoõppetusest lahkuda, ni kaua, kui ma ellan.

Jesus: Du sul, armas hing, weel middagi minno käest palluda? Sest mis sa ial minno käest pallud, minno tahtmise järrele, se peab sulle sama.

Hing: Issand, sinna olled se süddamette tundja! „keik mo iggatseminne on sul teada, ja mo õhkaminne ep olle so eest warjul.“ (Laul 38, 10.) Aita, et ma nenda woiksin ellada, et keikis, mis ma ial ettewõttan, sinno tahtminne woiks sündida.

Jesus: Eks sa siis pallu middagi, mis sulle siin aialikkus ellus tarwis lähhäb.

Hing: Oh Issand! Minna annan omma ihho ja hinge ja keik, mis mul siin aialikkus ellus tarwis on, sinno holeks: te sellega nenda, kui sinno pühha tahtminne on. Eksite pallun ma hinge eest, sest et hing üllem on kui ihho: ja on hingel rahho, siis ei woi ka ihhul ühtegi pudust olla. Sinna olled minno Issa, ja

miana sinno laps, sepärrast ei jätta sinna mind mitte mahha, waid tahhad mind toita ja üllespidada. (Ebr. 13, 5.) Dmmeti on mul se lotus, et ma palwe läbbi sinnult abbi saan, sest sa olled meid isse omma pühha suga õppetanud neada palluma: „Meie iggapäwast leiba anna meile tännapäaw.“ (Matt. 6, 11.)

„Waesust ja rikkust ärra anna mulle mitte: söda agga mind leiwaga, mis mo osfaks seätud.“ (Opp. sann. 30, 8. 9.) Kui mul paljo aialikko warra olleks, siis woiks se pea mind sinnust ärralahutada, ja et ma warrasta, kui ma keh-waks saaksin, ja omma Summala nimmesse mitte kurjaste ei puto. Dmmeti jägo keif sinno holeks, sest sinna tead parreminne, mis sinno auuks, ja minno hinge õnnistusfeks tarwis on. Sedda pallun sinno käest, oh Issand, et minno hing woiks rikkaks sada, siis ei olle mul mid-dagi waia, ei siin, egga seal iggaweste.

Jesus: Müüd tahhan minna keif tehha, mis sa ial olled pallunud; ja weel ennam: minna ei tahha ütspäinis sinno hinge, waid ka sinno ihho eest hoolt kanda. Loda agga minno peäle.

Hing: Minna tännan sind, armas Dnnis-leggia, jelle kalli tootusse eest; minna ussun kindlaste, et sinna sedda ka saad täitma. Agga weel pallun minna sind ka omma liggimeste eest, minno tutwatte ja sõbrade eest, omma armsa hingekarjaste, kohtowannematte, isjamaa, ja ka omma waenlaste eest. Hoi ja kaitse omma kalliste ostetud kogodust ja keif inimessi, siin aialikkult ja seal iggaweste. Disi ja kutsu keifi,

kes efsinud ja ärrakaddunud, rõmusta keif kurtwad, toeta keif haiged, arrad ja nõdrad, olle keige lefknaeste ja waestelaste hõlekandja ja abbimees keige nende hädda sees; hallasta keifide innimeste peäle, isseärranis nende surmatunnil. Oh Issand! anna keifidele sedda, mis neile heaks ja kasuks tarwis lähhäb; õnnista keifi ihho ja hinge polest, siin aialikkult ja seäl iggaweste.

Jesus: Minna ollen sind miid kuulnud; sinno palwe on kül suur, kui se agga ussust tulles ja tössine on. Sepärrast keif, teie usklikud hinged, pange sedda hästi tähhele: „Kui teie minno sisse jäte, ja minno sannad teie sisse jäwad, siis pallute teie, mis teie ial tahhate, ja se peab teile sündima. Keif, mis tete ial luggedes pallute, uskuge, et tete sedda sate, siis saab se teile. (Joan. 15, 7; Mark. 11, 24.) Kui nüüd teie, kes teie kurjad ollete, märkate häid andid anda omma lastele; kui palju ennam annab taewane Issa pühha Waimo neile, kes tedda palluwad?“ (Matt. 7, 11; Luf. 11, 13.)

Wisiil: Arka alles, minno südda.

Kui sa nenda, innimenne,
 Palwel ennast valmistad,
 Sa kui olled waewalinne,
 Pallud omma Summalat;
 Omma süddant kowwaste
 Panne sinna tähhele,
 Et sind kurri ilm ei nela,
 Egga pallumist sind kela.

32.

F illestonsnuid Dnnisteggia.

Hing: Jesus, minno armastus on risti-naelatud! Jesus, minno armastus on surnud! Jesus, minno armastus, on hauda pandud. Oh minno jüdda! touse ka warra päwa toustes ülles, ja minne nende naestega temma hauda waatma ja temma ihho woidma; agga ei mitte mu, kui armastusse filmapišarattega. (Matt. 28, 1; Mark. 16, 1. 2; Luf. 24, 1; Joan. 20, 1.)

Jesus: „Wis teie sedda ellawat sur-nute jurest otsite? Minna ollen ülles-tousnud. Minna ollin surnud, ja wata, ma ellan iggaweste iggawessest aiaks, Amen. Ja minno läe on pörgo ja surma wötmed. Minna ellan ja teie peate ka ellama.“ (Luf. 24, 5. 6; Ilm. 1, 18.)

Hing: Oh römo! oh suurt römo! Sinna olled surnuist üllesärratud, ja olled „essimes-sels sanud nende seast, kes on läinud maggama. Surm, kus on sinno astel? pörghaud, kus on sinno woimus? Agga tänno Summalale, kes melle woimust annab meie Issanda Jesusse Kristusse läbbi.“ (1 Kor. 15, 20. 55. 57.) Oh, olle terve tullemast, sinna ellowürst! Olle terve tullemast, sinna woido kuningas! „Diskamisse heäl ja woido laul on bigede majade sees: Jehowa parrem käsfi teeb keit wahwaste. Jehowa parrem käsfi on ennast sureks töstnud, Jehowa parrem käsfi teeb keit wahwaste. Ei ma kül

surre, waid jään ellama, ja tahhan Jehowa teud juttustada. (Laul 118, 15—17.)

Jesus: Jah, sinna pead nüüd iggaweste ellama; sest minna ollen sind peästaud ja lunnastanud surmast ja pörgust, et ma omma surma ja üllestousmissse läbbi neid ollen ärrawoitnud. Minna ollen wangid lahtipeästaud ja surma hõpis ärrakautanud. (Laul 102, 21; Jes. 61, 1.)

Hing: Oh laulgem siis selle sure ellowürsti aunts üht römoliško kirusjo laulo, ja mingem temma wasto selle lauloga: „Saul on lõnud omma tuhhat, ja Dawet omma kümmetuhhat (1 Sam. 18, 7), agga sinna Daweti poeg olled lõnud ennam, kui kümme sadda tuhhat. Sest sinna olled pörgo Koljatit ärrawoitnud, ja leik temma sõariistad, mis peäle ta lotis, ärrawõtnud, ja temma jafi wäljajagganud. Se on se pääw, mis Issand teinud; römustagem ja olgem wägga röömsad temma sees.“ (Jes. 42, 13; 49, 24; 53, 12; Luf. 2, 43; Joan. 12, 7; Rom. 14, 6.)

Jesus: Agga, eks sa ei tea, armas hing! et ka sinagi olled üllestõusnud usso läbbi, sellesamma Jummalala wäes, kes mind on surmast üllesärratanud; sest otsego mind on üllesärratud surnuist Issa au läbbi, et sinna ka nenda pead udes ellus läima.“ „Sest se wanna innimenne on minnoga ristilõdud, et patto ihho peab tühjaks minnema, et sinna miite ennam patto ei teni. Sepärrast ärgo wallitsego pat mitte kui kuningas sinno surelikko ihho sees, et sinna wõttaksid temma sanna kuulda temma himmude sees. Ärra anna ka mitte ommad liikmed

üllekohto süariistuks pattule: waid anna ennast Jummalale kui need, kes surnuft on ellawaks sanud, ja ommad liikmed andwad õigusse süariistuks Jummalale." (Rom. 6, 4. 6. 11—13.)

Sing: Oh minno armas Jeesus! Sedda tahhan minna heamelega tehha. Minno südda on wägga rõmus, et sinna mind iggawesest surmast olled päästnud ja lunnastanud, eks siis minno kõhus olle sind tenida waggabusfes ja õnnistusfes, mis sinno melepärrast on.

Jeesus: Kui sinna pattule ja temma himmudele olled surnud, siis pead mulle, omma Jummalale ellama. „Sest mis minna ollen surnud, sedda ollen ma pattule surnud ükskord; agga mis ma ellan, sedda ellan minna Jummalale. Nenda arwa ka sinna ennast pattule kül surnud ollewad, agga Jummalale ellawad minno, omma Issanda sees.“ (Rom. 6, 10. 11.) Kui sinna ifka nenda wõttad tehha, ni kaua, kui ka siin ellad, siis ärratan minna wiimfel päwal sinno põrmuks läinud ihho jälle ülles, et se iggaweste peab ellama. „Siis tahhan minna sinno alwa ihho muta, et se minno ärrafelletud ihho sarnatseks peab sama, sedda wägge möda, misga minna ka keif asjad woin ennese alla heita.“ (Wilipp. 3, 21.)

Sing: Küüd, minno armas Jeesus, et sa mulle ni kallist tootust olled jannud, ei kardad minna ennast surma; sest kui minna ollen lige sinno ihho külges, nenda kui sinna olled Pea, kes olled surmast ülestõusnud, siis ei woi ka sinno liikmed mitte iggaweste surma ja häwa

sisse jada, waid sawad üllesärratud iggawesfeks
elluks ja önnistusfeks. (Ewef. 1, 22; 4, 15.)

Wisil: Jesus Önnisteggia.

Jesus, mo öu, ellab weel,
Sest ma saan ta ello nähha,
Ellan pärrast ifka seäl,
Surm ei woi mul hirmo tehha.
Mo Pea, Jesus, mind ei tahha,
Ömma lifet jätta mahha.

33.

Jesusse armas öppetus.

Hing: Minna tahhan omma armast Jესust
otšida, ja temma pole kışsendada, et ta mind
wöttaks kuulda. (Laul 17, 1; 88, 14.) Ma
töstan ommad filmad ülles nende mägedede pole,
kust mo abbi tulleb." (Laul 121, 1.) Oh
Issand Jesus! minna tullen sinno jure ja loy-
putan sinno armo ulse tagga. Kule minno pal-
wet ja minno hüüdmist, ja wasta mulle.

Jesus: „Tulle sinna Issandast önnistud,
milspärrast seisad sa wäljas?" (1 Mos. 24,
31.) Rägi, minno lapsote, mis sa mult tah-
had! ärra olle ni uimane, minna ollen walmis
šind kuulma, kui sinna mind hüäd ja pallud.

Hing: Minno armas Issand! Sinna olled
ifka walmis mind aitama, ja ni pea, kui minna
šind hüan, šis kuled sa mind. (Jes. 30, 19.) Minna
loban feigesugguse hädda ja willetsusse sees sinno
armo ja abbi peäle; minno südda on wägga rö-
mus, et sa ni hea melega mind tahhad aidata.

Jesus: Rägi mulle, armas hing, mis sa

tahhad, et ma sulle pean teggema? Sest kei-
kide nende palwet tahhan minna kuulda, kelle
südda ustaw on. (Laul 102, 18.)

Hing: Jeesus, armas Jeesus! Minna ei passu
höbbedat egga kulda, ei rikkust egga au, egga
mingisuggust aialikko ja kaddumat asja, waid
sedda, mis mulle iggawesjeks kassuks ja önnistus-
jeks tulleb: Wötta mulle anda üht südda, mis
sanna kuleb, et ma sind woiksin tenida, ja nouda
öigeusso ja jummalakartlikko ello sees, et ma
iggawest ello woiksin pärrida. (1 Kunn. 3, 9.)
Sepärrast näita mulle, Jssand, sedda öiget
teed, mis ma pean käima; kinnita minno süd-
dant, et ma sind woiksin karta.

Jeesus: Se on öige, armas lapsok, et sa
sedda pallud; sest „Jssanda kartus on tarkusse
hakkatus; hea moistus on neil keikil, kes iggaühhe
järrele temad; temma kästmiste kitus seisab igga-
waste. (Laul 111, 10.) Jssanda kartus, se on
tarkus, ja kurjast ärralahkuma, se on moistus.
(Job 28, 28.) Rohke tarkus on Jssandat karta,
ja se rõmustab neid küllait omma wiljaga.
Keik omma kooda täidab ta kalliste asjadega,
ja lambrid sega, mis ta sünnitab. Jssanda kartus
on tarkusse kroon, se teeb, et rahho ja parran-
damisse terwis haljandab: ta lautab kitust laiale
neile, kes tedda armastawad. Jssandat kartma
on tarkusse juur, ja temma wksad on pitt igga.“
(Siraf. 1, 17—19, 21.)

Hing: Sepärrast pallun minna sind, Jssand
Jeesus! et sinna annaksid mulle, omma sullasele,
ühhe jannakulelikko süddame, et ma woiksin

sinuust kinni hoida ja sinno käsud piddada, et ma sind kardan, sind tenin ja armastan leige omma elloata, tössisse võigasse ja pühhitsusse sees, mis so melepärrast on. Öppetä mind, Issand, jedda võiget teed, et minna jedda möda käin omma ellotsani. Anna mulle moistust, et ma sinno käsud woiksin piddada leigest ommast süddamest.

Jesus: Kule, minno armas lapsok! minna tahhan sulle nou anda ja sulle teed juhhatada, mis sa pead käimä. „Minna öllen se leigewäggemam Summal: käi minno palle ees, ja ölle täieste wagga.“ (1 Moos. 17, 1.) Pea meles, et keif, mis sa ial teed, ehk kuhho sa ial lähäd,, et sa ölled allati minno pühha keifis paikus liggiöllewa palle eest; sest minno silma ees ei ölle middagi näggematta, waid keif on arowalik ja teäda, ja nenda ka se, mis sinna waene loom weel patto teed. Lasse agga minno kartust allati omma filmade ees seista, siis ei te sinna mitte patto, waid pead jedda keif, mis minna sind ommas sannas käsfin. Sest minna, sinno Issand ja Summal, ei tahha sinuust muud, kui et sa mind kardan ja armastad, ja tenid mind leigest ommast süddamest, ja leigest ommast hingest, ja leigest ommast melest, ja leigest ommast wäest, ja omma liggimest armastad kui isfeennast. Ürra te mitte nenda kui Samaria rahwas, kes kartsid Issandat, ja ühtlasse ka ebbajummalaid tenid. (2 Kunn. 17, 33.) Ei mitte nenda; „sinna pead Issandat omma Summalat kummardama, ja tedda ükspäinis tenima.“ (Matt. 4, 10.) Sepär-

rast pead ja mind ükspäinis truiste ja täteste tenima, ehk sedda hopis teggematta jätma: kaffipiddi süddant ei woi minna mitte sallida. Reid ristinnimesfi, kes tahhawad mind ja ka ühtlasse mailma armastada, ja Jummalat ja ühtlasse ka mammonat tenida, tahhan minna ommast suust wäljasüllitada, sest et nad külmad egga tewad ei olle, waid leiged on. (Jlm. 3, 16.)

Hing: Kule nüüd, minno südda, kuidas sinna pead ellama: Sinna pead Jummalat ülle leige asjade kartma, armastama ja temma peäle lootma. Sinna tead kül, kuidas essimenno ja suur kässo sanna ütleb: „Sinna pead Issandat omma Jummalat armastama leigest ommast süddamest, ja leigest ommast hingest, ja leigest ommast melest, ja leigest ommast wäest, se on leigeüllem kässofanna.“ Agga teine temma sarnane on se: „Sinna pead omma liggimest armastama kui isseennast.“ (5 Mos. 6, 4. 5; Mark. 12, 30. 31; Lul. 10, 27.)

Jesus: Se on hea, minno lapsokse, et sinna sedda tead; õnnis olled sinna, kui sinna sedda teed. (Joan. 13, 17.) Paljast teadmissest ei olle sul mitte abbi, waid ja pead se järrel ka teggema. „Sest se sullane, kes omma Issanda tahtmist teadnud, ja ei olle ennast mitte walmistanud, egga temma melepärrast teinud, se peab paljo hawo sama.“ (Lul. 12, 47.)

Hing: Jah, minno armas Issand Jesus! Minna tahhaksin sedda heamelega tehha, agga minna ollen wägga nõdder, sedda keil ni täieste

pidada; minno südda on wägga lihhalik ja kurri, ja ei tahha sinno käsfo keigest melest ja wäest melespidada, egga sind karta, armastada ja sinno peäle lota. Sinna olled ka üttelnud: „Ärranetud on iggaüks, kes ei jä keikide sisse, mis kirjotud on käsforamatusse, et ta sedda keif peab teggema. (5 Mos. 27, 26.) Sest kes keif sedda kässoöppetust peab, ja ühhe kässofanna wasto ekkib, se on keikist süallufeks sanud.“ (Jaf. 2, 10.) Ja nenda peaksin minna õigusse polest iggaweste hullaminnema.

Jesus: Minno lapsok! ärra karda; te agga, mis sul minno armo läbbi woimalik on. Noua täie hõlega mind karta ja armastada, ja ni pea, kui tunned, et sul joudo ei olle sees, mis sinna omma melest tahhaksid, siis lasse käst omma juhhataja olla, minno omma Issanda Jesusse Kristusse jure (Kal. 3, 24); „sest minna ollen kässo ots, õigusfeks iggaühhele, kes usjub. (Rom. 10, 4.) Wanne agga omma usko ja lotust minno kalli tenistusse peäle; minna tahhan keif sinno patto ja üllekohhut ärrakustutada ja sulle joudo ja wägge anda. „Sest et käst ei woinud pattust lahtitehha, sepärrast, et rammota olli lihha läbbi, siis lätkitas Jummal (mind), omma Woia, pattuse lihha sarnatuses, ja patto pärrast, ja moistis sedda patto hukka, mis lihha sees: et kässo õigus pididi täieste sündima teie sees, kes teie ei käi lihha järrel, waid waimo järrel.“ (Rom. 8, 3. 4.)

Hing: Se näitab siis, et sinna, Issand Jesus, ei olle üks päimis käsfo täitnud, waid

ka tühjaks teinud, nenda et meil sellega ennams ühtegi mõlgo ei olle.

Jesus: Ei, minno armas lapsok! minna ollen kül keif käsud teie assemel täitnud, agga siiski mitte käsõ tühjaks teinud; sepärrast ei olle teie, minno jüngrid, mitte kümnest käsust hopis lahti. Minna ollen teid kül ärralunnastanud käsõ needmisest, kui ma sain needmiselõs teie eest (Kal. 3, 13), agga siiski ollete teie käsõga ühtepandud, ei mitte sundmusse, waid armastusse polest, nenda et teie ses, mis sees teie ollete õnsaks tehtud uslus, peate seddasamma nõri mõda läima, et teie õppite heab tööd hästi forda saatma. Kui teil ei ollets käsõ, kuidas teie siis woiksite teada, mis hea eht mis kurri on? Nenda on käsõ teile kui üks täht ja õiendamisse nõõr, kelle järrel teie omma ello peate õiendama. (Kal. 6, 16; Wil. 3, 16.)

Hing: Minna tännan sind, armas Jesus! et sa olled mulle sedda ni selgeste ärrafelletanud, sest omma armamisõ järrel ollen ma kahhelt poolt ses asjas eõsinud: eõsiteks, et ma käsõ läbbi püüdsin õnsaks sada, ja tahtsin ommast wäest käsõ täita; ja teisels armasin, et ma käsust hopis lahti pididin ollema, et ma nenda woiksin ellada, kuidas isse tahhan, sest et sinna, Issand Jesus, käsõ nuhtlust olled täieste ärramaksnud ja tassa teinud.

Jesus: Käsõ ei anna sulle õnnistust, sest et käsõ läbbi ei sa ükski õigeks Jumma ka ees, se on teada, sest se, kes usust õige on, peab ellama. (Kal. 3, 11.) Agga siiski on wägga paljo neid innimesi, kes käsust middagi ei mõtta hõlida, waid

arwawad, et kui minna lord käsfo ollen täitnud, siis ei olle neil enam käsfoega ühtegi teggemist.

Hing: Se woib küll olla, et nisuggusid meie ristirahwa sees on leida, kes nenda mötlemad.

Jesus: Meid on palju, kes, ehk küll suggu sedda ei julge tunnistada, ommeti süddames nenda mötlemad. Sest nisuggused wastopanniad on keel need, kes küll ussust minno sisse kiitlewad, ja minno kallist ärratenimisest nende heaks räkiwad, agga ei ialgi se peäle mötle, et peaksid ennast ussus ja armastuses minno ommaks andma, ja jummalafartlikult ellama, waid jäwad keigesugguse patto ja kurjusse sisse, otsego olleks minno kallist lunnastamisest tö, mis mulle ni palju waewa ja wallo on teinud, neile se tarwis sündinud, et sedda julgeminne woiksid patto tehha, ja pääw päwalt patto peäle fogguda. (2 Peetr. 2, 1. 2.)

Hing: Oh sedda suurt jummalafartmatta ello! Eks Jummalä arm, mis önnistust sadab, olle ilmunud keikile innimestele, ja juhhatab meid, et peame ärrasalgama jummalafartmatta ello, ja ilmalikkud himmud, ja peame moistlikult ja öiete ja jummalafartlikult ellama sessinnatses mailmas. (Tit. 2, 11. 12.) Kuidas siis tahhawad need jummalafartmatta hinged omma patto ello sisse jada, ja lootwad siiski önsaks sada. Oh teie kiwikäwwa süddamega hinged! kas teie sel kombel näitate omma lihha ja armastust Önnisteggia wallo üllesse? Eks sest weel küll ei olle, et temma omma lihha päiwil teie pattude pärrast palwesid ja allandlikkusid pallumisest wägga sure küssendamisse ja silmaweega on piddanud ohwrima

sellele, kes teida wois surmast peästa (Ebr. 5, 7), kas teie tahhate temmale sedda koormat weel raskemaks tehha, mis temma, se kannatlik Jumomala Tal, ni hea meel ennese peäle wötnud? Tahhate teie Jumomala poega ueste risti lüa omma pattudega! Oh teie Kristusse ristimaenlased, Möttelege ommeti järrele, mis teie tete!

Jesus: Katsu siis, armas hing, et sa melega lässõ ülle ei astu, ja omma ristinnimesse nimme kurja ello läbbi ei teota. Käl teif kurjad ommal aial palka sawad. Sinna agga püa ükspäinis mind tenida, ja minno nimme üllestunnistada sanna ja teoga, et sa woiksid kui üks selge künal omma walgust lasta paista selle mailma pimmedusse sisse, et sa kui üks walgusse laps woiksid wahhet tehha walgusse ja pimmedusse wahhel. Sest se, mis sinno usso walgust pühha Waimo läbbi on põllema süütnud, et sinna olled waggaks ja õnsaks sanud minno tenistusse läbbi, siis peab se sinnust ka armastusse läbbi wäljapaistma innimeste ees, et nemmad sinno head teud näwad, ja auustawad sinno Issa, kes taewas on. (Matt. 5, 16.) Sinno armastus peab ni pallaw ja kuum ollema, kui üks tullisefis tehtud raud. Sinna pead minno werrikest tenistussest nenda paistma ja hiltgama, otsego keigekallimad perlid, et, kuhho sa ial lähhäd, seal pead sinna armastusse säddemid wäljalautama. Sinna pead minno werrebigusse tuega iggapääw ennast ehhitama ja ennast ifka ennam ja ennam puhhas-tama, et sa ifka täielikumaks ja kaunimaks saaksid; sest sinna olled weel otsego üks tihti-

matta temanti kiwi, sepärrast pead sinna itka selgemaks ja puhtamaks sama, ja iggapäär armastusjes ja keiges ristiinnimesse ellowijides sedda kaunimaks ja illufamaks jäma, otsego kuld tulles.

„Ja sellesamma asja pärrast kaäna siis keikipiddi hoolt, ja nätta ülles ommas uskus head kindlat nou, ja wäggewas nous tundmist, ja tundmisses kassinust, ja kassinusses kannatust, ja kannatusses jummalafartust, ja jummalafartusjes wendade armastust, ja wendade armastamisses armastuskeikide wasto. Sest kui sul need asjad on, ja neid rohkesti sinno jures on, siis ei jätta need sind mitte laisaks egga sugguta mind tundma. Egga kelle jures neid ei olle, se on pimme ja ei nä mitte kaugele, ja on ärraunnustanud omma endiste patuste puhhastamist.“ (2 Peetr. 1, 5—9.)

Hing: Nüüd, minno Issand Jesus! tahhan minna sedda keik tehha, ni paljo kui mul sinno armo ja abbi läbbi woimalik on; nüüd tahhan tähhelpanna, mis sinno läst mult nouab. Anna mulle jeks omma armo ja pühha Waimo: „ilma sinno abbita ei woi minna ühtegi tehha“ (Joan. 15, 5), sest ma ollen kui üks wäett lapsokse, kes omma nõdra jalge peäle weel ei woi toetada, muido kui et temma emma tedda peat tallutama, et ta mitte ei kummista egga mahha ei kuffu. Talluta ja juhata sinna mind ka, nenda kui emma omma last. „Anna mulle teada omma teed, õppeta mind omma teeraddasid.“ (Paul 25, 4.)

Sinno pühha Waim saatko mind tassasse tee peäle, ja aitko mind minno nödrusses; temma wöttko mind mollemilt poolt kaendla alt kiuni, ja töstko mind ülles, muids kormistan ja langen ma pea. „Lomba mind, siis jooksen ma so järrele.“ (Laul 119, 32; Üll. laul 1, 4.)

Jesus: Sedda tahhan minna tehha: minna tahhan sind tallutada, jubhatada, tösta ja kanda, nenda kui üks helde emma omma lapsele teeb, et sul ühtegi ei pea karta ollema. (Jes. 46, 4.)

Sing: Oh Jesus, maggus Jesus! Kii minna nüüd allati saan sinno jure jäma; sest sinna pead minno parremast läest kinni, ja tallutad mind omma sure rõmo ja au sisse.

Wisiil: Oh wagga Jummal, tee.

Mo ello aial mind

Nüüd wötta sata sinna,

Et ilma sinnota

Ei sada ennast minna.

Kui ennast sadan ma,

Siis effin ilta peäl’;

Kui isse sadad mind,

Sis teen, mis lohhus teäl.

34.

Jesusse armas läbbikatsuminne.

Jesus: Kule minno ödde ja pruut! „armastad sinna mind enam kui need sin natsed?“ (Üll. laul 4, 9. 10. 12; Joan. 21, 15—17.)

Sing: „Issand, sa tead teik, sinna tanned, et ma sind armastan.“ Minna armastan sind teigest süddamest. „Sinna, Iss-

санд, olled minno taljo ja minno tuggew lin, ja mo ärrapeästja“, kelle peäle ma lodan. (2 Sam. 22, 2.)

Jesus: Kuida woid sa öölda, et sa mind armastad, kui sa keigest süddamest minno pole ei hoia. Sest egga se woi ütelda, et ta mind armastab, kes weel muid asjo ühtlase minno kõrwas tahhab armastada. Sinna armastad mailma ja tahhad ühtlase mulle ja mailmale ühhe süddame anda; pole süddamega armastad mind ja polega tahhad mailma armastada: ei se woi sündida. Monni kord rõmustad sinna mailmaga ja aiad temma lusti tagga ja wahhete wahhel armastad mind; ons se bige armastus? Minna tunnen sind wägga hästi, et sinno armastus ei olle minno sisse, jädaw: kes mailma armastab, selle sees ei olle minno armastust. (Luf. 16, 13; 1 Joan. 2, 15.)

Hing: Oh minno armas Önnisteggia! misfuggune suur süallune ma sinno ees ollen; oh kui wägga pean ma ennast häbbenema, ja üllestunnistama, et ma ei olle mitte sind nenda armastanud, kui kohhus olleks olnud.

Jesus: Sest ei olle weel mitte kül, et sinna agga ütled ennast mind armastawad, waid sa pead mind armastama, mitte ükspäinis sanna ja telega, waid teoga ja töega. Sinno armastust ei sünni kogguni armastusjeks nimmetadagi; se on polif ja kaksipiddine: Ni kaua, kui sul head päwad ja keif head käes on, ni kaua pead mind ta ommaks armsaks Issandaks, agga ni pea, kui ma omma palle sinnust ärrapöran, siis on

sinno armastus kustunud. Muido ei armast...
sinna mind suggugi, kui nende aialikko andide
pärrast, mis ja mult olled sanud.

Hing: Minno armas Jesus! eks minna
siis middagi muud ei woi armastada, mis siin
mailmas on, kui agga sind aino üksi? Eks
ma siis neist mapeälisist andidest, mis ja mulle
olled annud, ühtegi ei woi rõmo tunda.

Jesus: Minno armas lapsok! Sedda ei
kela minna sulle mitte hopis, et sinna siin mailmas
ei woi minno teggude ja annete ülle rõmustada,
waid agga sedda, et sinna minnust lodud asjo
ei pea enam armastama kui mind ennast. Sinna
woid minno lodud asjade ja andide ülle rõmus-
tada, agga mitte nende, waid minno, nende Loja
ja andja pärrast. Bruut ei armasta kihlamisse
sõrmust mitte mu pärrast, kui et peigmees sedda
temmale annud. Peigmees annab temmale ka weel
muud illusjad asjad, et ta temma armastust ennese
wasto woiks kaswatada. Nenda, armas hing,
annan minna sulle ka siin mailmas mitmesuggused
head ja kallid anded, et ma nendega otsego ar-
mastusse paeltega sinno süddant woiksin ennese
pole tombada, et sa ikka enam ja enam mind
hakkaksid armastama. Kui sa siis aialikko ja ma-
peälse andide ülle tahhad rõmustada, siis ärra
rõmusta mitte nende, waid minno, nende andja
pärrast, et sa neid minno käest olled sanud. Ni
mitto furd, kui sinna ial üht sutäit leiba suhho
pistad, siis pead mõttelema: Sedda on mulle minno
hingepeigmees annud, armastusse anniks, et ma
se eest tedda jälle pean armastama.

Hing: Oh, et ma ikka woiksin nenda tehha ja sind, armas Jesus, jälle armastada, kes sa mind ni wägga armastad.

Jesus: Agga kui sinna omma süddant jälle mailma pole peaksid pöörma ja temma armastusse kõrwas mind ärraunnustama, siis ei olle sa mitte minno armastusse wäärt. Mis sa arwaksid sest prudist, kelle peigmees üks suur würst ehk herra olleks, kes, et ta laugel olleks ellamas, annaks omma prudile monned teenrid, kes sel wahhe aial, kui ta isse ärra on, tedda teniwad ja hoidwad, senni kui nende pulmad tulleswad; agga kui nüüd se pruut neid teenrid hakkaks armastama ja ennast kurja himmudega nende pole hoidma, mis sa arwad siis peigmeest temmale ütleswad?

Hing: Sesuggune olleks üks rojane ja rop innimenne, ja õigussega sedda wäärt, et peigmees tedda hopis ärrapölgab ja mahhajättab.

Jesus: Agga mötle nüüd, armas hing! teie ollete tõest nenda minno, omma peigmehe wasto: minna annan teile keisjuggused aialikkut anded, nenda kui prudile teenrid, agga teie ollete ni rummalad, et teie nende armastusse pole heidate, peate neid ommaks ainumaks rõmuks, finnitate ennast nende külge, ja unnustate mind, omma taewa peigmeest hopis ärra.

Hing: Jah, se on kül tõssi, mis sa ütled: meie olleme jummalafartmatta ja tännamatta innimesed, egga polle sedda wäärt, et sinna mind armastad. (Laul 14, 3; Rom. 3, 12.)

Jesus: Kui sinna nüüd tahhad, armas hing, et minna sind, kui üht roppo horatõ teg-

giat ei pea ärrapölgama, siis pead sedda kurja mailma armastust mahhajatma, ja mind üks päinis ja ülle keige asjade armastama.

Hing: Oh minno Jeesus! anna isse mulle joudo ja wägge, et ma sind nenda woiksin armastada, kui kohhus on.

Jeesus: Anna mulle omma süddant ja omma tahtmist, omma tööd ja teggusid, omma meelt ja mõtted, ja lasse neid minno armastusse tulleleis põllema südata; sinna pead minno armastuses ni tulliseks ja pallawaks sama, kui raud tules, ja selle läbbi nenda hülgama ja paistma, kui keigeselgem kristali klaas. „Sest need moistlikkud peawad paistma kui taewa lautusse paiste, ja kes palju saatwad õigusse teele, kui tähhed ikka ja iggaweste.“ (Tan. 12, 3.) Sepärrast pead sa minnuft kinnipiddama keige omma ihho ja hingega ja keigest mapeälisist asjust lahkuma. Sinna pead ennast hopis lastma minnoga ühhendada, nenda kui üks wetik, mis kalli rohho klasi sisse kukkudes jeddasamma haiso ja maggo saab, mis sel rohul on. Nenda pead sinna armastusse läbbi seestpidi minnoga sama ühhendud, et keif sinno südda ja meel saab waimolikkus ja jummalakartlikkus ümbermudetud. Sest mis kegi armastab, senna pole käib temma meel. Kui sinna mailma armastab, siis on so meel ilmalik ja lihhalik, agga armastab sinna mind, omma Jummalat ja Issandat, siis on so meel jummalakartlik. Sa tead jo, et „mailm lähhäb hukka ja temma hümmo, agga kes Jummalat tahtmist teeb,

se jääb iggaweste." (1 Joan. 2, 17.) Mis sa nüüd tahhad ettewötta? Kas mailma armastada ja temmaga hukka miina, ehk mind armastada ja minnoga iggawest ello pärrida?

Hing: Mailm jägo mahha, armas Jeesus, sind tahhan minna ükspäinis armastada ja sinno jure jada.

Jeesus: Agga, armas hing! se ei aita ka mitte, et sinna mind häil päiwil üks armastad, waid sa pead ka kurjel päiwil, risti ja waewa al, kindlas armastusjes minno pole hoidma; sest nenda kui põllew tulleleef tule puhhumisse läbbi mitte ärra ei kusto, waid se läbbi weel suremaks touseb, nenda ei pea sinno armastusse tulleleef risti ja willetjusse tulepuhhumisse läbbi mitte sama ärrakustatud, waid midda tuggewaminne se sinno peäle puhhub, sedda wäggewaminni pead sa armastusjest minno wasto põllema hakkama. Sinno armastus minno wasto peab ni kindel ja tulles ollema, et kui se nenda tarwis olleks, sinna ka omma ello jättaksid, nenda kui need waggad martrid, kes omma pinast holimatta, wiimse werre tilka armastusjest minno wasto ohwerdasid.

Hing: Oh minno feigearmsam Jeesus! Nüüd tahhan sind öiete hakkata armastama, ja omma ihho ja hinge sulle melepärralisseks ohwriks anda. Wötta mind omma armastusse tulleleefis öiete kumaks ja tulliseks teha, et mo meel ja südda saaksid hopis ueks mudetud, ja nenda kui mewahha tulles ärrafullatud, et keif kaksipiddine meel woiks löppeda! ja et ma üksipiddise süddame ja melega sind woiksin armastada ifka ja iggaweste. Amen.

Wisil: Kes Jummalat ni laäseb tehha.

Mo kallis Jeesus, anna sinna
Mull' eennam joud', kui ello on,
Ja eennam weel, kui pallun minna:
Waat nörkend südda, mis sul toon!
Müüd on ta armo wallus jo,
Tuld, waimo ta, tuld mulle to!

35.

Öppetus käskedest.

Jeesus: Minno rööm on innimeste laste jures olla. Sepärrast: „Keik, mis Issa minnule annab, se tulleb minno jure, ja kes minno jure tulleb, sedda ei tahha ma mitte wäljalükkada.“ (Joan. 6, 37; Gsef. 37, 27.)

Hing: Issand Jeesus! kui minna ollen sinno ees armo leidnud, siis ärra jätta mind, omma sullast, mitte mahha.

Jeesus: Kui sinna mind keigest süddamest wöttad otsida, siis annan ma ennast sulle leida.

Hing: Oh Issand! sinno sanna ütleb: „Otsige minno palle.“ (Ser. 29, 13.) Sepärrast otsin minna sind, ja lodan, et sa ennast mulle leida annad.

Jeesus: „Mis sa siis tahhad, et ma sulle pean teggema?“ (Lut. 18, 41.) Mis sa mult pallud?

Hing: Oh Jeesus! Minna tean, et sa olled Jummalast tulnud öppetajaks (Joan. 3, 2); öppeta mind sedda biget teed, et ma selle peäl wõiksin läia omma ellootsani. Anna mulle moistust, et ma woiksin sinno käsibus keigest süddamest piddada ja sinno tahtmist tehha.

Jesus: Sul on minno käsud teada, ja olled siiski weel ni moistmatta omma ristiinimesse ello polest. „Sest sullegi, kes sa aia polest piddid õppetaja ollema, lähhäb jälle tarwis, et find peab õppetama, mis Jummalala sannade esfimesjed tähhed on; ja sinna olled nende arrulisseks sanud, kellele pima tarwis lähhäb, ja ei mitte kowwa roga.“ (Ebr. 5, 12.)

Sing: Oh Issand! Minna tunnistan sulle omma nödrust, et ma ni wähe ollen õnnistusse tundmisses kaswanud.

Jesus: Sinna pead häbbenema nenda rädides; sest sinna, kes sa ristiinimesse nimme kannad, olled seie sadik ennami minno wasto, kui minno poolt olnud. Sinna arwad ennast ni waggaks, et ükski find ei woi laita; ommeti ei olle sinnul muud, kui jummalakartusse näggo, agga felle wägge salgad sinna ära. (2 Tim. 3, 5.) Sinna mötled kül, et sa ei olle wöeraid jummalaid teninud, nenda kui: päifest, kuud, taewa tähta, puid ehk muid kuiusid, ja arwad nüüd, et sa esfimest käske olled piddanud. Ommeti olled jaggedaste ühte ehk teist ebbajummalat ommas süddames teninud ja sedda armastusfega kummandanud. (Rom. 1, 23.) Eks olle tössi? Eks sa olle rojaste himmudele ni mitto kord ommas süddames maad annud ja nenda kurja himmude ja horusse ebbajummalat teninud? Kas sa ei olle wahhest mammonat ommaks jummalaks töstnud, kui sa wöd ja päwad sure ahnussfega rahha ja warra taggaaiasid, ja nenda ennast selle orjaks andsid? Kui mittokord olled ja

winakurratid teninud ja sedda omma jummalaks piddanud, kui sa ennast joobnuks jöid, ja weel ni mitto furd, kui sa sedda teed, siis sa igga furd selle ebbajummale üht ohwrid wiid. Mis sa nüüd arwad sest. Eks olle tössi?

Hing: Jah, minno armas Jeesus! Se on tweste tössi.

Jeesus: Kas woid siis nüüd bölda, et sa mind olled armastanud. Tead sa ka, mis seestpiddine armastus käsib? (5 Mos. 10, 12.)

Hing: Armas Jeesus! Minna tunnistan omma eksitust ja ei salga omma kurja tööd. Agga ma pallun sind: Öppetä mind teggema omma melepärrast, sest sa olled mo Jummal; sinno hea waim, se jubhatago mind tasfäse tee peäle." (Laul 143, 10.)

Jeesus: Össiminne käsjo järrel seestpiddine armastus peab sind weel paljo kinni; sest se käsib sind keit omma usko ja lotust ütspäinäs Jummalä peäle panna, ja sannakulelik olla ni hästi häil kui kurjel päiwil.

Hing: Oh minno armas Jeesand Jeesus! Nüüd ma nään, kui wägga paljo ja mitmel wiisil ma sinno wasto ollen eksinud. Oh kui mitto furd ollen minna omma lotust aialikko asjade peäle pannud ja saggedaste omma wäe ja rammo peäle ennäam lootnud, kui sinno, omma Jummalä ja Jeesandä peäle. Oh kui mittofurd ollen ma sinno armo ja abbi peäle lotes käsipiddi möttelnud. Kui saggedaste ollen ma innimeste abbi peäle ennäam lootnud, kui sinno peäle.

Jeesus: Sest sa nääd nüüd, et sa ei olle

mind mitte viete armastanud, ehk sa küll sest palju olled keldunud. Nendasammotiei olle sinna ka teist käsko mitte piddanud. Sinna ütled, et sa ei olle arwalikkult neednud, wandunud, lausunud, wassetanud egga petnud; agga se käsik nouak paljo enam: kus on sinno palwe, mis so kohhus igga hommiko ja õhto minno auuks olleks piddada! Kus on se tänno, mis sa mulle keige minno heateggemiste eest olleksid piddanud andma? (Wilibp. 4, 6.) Kus on sinno usotunnistus? Sedda keik, ja weel enam tulles teise kässo järrel piddada.

Sing: Oh minna suur pattune! kui wägga arwa ja aiota ollen minna palwet teinud, ja oh Jummal parrago! kui ma sedda ka teggin, kui tuima melega ja ilma pühha holeta se siis sündis. Ja oh kui wägga wähhke ollen ma sind sinno heateggemiste eest tännanud. Kui mittokord ollen ma sinno pühha nimme, ehk küll iggakord mitte suga, ommeti omma jummalakartmata elloga teotanud. Kui mittokord ollen ma sinno nimme jures neednud, wandunud, wassetanud ja petnud, ehk ka muul wiisil sinno pühha nimme ilmaasjata sühhu wötnud.

Jesus: Wötle isseärranis, kui häbbematta kombel sa minno pühha nimme: „Jesus“, ilmaasjata, ehk ka wihha ehk pahha melega sühho olled wötnud; sedda woib sinno omma süddame-tunnistus sulle parreminne meletulsetada. Ja nendasammoti olled sinna ka k o l m a n d a m a kässo wasto elsinud. Mitte ühteainust pühhapäwa ei olle sinna nenda pühhitsenud, kui kohhus olleks olnud; sest ei olle üksi küll, kui sinna kord ehk kaks

igga pühhapäwal firriko tulleb ehk et sa argipäwad tööd ei te, ja omma aega muido ärrawidad. Peälegi, kui sa liasõmisse ja jomisse, mängimisse ja prassimisse, hüppamisse ja kargamisse ehk mu sellesarnaste asjadega sedda päwa teotad. Kubho jääb siis sinno seestpidine pühhapäwa pühhitseminne, mis selle sees seisab, et sinna pead hingama jummalakartusses. Ehk kui sa pühha kotta tullid, kuidas sa siis seal pallusid? mil kombel sa Jummalata sanna tähhele pannid ja sedda omma süddamesse wõtsid? ehk mis suggused mõtted ollid sul senna minnes ehk seält ärratulles? Ehk mil wiisil olled sa sedda aega, mil sa mitte firrikus ei olnud, ärrawitnud? Egga minna ei olle sind käskinud üksnes jutlusse aega ehk monned tunnid pühhitseada, waid keif sedda terwet pühha otsani.

Sing: Agga mil wiisil pean ma siis muul aial sel päwal ollema, kui mul ei olle wõimalik olnud pühha kotta tulla, ehk kui ma seält jälle ollen koio tulnud?

Jesus: Sinna pead koddo omma laste ja perrega, ehk kui sul neid ei olle, üksi olles, jummalatenistust piddama, piibli ramatud ja waimolikkuid kirjasi luggema, neist kõnnelema, ja waimolikkuid laulusid laulma su ja süddamega. (Ewes. 5, 19.) Sinna woid ka heldusse ja armastusse polest omma liggimessele abbiks olla, neid haigusse katsma miina, waesid aidata, näljasid söta ja jota ja muud sellesarnast.

Sing: Agga ons siis lubba, pühhapäwal ennast ka muul wiisil jahhutada, ehk hea-sõbrade seltsis rõmustada?

Jesus: Jah, armas hing! Sinna woid kül hea söbrade feltsis römüs olla; agga se peab öigel wisil ja jummalakartusjes sündima, nenda, et teie issekeskis kpos olles, olgo wäljal, heinamaal ehk maial, Summala armust, heldussest ja immeteggudest könnelete ja selle ülle römo tunnete. (Jof. 1, 8.) Agga hoia ennaft mailmaga söbrust teggemast ja sest römo otsimast, mis läbbi sinna wöid eksitud sada ja patto siise langeda. Sepärrast mötle nüüd isse järrele, kuidas ja hingamisese päwa pead pühhitsema. (2 Mos. 20, 8.)

Hing: Oh armas Jesus! minna tännan sind süddamest selle armsa öppetusse eest ja pallun andeks keif, mis ma siamale wastoofsa ollen teinud. Agga weel pallun neljandama kässo polest nou anda, mis minna siis pean teggema, kui mo isja ja emma ennam ellus ei olle? kuidas ma siis sedda kässo pean täitma?

Jesus: Kui sul lihhasid wannemaid ennam ellus ei olle, eks sul siis ommeti olle kohtowannemad, öppetaja ja muud Summalast seätud üllemad ja wannemad, kedda sa pead armastama ja auustama nenda kui omma lihhasid wannemid; olled sa nenda teinud, woi ehk olled neid pahhandanud, nende wasto pannud ja neist kurja möttelnud ehk räkinud? (1 Peetr. 2, 13. 14. 18.)

Hing: Agga, armas Issand! kui kohtowanemad üllekohhut tewad, eks siis ükski tohhi sest räkida?

Jesus: Egga sind ei olle nende ülle kohtomoistjaks seätud; kui nemmad üllekohhut tewad, siis peawad nemmad selle kõigeförgema kohtomoist-

jale sel surel kohtopäwal sedda wastama. Sest se, kes mibeika nende kätte annud, saab sedda üksford nende käest ka tagganoudma, kuidas ja mil kombel nad sedda on prufinud. (Rom. 13, 4, 5.)

Hing: Müüd, minno armas Jesus, tahhan minna nenda tehha. Agga, oh Issand, et Sinno eest ei olle ühtegi warjul, siis olled sinna mind ka leidnud wiendama käsko wasto mittoford ja mitmel wiisil ekfinud ollewad.

Jesus: Jah, tõest, armas laps! sest ei olle weel küll, et ja ei olle keddagi just otse tapnud, waid se käsk nouab ka sinno käest seestpiddist liggimesse armastust, et sinna rahho sees omma liggimisega pead ellama, süddamest temmale head teggema keiges ihho ja hinge häddas ja tedda aitamata nou ja teoga, olgo ta söbber eht waenlane. Olled ja, armas hing, nenda teinud?

Hing: Oh armas Jesus! kui paljo ollen ma teinud, mis ma ei olleks pidanud teggema, ja kui paljo teggematta jätnud, mis ma olleksin pidanud teggema! Kui mittoford ollen ma omma liggimest ilmaasjata wiuhastanud, temmaga rielnud ja tedda wandunud. Saggedaste olleksin woinud tedda mitme önnetusse ja kahjo eest hoida, agga kaddedusse pärrast ja holimatta mele läbbi ollen sedda teggematta jätnud ja ollen teiste kahjo ülle römustanud. Ja kui minna omma liggimessele ka ei olle sanud ihho polest kahjo tehha, siis ollen ommeti temmale hinge polest kahjo teinud se läbbi, et ma omma furja ello läbbi tedda ollen pahhandanud. Oh heida armo minno peäle ja anna mulle need rasked pattud andeks.

Jesus: Mõttele weel, armas hing, kuidas sinna olled kuendama kässo wasto teinud, mis ei kela üksnes hora tööd ja abbiello rikkumist, waid ka keif roppud mõtted ja himmud. Sest „igga üks, kes naese peäle watab, tedda himmustades, on jo abbiello temmaga ärrarikkunud ommas süddames.“ (Matt. 5, 28.) Se käst kelab keifsuggust roppo tööd, keif roppud kõnned ja laulud, mis ristinnimessele ei sünni. Ja kes sellest ei holi, neil on kowwa wastamisse aeg ees. Ka kelatakse selle kässo sees muud sellesarnatsed asjad, kui on: tantsiminne, roppud mäs-samissed ja muud. Dh kui palju patto saab ka selle kässo wasto selle kurja wina jomisse läbbi tehtud; sest se pörgo kihwt wiin tulles keige kurja asjade hallikaks arwata, kust keifsgugused kurjad himmud ja ihhaldamissed otsego üleskewad. Sepärrast panne tähhele, armas laps, „et sinno südda ei sa koormatud liajomisse egga peatoidusse murretega.“ (Luk. 21, 34.) Ja nenda on neid pattusi weel arwamatta palju, mis selle kässo wasto tehakse.

Hing: Dh Jesus, armas Dnisteggia! Minna tunnistan sulle omma süddame rojust, et ma se läbbi palju ja mitmel wiisil selle kässo wasto ollen ekfinud; agga anna sedda mulle andeks omma lõpmata jure armo pärrast.

Jesus: Agga kuidas on nüüd weel luggu seitsmendama kässoaga? Kuidas olled sa sedda pidanud. Sinna ütled kül, et sa ei olle arwawalkult warrastanud, agga selle peäle posse sa palju mõttelnud, et keif pettus ja kasjopüüdminne

igga tö ja kauba jures nendasammoti wargus on; nenda kui legi kahhesuggust möeto ehk wagi peab: suremaga sisse wöttab ja wähhemaga wäljaannab, ehk kui legi santi kaupa müüb hea assemel, ja kui legi teiste käest middagi ostab (issee ärranis waeste käest) ja ei anna wiiget hinda ja pettab nenda omma liggimest. Sest nenda sünnib saggedaste, et waene hädda ja pudusse pärrast üht ehk teist asja, kelle pärrast ta raskest waewa näinud, selle hinnaga peab ärra andma, misga legi ahne sedda tahhab, ja ommeti ei olle se käst ükski müüattele, waid nisammuti ka ostjattele antud. Seia jure tulleswad ka need arwata, kes töteggiate palka wiete ei tahha maksja, waid taggasi kiskuwad.

Hing: Oh armas Isand; kes mötleb se peäle, ehk kes holib sest, et se pat on?

Jesus: Ommeti ei pea nemmad sepärrast nuhtlematta jäma, ehk nemmad sedda nüüd kül ei ussu. Minna kannatan nüüd weel nendega ja lassen neid omma tahtmisse järrele tehha. Ugga kül aeg tulles, et ma nende üllekohhut kätte maksjan. (Jer. 46, 21.) Sest sel kombel ei olle weel ükski önnistust sanud. Kül wägga piisut on neid, kes ennast se eest hoidwad, mis seitsmes käst kelab, weel wähhem neid, kes kahhesama kässjo järrele ellawad. (Ewes. 4, 29; Jak. 3, 6.)

Hing: Jah, armas Jesus! Se on kül wägga pahha luggu, et ükski söbber egga nabergi ei tahha omma liggimessest head, waid hopis enneminne furja räkida. Minna pegn tunnistama, armas Jesus, et minna nisammassuggune

ollen olnud: kui saggedaste ollen ma omma liggimest teotanud ja kurjaste keelt peksnud.

Jesus: Agga möttele ommeti, kuidas woid sa siis sel surel päwal seisma jada, kui sa pead aru teggema iggaühhest tühjast sannast, mis sa olled rāfinud? (Matt. 12, 36.)

Hing: Oh armas Jesus! Minna kahhetsen sedda keigest süddamest, ja pallun sinno käest armo ja andeksandmist. Minna tahhan parreminne ettewadata, et ma ennast nisugguste kurja kombete eest woiksin hoida.

Jesus: Te nenda, armas hing! Tallitse omma keelt, et sa sega omma liggimest hukka ei mösta, naera egga teota.

Hing: Se jägo nenda, armas Jesus! Minna sowiksin, et ma woiksin panna wahti mo su ette, ja tössist pitserit mo ulede peäle, et ma ei lange äkkiste, ja et mo keel mind ärra ei rikku. (Sir. 22, 33.)

Jesus: Agga mis sa arwad ühheksamaast ja kümne masta kässust, mis kurje lihha himmused kelab? Olled sa hoidnud lihhalikko himmude eest, mis hinge wastu söddiwad, ja kas olled omma lihha risti lõnud ihhaldamistega ja himmudega? (1 Peetr. 2, 11; Kal. 5, 24.)

Hing: Sedda ei olle minna kül mitte teinud, waid paljo enneminne ollen ennast lastnud kurjest himmudest weddada ja patto kui kunningast omma surrelikko ihho sees wallitseda, nenda et ma ollin surnud temma himmude sees. (Rom. 6, 12.)

Jesus: Jah, armas laps! „kui sinna kaid Waimus, siis ei te sinna mitte lihha himmo järrele.“ (Kal. 5, 16. 25.)

Hing: Müüd, armas Dnisteggia, lubban sulle, et ma enam ei tahha lihha himmuse järrele tehha.

Jesus: „Kui sinna lihha järrele wõt-
tad ellada, siis pead sa surema; agga
kui sinna Waimo läbbi ihho teud wõt-
tad suretada, siis pead sa ellama“ ja
iggawest ello pärrima. (Rom. 8, 13.)

Hing: Oh minno armas Dnisteggia! Tä-
no ja kitus olgo sulle sinno kalli õppetusse eest.

Wifil: Üks hingamisõse päew on se.

Meist käskust meie õppime,
Et pat meid rikk'nud kurjaste,
Ja kuida Summal tahhab ka,
Et ello peab petama.
Halleluja!

36.

Ristiinnimesse ellowiis.

Hing: „Anna mulle teäda, sinna, kedda
mo hing armastab, kus sa olled karja hoidmas,
kus sa kedda lasjed maas seista louna aegas:
miks pean ma ollema kui finnikaetud sinno seltsi-
meeste karjade jures? (Üll. laul 1, 7.)

Jesus: „Kui sa ei tea, sinna keigeillusam
naeste seast, siis minne wälja lammaste jälgede
peäle, ja hoia kui karjane ommad kitse talled
karjaste maiade jures.“ (Üll. laul 1, 8.) Kui
sinna mind otsid keigest süddamest, siis saad sinna
mind leidma. „Ma ellan kõrges ja pühhas
p'aikas ja nende jures, kes rõh'utud ja
waimus allandlikkud on, et ma alland-
likkude waimo ellawaks teen, ja nende
süddame, kes rõh'utud, ellawaks teen.“

(Jes. 57, 15) „Sest minno rõõm on, olla innimeste laste juures.“ (Laul 132, 14.) Minno elloasse on pühha kirja paradisis. Sepärrast: „katsuge kirjad läbbi, sest teie armate, et teil nende sees on iggawenne ello, ja need on, mis minnust tunnistawad.“

(Joan. 5, 39.) Minna ollen se ellopu, mis fest Jummal Paradisi on! kes minno wiljast sööb, se ellab iggaweste. (Jlm. 2, 7; Joan. 6, 35.) Minno elloasse on ristifoggodusse Paradisis, seäl seisan minna kui se tössine winapu, ja teil usklikud on minno külges kui ojad winapu külges. Ka igga usklikko süddames ollen ma ellamas. (Joan. 15, 5; Ejes. 37, 27; 2 Kor. 6, 16.)

Hing: Minna tunnen sinno armast liggitollemist ommas süddames. Sinna kallis innimeste söbber, Jeesus, minno Immanuel! „Mo armote on mulle üks mirri kimboke, mis allati jääb mo rindade wahhele.“ (Üll. laul 1, 13.)

Jeesus: Jä minno jure, minno armas laps; sinna olled hea wiljakandja oks minno külges.

Hing: Oh sinna taewa ellupu, kas sinna olled se Laweti juur! Sinna annad mulle sedda ello wilja, mis mo hinge nälga kustutab. (Joan. 15, 1.) Oh sinna ello päike! paista minno süddame rohhoaeda, ja te sedda heaks maaks, et se hakkaks wilja kandma, mis sinno melepärrast on. (2 Kor. 9, 8.)

Jeesus: Noua keigesurema hõlega jummalafartust; sest „jummalafartus sadab keikile asjadele kasso, ja sellele on sellefinnatse ja tulleva ello töötus. (1 Tim. 4, 8.) Se läbbi kannab

sinno usk paljo wilja minno sees. Ella moist-
liffult siin mailmas; karda Jummalat ja ar-
masta liggimest; agga wata ette, et sinno wagga-
dus ja jummalatartus ei olle wäljaspiddine ehk
polif, ja ärra teni mind pettise süddamega. Kui
sa tahhad mind tenida, siis peab se töes ja wainus
sündima. „Kui kegi temma tahtmisse järrel tahhad
tehha, se tunneb, kas se õppetus Jummalast on,
ehk kas minna isseennesest rägin.“ (Joan. 7, 17.)

Hing: Oh minno armas Jesus! Kõmoga tah-
haksin nenda ellada, kui sinno sanna käsib, agga ma
ollen nõdder ja rammuto. „Sest minna tean, et
minno sees (se on minno lihha sees) ei olle mitte
head; sest tahtminne on kül minno jures, agga sedda
head teggemist ei leia ma mitte.“ (Rom. 7, 18.)

Jesus: Armas hing! Ehk sinna kül ei sa ni
täieste ellatud, kui minno pühha sanna käsib, ja
sinna isse ka keigest wäest tahhakõid, siiski pead
sedda iggapääw ihhaldama ja püüdma, sest ni-
suggune pühha ihhaldamine on minno mele-
pärrast. Dmmeti ei pea sa siiski mitte holetu-
maks jäma, waid iggapääw keiges heateggudes kas-
wama, ni paljo, kui sa minno armo läbbi jouad.

Hing: Minna südda on wägga kasspiddine
ja kartif, ja lassib ennast wägga ussinaste kõr-
wale pöördä.

Jesus: Sepärrast annan minna sulle nou, et
sa omma süddant keifis asjus puhtaks hoiad ja ei
rojasta ennast uhkusse, wiha, roppo mõttede,
sannade egga teggudega ja keige lihhalikko him-
mudega, mis hinge wasto söddiwad. (1 Peetr. 2,
11.) Sest se läbbi woid sa minno armo kautada.

Sepärrast ärra anna nisugguste asjabele ommas süddames mitte maad, nenda kui minno sanna ütleb Rom. r. 13 p., 13 s.: „Eilagem aufaste kui päwa aial, ei mitte prassimisses egga liajomisses, ei mitte abbiello ärrateotamisses egga kimalusses, ei mitte ridus egga kaddebusses. (Kal. 5, 19; Luf. 21, 34.) Kennel naesed on, olgo nenda, otsego ei olleks neil mitte. Ja kes nutwad, otsego ei nuttaks nemmad mitte, ja kes röömsad on, otsego ei olleks nemmad mitte röömsad, ja kes ostwad, otsego ei olleks se mitte nende pärralt. Ja kes sellesinnatse mailma prugiwad, et nemmad sedda liaks ei prugi; sest sellesinnatse mailma näggo löppeb ärra.“ (1 Kor. 7, 29—31.)

Hing: Oh minno armas Jesus! Minno südda on saggedaste wäggo kartlik ja ilma lotusseta olnud; kui sinna wahhest hädda ehk risti minno peäle lastsid tulla, siis näitis nenda kui olleksin hopis selle alla waonud. Ja kui sa mind ühhe wainolikko römustamissegga römustasid, siis wöttis uhkus woinust ja ollin isseennast täis.

Jesus: Se ei pea mitte nenda ollema, armas hing! Kui minna so süddant omma rahho ja römoga täidan, siis pead se eest tännolik ollema, agga mitte uhkels jäma. Ja kui rist ja hädda peäle tulleswad, siis ei pea sinna lotust ärraheitma. (Ebr. 10, 36.) Sest se läbbi saab sinno lihha surretud, et se häil päiwil uhkust täis ei paisu. „Sepärrast kartkem, et teie sedda tootust wahhest mahha ei jätta, minno hingamisse sisse sada, et ei keddagi teistest ei nähta mahhajänud ollewad. (Ebr. 4, 1.)

Sing: Agga, minno armas Jeesus! kui mind naertasse, teotasse ja keiksuggused häbbematta kõnned minno peäle tõstetasse, kas pean sega rahhul ollema?

Jeesus: Kui sa minno tõssine järrelkäia tahhad olla, siis pead sedda keik römoga kannatama.

Sing: Agga mailma lapsed on ni wägga jummalakartmattad, et nemmad üsna ilma süta sedda mulle tewad, kas siis pean sedda ikka ärrakannatama?

Jeesus: Jah, armas laps! Sa pead sedda kannatama: möttele, kui paljo ollen minna ja keik prohwetid enne mind kannatanud; tahhad sa iggawest ello pärrida, siis pead seddajamnia teed käima, kuhho ma ele ollen läinud.

Sing: Agga mis pean minna siis teggema, kui se teotaminne ja naer ennem ei tahha otša lõppeda?

Jeesus: Sinna pead omma wihhamehhi ja teotajaid hea töö ja sannadega püüdma ärrawoita. Sest kättemaksmissse, wihha ja sajatellemissegaga ei woi sinna ühteainustki wihhameest ärrawoita. Headusse läbbi woiw woito sada, agga mitte kurjusse läbbi. Nenda kui üks Sadan ei woi teist wäljaaiada, nenda ei woi üks pat teise ülle woiwust sada. Kättemaksmissse egga teotamissegaga ei woida sinna wihhameest ärra, waid teed sedda asja weel kurjemaks. „Sest keik, mis Jummalast on sündinud, woidab mailma ärra, ja meie usk, se on se woimus, mis mailma on ärrawoitnud. Kes muido on, kes mailma ärrawoidab, kui agga se, kes ussub, et Jeesus Jummalapoeg on.“ (1 Joan. 5, 4. 5.) Ärra anna ennast kurjast ärrawoita,

waid woida sinna furja ärra heaga. Armasta omma wihamehhi, önnista neid, kes sind ärrawannuwad, te head neile, kes sind wihtawad, ja pallo nende eest, kes sulle liga tewad ja sind taggakiusawad. Kui nüüd sinno waenlasel nälg on, siis söda tedda; kui temmal janno on, siis joda tedda; sest kui sinna sedda teed, siis koggud sinna tul-
 lifid süüsi temma Pea peäle." (Rom. 12, 21; Matt. 5, 44—46; Rom. 12, 14. 17—21.)

Sing: Uga ommeti lähhäb meel pahhaks, kui nään, et furjade käsfi hästi käib, ja need jummalakartmattad siin mailmas sure au ja önnesees ellawad, nenda, et ennam ei tea, kuidas neid viete peab auustama. Selle asemel peab üks jummalakartlik waene auustamas ja willetsas põlwes ellama. (Laul 73, 3—12. 14.)

Jesus: Ärra kaetse neid, armas laps, kelles surem au ja rohkem aialikko warra on kui sinmul. Sinna pead neile au andma, se on sinno kobbhus. Ja kui nemmad nenda ei ella, egga te, kui kobbhus olleks, siis on neil sedda surem wastaminne ees. Sepärrast, kui nääd, et kegi on middagi andi Jummalalt sanud, mis sul mitte ei olle, siis ärra olle kadde temma wasto, waid olle selle ülle rõmus ja tämma Jummalat. Sest teie ollete üks ihho, ja üks lige peab teisele abblks ollema. Mendasammoti, kui sinna nääd teisi risti ja willetsust kannawad, pead ka sest osja wõtma. "Sest kui üks lige kannatab, siis kannatawad ka keif liikmet, ja kui üht liget auustakse, siis on keif liikmet ka rõõmsad." (1 Kor.

12, 26.) Sepärrast on ühhe ristiinnimesse kannatamine armastusse tunnistusse märk. Agga wata Paulo ram. 73 laulus, 17—20 salmis, mis Asaw seäl mailmalikko innimeste julgusfest ja uhkusfest ütleb: „Senni kui ma sain Jummalala pühha paika, ja pannin tähhele nende wimist otsa. Sinna panned neid tõest libbeda peäle, ja lassed neid langeda sure ärrahäwvitamisse sisse. Kuida häwvitakse neid ärra filma pillmissel! Nemmad sawad otsa, nemmad löpwad ärra sure hirmo pärrast. Dtego kaub selle unnenäggo, kes üllesärkab, nenda ei panne sinna mikski, Issand, nende näggo liännas.“

Hing: Kui se nenda on, armas Jesus! siis ei tahha minna ennam keddagi kaetseda temma õnne pärrast; ei tahha ka kahetseda temma hea ello ja rõmo pärrast. (Kogg. 3, 12. 13.)

Jesus: Siis tead sinna viete, armas hing! Agga kule weel, mis sinno, nihästi kui igga ristiinnimesse kohhus on! Jätta omma liggimesse peäle kohhut moistmatta, ja tedda sallaja tagga räkimatta; ülleüldse hoia enmast tühja jutto eest. (Sak. 4, 11; 1 Peetr. 3, 10; Öpp. s. 21, 23.)

Hing: Oh armas Jesus! Se on tõeste üks pahha wiis ja kurri kombe, mis meie teikide külges on. Oh, et ma woiksin omma teelt tallitseda, et se kurja kõnnesid ei rägiks. (Sak. 1, 26.)

Jesus: Kule, armas hing! Minna tahhan sulle head nou anda, kuida sa sedda pead teggema. Össiteks: Ärra mötle ial kurja omma liggimessefest, sest sesuggune wiis söddib ristiinnimesse armastusse wasto. (Sakar. 8, 17.) Sinna mötled kül nenda ehk nenda, agga temma asfi woib ka teistwisi olla;

sest egga sinna süddametundja ei olle. Sinna pead armastusfes temmast üksnes head mötlema, head kõnnelema, ja keif asjad heaks kånama, nenda kui kahheksas käst õppetab. Ja kui sinno liggimenne sinno wasto efsib, temmale andeks andma, nenda kui minno sanna õppetab Matt. ram., 18 peat., 21 ja 22 salm.

Hing: Agga, armas Jesus! kui minna omma liggimesest kurja tean, mis tõeste tõsfi on, kas siis pean kurja heaks kiitma, ja sedda jummalakartmattad waggaks pidama?

Jesus: Kui ja tead, armas hing, et kellegi inimessel on kurjad kombed, ja on nenda ehk nenda wisi, ja lassib ennast wennaks nimmetada, siis teiseks katsu tehha, kuidas minna käsfin Matt. ram., 18 peat., 15—17 salmis: „Kui sinno wend sinno wasto efsib, siis minne ja nomi tedda ennese ja temma kestis ükspäinis; kui temma sind kuleb, siis olled sinna omma wenna kasuks sanud. Agga kui temma sind ei kule, siis wõtta weel üks ehk kaks ennesega, et keif asfi kahhe ehk kolme tunnistaja suus seisaks. Agga kui temma neid ei kule, siis anna koggodussele teada. Agga kui temma koggodussti ei kule, siis olgo ta sinno melest kui paggan ja tõlner.“ (1 Tim. 5, 20.) Agga mötle ka se peäle, et Kristus ja Pelial ei sünni mitte kokko; sest mis on sinnul teggemist nendega, kes õues on?“ „Sest mis sinnul tarwis ka nende peäle kohhut moista, kes wäljas on? eks teie nende peäle kohhut ei moista, kes sees on? Agga Jummal moistab nende peäle kohhut, kes wäljas on; sepärrast lükkage se kurjateggia ennese seast wälja.“ (1 Kor. 5, 12. 13.) „Agga õues on

koerad ja nõiad, ja horapidajad, ja tapjad, ja võera jummalateenrid, ja keif, kes wasset armastawad ja tewad." (Slm. 22, 15.) Misugguste ülle moistab Jummal isse kohhut; sest „kes sinna olled, kes sa teise sullase peäle kohhut moistad! temma seisab ehk langeb omma issandale; agga tedda peab kinnitadama, sest Jummal on wäggew kinnitama." (Rom. 14, 4.) Siis kule nüüd kolmandeks, armast hing! Kui kegi hakkab teisi teotama ehk neist kurja räkima, siis ärra wötta sedda kuulda egga uskuda, waid üttele temmale: Minna ei tahha omma liggimessest mitte kurja räkida egga kuulda; paljo rägitakse ka wasset: kes teab, kas se ka tössi on? Ja kui se ka tössi on, siiski rägi parrem muist asjust; „sest kes on meid teise kohtomoistjaks pannud?" „Urge moistke kohhut, et teie peäle kohhut ei moisteta. Sest mis kohtoga teie kohhut moistate, sega peab teie peäle ka kohhut moistetama; ja mis möedoga teie möedate, sega peab teile jälle möedetama. Agga mis sa sedda pinda nääd, mis so wenna silmas on, agga sedda palki ommas silmas ei panne sa mitte tähhele? Ehk kuis tahhad sa ütelda omma wenna wasto: lasse, ma kistsun sedda pinda sinno silmast wälja! ja wata, sinno silmas on palk. Oh sinna sallalik! kissu essite sedda palki omma silmast wälja, ja siis selletad sinna wäljakiskuda sedda pinda omma wenna silmast." (Matt. 7, 1—5.)

Hing: Müüd, minno armast Jeesus! tännan

minna sind sinno kalli õppetuste ja noudmiste eest; ma tahhan se järrel püüda ellada, ni paljo, kui mul sinno armo läbbi woimalik on. Ma tahhan hõida omma liggimesse peäle kohhut moistmast, ja ifka palgi peäle wadata, mis mo ennese filmas on.

Jesus: Agga sedda pead sa tähhele panne-
ma, et sa siis omma suud pead lahti teggema,
kui sa nääd, et so liggimesesl middagi wigga
on, siis pead tedda jnhhatama tassasse waimoga.
(Kal. 6, 1.) Wata 2 Tim. 2 peat., 24 salmis;
Ewes. 4 peat., 2 salmis; Kolosf. 3 peat., 12
salmis; Matteusse 5 peat., 5 salmis.

Sing: Agga on se siis iggaord kassuks,
omma liggimest tassasse waimoga nomida; mis
siis tehha, kui ta häbbematta sanna mulle wasto
annab ja omma teed lähhäb?

Jesus: Et se ei sünniks, siis on tarwis, et
sa sedda parrajal aial teed: Kui sinno liggimenne
on joobnund: siis woid sedda kül jubba ette ärra
nähha, et temma sinno maenitsust ei falli. Misk
Abigail ei tahtnud omma mehhe Nabaliga räkida,
kui ta joobnud olli, waid otis, kui ta selgeks olli
sanud? Sest head sannad, mis mitte õigel aial ei
sa rägitud, on nenda kui kuld õunad, mis mudda
auko kuffunud. Monni nomib omma liggimest sel
korral, kui ta parrem peaks wait ollema. Misug-
gune kõnne on nago wäggise jooksminne haige jal-
gadele. Õigel aial peab maenitsema ja õppetama;
sest sannad, mis õigel aial rägitalse, on kui kuld
õunad hõbbe waagna peäl. Dimmeti ei pea sinna
wägga paljo aega ja kohhta wallitsema, sest sinna
ei tea, kas ialgi parremat aega leiad. „Kes tuult

tähhele panneb, ei se sa külwada; ja kes pilwede peäle watab, ei se sa leikada. Külwa omma semet hommiko, ja ärra lasse omma lät mitte öhto seista, sest sa ei tea mitte, kumb õigeks saab, kas se ehk teine, ehk kas mollemad ühtlase heaks sawad.“ (Rogg. 11, 4. 6.) Sest nenda, kui põllomees wahhiks igga pilwe tükki peäle, nisuggune luggu olleks siis ka sinnoga, kui tahhaksid wäljaspiddise tarkusse järrel omma liggimest jubhatada, ehk ses parrajat aega wallitseda. „Sinno könne olgo ikka armo sees ja solaga solatud, et sinna tead, kuidas sinna igga-ühhele pead kostma.“ (Mark. 9, 50; Kolosf. 4, 6.) Se on, et sinna wagga ja tassasse melega omma liggimest pead maenitfema, kui sedda tarwis on. Ja kui temma sedda heaks ei wötta, siis olled sa ommeti teinud, mis so kohhus olli. Sest se on parrem, kui üks innimenne sinno peäle wihhaseks saab sepärrast, et sa olled õigust rätinud, kui et sa Jummalala wihha omma peäle tõmbad se läbbi, et sa olled temma pühha käsko täitnud.

Hing: Minna tännan sind, armas Jeesus! et sa olled mind õppetanud, kuidas ma kui ristinnimenne armastusses omma liggimessega pean ümberkäima. Dns weel middagi, mis mul tarwis teada, siis õppeta sedda mulle weel, armas Dnisteggia! minna tahhan hea melega sedda kuulda, ja sinno nouandmist wastowötta!

Jeesus: Dppi minust, armas hing! ja ella nenda, kuidas minna omma pühha elloga sulle ollen eesmärgiks olnud. Kui sinna teed, nago Jakobus 5 peat., 19 ja 20 salmis kirjotab: „Wennad, kui tegi teie seast tõe tee peält ärraelüb, ja tegi

pörab tedda jälle ümber tele, se peab teadma, et kes ühhe pattuse temma eksitusse tee peält ümberpörab, se peästab hinge surmast, ja kattab pattude hulka finni. (Rom. 15, 1—3.) Ma ütlen: kui sa nenda teed, siis on se mulle armas. Ehk kui sa nääd, et olled Jummalalt ennam andisi sanud kui so liggimenne, ehk kui kegi on suremat patto teinud kui sinna, siis ärra arma ennast sepärrast parrema ollewad Jummal ees kui temma. Sest teie keif ollete patto teinud, ja teil ei olle mingisuggust kiitlemist Jummal ees. (Rom. 3, 23. 27.) Et üks teine on langenud ja sinna seisad, se ei tulle sinno ommast wäest ehk rammust, waid Jummal armust. „Sepärrast, kes ennast arwab seiswad, se katsko, et temma ei lange.“ (1 Kor. 10, 12.) Agga kui kegi on langenud, siis on Jummal wäggew tedda üllestõstma ja jälle aitama.

Hing: Oh anna mulle weel nou, armas Jesus, kuidas ma ülleüldse ommas ristiinnimesse ellus pean ollema.

Jesus: Ärgo lahkugo fellefinnatse kässo-öppetusse ramat mitte so suust ärra, waid mötle sedda järrele wõd ja päwad, et sa woiksid kat-
suda tehha keif sedda möda, mis senna siisse on kirjotud; sest siis woid sa omma teed korda sata, ja targaste ommad asjad aiada. (Jof. 1, 8.) Sinna pead Issandat omma Jummalat armastama keigest ommast süddamest, ja keigest ommast hingest, ja keigest ommast melest. Sesamma on se esimenne ja suur kässojanna. Agga teine on selle sarnane:

Sinna pead omma liggimest armastama kui isseennaft." (Matt. 22, 37—39.) Sest kästmisfe ots on armastus puhtast süddamest, ja heast süddametunnistusest, ja usust, mis ep olle sallalik. (1 Tim. 1, 5.) Hoi enast jummalakartuseses, siis ei eksi sinna mitte. Keif omma elloaia pea mind omma silma ees ja süddames. (Laul 119, 9.) „Eks se olle paastminne, kui sa omma leiba murrad näljatsese, ja wiid omma kotta need willetfad, kes pelgus on: kui sa nääd, kes hallasti, ja kattad tedda; ja kui sa ennast kõrwal ei hoi omma liggimesse eest? Siis tulleb so walgus wälja kui koit, ja so terwis wöttab kermeste kossuda; ja so õigus käib sinno ees, Jehowa au käib so järrel. Siis hüäd sa, ja Jehowa wastab; ja küssendad, ja temma ütleb: Wata, siin ma ollen! kui sa saad ikket ennesest ärrasaatnud, näitamist jörmega, ja nurjatunud kõnned. Kui sa heal meel wäljaannad näljatsese, ja täidad selle hinge, kes wae watud, siis peab se walgus pimmedas tousma, ja so pilkane pimmedus peak ollema kui louna aeg. Sa Jehowa tahhab sind allati juhhatada, ja so hinge täita poua aial, ja so lufondid wapraks tehha; ja sa pead ollema kui kastetud rohhoaed, ja kui weehallikas, kelle wessi ei löppe ial ärra. Sa need, kes sinnust on, peawad üllesehhitama, mis iggawessesest aiast paljaks tehtud, need raiallused kōhjad pead sa üllesteggema, et nemmad jäwad põlwest põlweni, ja so nimmi peab ollema se, kes praud kinni panneb, kes jälle teeraiad parrandab, et woib ellada. Kui sa omma jalge ei lasse hin-

gamisfe päwal käia, et sa ei te, mis sinno mele pärrast on mo pühha päwal, ja kui sa nimmetad hingamisfe päwa rõmustusfez, mis Jehowa pühha innimessele tulleb auustada, ja auustad sedda, et sa ei te omma wissid möda, ja ei püa sada, mis so melepärrast on, egga tühja kõnnet ei rägi: siis saad sa rõmo tunda Jehowa pärrast, ja ma tahhan sind wia ülle kõrgematte Ma paikade, ja tahhan sind sõta so issa Jakob'i pärrisõsaga, sest Jehowa ju on sedda rätinud." (Jes. 58, 7—14.)

"Üks puhhas ja laitmatta tenistus Jummal ja Issa ees on se: waeste laste ja lesknaeste järrele kulama nende willetsuses, ja isseennast ilma-wiggata mailmast piddama." (Jal. 1, 27.)

Hing: Oh anna mulle omma armo, armas Jeesus, et ma nenda woiks ellada, kuidas sinno pühha sanna õppetab. Anna mulle sedda õnsaks-teggewat usko, ja uenda mo süddant iggapääw. Anna mulle lotust ja armastust, et ma sind woiksin tenida sannakulelikko süddamega, ja et mo jummalakartus ja waggadus pääw päwalt woiks kaswada, nenda et ma woiksin mailma ärrawoita keige temma ihhaldamiste ja himmudega, ja omma lihha risti lüa ja surretada, et ma hopis sinno ommaks woiksin jada ihho ja hingega, siin aialikkult ja seäl iggaweste.

Wisit: Armas Jeesus, awwita.

Woi! mis magus ello wiis!

Woi! mis rõõm, au, õiskaminne,

Woi! mis rahho tulleb siis,

Kui saab otsa woitleminne!

Ikka, ikka Jeesust kidan,

Jeesusega aega widan.

37.

Aristusse tullemisest kohtule.

Hing: Tulle nüüd taewast, armas Jeesus! jälle, päästa meid waewast, ja ärra wiwita omma tullemisega kohtule; sest ahhastus on suur, ja aeg iggaw, sinno järrele otes. Joua, oh joua, Jeesus! ja päästa meid kurrati käest, pattust ja pörgo waewast. „Sest loom otab pitki filmi Jummalaste au ilmumist. Sest loom on tühja põlwe alla heidetud, ei mitte hea melega, waid selle pärrast, kes tedda on senna-alla heitnud se lotusse peäle, et ka se samma loom peab päästetud sama sest ladduwa asja tenistussest Jummalaste au wabbadusseks. Sest meie teame, et keik loom ühtlase äggab ja ühtlase sures waewas on tännini. Agga mitte ükspäinis se, waid ka need isse, kellel Waimo esimesesed annid on, ja meie isse äggame isse-ennestes, ja otame laste õigust, se on: meie ihho ärrapeästmist.“ (Rom. 8, 19—23.)

Jeesus: „Minna ollen A ning D, Algminne ja Dts, kes on, ja kes olli, ja kes tulleb, se keigewäggewam. Ja wata, ma tullen nobbeste, ja mo pall on minnoga, iggaühhe kätte tassuda, nenda kui temma teggo on. (Jlm. 1, 8; 22, 12.) Sepärrast, walwage ja palluge, et teie kiufatusse sisse et sa.“ (Matt. 26, 41.)

Hing: Oh se kurri mailm! se teeb minno ello ni raskeks ja waewaliseks, et ma ööd ja päwad ihhaldan siit lahkuda, ja sinno jures olla. „Ma tõstan ommad filmad ülles nende

mäggede pole, kust mo abbi tulles." (Laul 121, 1.) Mo hing iggatseb so järrele senna sadik, kui sinna, Issand, ennast ilmutad. Oh ma ollen tiiddinud öhklades ja kistsendades sinno tullemisje järrele; oh, ärra lasse mind ennam kaua odata!

Jesus: „Olge nüüd pitkamelega, mo wened, minno tullemisjest sadik. Wata, mamees hoiab kallist Ma wilja, pitkamelega sedda otes, kunni ta saab warratse ja hillise wihma. Olge nüüd teie ka pitkamelega, kinnitage ommad süddamed, sest et minno tulleminne on liggi joudnud. Äрге öhkage mitte teine teise wasto, wennad, et teid hukka ei moisteta: wata, kohtomoißtja seisab ufse ees." (Jaf. 5, 7—9.)

Hing: Subba se aeg ollefs, et sa peaksid tulles; sest jummalakartmatta mailm on sinno käsjud hopis mahhajätanud, ja ei holi sinno jannast egga so sullaste maenitsemisjest ennam suggugi. Kui ma watan sedda mailma ello, siis mul tulles mele, mis sa omma lihha päiwil omma jüngride wasto ütlesid: „Kui innimesse Boeg tulles, peaks temma siis Ma peäl usko leidma! Oh, kuidas on nüüd usk hopis ärrakustunud innimeste laste jures! Üllekohhus on wägga woimust wötnud, ja mitmede armastus külmaks läinud. (Matt. 24, 12.) Ei leita ennam hallastust egga heldet meelt teiste wasto; keif öige Summala tundminne on kaddunud. Agga walle, pettus, wargus, tapminne, horaello, riideminne, liigjominne ja muud sellefarnatsed hirmsjad asjad on woimust wötnud, nenda et üks werresü touseb teise peäle. Keif jummalakartus

ja waggadus on lõppenud, ja keif on kurjusse fisse waunud. Ei leppi enam wend wennaga, egga ödde öega; ei wannem lapsaga, egga laps wannemaga; ei söbber söbraga, egga naber nabriga. Uhfus, ahnus ja armota meel wallitsewad keifide jüddamettes! keif kurjad kumbed on nenda wisiks woetud, et ükski enam ilma nendeta ei arwa läbbi sawad. Oh kui kaua sinna, Issand, selle kurjussega kannatad, et sa weel ei olle tulnud omma kohtoga; ja ommeti on sinno silmad selgemad kui tulleleef, mis keif sedda kurjust näwad. Sinno kannatus nendega on ärraräimatta suur. (Ilm. 1, 14.)

Jesus: Jah, se on küll nenda, agga minna ollen weel pissut aega wait, nenda et nemmad mötlewad, nago peaksin minna nende sarnane ollema; agga siis tullen minna ja maksan nende kätte, kui minno aeg tulleb. Sis peawad nemmad sedda näggema, mis nad enne ei olle uskunud.

Sing: Agga miispärrast sa weel omma tullemisssega wiwitad, eks se aeg ei olle weel lääse?

Jesus: Weel on pissut aega, siis tullen minna, ja maksan iggaliühhele kätte temma teggude järrele. Sest weel ei olle kurjus täieks sanud. Selle aia ollen minna weel kannatlik ja pitka melega teie wasto, ja ei tahha mitte, et monned peawad hufkaminnema, waid et keif peawad meleparrandamist kätte sama. (2 Peetr. 3, 9.) Sepärrast otan minna weel, ja annan meleparrandamisse aega.

Sing: Egga jummalakartmatta mailma lapsed sest ommeti ei wötta holidu, waid midda kaueminne sa kannatad, sedda kurjemaks naad lähäwad; midda enam so sanna walgus neile paistab, sedda pimmedamaks nad jäwad.

Jesus: Et nemmad minno heldusse ja kannatusse ja pitka mele rikkust põlgawad, ja ei lasse ennast meleparrandamisse pole sata, siis kogguwad nemmad isjeennestele omma kangusse ja pattustpöörmata süddamega wiha otsekui warrandust, sel wiha ja Summala õige kohto ilmutamisse päwal. (Rom. 2, 4. 5.)

Sing: Nemmad mõtlewad ka weel pattust pöörda, agga wiwitawad sedda ühhest päwast teise, ja arwawad, et sellega aega weel küll on, sest et weel hädda nähha ei olle.

Jesus: „Sepärrast olge ka teie walmis, sest innimesse Poeg tulleb sel tunnil, mil teie ei mõtle.“ (Matt. 24, 44.) Sest teie isse teate öiete hästi, et minno pääw nenda tulleb, kui warras õsel. Sest kui nemmad ütlewad: Rahho on ja polle ühtegi hädda: siis tulleb äkkilinne huffatus nende peäle, nenda kui lapsewaew selle peäle, kes käima peäl on, ja nemmad ei peäse mitte. (1 Tess. 5, 2. 3; Matt. 24, 36.) Sest nenda kui Noa päwil olli, nenda peab ka innimesse Poia päwil ollema. Nemmad söid, jöid, wötsid naest, ja läksid mehhele sest päwast sadik, millal Noa laewa läks, ja wee upputus tuli, ja kautas neid keif ärra. Sedda wiist peab se ollema sel päwal, millal innimesse poeg ilmub. (Luk. 17, 26. 27. 30; Matt. 24, 37—39.) Agga hoidke, et teie süddamed ei sa koormatud liasõmissse, ei liajomissse egga peatoidusse murretega, ja et sesamma pääw äkkisest teie peäle ei tulle. Sest kui liinnopael tulleb temma keifide peäle, kes keige se Ma peäl asset on. Sepärrast walwage ja palluge iggal

aial, et teid wäärt arwatakse ärrapöggeneba teige se eest, mis peab siindima, ja seista innimesse Poia ees. (Luf. 21, 34—36.)

Sing: Agga, armas Issand! kui sinno tulles minne hakkab lätte jõudma, efs sinna sedda meile siis ka lasse teädaanda, nenda kui sa essimesse mailmale sadda ja kaks kümme aastad aega andsid pattustpöörmisses (1 Mos. 6, 3), ehk nenda kui sa Danielile märasid seitse kümme aasta näddalat selle sure ärrahawwitamise pärrast, mis Jerusalemma linna peäle pididi tulles. (Tan. 9, 24.)

Jesus: „Teile ei sünni aega egga tundisid teäda, mis Issa omma ennese meelwalda pannud. Agga sest päwast ja tunnist ei tea ükski, ei inglidke taewas, kui agga minno Issa ükski.“ (Ap. Legg. 1, 7; Matt. 24, 36; Mark. 13, 32.) Se on teil se pärrast teadmatta, et teie sedda peate otama ja se wasto walmistama. „Sest kui perremees teaks, mis tunnil warras tulles, kül temma siis walwaks, ja ei lasses omma koiasse mitte auto kiskuda. (Luf. 12, 39.) Se pärrast walwage, sest teie ei tea, mil tunnil teie Issand tulles. (Matt. 24, 42.) Teie niuded olgo töega kui wöga ümberpandud, ja teie küünlad põllego, ja olgenende innimeste sarnatsjed, kes omma issandat ostwad, missal temma pulmast lahkuw, et kui ta tulles ja kopputab, nemmad warfi temmale wiwad ust lahti tehha. Snsad on need sullased, kedda issand tulles leiab walwamast.“ (Luf. 12, 35—37; Ewes. 6, 14.)

Sing: Oh minno Issand ja Jummal! Är-

rata sinna isse meid ülesse patto unneft, ja aita, et woiffime iggal aial walmis olla, et sinno tullemisje päwal truid jullased olleffime.

Jesus: Sepärrast kinnitan julle weel kord, et sa allati woiffid walmis olla; sest otse nenda, kui minna sind omma tullemisje päwal leian, nenda moistan siis ka sinno peäle kohhut. Siis ei olle neil mitte ennam armo lota, kes ei olle armoaial armo wastowõtnud. Siis saan minna taewast awwalikkus omma wäe inglidega, ja tullegegiga maksan nende kätte, kes Jummalat ei tunne, ja kes minno armoõppetusse sanna ei tule. (2 Tess. 1, 7. 8.)

Hing: Oh kui kartusje wäärt ja hirmus woib se olla, kui se mailm kui üks suur tulleeleef saab põllema ja hukkaminne!

Jesus: Wõtta märki Sodomast ja Komorrast, mis weewli ja tullega taewast said ärrahukkatud. (1 Mos. 19, 24. 25.) Nenda ja weel paljo hirmsam saab se ollema, kui leit mailm tulles peab hukkaminne, „missal taewad rakkumissjega peawad möda minne, ja ilmalikkud asjad ärrapõllema ja löpma, ja Ma ja need teud, mis seal sees on, peawad ärrapõllema.“ (2 Peetr. 3, 10.)

Hing: Oh teie mailma lapsed! „Et kuulge nüüd teie rikkad, nutte ja ulluge teige omma hädda pärrast, mis on tullemas teie peäle. Teie rikkus on ärramäddanenud, ja teie rided on koitest sõdud. Teie kulda ja hõbbedad on rooste rikkunud, ja nende rooste peab teile tunnistussjeks ollema, ja leit teie ihho libha ärrasõma kui tullose; teie ollete warrandust foggunud wiimsel päiwil. Wata, nende tõteggiate palj, kes teie maid on ärr-

leikanud, se kiskendab, ja leikajatte kiskendamisse on tulnud wäggewa Issanda kõrwade ette. Teie ollete praegimises ja omma himmude järrel ellanud Ma peäl; teie ollete ommad süddamed toitnud otsekui tapmisse päwaks. Teie ollete hukkamoißtunud, teie ollete ärratapnud sedda õiget; temma ei panne teie wasto." (Jaf. 5, 1—6.)

Jesus: Hädda ja ahvastust, õhkamist ja kaebamist on siis iggal pool nähha ja kuulda. „Siis hakkawad nemmad üttema mägedele: Langege meie peäle; ja mäekinkude wasto: Katke meid." (Osea 10, 8; Luk. 23, 30; Ilm. 6, 16.) Agga siis ei olle mitte ennam kohta ehk paika leida, kuhho woiksid warjule minna, sest maailm, ja mis temma sees on, saab ärralõppema.

Hing: Oh kui sure hirmo, häbbi ja walloga peawad siis need jummalafartmattad seisma, ja omma kohtomoißtumisse otjust otama.

Jesus: Jah, armas hing! Kui minna mahhastullen taewast, sõakiskendamisse, Peaingli heäle, ning Jummalapaasunaga, siis peab keik rahwast minno ette koggutama, ni hästi ellawad kui surnud. Merri annab need surnud, kes temma sees on, ja surm ja pörgohaud andwad need surnud, kes nende sees on; ja iggäühhe peäle moistetakse kohtut nende teggude järrele. (1 Tess. 4, 16; Matt. 25, 32; Ilm. 20, 13.)

Hing: Oh kui ärraarwamatta suur woib se rahwa hulk olla, mis seina ni mitmest rikidest ja koggudustest, sugguarrudest ja keeltest, Israeli, ristirahwa ja pagganatetest kokko tulleswad. Kuida woib meie esiwannem Adam immeks panna, kui temma

sedda üllsäräkimatta suurt rahwa hulka, mis tem-
ma suggust on sündinud, nähha saab, „et taewa ja
Ma Issand on teinud ühhest werrest keif innimeste
suggu keige Ma peäl ellama, ja on märanud
sedda aega, mis ta enne on seädnud, ja raiad,
kus nemmad peawad ellama.“ (Ap. Teg. 17, 26.)

Jesus: Seält ei jä ütski ärra, waid keif pea-
wad ettetullema, olgo nemmad nored ehk wannad,
pissopesjed ehk sured, mehhed ehk naesed, ka need
lapsedki, kes emma ihhus ärrasurnud ja polle
sedda mailma näinudki, keif peawad seal awwa-
liffuks sama ja arro teggema, mitte ütspäinis
omma teggudest, waid ka iggast tühjast sannast,
mis kegi on räkinud. Siis tahhan minna keif
pimmedusse sallajad asjad päwa ette tõsta ja
süddamette noud awwaliffuks tehha. Iggauks
peab siis sedda möda sama, kui temma ihhus on
teinud, olgo hea ehk kurri. (Matt. 12, 36; Mik.
7, 9; 1 Kor. 4, 5; Ewef. 5, 13; 2 Kor. 5, 10.)

Sing: Oh kes woib siis sel surel päwal
sinno ees seisma jäda?

Jesus: „Mulle peab igga põlw ennast nil-
kutama, ja igga keel peab Summalale tunnista-
ma, nenda kui nemmad sedda Issa auustawad.“
(Rom. 14, 11; Jes. 45, 13; Wilipp. 2, 10; Joan.
5, 22.) Siis moistetatsje ka kohhut kurja wai-
mude ehk nende inglide peäle, kes omma harka-
ttist ei hoidnud, waid omma elloasfet mahha-
jätnud, ja on minno kohtoni iggawesfes wangis-
põlwes pimmedusse abhelettega finni pandud.“
(Juda 6.) Siis saab ka selle sure hora ehk Ba-
beli peäle kohhut moistetud. (Ism. 18 p.) Keifide

Feisrite, kunningatte, wüirstide ja kohtomoistjatte peäle moistetasse kohhut ja noutasse otsust, kuidas nemmad omma allamaid wallitsenud, ja mil kombel nemmad kohhut moistnud.

Hing: Oh kuidas woivad need kohtomoistjad selle sure kohto ees seisma jäda, kes on lesse naeste ja waewaste laste murre piddajaks sanud, ja polle selle sees õigust teinud, ehk kes paljo ilma süta werd ärrawallanud, mis „kissendab Ma peält taewa pole.“ (Jes. 1, 23; 10, 2; Malak. 3, 5; 1 Mos. 4, 10.) Ehk kes liga sõmist ja liga jomist armastanud ja roppus ellus ellanud, kes rõwimisse ja wäekaubas töega omma allamattete pahhandust annud ja keisjuggu patto ja kurjust sassinud.

Jesus: Wägga kõwma kohhus saab keitide ülle käima, ja wäggewamad, kes wäggewamalt üllekohhut teinud, peawad ka sedda raskeminne sama nuhheldud. (Jes. 13, 11.) Siis peawad ka keik Summala sanna kulutajad ja õppetajad ette astuma ja ommast tööst arro andma, kuidas nemmad omma kuuljatte hinge õnnistusse pärralt on hoolt kannud. Kui nemmad on holetunud olnud ja se läbbi neid lasfnud hukka minna, siis tahhan ma nende käest nende werd küsida. (Esef. 33, 8; 34, 9. 10.)

Hing: Oh kui suur saab nende õppetajatte ehk karjaste wastaminne siis ollema, kes ei olle omma karjale mitte truid karjatsed, waid kiskjad hundid olnud (Esef. 34, 8); kes ei olle omma karja pärrast holineud, kes on isseendid sõõtnud, agga karja ei sõõtnud nemmad mitte. Nemmad ei olle omma karja eest süddamest murret kaännud, waid on neid lasfnud wangi jäda Sabana wõr-

tude ja paelte siise, nende jummalafartmatta ello ja kurjussega rahhul olles.

Jesus: „Parrem olleks neile, et westikiwwi nende kaela saaks podama, ja neid ärraupputadama süggawama merre kofta.“ (Matt. 18, 6.)
 „Parrem olleks neile, kui nad ei olleks sündinud.“ (Matt. 26, 24.)

Hing: Agga kas siis ka wannemad omma laste pärrast peawad wastust andma?

Jesus: Jah, armas hing! Nemmad peawad arro teggema, kuidas nemmad omma lapsi on kaswatanud: kas on neid õnnistusse teed tundma õppetanud, ja neile jummalafartusse ja wagga elloga eesmärgiks olnud, woi on neid holetusse läbbi lastnud hukka miina. Agga mitte ükspäinis omma laste, waid ka omma perre eest peawad nemmad wastama.

Hing: Mis woiwad need jummalafartmatta wannemad siis wastata, kes on omma lapsi keigesugguse kurjusse sees lastnud ülleskaswada: wassetama, warrastama ja muud kurja teggema õppida, et nad pärriselt pörgo orjaks sanud?

Jesus: Nende pall on omma hukkaläinud lastega ühtlase sees „tulle ja weewliga põllewas järwes.“ (Ilm. 19, 20; 20, 10.) Sest lapsed isse sawad omma wannematte wasto tunnistama ja nende peäle kaebama, et nad nende sü läbbi on hukkaläinud. Mendasammoti on ka luggu, kui wenna tapja Rain ja preestritte tapja Saul, werrewallaja Joab ja ilma süta laste tapja Herodes peawad ette astuma, siis se ilma süta werri, mis nemmad ärra wallanud, saab nende wasto tun-

nistama. Siis sawad need kallid martrid ette astuma, ja omma pinajatte ja tapjatte peäle kaebama. Kuida sawad siis nende waenlased ärra ehmatama, kes neid siin Ma peäl taggakiusafid, pinafid ja tapfid, kui nad nüüd sure julgussega nende ees seiswad ja nende werd nende käest tagganoutakse. (Lark. 5, 1.) Käl siis mitmede süddame-tunnistus woib üllesräkida, kes holimatta kombel üht ehk teist on surnuks lönud, ja nüüd kuleb sedda ilma süta werd omma wasto kiskendamad. Kui mitto tuhhat piisofest lapsifest sawad siis ettetullema, ja omma emmade peäle kaebama, kes neid on sallaja sünnitanud ja ärratapnud, et nende häbbematta ello ei pidanud walge ette sama. Seäl saad nähha neid, kes omma kurja tööd oskafid sallaja piddada, ja wäljaspiddist waggadusse warjo enneste peäle wöttes, innimeste silmi petfid, agga ollid siiski horatö teggiad, tapjad, wargad ehk muud sellesarnatsed.

Hing: Agga kas nad siis woiwad ka ommad sallajas tehtud pattud ärrasallata?

Jesus: Se nou ei aita siis mitte ennam. Innimeste ees lähhäb se kül wahhest lorda, kui kegi omma kurja tööd salgab, ja ennast süüäst lahti wannub, agga seäl ei woi nisuggune asfi ennam aidata, waid keik peab arwalikkus sama, ja igga kurjateggia omma teotust ja häbbi kandma keige inglide ja innimeste ees.

Hing: Minna wärrisen selle peäle mötteldes, mis suggust otsust nemmad siis sawad kuulda.

Jesus: Siis ööldakse neile: „Winge ärra minnust, teie ärranetud, iggawesse tul-

lesse, mis valmistud on kurratile ja temma inglitele." (Matt. 25, 41.) Ja siis heidetakse neid „keigesüggawama pimmedusse sisse, seal paab ollema hulluminne ja hammaste kiristamine." (Matt. 22, 13.) Seal sawad nemmad nähha, mis wahhe on waggade ja kurjade wahhel: selle wahhel, kes Summalat teninud, ja selle wahhel, kes tedda mitte ei olle teninud. „Kui nemmad sedda näwad, siis ehmatawad nemmad wägga sure kartussega ärra, ja nende meel läh-häb tuimaks, se õnnistusse pärrast, mis nemmad ei arwand teistel ollewad. Nemmad ütlewad issekeskes kahhetsedes ja waimo abhastusse pärrast õhkades: Sesinna olli se, tedda meie ennemuiste naeruks pannime, ja kes meil teotusse sannaks olli. Meie meletumad arwasime temma ello jamsimisjeks, ja temma surma autumaks. Kuida on tedda arwatud Summala laste sekka, ja kuida on pühhade jures temma pärrandus? Agga meie olleme töe tee peält ärraeksinud, ja õigusse walgus ei olle meile paistnud, egga päike meile toušnud. Meil on wägga paljo üllekohto ja hukatusse teeraddasid olnud, ja olleme kõrbed läbbikäinud, kus ei sünni käia, agga Issanda teed ei olle meie mitte teadnud. Mis kassjo on meil olnud uhkussest, ja mis head on meile rik-kus hooplimisjega saatnud? Se keik on möda läinud kui warri, ja kui üks sannum, mis ussi-naste möda jookseb; kui laew, mis laenetawast weest läbbikäib, kelle läbbikäimisest ei olle jälgi leida, egga temma otsekohhist käimisse teed lae-nedest läbbi." (Lark. 5, 2—10.)

Hing: Agga kuidas siis nendega luggu saab ollema, kes esmalt siin ilmas keigesuggusse patto ja kurjusse sees ellasid, enne kui nemmad said pattust pöördud ja ueste süündinud?

Jesus: Kui nende pattud jo siin usso läbbi minno werrise tenistusse peäle on sanud andeks-antud, siis ei pea sedda enam mälletadama. „Ni töeste, kui ma ellan, se on Issanda Jehowa sanna, mul ep olle head meelt selle surmast, kes öel, waid sest, kui se, kes öel, pörab omma tecepeält, etta woifs ellada. (Esef. 33, 16; 33, 11.) Kes minno sanna tuleb ja ussub sedda, kes mind on läkkitanud, sel on iggawenne ello, ja ei tulle mitte kohto alla, waid on surmast ello sisse läinud.“ (Joan. 5, 24.)

Hing: Oh armas Jesus! Anna nüüd ka minno pattud siin Ma peäl andeks, et mul nende pärrast sinno kohto ees wastamist ei olleks. Minna tunnistan sulle, et ma wägga paljo ja mitmel wiisil sinno wasto ollen patto teinud.

Jesus: Armas hing! Sinno pattud on sulle jubba andeks antud (Matt. 9, 2; Mark. 2, 5) minno werre pärrast, agga hoiä ennast, et sa ennam mitte ütspäinis nijsugguste pattude sisse ei lange, mis taewa pole kistsendamad, nenda kui on kirjotud 1 Mos. 4 p., 10 salmis; ja 18 peat., 20 salmis; 2 Mos. 3 p.; 7 ja 9 salmis; Jakobusse ram. 5 peat., 4 salmis, waid hoiä ka ülleüldse pattude eest, mis minno ees kaebawad; wata: 1 Tess. 2, 5; Jes. 56, 10; 2 Peetr. 2, 1; Tit. 2, 7. 8; 2 Kor. 4, 2; 1 Sam.

15, 2. 3; Hab. 1, 15. 16; 3 Mos. 19, 17; 1 Sam. 2, 29; Öpp. sann. 23, 13. 14.) Keige-ennamiste agga walwa ja hoia, et sa omma usko mitte ärra ei salga, et sa mind teist korda risti ei lö, ja patto pühha Waimo wasto ei te, mis iggaweste ei sa andeks antud. (Matt. 12, 31. 32.)

Hing: Se eest hoia mind, armas Issand Summal! Aita mind nenda ellada, kui kohhus on, et mul ei olle tarwis, sel kohtopäwal keige inglide ja mailma ees omma patto wastata, waid et ma omma süddametunnisest jubba saaksin ärratundma, et minna mitte ei olle ni suri pattusti teinud. Hoia mind keige kurja teggude ja sannade eest, kellest mulle wastamist woiks tulla. Kui sinna olled keikide süddame möttede ja noude ärramoistja, siis hoia mind ka keige kurja möttede eest, ja täida se assemel minno süddant keige pühha möttede ja himmudega ja iggawesse önnistusse tundmissega. Sa kui minna weelgi nõdurusse läbbi efsin ja patto teen, siis anna mulle siin ellus weel andeks, et sinno kohtojärje ees ühtegi hukkatust ennam minno sees leida ei olleks. Sepärrast, ni kaua, kui ma weel siin ilmas ellan, ei pea se suur pääw ial mo melest ärraminne, et kui minna söön ehk joon, ehk mis minna ial teen, need sannad allati minno körwus woiksid helliseda: „Louste ülles, teie surnud, ja tulge kohto ette!“

Jesus: Se on öige, armas hing! Te sinna, mis sa ial teed, ifka möttele omma wiimse otsa peäle, siis ei wötta sinna ialgi melega patto tehha. Sest kes ütleb, et ta mind armastab, ja ei

pea mitte minno kässofanna, se on wallelit, ja selle sees ei olle mitte töt. (1 Joan. 2, 4.)

Hing: Jah, armas Issand! sedda tahhan minna tehha. Agga, armas Jesus! ärra wibi kauaks omma tullemisjega, waid tulle pea, ja peästa meid keigest kurjast ja häddast.

Jesus: „Lapsokse, wiimne tund on kä, ja nenda, kui sinna olled kuulnud, et minno wastane tulleb, ja nüüd on neid minno wastasid paljo sanud; sest tunned sa, et wiimne tund kä on. (1 Joon. 2, 18.) Jah wist, minna tullen nobbeste. Amen.“ (Jlm. 22, 20.)

Hing: „Tulle wissist, Issand Jesus!“

Wifil: Nüüd surno lebha mattame.

Mind wiimfel päwal ärrata,

So parral' käele asfuta,

Et minna ei sa kohtusse,

Ei iggawesse wallusse.

Siiis minno ihho uenda,

Et woiks kui päike paistada,

Ja saaks so ihho sarnatsjeks,

Ja inglidele feltjiks jääts.

38.

Wiimsed ellopäwad siin ilmas.

Jesus: „Wötta omma ellomaia asjad seäda, sest sa pead surrema.“ (Jes. 38, 1.) Woib olla, et jubba tänna öse sinno hing sinnult ärranoutalse, ja pead omma surrelikko maia mahhajätma. (Luf. 12, 20.)

Hing: Siin ma ollen, Issand! sündigo mulle nenda kui sa tahhad. (Luf. 1, 38.)

Jesus: Kas sinna julged kohhe sel filma-

pilgul ommast mullasest majast lahtuda ja minno jures olla? Eks sa ei tea, et üffi need, kes puhtad süddames on, sawad Sumalat nägema? (Matt. 5, 8.)

Hing: Oh Summal! kui walmis minno hing on, sedda sinna tead isse parreminne; minna löön kui waene tõlner omma wasto rindo ja pallun: „Oh Summal, olle mulle pattusele armolinne!“ (Luk. 18, 13.) Wõtta mind Paradist kui sedda kurjateggiat, kes sind pallus: „Issand, mötle minno peäle, kui sa omma kunningriki tullede.“ (Luk. 23, 42.) Miina ollen sinno rigi järrele kaua jo iggatsenud ja ootnud üks päaw teise järrele, et sinna mind tulleksid siit ärrakutsuma. Oh kui wägga minna sedda iggatsen, otjego orri iggatsen tö löppetust ja päilinne päwa palka, ja ollen böd kui päwad sinno järrele ootnud. (Job 7, 1. 2.) „Mo hingel on janno Summala järrele, ellawa Summala järrele; millal tullen ma senna, kus ma Summala palle ette saan? (Laul 42, 3; 139, 7.) Mo lotus on üksnes, Issand, sinno armo peäle, sest sinna ei tahha keddagi ärralükkata, kes sinno jure tulleb. (Joan. 6, 37.) Rõhitud pilliroga ei murra sa mitte katki, ja õhkuwat tahti, mis weel suitseb, ei kustuta sinna mitte ärra.“ (Jes. 42, 3.)

Jesus: Ugga eks sa sest ei kurwasta, et sa sedda mailma ja sedda, mis temma sees on, pead mahajätma? (1 Joan. 2, 15.)

Hing: Ei mitte suggugi; sest ma olleksin jo ammogi iggatsenud siit kurjast mailmast peäs-

tetud sada. (Wiliipp. 1, 21.) Sest keif loom äggab, ja on ühtlase sures waewas tännini (Rom. 8, 22. 23), kui paljo ennam wöin siis minna, kessel Waimo essimesesed annid on, sedda laste õigust, se on minno ihho ärrapeästmist, odata.

Jesus: Agga kuhho siis jääb sinno rahha ja warra, ellomaiad, põllud, heinamaad ja muud aialikkud asjad; eks ja nende pärrast himmustaks weel pitkemalt siin Ma peäl ellada?

Sing: Mul ei ollegi warra, sepärrast ei olle mul middagi, kelle pärrast weel pitkemalt himmustaksin seie jada. Minno haud suru-aedas on minno ihho pärris-ma: se on se paik, mis keifidele seätud. Se pissut warrandust, mis mul siin on, ei olle minno, waid selle mailma pärrast, sepärrast jättan need kadduwad pühkmed seie mailma mahha. Minna ei olle ühtegi seie mailma tonud, awalik on, et minna middagi ei woi siit ärrawia. (Job 1, 21.) Keif, mis mul on, sedda olled ja mulle armust annud nikauaks, kui ma siin ellan; kui ja mind siit ärrakutsud, siis ei olle mul sedda ennam tarwis. Sepärrast, et mul taewas üks parrem pärrandus ees on, ei olle ma omma süddant selle ürikesse ja kadduwa aialikko warra külge kinnitanud, ja ei te se mulle kurbdust, et sest pean lahkuma. Sepärrast tännan minna sind keigest süddamest, et ja mulle siin Ma peäl ei olle paljo rikkust ja warrandust annud, mis mind ehk olleks saatnud ssinnust ärralahkuma, et mo südda olleks selle kadduwa warra külge kinni jänud. Agga nüüd ei olle mul middagi muud, kui sinna,

Issand, minno ainus warra, kelle peäle ma woin lota. Ommeti tännan minna sind, et sa mulle ni paljo olled annud, kui ihho toidusfeks ja üllespidamisfeks tarwis on olnud.

Jesus: Agga eks sinna tahhaks weel omma abbikasa toeks ja rõmuks kaueminne seie ilma jäda; sest temma saaks sinno surma pärrast wägga kurwastama, nutma, öhkama ja kaebama?

Sing: Jah, sedda tean minna kül, et minno abbikasa minno surma läbbi sure kurwastusse sisse saab, ja et temma nutminne minno süddant wägga saaks ligutama. Agga ommeti ei woi minna sest hoida, sest et sinna, armas Issand Jesus, minno süddame warra ja rõõm mulle tuhhat kord armjam ja kallim olled, kui mo abbikasa. Kui sinno pühha tahtminne on, mind siit omma jure wõtta, siis ei woi minna selle wasto panna. Sest minna ollen omma abbikasaga kihlatud ja seltsi ühhendud agga ni kauaks, kunni surm meid lahbutab, ja aega egga aastade arro, kui kauaks se kestab, ei olle mitte teäda. Agga se on teäda, et iggaweste ei sa siin Ma peäl ühhes olla. Sepärrast ei woi se minno süddant ni wägga kurwastada. Peälegi mötlen minna se peäle, et minna seäl omma abbikasat jälle saan näggema, ja siis peame ühhes ollema iggawesse rõmo ja au sees.

Jesus: Agga eks sinno armsad lapsed, kes sulle süddame rõmuks olnud, sulle kurwastust ei te, et neid pead mahhajätma? Eks sa nende pärrast weel tahhaks kaueminne ellada?

Sing: Mis minna omma abbikasa pärrast

ollen ütelnud, seddasamma ütlen ka omma armsa laste pärrast: Egga meie seie ilma ommeti ei woi iggaweste kofko jända? Minna ollekfin pidanud sellega rahhul ollema, kui sinno tahtminne olleks olnud neid minnult ärrawötta, siis on se nüüd üks keik, kui mind neilt ärrawöetakse. Mul on se lotus, et nemmad minno järrele tulleswad, siis same iggaweste ühte jäma, ja ükski ei sa meid ennam lahbutama. (Jes. 8, 18.)

Jesus: Ugga eks se siis sulle murret ei te, kui mötled, et sul ei olle rahha egga warra omma abbikasa ja lastele järrele jätta. Siamaale ollid sinna neile töeks ja abbiks, kust peawad nemmad siis sama, kui sind ennam ei olle? Kes murretseb neile leiba, riet ja muud tarwitust? Sa tead jo, et mailm ei olle sulle paljo head teinud, egga ta sinno abbikasa ja laste wasto parrem ei olle.

Sing: Se on, mis minna pean tunnista-
ma, mul isseärranis raske küil, nenda et ma sowiksin, et ma woiksin omma abbikasa ja lapsed ennesega seltsis hauda wötta, enneminne, kui nemmad pärrast minno surma sin mailmas sure waewa al peawad ellama. Oh kui sure hädda ja willetsusse sees on mitmed lessjed naesjed ja waesjed lapsed, kui neil ei olle eestmuretsejat egga ihho üllespiddamist. Kes on weel alwemad ja willetsamad kui need? Minna nään sedda jubba ette ärra, et need, kes mind mo elloaial on wihtanud, et need ka ei sa armoheitma mo abbikasa ja laste peäle. Ugga sinno peäle, oh Issa! sinna suur taewa ja Ma Is-

sand! sinno peäle pannen ma sedda murret;
 sinno holeks annan minna neid, sest sinna olled
 waeste laste isja ja lessse naese kohtomoistja.
 (Laul 68, 6.) Sinna olled mind armastanud,
 egga sinna ka mo ommakssid mahha ei jätta.
 Agga sinna, minno armas abbikasa, ja teie,
 minno kallid lapsed! ärge nutke egga kurwaas-
 tage ühtegi. Waatke uskus ülles taewa, kus
 teie ja keikide õige Issa on, „kes keik lapsiks
 hüiab isse“, temma jääb teile minno assemele.
 Armastage ja auustage tedda, ommast armast
 taewa Issa, ja kuulge temma sanna, siis ei tahha
 temma teid mahhajätta. Palluge tedda kui omma
 armast Issa silmaweega ööd ja päwad. Küll
 siis temma isjalik südda lähhäb halledaks ja
 heidab armo teie peäle. „Sest temma, kes lojus-
 tele nende sõmissse annab, ja norile kaarnale,
 kes tedda appi hüüdwad, saab paljo ennam teie
 eest murret kandma, kes temma armsad lapsed
 ollete.“ (Laul 14, 7. 9.) „Ma ollin noor ja
 sain wannaks; agga ma polle mitte näinud, et
 õige on mahhajäetud, ja et temma suggu on
 leiba otsinud.“ (Laul 37, 25.) Ja kui peakski
 se järg kätte tulles, et peaksite teiste uste ees
 leiba otsima, siiski ärge heitke omma lotust ärra,
 sest Jummal ei jätta teid ialgi mahha. Argo
 olgo teil sest häbbi, et teie waesed ollete; kui
 jummalafartus teie süddames wallitseb, siis polle
 wigga. Laatsarus olli ni waene, et ükski ennam
 waejem ei wõi olla, agga ommeti olli temma
 seäl jures wagga ja jummalafartlik. Temma ellas
 siin ilmas pühha inglide kaitsemisse al, ja wiimsel

tunnil kandsid need temma hinge Abraami sülesse. Seäl on teile ka asjet, kui agga selle wasto wöttate walmistada. Sepärrast olge kannatlikkud, ja wötke tassasse melega wasto, mis Issand omma armolisse ja targa nõu järrete teie peäle saab pannema.

Jesus: Eks sinna siis kogguni sest ei holi, et sa omma armast abbiäsa ja lapsi pead mahajätma?

Hing: Kui sinna sedda tahhad, armas Jesus, siis ei woi minna wasto panna, sest siis ütlesid sinna, et ma naest ja lapsi ennam armastan kui sind.

Jesus: Jah, armas hing! se on piige küll: sest „kes issa ehk emma ennam armastab kui mind, se ep olle mitte minno wäärt; ja kes poega ehk tüttart ennam armastab kui mind, se ep olle mitte minno wäärt.“ (Matt. 10, 37.) Sa iggaüks, kes on mahajätnud koiad ehk wennad, ehk öed, ehk issa, ehk emma, ehk naese, ehk lapsed, ehk põllud minno nimmepärrast, pead sedda saawõrra sama, ja iggawest ello pärrima. (Matt. 19, 29.)

Hing: Minna lodan, et sinna iggawesses ellus mulle teif saad jälle andma. Minna ei sa küll ennam seie omma abbiäsa ja laste jure tulla, agga küll nemmad tulleswad jälle minno jure; ja ehk nemmad küll õhkamisese ja filmaweega mind tagga leinanud, sawad nemmad iggawesse rõmo ja au sees mind jälle nägema. Issand Jesus! tulle, ma otan sinno järrete.

— Baljo terwist sowin weel sellesinnatse maailmale; keif waewad ja murred, mis mind seie sadik sinno sees on waewanud, sawad nüüd otsa löppema. Ellage heaste, keif mo wihkajad; nüüd peate mind õmmeti rahhul jätma omma teotamisese, walle ja pilkamisese kõnedege. Woi ehk tahhate mind weel pärrast surma kaetseda, ja mulle pörmus teotada. Tehke kuidas arwate; agga minna ei tunne sest enam ühtegi kurwastust. Ei olle teie taggakuusaminne mulle ennegi kahjuks olnud, waid usso ello kinnitamiseseks. Sest se läbbi ollete teie mitto tuhhat palwet ja õhkamist minno süddamest wälja tõmbanud, ja ollen se läbbi sanud kinnitatud waggaste ja Jummal melepärrast ellada. Agga ma ollen ka se eest kowwaste hoidnud, et ma teie teotamisese ja taggakuusamisese pärrast ei olle teid ommas süddames wihkanud egga kurja kurjaga püüdnud kätte maksta. Keif teie teotamisese, laimamisese ja taggakuusamisese on mulle karistamiseseks ja allandamiseseks olnud, kui uhkus mo süddames tahtis woimust wõtta, ja lihha himmud tõusta. Sest kui ma olleksin mailma sõbrusese ellanud, ja selles armastud, auustud ja kidetud sanud, kui pea olleks siis uhkus minno süddant täitnud. Ja et nüüd kül minno au ja hea nimmi on sanud teotud, ollen sedda enam ja pühha hõlega omma hinge õnnistusse eest murret kannud, mis siis, kui ma teie sõbrusese uhkeseks olleksin läinud, olleksin holetusse siise jätnud. Keif, mis teie mo wasto ollete kurja mõttelnud, räkinud ja teinud, andko Jummal andeks ja ärge ar-

wago sebda teile mitte süüks. (Ap. Teg. 7, 60.)
 Agga kui teie minno abbitasa ja lastega ka nenda
 tahhate tehha, kui teie mulle ollete teinud, siis
 katske, et leskede kohtomoistja ja waeste laste
 Issa teid ei sa nuhtlema. Minna tahhaksin ka
 weel terwisid sowida omma ustawa ja tru sõb-
 radele; agga neid on wägga pissut. Sest ma-
 ilm on ni kurjust täis, et waewalt tuhhande
 peält woib ühte uskuda. Paljo on kül neid,
 kes näitawad sõbrad ollewad, agga kes neid
 ussub, saab pettetud; ja sebda ollen minna ka
 mõnda korda tunda sanud. Agga siiski ollen
 ma keikidile keigest süüdamist head sowinud.
 Kes mind on armastanud ja mulle head tei-
 nud, teid tännan weel kord; kül helde taewane
 Issa saab teile teie head tööd rohkesti tas-
 suma. Agga siiski ei woi minna kita, et inni-
 messed mulle paljo head olleks teinud, waid
 mis mul on, ollen ma raske töö ja waewaga
 teninud, ja mitte roppo töö egga üllekohtuga.
 Agga se eest on mul tänno wõlga omma Sum-
 mala wasto nende heateggemiste eest, mis tem-
 ma mulle teinud. Mo südda on rahhul, et
 ma omma pissust warrast ühteainust üllekoh-
 tuga sadud asja omma lastele järrele ei jätta.

Jesus: Agga kuidas sa tahhad, et sinno
 ihhuga pärrast surma peab tehtama?

Hing: Minna sowin, et mind saaks mae-
 tud ilma keige au ja illuta. Sest se on kül
 üks suur aialik au ja heateggo, mis sinna,
 Issand Jesus, mulle omma trui sullasele tah-
 had anda, et mind saab rahhuliste hingama

pandub. Sest ja olled ähwardanud, et need, kes jummalafartmatta, peavad jäma matmatta, nenda kui sinna Sojalimi pärrast käskisid, et tedda ei pidanud nuttetama. Nenda kui minna nüüd omma ihho annan külma haua sisse, nenda annan miuna omma hinge sinno armsa taewa Issa kätte. Wõtta sedda wasto, armas Issand! sest ja olled sedda ennesele ommaks ostnud ja linnastanud omma pühha kalli werrega. Oh, nüüd ollen minna wägga rõmus; nüüd ollen minna walmis surma wasto. Tulle, Jesus! tulle tännapääm, sel tunnil, sel silmapilgul; minna otan sind.

Wisi! Oh Jesus! sinno waljo.

Mis murretsete teie

Mo lapsokessed, siis?

Eks Jummal jä weel teie!

Kel on se isja wiis,

Et temma toidust annab

Teil' waeste lastele,

Ja teie eest hoolt kannab,

Kui tedda kardate.

Teid õnnistago Jummal,

Mo armokessed, nüüd,

Ma annan teid ka temmal',

Kes kannud teie süüd;

Kül fame kofko tulla

Seäl taewas üllewel,

Kus meil woib ikka olla

Üts hea ja rõmus meel.

Nüüd pallun minna: anna
 Mull' õnnist tunnifest.
 Mo Jeesus! taewa lanna
 Mo waese hingefest.
 Ja anna sedda ello,
 Mis olled saatnud ja
 So raske surma wallo
 Ja werre higgiga.

Oh wötta kinnitada
 Mind, armas Jeesus!
 Oh wötta kaswatada
 Mo usko heldeste,
 Et minna woitlen kindlast.
 Siis sinnust õppetud
 Wöin minna laulda rõõmsast:
 Nüüd keik on lõppetud.

Wisiit: Jeesus, tulle minnule.

Paradiis on õige paik,
 Ruhho kolkojõudwad keik,
 Kes siit kurja ilma käest
 Peäswad Jeesu surma wäest.

Üks lääb siit ja teine seält
 Mulla sisse mulla peält;
 Paradisiis rõmo sees
 On keik jälle ühhes kous.

Wägga mitto lähwad teäl,
 Sedda tarwis olleks weel:
 Abbikasad, wannemad;
 Lapsed, lapsed nuttawad.

Mitto, kedda wöetakk',
Silmaweega maetak',
Dlid wägga armsad meil,
Ja ei tahtnud anda sul.

Mitto hinge ärra läind,
Mitto süddant külmaks jäänd.
Kes weel hea melega
Dleks tahtnud ellada.

Siiski, mis ja, Issand, teind
Du keik hästi korda läind:
Iffa nenda, et sest saab
Kaešo meil, ja önneks lääb.

Kesje naestel olled mees,
Waeše lastel isja eest;
Mitad neid, kes lahkuwad,
Trööstid neid, kes nuttawad.

Sinno kallis armo nöu,
King so pühha nimme au
Du se, et keik taewa lääks,
Paradiis'is kofko saaks.

(Sioni laulo lannel Nr. 958.)

Regiſter

ehf

juhhataja,

mis näitab, kuſt lehye külgeſt need luggemiſſed
wõib leida.

Nummer.	Lehye külg.
1. Hinge ſuur armastus ja iggatseminne Dnnis- teggia järrele	1
2. Waimoliſkust wiljaſt.....	6
3. Tüddimus mailmaſt	10
4. Waimoliſt prudi ehhitus	15
5. Waimoliſt prudi and.....	20
6. Waimoliſt prudi pea-katte	23
7. Iggawesſeſt elluſt.....	30
8. Taggaſi pöörnud waimoliſt pruut.....	43
9. Iſaanda Ieſuſe armas heäl.....	51
10. Waimoliſkud mõtted kewnade aial.....	56
11. Surmaſt.....	60
12. Ieſuſ on ſuur arwitaja	67
13. Walle keelteſt	71
14. Waimoliſt jõdda	77
15. Languenud pattune	82
16. Pattune ellokombe.....	87
17. Hinge willetſuſ	92
18. Iggatseminne taewa järrel.....	97
19. Ieſuſ, magguſ hinge toitja	102
20. Se ſallaja arwitaja.....	107

Nummer.	Lehke kütg.
21. Jeesuse sündimiseft.....	112
22. Se helde Jeesus.....	119
23. Kristuse kannatamiseft.....	128
24. Ristlõdud Jeesus.....	132
25. Raebamine taggasi langemiseft.....	137
26. Kannatlik ristikandja.....	147
27. Põrgo wallust.....	160
28. Sädaw rahho.....	173
29. Ristiinnimese tuggeruus.....	178
30. Waimolik paradisi pu.....	181
31. Usklik passuja.....	185
32. Ülestõusnud Önnisteggia.....	188
33. Jeesuse armas õppetus.....	191
34. Jeesuse armas läbbikatsuminne.....	200
35. Öppetus kästudest.....	206
36. Ristiinnimese eslowiis.....	216
37. Kristuse tulleminne kohtule.....	230
38. Wiimsed eslopärwad siin ilmas.....	244
